منشی نول کشور

حیات و دست آورد

تألیف

سید مصطفیٰ حسین نقوی' اسیف جایسی'

ترجمه

خان محمد صادق

ناشر

موسسهٔ نور هدایت،لکهنو، هند

کمپوزنگ: آئیڈیل کمپیوٹرس پوائنٹ، چوک لکھنؤ-۳(Mob: 9935025599)

۱ـتعارف اجمالی خانواده ی منشی نول کشور

مشـرق هندوستان خصوصاً خطه ی ساحلی رودخانه ی گنگا و جـمـنا نه تنها شخصیتهای نابغه ای را تحویل جامعه داد بلکه روش بـود و بـاش ایـن سرزمین مردم خیز آنان را طوری پرورش داد که در آسـمـان عـلـم و ادب مانند ستارگان روشن چنان درخشندگی خیره کـنـنـده ای از خـود به یادگار گزاشتند که نظیر و مثال آن را هیچ جا نـمی توان یافتـاین شخصیتها چنان مشعلهائی از علم و ادب روشن کـردنـد که از برکات و فواید آن نسلهای بیشماری استفاده خواهند کـردـ دانـش پـژوهـان با مشقت و رنج فراوان پله های علم و ادب را طـی مـی کـنـنـدو بـه قله اوج و کمال می رسندـولی در تاریخ افراد کمی هستند که بتوان آنها را محسن علم نامیدـمنشی نول کشورنیز چنین شخصیت کمیابی بودـ

مـرکـز فـرهـنگ لا زوال گـنـگـا و جمنا،مناره ی روشن افهام و تـفهیـم،شــاهـکــار روزنـامـه نگـاری،پـادشـاه دنیـای ادب،شمع بزم عـلـم،مـعـمـار فـن،عـالم نکته سنج،زینت تاریخ ادب،مرتب کننده ی اوراق تـاریـخ،لائـق مـعیار ناشرین،فروغ دهنده ی فن طباعت،گلچین

کننده ی لعل و گهربا انگشت ذهن، ناشر بی نظیر، ملجا و پناه ادبا،مرد میدان روزنامه نگاری،شاهکار قدرت قلم،گوهر شناس،خدمت گزار علم و ادب،سوغات نور برای تاریکی مطلق ،محافظ فرهنگ گنگا جمنا،فرزند سرزمین اودھ،مناره ی فرهنگ لکهنو،وقار عظمت انسانی،پیکر خلق عظیم،حاجت روای مستمندان،دلجوی غم نصیبان،سرپرست یتیمان،غم گسار بیوه گان،حامل شهرت جهانی،ذخیره ی فکر و فن،قدردان اهل علم،اولین نگهبان کتب اردو،مبلغ علم و فن،ماهتاب هند،آفتاب اردو،انسان لا جواب۔

حقیقت این است که تمام صفاتی که در یك انسان باید موجود باشد تا اورا انسان بنامند در منشی نول کشور به درجه اتم موجود بود۔وی در حیات خود چنان کارهای نمایانی را انجام داد که صاحبان ثروت و دولت و اقتدار به صلاحیتهای فنی و کارهای نمایان او اذعان دارند۔امرت لال ناگر عظمت و فن منشی نول کشور را بیان می کند و معترف است که:

”در تاریخ موسسات انتشاراتی هند،مقام و منزلت منشی نول کشور مانند مقام و

منزلت جمشید تاتاجی در صنعت فولاد است۔تقریباً ۱۱۱ سال قبل،در چنین پیمانه ی وسیعی طراحی کارهای انتشاراتی و گسترش آن به اقصیٰ نقاط دنیا ،کار یك انسان معمولی نمی تواند باشد۔“

این جا متاسفانه باید به عرض رساند که حالات زندگی منشی نول کشور نتوانست در صفحه ی قرطاس محفوظ بماند۔این موضوع را می توان به حساب بدقسمتی زمانه یا بی تفاوتی قشر اردو دان گزاشت۔برای اردو زبانان چه المیه ای بیشتر از این می تواند باشد که در مورد محل تولد منشی نول کشور نیزاختلاف است۔

پندت بنده دین ،اولین تذکره نویس منظوم منشی نول کشور می نویسد:”وی در روستای ”ریرها“نزدیك متهراپوری متولد شده است۔“منشی لال جی کاکوروی نیز یك تذکره در زبان هندی بنام ”منشی نول کشور“ تحریر کرده و آن را به رسم الخط فارسی چاپ کرده است۔در این کتاب درباره ی تولد منشی نول کشور چنین نوشته شده است:

”منشی نول کشوربسال ۱۸۹۲

سمبت(سال هندی)در ماه پوس(ماه ستامبر
هندی)در روستای ”ریرها“نزدیك ”متهورا
پوری“دیده به جهان گشود و در سن ٦
سالگی شروع به تحصیل علم کرد۔“

از اقتباس بالا چنین بر می آید که زادگاه منشی نول کشور روستای ”ریرها“واقع در ”متهورا پوری“بوده است۔و وطن او سانی علی گره است۔علاوه بر این منشی ماتا پرشاد نیسان لکهنوی نیز که در مطبع او کار می کرد،در تذکره ی منشی نول کشورکه به صورت مسدس است وطن اورا روستای ”ریرها“می داند۔

دکتر رام بابو سکسینه در شهره ی آفاق کتاب ”اردو ادب کی تاریخ“(تاریخ ادب اردو)مولد منشی نول کشور را شهر بستوی ضبط کرده است ۔این کتاب ضخیم در سال ۱۹۰۲ میلادی از مطبع منشی نول کشور چاپ شده است۔در این کتاب تذکره ی تقریباً ۱٤۲ تن از والیان ریاست،امرا و مهاراجه ها نقل شده است۔ولی وی با ضبط نه کردن تاریخ ولادت منشی نول کشورهمه را به حیرت انداخته است۔ بنا به گفته ی قاضی سیدظهیر الحسن در مورد جای تولد منشی نول کشور اختلاف است:

”من تحقیق و تفحص کردم ولی نه شهری بنام ”متهورا پوری“وجود دارد و نه روستائی بنام”ریرها“۔شاید با دیدن نام ”متهوراپوری“بعضی ها جای تولد منشی نول کشور را روستای ”ریرها“ در شهر ”متهورا“قرار داده اند۔باوجودی که در شهر ”متهورا“روستائی چه کوچك و چه بزرگ به این نام وجود ندارد۔شهر ”متهورا“در سال ۱۸۳۲ میلادی مرکز شهرستان قرار گرفت و این به این معنی است که این شهر در آن زمان به تازگی شهرت حاصل کرده بود و گرنه تا قبل از۱۸۳۲ میلادی فقط به عنوان یك روستای معمولی شناخته می شد۔لارد لیك در سال ۱۸۰۵ میلادی والی بهرت پور را شکست داد و بنا بر صلح نامه، سرکار سهارا منحل و ”متهورا“ به عنوان مرکز شهرستان

قرار گرفت۔“

حدود ارضی سرکار سهارا خیلی وسیع بودودر آن خانواده های قدیمی بهارگو،بنیا،برهمن وکائست زندگی می کردند۔در زمان شاه جهان این سرزمین به سرزمین خالصه حکومت دارا شکوه تبدیل شد۔و بعداً در زمان عروج ”جات“آنها بر این سرزمین مسلط شدند۔برادر راجه بهرت تهاکر بدن سنگهه یك قلعه،عدلیه،چاه آب و یك استخر در شهر بنا کرد۔بعداً این قلعه و باغ و غیره به خاطر خدمات دیوانی به حکومت ”جات“به یك خانواده ی بهارگو تقدیم شد۔وبه خاطر ذی علم و دیوان ریاست بودن به لقب ”منشی“نیز مفتخر شدند و همین لقب بعداً به عنوان لقب تمامی افراد این خانواده باقی ماند۔تقریباً یك و نیم مایلی حکومت سهارا یك روستای کوچك ولی قدیمی بنام ”رهیرا “است۔ آقای قاضی در ادامه می فرمایند که من از بزرگان شنیده ام که در حکومت سهارا عالمان بزرگی هم چون منشی نول کشورمتولد شده اند۔ “در ادامه آقای قاضی می نویسد:

”اگر تحقیقات ما درست باشد پس خانواده ی منشی نول کشور از خانواده های

مشهوربهارگو است و در این خانواده لفظ ”منشی“ به عنوان پیشوندی قبل از اسم می آید۔“

پس از وفات منشی نول کشور یکی از همکاران وی بنام رام جی داس بهارگو که مدیر ”اوده رویو“ نیز بوده درباره ی حالات زندگی منشی نول کشور یك مقاله ی طولانی تحریر کرده است که در ماهنامه چاپ هم شده است۔

”محل تولد منشی نول کشور روستای ”بستوی“ در شهر علی گره است۔وی در سال ۱۸۳٦ میلادی متولد شده است۔جد او در شهر آگره خزانچی بوده است۔آقای ”رای“ زمین های بسیاری را خریده بود۔ولی با تغیر شرایط و حالات اکنون فقط چند روستا باقی مانده است۔“

این نوشته ی منشی رام جی داس را می توان مستند دانست ،چونکه او دوست و همکار منشی نول کشور و مدیر روزنامه ی ”اوده رویو“بوده که توسط منشی نول کشور منتشر می شد۔از این مقاله

بر می آید که وطن منشی جی اطراف "متهورا "است۔این موضوع از مستندات است که منشی نول کشور در روستای "ریرها"در یك خانواده ی معزز ،علم دوست و زمین دار در تاریخ ۳ جنوری سال ۱۸۳۶ میلادی دیده به جهان گشود۔شجره نامه ی منشی نول کشور چنین است:

پدر بزرگ منشی نول کشور یعنی منشی بال در زمان انگلیسیها در شهر آگره مهتمم محافظ خانه بوده است۔نام پدر منشی نول کشور جمنا پرساد بود۔حق تعالیٰ به او پنجفرزند پسر عطا کرده بود:پهول چند،منشی نول کشور،تلسی داس،سیوك رام،و فرزند کوچك دامودر داس۔به فضل ربانی تمام برادران بااخلاق،خوش گفتار،خوش سلیقه،زمانه شناس،دانش مند،و باهوش بودند۔بلکه هر فرد در خانواده صاحب حیثیت بوده است۔همگی برادران به خانواده ی خود افتخار می کردند۔ولی منشی نول کشور از میان تمام برادران باهوش تر بود و چشم و چراغ خانواده شمرده می شدوبه خاطر وی این خانواده همه جا مشهور شده است۔

نقل کرده اند که سال ولادت وی بسیار پر یمن و با برکت بوده است۔با تولد وی همه افراد حانوده چه بزرگ و چهکوچك ازشادی در پوست خود نمی گنجیدندو یك فضای جشن و سرور بر محیط حکم فرما شده بود۔تولد وی راه را برای مرگ جهالت و تاریکی هموار کرد۔خانواده ی منشی نول کشورعلاوه بر زمین دار بودن، درحکومت مغول به مقامات مهمی فائز بوده اند و در قرن چهاردهم میلادی با عدلیه حکومت همکاری می کردند۔

پدر وی جمنا پرشاد ،مدت پنج سال در روستای "ریرها" سکونت داشت۔در همین حال به ذهن او رسید که محیط این روستا برای آموزش منشی نول کشور مناسب نیست۔لذا به خاطر تعلیم و تربیت منشی نول کشور آن محل را ترك کرده و روستای "بستوی" واقع در شهر "علی گره"را مسکن خود ساخت۔ مقدمات علوم را در مکتب خانه آموخت ودر سن شش سالگی کتابهای متداول اردو ،فارسی و عربی را فراگرفت۔از تذکره وی معلوم می شود که محیط خانوادگی و زبان روزمره ی وی از اثرات ادبیات اردو دور نمانده است۔در سن ده سالگی بعد از تحصیل مقدمات علوم برای آموزش

عـالـی در کـالـج آگـره ثبت نام کرد۔در آن زمان این کالج در میان مـوسسـات آمـوزشـی بسیـار مشهـور بـود و آن را پـنـدت گنگا دهر شـاسـتـری در سـال ۱۸۲۲ میـلادی برای آموزش سنسکرت تاسیس کـرده بود۔امروز نیز این کالج زیر سرپرستی دولت اترپردیش فعالیت می کند و از کالج های خوب شهر است۔

مـنشی نول کشور در آگره تقریباً ٦ سال به فعالیتهای آموزشی مشغـول و مـنهـمك بـوده اسـت وهر امتحان را با موفقیت پشت سر گـزاشـت و در عـرض چـنـد ســال صـلاحیت،استعداد و لیـاقت او دورتـادور مشهـور شد۔با جستجو در صفحات تاریخ معلوم می شود کـه مـوفـقیت فقط اشخاصی حاصل می کنند که با کوشش و تلاش پیهـم بـه طـرف مـقـصـد خـود گـامزن هستند۔منشی نول کشور در روزهـای تـحصیل در آگره به مقاله نویسی علاقه مند شدو مقالات و مـکـاتبـات خود را به روزنامه ها برای چاپ می فرستاد۔در آن زمان یك روزنـامـه بـنـام "سـفیـر آگـره" منتشر می شد که یك روزنامه ی مشهـور و بـا نـفـوذ بود۔منشی نول کشور از مقاله نویسان دائمی این روزنامه بود۔

مـنشـی نـول کشـور چـنـان مقالاتی می نوشت که انسان نمی تـوانسـت سـاکت باشد و از اوتعریف و تمجید نکند۔از همان دوران تـحصیل به خاطر مقالات خود مشهور شد۔ دولت وقت مقالات وی را بسیـار پسـنـدیـدو بـرای تشـویـق مـقـرری ماهانه ای برای او تعین کـرد۔در همان ایام روزنامه ی "کوه نور"از لاهور منتشر می شدو در اوج تـرقـی بـود۔صـاحـب امتیـاز ایـن روزنـامـه منشی هر سکهه رای بـود۔وی قدردان اهل علم بود وآنها را با دیده ی عزت می نگریست و در صـدر مجلس جای می داد۔او صلاحیتهای منشی نول کشور را درك می کرد۔منشی جی تحصیلات خود را در سن ۱٦ سالگی قطع کـرد ومـنشـی هـر سکهه رای او را به عنوان مقاله نگار به روزنامه ی خـود دعـوت کـرد۔مدیر "کوه نور"لاهور وی را مسئول مطبع لاهور قـرار داد۔ منشی نول کشور برای ترقی روزنامه شب و روز با پشتکار فـراوان کـار می کرد و تمام کارهای مطبع را با دیانت داری و خوش اسـلـوبـی انـجـام مـی داد۔بـه همین خاطر آقای رای وی را به عنوان مـعتمد خاص خود انتخاب کرد۔ منشی نول کشور به مدت سه سال در ایـن روزنـامـه کار کرد۔منشی هرسکهه رای به خاطر چاپ مقاله

ای علیه دولت دادگاهی شد و برای سه سال به زندان افتادـاین
حادثه از یك طرف منشی نول کشور را دچار شوك کرد واز طرف
دیگر کارکنان مطبع دچار ترس و دلهره شدندـبرای این که در
عرض چند ساعت تمام آبرو و حیثیت مطبع از بین رفته بودـ

منشی نول کشور در غیاب آقای رای نه صرف کارهای مطبع
را به نحو احسن به عهده گرفت،بلکه برای نجات هرسکهه رای از
صعوبتهای زندان تلاش و کوشش کرد و مبلغ دویست روپیه بابت
جریمه پرداخت کرد تا او را از زندان آزاد سازدـمنشی هر سکهه
رای از نیك نیتی و وفاداری منشی نول کشور خیلی خوشحال
شدـوقتی اهالی لاهور از این قضیه مطلع شدندکه به خاطر کوشش و
تلاش منشی نول کشورهر سکهه رای آزاد شده است،محافل علمی
و ادبی به نیك نامی او اعتراف کردندـبعد از مدتها دوستی و
همکاری با منشی هر سکهه رای به ذهن منشی نول کشور رسید که
از کار در مطبع استعفا بدهد و خود یك روزنامه چاپ کندـاین نکته
را باید درذهن داشت که آغاز و انجام اولین جنگ آزادی هند در
سال ۱۸۵۷ میلادی بسیار عبرت انگیز وسرتاسر کشور دچار فقر و

افلاس و سازشهای انگلیس در اوج خود بودـ منشی نول کشور در
چنین شرایطی برای انتشار روزنامه طرح ریزی کردـ

بعد ازاتمام جنگ آزادی اول منشی نول کشور از روزنامه
"کوه نور" استعفا داد وبرای جامه ی عملی پوشانیدن به قلعه ی
زیبای رویاها به آگره آمدـچند مدت در این شهر سکونت و
حالات و شرایط را بررسی کرد و درباره ی این موضوع با دیگران
مشورت کردـولی وی محیط آگره را مغایر با این کار ارزیابی
کردودر سال ۱۸۵۸ میلادی به لکهنو آمدـزیرا لکهنو مرکز علمی و
ادبی هند تصور می شد و وی آینده ی خود را در این شهر بسیار
درخشان پیش بینی می کردـ

۳ـازدواج منشی نول کشور:

پدر منشی نول کشور وی را در کم عمری به ازدواج خانمی
به نام سرسوتی کور درآورد که از یك خانواده ی زمین دار بودـ
منشی نول کشور از سرسوتی کور صاحب فرزند پسر نشدـ منشی
نول کشور برادرزاده ی خود منشی پرائن نارائن را به فرزندی قبول

کـرد۔بـعـد از فوت منشی نول کشور همسر وی به مدت شش سال زنـده بـودو در سـال ۱۹۰۱ میلادی فوت شد۔می گویند منشی نول کشـور صـاحـب یك پسـر نیـز بـود ولی در بچگی فوت شده است۔ مـنشـی نول کشور صاحب سه دختر بود: سرجو بی بی،مندر بی بی و اسم دختر سوم معلوم نشده است۔

بـا مـطـالعه زندگی منشی نول کشور معلوم می شود که وی با یك زن مسـلـمـان بـه نـام "بیـگـم صاحبه" نیز ازدواج کرده بود که در قـصـر مـان سنگهه واقع در رکاب گنج زندگی می کرد۔در آن زمان سرسوتی کور زنده بود۔ولی پرورش و تربیت پرائن نارائن به عهده ی بیـگم صاحبه بود۔در این ضمن این واقعه نیز قابل ذکر است که وقتی قـرارازدواج پـرائن نارائن با دختر یك افسر کارخانه ی کاغذ سازی گـزاشتـه شـدوکـاروان دامـاد بـه خـانـه ی عـروس رسید،خویشان و دوسـتـان عـروس اعتـراض کـردنـد که داماد از بطن یك زن مسلمان زاده شـده و ایـن ازدواج نبـایـد سـر بـگیـرد ۔ولـی بعداً دو خـانواده مصالحت کردند و مراسم ازداواج برگزار شد۔

بـعـد از وفات منشی نول کشور بیگم صاحبه نیز مانند سرسوتی

کـور چـنـدیـن سال زنده بود۔منشی پرائن نارائن خیلی به او احترام می گـزاشـت و هـرروز حاضر شدن به خدمت او را لازم می دانست۔چرا که بیگم صاحبه مادر او تلقی می شد۔بیگم صاحبه در قبرستانی نزدیك رکـاب گـنـج مدفون شد۔منشی پراگ نارائن حجره ی کوچکی روی قبر او درست کرده بود۔معلوم نیست آن قبر هنوز موجود است یا نه۔

رای بهـادر مـنشـی پـراگ نارائن :در سـال ۱۸۷۲ میلادی در شهـر الـه آبـاد در یك خـانـواده ی عـلـم پرور متولد شد۔در دبیرستان دولتـی "جبلی کالج"،"آگره کالج" و "کیننگ کالج" لکهنو تحصیل کـرد و بـه عـنـوان یك تـعـلقه دار معزز و صنعت کار شهرت حاصل کـرد۔بـعـد از جـنگ جهانی اول وی برای عضویت در کونسل آف انـدیـا نـامزد شد۔در سال ۱۹۰۹ میلادی به وی لقب رای بهادرداده شـد۔رهبـران سیـاسـی مـانند لوك مانیه تلك،لاله لاجپت رای،پندت مـوتی لال نهرو،مولانا شوکت علی ،مولانا محمد علی جوهر ومولانا ابو الکلام آزاد از هم عصران او بودند۔

مـنشـی بشن نرائن بهارگو :مـنشـی بشـن نرائن بهارگو فرزند یـگـانـه ی پـرائـن نـارائن در شهر لکهنو در یك محیط علمی دیده به

جهان گشود۔در جوانی به اسب سواری و سیر و شکار خیلی علاقه مند بودو به عنوان یك تیرانداز ماهر در کشور شناخته می شد۔وی از طرف داران نهضت آزادی هند بودو به کنگره ی ملی هند هزاران روپیه مالی کمك می کرد۔وی روابط دوستانه ای با رهبران سیاسی مهم کشور مثلاً پندت گوبند ناتھ،رفیع احمد قدوائی ،موهن لال سکسینه ،گپتا و خانواده ی نهرو داشت۔وی در طول زندگی مختصر ۳۳ ساله ی از خود دو فرزند بنام هایرام کمار بهارگو و تیج کمار بهارگو به یادگار گزاشت۔

راجه رام کمار بهارگو :فرزند ارشد منشی بشن نرائن بهارگو ،راجه رام کمار بهارگو در تاریخ ۱۶ دسامبر سال ۱۸۱۵ میلادی در شهر لکهنو متولد شد۔تحصیلات ابتدائی را از لا مارتینیر کالج حاصل کرد۔در سال ۱۹۴۸ میلادی با رانی لیلا بهارگو دختر رای بهادر ریتا لال بهارگو ازدواج کرد۔وی مانند پدر خود در کارهای اجتماعی و رفاهی شریك بود۔ در سن ۲۶ سالگی به لقب "رای بهادر" مفتخر می شد۔وی کم عمر ترین جوان در کشور بود که به این لقب مفتخر شد۔وی از سال ۱۹۳۹ تا سال ۱۹۴۵ میلادی

رئیس هیئت ترقی مناطق روستائی بود۔همسر وی رانی لیلا بهارگو به عنوان Social worker فعال سالها خدمت کرد۔دولت اترپردیش در سال ۱۹۶۰ به خاطر انجام کارهای امدادی در زمان سیل ،به وی مدال نجات زندگی(Life saving medal) اهدا کرد۔در سال ۱۹۶۰ میلادی برای عضویت در مجلس قانون ساز اترپردیش نامزد شد۔دولت هند در سال ۱۹۷۱ میلادی برای قدردانی از خدمات رفاهی وی به او لقب "پدم شری"داد۔وی نمائنده ی زنان مشرق آسیا در کانفرنس سازمان ملل متحد بود که با موضوع آزادی اطلاعات برگزار شده بود۔علاوه بر این در سمینار های بین المللی دیگر نیز به عنوان نماینده ی هند شرکت کرد۔

راج کمار دکتر رنجیت کمار :رنجیت کمار بهارگو فرزند ارشد راجه رام کمار بهارگو در تاریخ ۲۶ ستامبر سال ۱۹۴۵ میلادی در شهر لکهنو متولد شد۔تحصیلات ابتدائی را در لامارتینیر کالج و آموزش عالی را در دانشگاه لکهنو گزراندو مدرك فوق لیسانس در رشته ی علوم سیاسی ومدرك دکترای خود را در موضوع سیاست خارجی هند حاصل کردوبه عنوان متخصص روابط

بین الملل در دانشگاه لکهنو در بخش علوم سیاسی به تعلیم و تدریس مشغول شد۔

تیج کمار بهارگو:وی برادر کوچك راجه رام کمار بهارگو است۔از تذکره ی بالا چنین معلوم می شود که تمام افراد این خانواده افرادی با هوش و تحصیل کرده بودند۔یك مقاله ی تحقیقاتی در موضوع خدمات اجتماعی و رفاهی این خانواده در توکیو نوشته شده است۔حقیقت این است که بدون ذکر خدمات و فعالیتهای این خانواده نمی توان تاریخ سیاسی و فرهنگی هند را رقم کرد۔

٤۔خصوصیات اخلاقی منشی نول کشور

منشی نول کشور یك انسان فرشته سیرت وقدسی سیرت بود۔در مطبع وی تقریباً ۱۲۰۰ نفر کار می کردند۔وی خیلی به فکر مهیا سازی وسایل آسایش و راحتی آنان بود۔در آن زمان که نه برق بود نه کولر ونه پنکه،وی برای خنك نگه داشتن اتاقها بر دراتاقها پرده های از چوب مخصوص می آویخت وپنکه های دستی نیز وجود داشت۔آب

سرد در زیر زمین ذخیره می کرد۔منشی نول کشور برای کارمندان شعبه ی تصنیف و تالیف مخصوصاً داستان سرایان افیون فراهم می کرد۔در مورد رتن ناته سرشار می گویند که برای آوردن وی از منزل،ماشین مخصوص منشی نول کشور به در خانه ی وی می رفت و با صد ادب و احترام وی را به مطبع می آورد ۔گوشت سرخ کرده و شراب نیز برای وی آماده می کردند۔

یك زمانی رودخانه ی گومتی طغیان کرده بود و بیشتر کارمندان مطبع از آن سوی رودخانه می آمدند۔پل بسته شده بود۔منشی نول کشور برای کارمندان خود کشتی مخصوصی تدارك دیده بودتا در کار مطبع خللی واقع نشودو به کارمندانی که خانه شان در جریان سیل منهدم شده بود کمك کرد تا خانه ی خود را بازسازی کنند۔

خوش اخلاقی:

وقتی یك مصنف یا مترجم تصنیفی را که قابل انتشار نبود برای چاپ می آورد،مشاوران منشی جی او را از خرید این اثر برحذر می داشتند ولی وی به قیمت مناسب آن اثر را می خرید و می گفت که

شخصی که زحمت می کشد و کتابی را تحریر می کند با هزار امید به این جا می آید و من دوست ندارم که از درخانه ما کسی ناامید و دست خالی برگردد۔منزل مولانا سید امیر علی ملیح آبادی از مطبع خیلی دور بود و آمد و رفت روزانه مشکل بود۔ منشی نول کشور برای کم کردن مشکل وی اجازه داد که کارهای مطبع را در خانه انجام دهد۔

۵۔کمك مالی به موسسات آموزشی ورفاهی:

منشی نول کشور آدم فیاض و دست و دل بازی بود۔وی هزاران روپیه ماهانه خرچ امور خیریه می نمود۔ما در این جا فهرست اداراتی را ارائه می دهیم که منشی نول کشور به آنها کمك مالی نموده است :

آگره کالج: کالجی که منشی نول کشور در آن تحصیل کرده بود۔دانش جویان این موسسه ی آموزشی به خاطر نبود خوابگاه در مشکل بودند۔ منشی نول کشور برای ساخت خوابگاه مبلغ ۲۰ هزار روپیه داد۔و برای مخارج آینده ی کالج یك زمین که

در آمد سالانه ی آن ۱۵۰۰ روپیه بود را خرید و برای کالج وقف کرد۔وقتی دولت به خاطر اخراجات بیش از حد و نبود سرپرست،می خواست کالج را تعطیل کند،وی با دادن یك رقم کثیر و به عهده گرفتن مسئولیت کالج آن را دوباره احیا کرد۔

دارالعلوم مدرسه ی مشهور آسیا که در آن زمان به خاطر نبود کتب درسی در مضیقه بود۔ منشی نول کشور تمام کتب چاپی عربی و فارسی را بطور رایگا ن برای مدرسه فرستاد و روزنامه ی "اوده"نیز مجانی برای آن فرستاده می شد۔مجلس شوریٰ مدرسه ی دار العلوم نیز از وی تشکر کرده است۔

برای کتابخانه ی دانشگاه علی گر مبلغ ده هزار روپیه نقد و هزاران جلد کتاب فرستاد۔برای جبلی کالج مبلغ ۵۰۰۰ روپیه عنایت کرد۔به مدرسه ی البرت که مخصوص بیوه زنان و بچه های مستمند بود ۳۰۰۰ روپیه کمك کرد۔برای تعمیر مندر کهنه ی سری چمن واقع در پتیاله رقم کثیر و ۱۲۰۰ روپیه برای دیگر مخارج داد۔علاوه بر این به کتاب خانه های رفاه عام فیض آباد ،کیننگ کالج،بهارگو نیشنل سوسائیٹی،کتاب خانه ی جمو،کتاب خانه ی کشمیر هزاران جلد کتاب فرستاد۔

۶ـاحترام علما در نظر منشی نول کشور:

وی قدر دان اهل علم بودـو برای علما و فضلا خیلی احترام قایل بودـبرای کمك گرفتن در کار تصحیح و ترجمه ی کتب وی خود به خانه ی علما می رفت و یا یك فرد موثق را می فرستادـسرسید احمد خان،مرزا غالب،نواب سالار جنگ،راجه محمود آباد،مهاراجه پٹیاله ومهاراجه جیپور او را می ستودندـحکومت وقت با وی روابط خیلی دوستانه ای داشت و هیچ کس به پای مقام و منزلت وی در دستگاه دولتی نمی رسیدـ

۷ـاحترام قرآن کریم و منشی نول کشور:

در مورد کتابت قرآن دستور منشی نول کشور این بود که کاتبان با وضو کتابت کنندـوی آن قدر به قرآن کریم احترام قائل بود که خود مسلمان نیز این اندازه احترام قائل نبودـوی تاکید داشت که مصحح ، متصدی ماشین ودیگر افراد همگی پاك و باوضو باشندـخود منشی نول کشور نیز غسل می کرد و لباس تمیز و پاکیزه به تن می کرد و روی فرش تمیز می نشست و چادر سفید تمیزی را روی زانوی خود قرارمی دادو آن

گاه شروع به تصحیح نسخه های کتابت شده ی قرآن مجید می کردـماشین چاپ شست و شو داده می شد و تمام وسایل نیز تمیز می شدـ

۸ـورود به لکهنو و تاسیس مطبع

می گویند دل به دل راه داردو حرفی که از ته قلب بیرون آید اثر می کندـمطالعه زندگی منشی نول کشور نشان می دهد که یك روز پدر وی در حالت عصبانیت به فرزند خود گفت که تو روز بروز تنبل تر می شوی و نمی توانی در زندگی کاری انجام دهیـمنشی نول کشور از این حرف پدر سخت ناراحت شد و عزم جزم کرد که در زندگی کار مهمی انجام دهدـ

چنانچه در سال ۱۸۵۸ میلادی در سن ۲۲ سالگی در قصر آغا سید واقع در شهر لکهنو یك خانه ی کوچك اجاره کرد و یك ماشین چاپ دستی ساخت خود لکهنو و سنگ خرید و شروع به کار کردـدر آن زمان در لکهنو علاوه بر فراوانی کارگر ،افراد قدردان نیز زیاد بودند و به همین خاطر اهالی لکهنو مطبوعات منشی

نول کشور را خیلی تحویل گرفتند۔مطبع او به طور روزافزونی در حال ترقی بود۔در اندك مدتی هزاران جلد از کتابهای اردو،فارسی،هندی و سنسکرت را با چنان شان و شوکتی منتشر کرد که مطبع در ردیف مطابع صف اول آن روز دنیا قرار گرفت۔

با توجه به توسعه کار منشی نول کشور بعد از چند مدت در قصر مان سنگھ واقع در لکهنو جای مناسبی را پیدا کرد و کار چاپ کتابها درآن جا ازسر گرفت۔با وجودی که در آغاز مطبع دچار مشکلات تجاری بود ولی منشی نول کشور از این مشکلات نه هراسید۔در آغاز بیشتر روی چاپ کتاب های کوچك درسی و مذهبی توجه مرکوز کرد۔برای این که در آن زمان این کتابها خیلی کم یاب بودند۔وی برای بچه ها قواعد اردو،عربی و قاعده ی بغدادی را چاپ کرد۔بعد از آن به چاپ قرآن کتاب مقدس مسلمانان همت گماشت ۔وی حداقل در ۱۲ اندازه ی مختلف قرآن ترجمه دار و بدون ترجمه چاپ کرد۔

۹۔چرا منشی نول کشور شهر لکهنو را انتخاب کرد؟

در این جا این سوال مطرح می شود که منشی نول کشور چرا لکهنو را به عنوان جای اقامت ،تجارت و انتشار روزنامه انتخاب کرد؟ قبل از پاسخ گوئی به این سوال باید این امر را در نظر داشت که وی از لاهور به شهر آگره آمد و مدتی را در آن جا سپری کردو سپس به لکهنو آمد۔ یچنی وی با در نظر گرفتن تمام زوایای کاراین شهر را انتخاب کرد۔پدر وی در شهر علی گره زندگی میکرد۔وی خود دوران تحصیلات ابتدائی را در شهر متهورا گزراند۔جایی که زمین های پدری وی نیز موجود بود۔ منشی نول کشور از میان تمامی شهرها لکهنو را انتخاب کرد و در همین شهر اقامت گزید۔با وجودی که در انقلاب ۱۸۵۸ میلادی شهر لکهنو نیز مانند دیگر شهرها از تباهی در امان نمانده بود۔بدی حالات در لکهنو تا این حد بود که بعد از فروپاشی سلطنت اوده قسمت اعظم ساکنان شهر مهاجرت کردند و شهر ویران وبهار شهر به پائیز تبدیل شده بود۔

مسکن خوب اولین ضرورت برای هر فرد نووارد است۔منشی

جی در این مورد خیلی دچار مشکل نشد۔وی به لکهنو آمد و خیلی زود خانه ی مناسبی پیدا کرد۔بعد از انقلاب سال ۱۸۵۸ میلادی اکثر ساکنان شهر مهاجرت کرده بودند و خانه های بسیاری خالی شده بود۔در زمان واجد علی شاه جمعیت لکهنو حدود هفت صد هزار نفر بود۔وقتی سلطنت فرو پاشید این جمعیت نیز پراکنده شد۔ و خانه های بسیاری خالی شدو به این صورت وی از حیث مسکن دچار مشکل نشد۔بعد از آن مسئله ی اشیاء خورد و نوش بود۔سبزی جات از اطرف شهر برای فروش به شهر می آمد و به قیمت ارزان به فروش می رفت ۔افتاد طبع مردم نیز خوب بود ۔ آنها در هر چیزی جدت و ندرت را می پسندیدند۔ ممکن است یك سبب انتخاب لکهنو طبیعت زیبای شهر باشد۔در شهر آن قدر باغ است که حتیٰ نام آنها را نمی توان شمار کرد۔مثلاً چار باغ،عالم باغ،عیش باغ،بلند باغ،قیصر باغ و غیره که در حال حاضربه محلات مسکونی تبدیل شده اند۔علاوه بر این در این جا ساختمان های بلند و مزینی وجود دارد که بسیار جاذب و دلکش هستند۔قصر های روسا و شهزادگان نیز قابل ذکر است که بالای آن ساعت نصب شده بود۔علاوه بر

باغات و عمارات ،بازارهای این جا نیز منفرد به فرد بودند۔مثلاً بازار حضرت گنج۔این بازار مخصوص انگلیسیها بود و تا اوایل قرن بیستم هندی ها شاذ و نادر به آن جا می آمدند۔بزرگترین ،جاذب ترین وخوش رنگ ترین بازار لکهنو بازار چوك بود۔

همراه با تمام این نعمتها و برکتها شرایط تجاری نیز در این شهر مهیا بود۔ منشی نول کشورطرح چاپ کتابهای مذهبی را در سر داشت ولکهنو مرکز علم و ادب بود۔ قبل از تاسیس سلطنت اودھ چراغ فرنگی محل در این دیار روشن بود۔این اداره فقط یك مدرسه ی دینی نبود بلکه حقیقتاً از بزرگترین دانشگاه های آسیا بود۔لیکن بعد از تاسیس دولت اودھ و مخصوصاً از عهد آصف الدوله به بعد،همراه فرنگی محل،خاندان اجتهاد نیز به صورت مرکز علم و ادب در آمد،بلکه آیت الله غفران مآبؒ لکهنو را از حیث علم و ادب چنان بلند کرد که این شهر با کربلا و نجف هم مرتبه شد ودر این کار علاوه بر آیت الله غفرانمآبؒ ،فرزندان عالی رتبه ی وی آیت الله سلطان العلما سید محمد رضوان مآبؒ و آیت الله سید حسینؒ علیین مکان نیز سهیم بودند۔کتابهای علمای خاندان اجتهاد

و شاگردان آنان را منشی نول کشور با صد افتخار چاپ کرد۔حقیقت این است که منشی نول کشور به جز لکهنو در هیچ جای دیگری نمی توانست چنین سرمایه ی گران بهائی را یك جا حاصل کند۔یقیناً ذره ذره ی این شهر وی را مجذوب خود کرده بود و آن قدر به فرهنگ و هنر و طرز معاشرت این شهر علاقه مند بود که همین جا سکونت گزید۔

۱۰۔فعالیتهای انتشاراتی مطبع نول کشور:

هزاران کتاب کم یاب و عسیر الحصول ازمطبع منتشر و برای همیشه محفوظ شد۔کتابهای ضروری روزمره به قیمت ارزان در اختیار مردم قرار گرفت۔منشی نول کشورآدم زیرك ،بافهم و مردم شناسی بود۔وی قبل از تاسیس مطبع حدس زده بود و ذهن تجاری وی درك می کرد که مردم به کتابهای مذهبی علاقه ی وافر دارند۔برای همین وی به چاپ کتابهای مذهبی و درسی بیشتر توجه کرد۔وی بیشتر کتابهای مذهبی مسلمانان،هندوان ،مسیحیان و سکها را منتشر کرد۔مثلاً رامائن،بهگوت گیتا ،مهابهارت نیز

کتابهای مقدس سکها را چاپ کرد۔علاوه بر این نسخه های متعددی از تورات و انجیل نیز منتشر شد۔

منشی نول کشور ذهنیتی تاجرانه داشت۔ وبر اینعقیده بود در وقت کم کار بیشتری بایدانجام شود۔وی طرح جدیدی ابداع کرد و به کارمندان خود پیشنهاد کرد که آنهائی که از کار ماشین چاپ سررشته دارندمی توانند ماشین را در خانه ی خود نصب کنندوکارهای چاپ را از مطبع به خانه ی خود ببرند و بعد از اتمام کار هر قدر کار انجام گرفته نصف حق الزحمه ی آن را دریافت کنند و نصف آن را بابت قسط ماشین پرداخت کنند۔این طریقه ی کار باعث شد که در هر محله ی لکهنو یك ماشین چاپ دستی نصب شودو هر فرد برای چاپ خانه ی خود نامی منتخب کند۔تمام این مطابع علاوه بر انجام کارهای منشی نول کشور ،کارهای دیگران را نیز انجام می دادند۔منشی نول کشوراین کار را وقتی اتخاذ کرد که تعداد ماشین های چاپ دستی مطبع بیشتر از ۳۰۰ عدد بود۔

منشی نول کشور آدم زحمت کش و کوشائی بودو کار

تـصحيـح تـمام كتابهاى چاپى مطبع را خود انجام مى داد بلكه براى بيشتـر كتــابهــاى اردو و فــارسى ديبـاچـه ى كتـاب را نيز خود مى نـوشــتـ.مدارج الـنبـوة،اعـجــاز خســروى،ديـوان خسـرو،نگـار دانش(خلاصه ى انوار سهيلى)و غيره از كتابهايى است كه ديباچه ى آن را خـود مـنشـى نـول كشور تحرير كرده استـ.مطبع منشى نول كشــور در آن وقــت مثــل كـنـدوى زنبـور عسـلـى بـود كــه درآن حـفــاظ،عـلـمـا،مورخين ،مصنفين ،ادباو شعرا ى مشهور يكجا گرد آمـده بـودنـد. كـاتبيـن فارسى و ديوناگرى نيز بودند. گويا اين مطبع نبـود بـلـكه خانه ى ادبا بودـ.رتن ناتهه سرشار،عبد الحليم شرر،ميرزا حيـرت دهـلـوى،نـوبـت راى،هـرى پـرسـاد سكسينـه و منشى پريم چندـ.در اين جا نقل اين جمله ى اديب هندو مناسب است:

"حـافـظ ،عالم،مورخ ،اديب و شاعرانى كه
بـه يك وقـت در ايـن مـطبـع گرد هم آمدند
نصيب هيچ مطبعى نشد."

مـنشـى نـول كشـور در طـول زنـدگى خود تقريباً ۴۰۰۰ جلد كتـاب مـنتشر كرد و تقريباً ۱۹۰۰ كارمند به طور هم زمان در مطبع

كـار مـى كـردنـد.اين مطبع دومين مطبع بزرگ آسيا بودـ.منشى نول كشـور ضـخيـم تـريـن كتـاب دنيـا مـوسوم به "طلسم هوشربا" را در ۱۸۰۰ صـفـحـه مـنتشـر كردـ.وى اولين تفسير بى نقطه ى قرآن بنام 'سـواطـع الالهـام"تـاليف مـلا فيـضـى را چاپ كردـ.و براى اولين بار كتابهاى مقدس رامائن و گيتا را از سنسكرت به اردو ترجمه و منتشر كـردـ.بسيـارى از نسـخـه هـاى خـطـى و قـلمى در كتاب خانه هاى روسـاى اودهه بود كه آهسته آهسته به انگليس فرستاده ميشدـ.منشى نـول كشـوربـا جستجوو تلاش فراوان اين كتابها را بدست آورد و با چاپ اين كتابها آنها را از فراموش شدن نجات داد.

۱۱ـمـطبـع نـول كشور در نظر دانشمندان و سياحان خارجى:

مـطبع منشى نول كشور به خاطر فعاليتهاى انتشاراتى خود آن قدر مشهـور شـده بود كه دانشمندان و محققين بعضى كشورها تا مدتها فكر مى كردند كه در هند شهرى بزرگ به نام منشى نول كشور وجود دارد و براى ديدن اين شهر به هند مى آمدند ـولى وقتى معلوم مى شد كه منشى

نول کشور در لکهنو نام صاحب امتیاز روزنامه ی "اوده" و رئیس مطبع است خیلی تعجب می کردند.

در سال ۱۸۸٦ میلادی یك سیاح آمریکائی به هند آمد و در دوران سیاحت به شهر لکهنو رسید.وی چون که شهرت منشی نول کشور را شنیده بود لهذا از مطبع دیدن کرد و در مراجعت به وطن خود درباره ی منشی نول کشور چنین نوشت:

"مطبع منشی نول کشور در بیداری مذهبی
مردم هند بسیار موثر بوده است.کتابهای
چاپ شده از این مطبع به سرتاسر شبه قاره ی
هند فرستاده می شود.منشی نول کشور فردی
با صلاحیت و به عنوان یك ناشر فردی بی
تعصب است.وی شخصی باهوش و با
حوصله بود.از مطبع او هما نطور که کتابهای
اسلامی به کثرت چاپ می شود کتابهای
برهمن و بودهیزم نیز چاپ می شودو به قیمت
ارزان در اختیار مردم قرار میگیرد.مطبع در

حضرت گنج واقع است .وی آدم زرنگی
است و بجای وارد کردن ماشین آلات از
خارج ،خود طریقه ی جدیدی را ابداع کرده
است.اطاقهای بسیاری برای ماشین چاپ
موجود است.تعداد ماشین های چاپ یك
اطاق را شمارش کردم .تعداد آنها ٦۱ عدد
بود.اطاق پر از ماشین و آدم بود و حرکت در
آن مشکل می نمود."

از این تبصرۀ سیاح خارجی به خوبی می توان شخصیت و عظمت منشی نول کشور وکارهای وی را محسوس کرد.تقریباً ۱۱۵ سال قبل یعنی حدود سالهای ۱۸۸۵ میلادی وقتی که هند غرق در بی سوادی و جهالت بود..جایی که هیچ سهولتی برای چاپ و نشر کتب وجود نداشت.در چنین زمان و مکانی وی به وسیله ی کتابهای خود علم و فرهنگ را گسترش داد.درآن زمان مدارس دینی کتب برای تدریس طلبا در اختیار نداشتند.در این محیط یاس و ناامیدی وی اقدام به چاپ و انتشار کتب کرد.بدون ذکر تلاشهای منشی نول کشور برای زندگی بخشیدن به علم و

ادب که به وسیله ی روزنامه ی "اودھ و مطبع انجام گرفته نمی توان تاریخ فرهنگی هند را تحریر کرد۔

۱۲۔اداره ی مطبع مطابق اصول جدید:

مطبع منشی نول کشور به خاطر صلاحیتهای اداری خود وی روز بروز در حال ترقی بود۔وی در هیچ موسسه ی حرفه ای آموزش ندیده بود و در آن زمان چنین موسسه ای نیز موجود نبوده است۔ولی اصول و نظریات وی در مورد اداره ی مطبع مطابق اصول و نظریات جدید مدیریت بازرگانی Bussiness Administration بود۔برای بهتر انجام گرفتن کارها وی بخش های مختلفی را در مطبع ایجاد وبرای اداره ی هر بخش یك فرد با صلاحیت را مقرر کرده بود۔گزارش سالانه ی مطبع نیز به طور مرتب تهیه می شد۔

۱۳۔دستور العمل برای کارکنان مطبع:

منشی نول کشور برای کارمندان مطبع دستور العمل وضع کرده بودو یك نسخه ی این دستور العمل پیش تك تك کارمندان بود و مطابق همین کار انجام می گرفت۔هر کارمند در وقت مقرره به

اداره می آمد و در وقت مقرره از اداره خارج می شد۔وی تاکید داشت که هر فرد کارهای محوله را به نحو احسن انجام دهد۔چنانچه دستور العمل ٦ ستامبر سال ۱۸۸۹ میلادی چنین است:

"بدین وسیله به اطلاع تمام کارمندان می رساند که تمام افراد بعد از اتمام کارهای خود از دفتر خارج شوند۔اگر کسی کار را نیمه تمام بگزارد در دفتر حضور و غیاب برای او غیبت ثبت خواهد شد۔هر کس این شرایط را قبول ندارد همین امروز استعفیٰ دهد۔"

این دستور العمل و فرمان فقط برای به نحو احسن انجام گرفتن کارها بود وگرنه منشی نول کشوربا کارمندان خود خیلی مهربان و صمیمی بود۔منشی نول کشور کارمندان بلند پایه ی مطبع را در شب برای برای مشورت در امور اداری به خانه ی خود دعوت می کرد۔وی روش جدید چیدن کتابها به صورت ردیفی را نیز ابداع

کرد۔

حق الـزحمه ی کارمندان مطبع : تـقـریباً ۱۵۰۰ روپیه ماهانه بـابـت حق الزحمه ی کارمندان خرج می شدوچند صد روپیه ماهانه بـابـت حـقـوق بـازنشتـگی به کارمندان خود پرداخت می کرد۔یك اداره ی پسـت مـخـصـوص مـطبع وجود داشت۔هر ماه مبلغ ۱۵۰۰ هـزار روپیـه بـابت کاغذ خرج می شد۔خرچ سالانه ی پست حدود پنجاه هزار روپیه بود۔

۱٤۔بخش های مختلف مطبع:

۱۔ بخش لیتهوگرافی

۲۔ بخشحروف چینی هندی و انگلیسی

۳۔ بخش حسابداری

٤۔ بخش ترجمه و تالیف

۵۔بخش کتابت

٦۔بخش ارسال کتب

۷۔بخشمالیات

۸۔بخش فروش نقد

۹۔بخش حفاظت از اموال

۱۰۔بخش تبلیغات

۱۱۔ بخش دریافت سفارشات

۱۲۔بخش ارسال نامه

۱۵۔ بخش کتابت:

۹۰ درصـد کـاتبـان لکهنو به نحوی با مطبع منشی نول کشور در ارتباط بودندو تقریباً همین مقدار خطاط و خوش نویس نیز کارمند رسـمـی مـطبـع بودند۔در آن زمان تکنولوجی آن قدر ترقی یافته نبود ولـی بـا ایـن حـال در مـطبـع مـنشـی نـول کشور کتابت کتاب با هر ضـخـامتـی که بود در عرض دو روز تکمیل می شد۔ معمول منشی نول کشور چنین بود که هر روز بعد از ظهر تمام مسودات مصنفین و متـرجـمیـن را بررسی می کردوکارهای انجام شده را بین کاتبان تقسیم می کردتا کار کتابت به طور هم زمان انجام پذیرد۔

از سال ۱۸۵۸ تا سال ۱۹۵۰ میلادی مطبع نه صرف کاتبان و

خوش نویسان زبان اردو را تربیت کرد بلکه برای آنها فرصت شغلی مناسب نیز ایجاد کردو افراد با صلاحیت خانواده های علمی را دعوت به همکاری کرد۔این جا این وضاحت ضروری است که بعد از شورش سال ۱۸۵۸ میلادی بسیاری از ماهرین زبان و ادب،علما و فضلا و ادبا دچار بحران مالی و بی سرو سامانی گشتند۔در این محیط پر تلاطم منشی جی برای این افراد درمطبع شغل باوقاری فراهم کرد۔بعد از انقلاب ۱۸۵۸ میلادی بسیاری از کتابخانه های دهلی و اطراف آن به آتش کشیده شد و نسخه های خطی نایاب ضایع شد وکتابهای باقی مانده به صورت کاغذ باطله به فروش رفت۔منشی نول کشور کار جمع آوری نسخه های باقی مانده را به عهده گرفت و سرمایه ی هنگفتی را برای این کار در نظر گرفت۔وی افراد خود را به گوشه و کنار کشور فرستاد و این نسخه ها را به هر قیمتی حاصل کرد وبه این ترتیب در مطبع او چنان ذخیره ای از کتب به وجود آمده بود که چنین ذخیره ای در هیچ مطبعی نبود۔

دکتر گیان ،مطبع منشی نول کشور را با فورت ولیم کالج مقایسه

می کند و می نویسد:

”مطبع منشی نول کشور فقط یك مطبع
نبود بلکه یك اداره ی انتشاراتی و تصنیفی
بود۔این مطبع نه صرف ادب کلاسیك را
حیات نو بخشید بلکه بنا به درخواست
دیگران به کثرت داستانها و دیگر مواد را
منتشر کرد۔این مطبع در عهد خود
کارهایی را انجام داد که فورت ولیم کالج
در زمان خود انجام داده بود۔“

منشی نول کشور در آغاز به چاپ کتابهای اسلامی بیشتر توجه کرد۔شاعر بزرگ مرزا غالب از هم عصران منشی نول کشور می گوید:

”این مطبع دیوان هر شاعری راکه طبع کرد
او را از زمین به آسمان رساند۔“

مصنف کتاب ”تاریخ اردو ادب“دکتر رام بابو سکسینه خدمات مطبع را به این صورت بیان می کند:

"مطبع نول کشور با چاپ کتابهای نایاب و
ترجمه ی کتابهای مشهور عربی و فارسی
خدمات چشمگیری در زمینه ی ترقی زبان
و ادب اردوانجام داد۔"

کارمندان اعلیٰ رتبه ی دولتی با مشاهده ی فعالیتها و روش کار منشی نول کشور برای هر کمك ممکن آماده شدند۔کمشنر ایسیت انگلیسی خیلی مراعات حال وی را می کرد و با وساطت وی چاپ مدارك دولتی به منشی نول کشور سپرده شد وبه این ترتیب به درآمد مطبع اضافه شد۔

منشی نول کشور از یك طرف ذهنیتی تاجرانه داشت و لی از طرف دیگر خیلی ملاحظه حال علما را می کرد۔کتابها در آن زمان گران بود و خرید کتاب کار هر کسی نبود۔برای همین وی کتابهای خود را به قیمت خیلی کم به فروش می رساند۔وی عقیده داشت که هر کتاب مطبع باید به دست علم دوستان برسد۔وی کتاب فروش در شهرهای مختلف مقرر کرد تا کتاب های بیشتری به دست مردم برسد۔

١٦۔تعارف علمای بخش تصنیف و ترجمه:

مهمترین بخش مطبع نول کشور شعبه ی تصنیف و ترجمه بود۔مصنفین و مترجمین مشهور لکهنو و دیگر شهرها به نحوی با این شعبه همکاری داشتند۔این بخش کارهای مختلفی انجام می داد:

١۔تصحیح کتب مستند قدیمی یافت شده و برحسب ضرورت حاشیه نویسی و تعارف مختصر مصنفین و نویسندگان۔

٢۔آماده سازی کتب درسی برای مکاتب،مدارس و حوزات علمیه نیز آماده سازی کتب مفید غیر درسی مانند فرهنگ لغت...

٣۔ترجمه ی کتب قدیمی فارسی ،عربی و سنسکرت به اردو

٤۔ترجمه ی کتب اردو و فارسی به هندی و بعضی از کتب مهم به انگلیسی

٥۔ترجمه ی کتب مفید انگلیسی به اردو و هندی

نظر منشی نول کشوردر مورد ترجمه این بود که کتبی برای ترجمه انتخاب شود که افادیت آنها در هر عصری مسلم است۔برای کار ترجمه وی از علمای با استعداد و ماهر استفاده می کرد۔مصنفین

و مترجمین وابسته به شعبه ی تصنیف و ترجمه بر دو قسم بودند:قسم اول آنهایی که تمام وقت در مطبع کار می کردندو حقوق ماهانه برای آنان مقرر بود.قسم دوم آنهایی که در خانه‌ی خود بر حسب ضرورت این کار را انجام می دادند و حق الزحمه ی آنان مطابق کار انجام گرفته بود.برای مصنفین و مترجمینی که به طور مستقل در مطبع کار می کردند،یك بخش ساختمان مطبع مختص بودو برای آنها کتب کمکی و فرهنگ لغت و ... نیز فراهم بود.فهرست مترجمین و مصنفینی که به طور مستقل در مطبع کار می کردندحسب ذیل است:

۱.مولانا سید امیر علی ملیح آبادی :ماهر حدیث ،تفسیر وفقه بود.در مدرسه ی عالی کلکته استاد و مدیر ندوة العلما بود.مولانا عبد الحی گل رعنا و مولانا عبد الرزاق ملیح آبادی از شاگردان وی هستند.منشی نول کشور خیلی به او احترام می گزاشت.حقوق ماهانه وی پنجاه روپیه بود.وی فتاوای عالمگیری را در دو جلد به اردو ترجمه کرد.شرح مکمل هدایه را به اردودر ٤ جلد نگاشت و نام آن را "عین الهدایة " گزاشت.بزرگترین تفسیر اردو بنام "مواهب

الرحمن"را در ۳۰ جلد تحریر کرد.شرح بخاری بنام "فتح الباری"را به اردو ترجمه کرد.برای تفسیر بی نقطه ی "صواطع الالهام"یك مقدمه ی بی نقطه تحریر کرد.علاوه بر این کتب متعددی را از عربی به اردو برگرداند.در سال ۱۹۱۵ میلادی در لکهنو وفات یافت.

۲.مولانا محمد احسن ناتونوی :عالم بلند پایه و مشهور بود.وی کتاب "احیاء العلوم"امام غزالی را به اردو ترجمه کرد و نام آن را "مذاق العارفین " گزاشت که در چار جلد ضخیم منتشر شده است.علاوه بر این کتب متعددی را از عربی به اردو منتقل کرده است.وی در ترجمه ی "در مختار" شریك کار مولانا خرم علی بوده است.

۳.مولانا احتشام الدین مراد آبادی:از علمای مشهور آن عصر بود.وی تفسیر قرآن نیز نوشته است.کار ترجمه ی "فتاوای عالمگیری "اول به عهد ی او بود.ولی بعد از ترجمه تقریباً نصف جلد اول این کار به مولانا امیر علی سپرده شد.وی "منتخب التواریخ"،کتاب مشهور ملا بدایوان،را به اردو ترجمه کرد.علاوه بر

این برای بسیاری از کتب عربی و فارسی حاشیه نوشت و تصحیح کرد۔

٤۔مولانا فخر الدین:عالم بلند مرتبت بود۔با منشی نول کشور روابط دوستانه داشت۔کار وی تصحیح کتب بود۔و کتاب مشهور امام غزالی یعنی "کیمیای سعادت" را از فارسی به اردو ترجمه کرد و نام آن را "اکسیر هدایت"گزاشت۔مقدمه ی این کتاب را خود منشی نول کشور تحریر کرده است۔وی تفسیر مشهور ملا حسین واعظ کاشفی موسوم به تفسیر حسینی را به اردو ترجمه و بنام "تفسیر قادری" در دو جلد منتشر کرد۔

۵۔مفتی غلام سرور لاهوری: از علمای ماهر و ممتاز عصر خود به شمار می رفت۔وی کار تصحیح کتب در مطبع لاهور را انجام می داد۔وی کتاب "جامع اللغات " را در دو جلد مرتب کرد که یك فرهنگ لغت مستند است۔"حدیقة الاولیاء"تالیف مهم وی است که در آن شرح حال اولیاء خدا را جمع آوریکرده است۔علاوه بر این نیز کتب متعددی تصنیف کرده است۔یك دیوان نعتیه نیز از وی چاپ شده است۔

٦۔مولانا فضل احمد:وی مسئول تصحیح و ترجمه ی کتب در مطبع لاهور بود۔وی "جامع ترمذی"را به اردو ترجمه کرد و حواشی مفید به آن اضافه کرد ۔این کتاب در دو جلد از مطبع چاپ شده است۔

۷۔مولانا خرم علی:یك عالم با کمال و در علم فقه ماهر بود۔وی کتاب مشهور فقهی "در مختار را از عربی به اردو ترجمه کرد۔مولانا محمد احسن نیز در این کار شریك وی بود۔این ترجمه بنام "غایة الاوطار"در چار جلد منتشر شده است۔

علاوه بر فهرست بالا،علماء و ادبای ذیل نیز با این مطبع همکاری داشتند:

مرزا حیرت دهلوی،مولانا هادی علی اشك،مولانا قطب الدین دهلوی مترجم"مشکوٰة شریف"،منشی امیر الله تسلیم،نسیم دهلوی،قدر بلگرامی،سید عبد الرزاق حسنی حسینی،مولانا عبد العلی آسی،مولانا قطب الدین،دوارکا پرشاد افق،نوبت رای نظر،طوطا رام شایان،مولانا عابد حسین جعفری،مولوی تصدق حسین لکهنوی،سید وزیر حسن،منشی دوار حسین و رتن ناتهه

سرشار۔

مترجمین و مصنفینی که بر حسب فرمایش منشی نول کشور کار تصنیف و ترجمه را انجام می دادند۔این افراد در تمام هند پخش بودند۔بعضی از آنها بوسیله ی نامه کارهای خود را انجام می دادندو بعضی ها خود شخصاً با منشی نول کشور ملاقات می کردند و درباره ی کارها گفتگو می کردند۔ما فهرست مختصر این علما را این جا می آوریم:

خواجه عبد الحمیدخان مترجم "مدارج النبوت"،مولوی بشارت علی مترجم "فتوحات واقدی"،مولوی محمد اسماعیل میرتهی مولف کتب درسیه،مولانا عبدالحق بریلوی مترجم جذب القلوب،محمد علی جویا مرادآبادی مترجم مترجم سیر الاقطاب،منشی گوگل پرشاد مترجم "سیر المتاخرین"،مولوی یوسف شاه مترجم "مثنوی مولانا روم"،مولانا غلام حدیر،منشی خادم حسین اکبر آبادی مصنف"تاریخ جدولیه"،مولانا وحید الزمان مترجم "شرح وقایه"،مولوی صادق علی لکهنوی مترجم دیوان حافظ،نذیر احمد مصنف "توبة النصوح" و "مراة العروس"،مولانا

رحمن علی مصنف "تذکره ی علمای هند"،سید مهدی حسن سیدن پوری مترجم "فتوح المصر"،مولوی عنایت حسین مترجم "فتوح الشام"،مولوی ظهیر الدین بلگرامی،مولوی امانت الله مترجم "اخلاق جلالی"،حکیم احسن الله خان دهلوی،مرزا اسد الله خان غالب،مردان علی خان رعنا و ......۔

۱۷۔قصه ها و داستان های مشهور اردو:

تصنیف و ترجمه ی داستان های اردو نیز از کارهای قابل ذکر شعبه ی تصنیف و ترجمه ی مطبع منشی نول کشور است۔تمام داستان های موجود در زبان اردو نتیجه ی کوشش وتلاش این مطبع است و حتیٰ نظیر آن را در زبان های ترقی یافته ی دنیا نیز نمی توان پیدا کرد۔منشی نول کشور داستان سرایان مشهور آن زمان را استخدام کرد و درآغاز ترجمه ی آزاد داستانهای فارسی ماننداستان امیر حمزه را منتشر کرد۔منشی نول کشور جای مخصوصی را برای داستان گویان در نظر گرفته بود و همگی در آن جا گرد هم می آمدند و داستان می گفتند و کاتبین آنها را روی

صفحه می نوشتند۔اگر یك کاتب خسته می شد کاتب دیگری جای او می آمد۔"طلسم هوشربا" که از داستانهای مشهور زبان اردو است ،در ابتدا در هفت جلد بودو بعداً دو جلد به آن اضافه شد۔این داستان را احمد حسین قمر ومنشی محمد حسین جاه بنابر درخواست منشی نول کشورتصنیف کردند۔محمد حسین جاه علاوه بر "طلسم هوشربا"،'صندلی نامه"،"تورج نامه"(دو جلد)،"محل نامه(دو جلد) و "گلستان باختر "(دو جلد) تالیف کرد۔

در این جا ذکر این نکته بسیار ضروری است که بعض محققین اردو دچار این غلط فهمی شده اند که داستان های اردو ترجمه ی داستان های فارسی است۔ولی امروزتحقیق ثابت کرده است و با اطمینان می توان گفت که این داستان ها در شعبه ی تصنیف و تالیف و ترجمه ی مطبع منشی نول کشور بیان شده است و کاتبان آن را نوشته اند۔برای همین نسخه ی اصلی این داستان ها در دسترس نیست۔

"طلسم هوشربا"ضخیم ترین کتاب دنیا است که حاوی ۱۸ هزار صفحه است۔احمد حسین قمر علاوه بر "طلسم

هوشربا"،"طلسم فتنه نورافشان"(سه جلد)،"طلسم هفت پیکر(۳۰ جلد)،"طلسم خیالی سکندری(۳ جلد)،"طلسم نوخیز جمشیدی (۳ جلد)،هنومان نامه و چند داستان دیگر را نیز تصنیف کرده است۔فهرست داستان های منتشر شده از مطبع نشان می دهد که این مطبع حدود ۶۰ جلد کتاب در این زمینه منتشرکرده است۔

علاوه بر داستان های طولانی ذکر شده منشی نول کشور قصه ها و داستان های مشهور دنیا را نیز به اردو ترجمه و منتشر کرد۔مثلاً "پنج تنتر" کتاب مشهور سنسکرت به زبان های پهلوی ،فارسی و عربی ترجمه شده بود۔این داستان ها را ملا حسین واعظ کاشفی به فارسی ترجمه کرد و نام آن را "انوار سهیلی"نهاد۔نواب فقیر محمد خان گویا آن را به اردو ترجمه کرد و نام آن را "دبستان الحکمت"گزاشت۔همین طور "فسانه آزاد" و "الف لیله"از این مطبع چاپ شد۔

"الف لیله"داستانی است به زبان عربی که ترجمه های آن به تمام زبان های زنده ی دنیا چاپ شده است۔منشی جی مترجمین مختلف را برای ترجمه "الف لیله" استخدام کرد ۔در آغاز این

داستان به صورت شعر بوسیله ی نسیم دهلوی ترجمه شد۔وی جلد اول را به صورت شعر ترجمه کرد۔جلد دوم و سوم را طوطا رام شایان به صورت شعر درآورد وجلد آخر را منشی لال چمن در سال ۱۸۶۸ میلادی تکمیل کرد و مطبع در سال ۱۸۹۲ میلادی آن را منتشر کرد۔

مرزا حیرت دهلوی در سال ۱۸۹۱ میلادی داستان های ”الف لیله“ را به سبك رمان مرتب کرد و بنام ”شبستان حیرت“ منتشر شد۔پندت رتن ناتھ سرشار نیز قصه های ”الف لیله“ را به سبك رمان ترجمه کرد۔ضخیم ترین و بهترین ترجمه ی ”الف لیله“رادو ارکا پرشاد افق با استفاده از ترجمه ی انگلیسی برتن انجام داد۔این اثر ترجمه ی اردوی ترجمه‌ی ۱٦ جلدی انگلیسی برتن است۔

رمان رتن ناتھ سرشار بنام ”فسانه ی آزاد“ از شاهکارهای تاریخ نثر اردو است۔در این رمان انشا پردازی،مکالمه،طنز و مزاح بلکه تمام فنون ادبی به چشم می خورد۔پندت رتن ناتھ سرشار زمانی که مدیر روزنامه ی ”اودھ“ بود شروع به نوشتن این رمان کرد و آن را به صورت قسط وار در روزنامه منتشر کرد۔تصنیف مهم

دیگر پندت رتن ناتھ سرشار ”سیر کهسار“است۔این کتاب در زمینه ی فرهنگ لکهنونوشته شده و فرهنگ،ثقافت ،طرز معاشرت و رسم و روا ج لکهنو را منعکس می کند۔

۱۸۔تعارف اجمالی داستان گویان مطبع:

محمد حسین جاه :وی شاگرد میر احمد علی لکهنوی داستان گوی درباری نواب یوسف علی خان ناظم والی رام پور بود۔وی یك داستان طولانی بنام ”طلسم هوشربا “تالیف کرد ۔این کتاب مورد استقبال مردم قرار نگرفت۔ به همین علت در سال ۱۸۷٤ میلادی داستان دیگری بنام ”داستان فصاحت“ در پنج جلد تالیف کرد۔اختلافاتی میان وی و منشی نول کشور بر سر مسئله ی حق الزحمه پیش آمد و محمدحسین جاه در مطبع گلاب سنگھ شروع به کار کرد ۔وی برای دلچسب تر ساختن ”طلسم هوشربا“اشعار و اقوال را نیز در میان عبارات جای دادو آن را مقفیٰ و مسجع نمود۔محمد حسین جاه داستانهای مختلفی را تالیف کرد۔ولی شهرت اصلی وی بیشتر بخاطر ”طلسم هوشربا“است۔

احـمـد حسین قمر :وی از مشـاهیـر داسـتـان گـویان زبان اردو است و بدونذکرنام او تاریخ داستان گویان اردو کامل نمی شودـوی در لکهنو دیده به جهان گشودـ در مجالس خواص داستان گوئی می کـردـبعـد از ارتبـاط بـا مـنشـی نـول کشور چندین داستان طولانی تصنیف کردـمی گویند وی تحصیلات بالائی نداشتـنقل می کنند کـه وی داسـتـان را بیـان مـی کـرد و کـاتبان آن را می نوشتندـبعد از بـازنشتـگـی از مـطبـع نـول کشور علاقه ی وی به داستان گوئی هم چـنـان بـاقی بودـوی با کمك انوار حسین لکهنوی یك داستان دیگر بنام ”داستان جنوبیه“تصنیف کردـ

دوارکـا پـرشاد افق :افـق از خـانـواده ی کـائست بودـدر سال ۱۸۸٤ میـلادی در شهـر لـکهـنـو تـعلیـمـات ابتـدائـی را حـاصـل کـردـاجـداد وی در عهـد سـلـطـنـت مـغـلیـه بـه مناصب عالیه فائز بـودنـدـافـق نـه صـرف بـه عـنـوان داستان گوی ،بلکه به عنوان یك روزنامه نگار و رمان نویس خوب نیز شهرت داردـدوارکا پرشاد افق نیـزمـانـنـد مـنشـی نول کشوراز کودکی به روزنامه نگاریعلاقه مند بودـبه همین علت در سال ۱۸۸۸ میلادی روزنامه ی ”نظم الاخبار

“را مـنتشـر کـردـبـزرگتـریـن اثـر افـق تـرجـمـه ی ”الف لیلـه“است ـرجستـرد بـرتـن ”الف لیـله“را مستقیماً از عربی به انگلیسی در ۱۶ جلد ترجمه کرد و افق همین اثر را به اردو برگرداندـ

خـدمـات شـعبه ی تصنیف و ترجمه مطبع منشی نول کشور به هـمیـن جـا ختـم نـمـی شـود بلکه این کاروان هنوز در حال حرکت اسـتـبسیاری از کتابها ی سنسکرت به اردو ترجمه شدو بعضی از مهـم تـریـن کتـابهای اردو به هندی برگردانده شدـمثلاً ترجمه های متـعـددی از رامـائـن بـه اردو شـده اسـت وخیلی هم مورد پسند واقع شـدـداستـان امیـر حـمـزه تـوسـط پندت کالی چرن در سال ۱۸۸۳ میـلادی به هندی ترجمه شدـجیون رام جات قصه ی حاتم طائی و گل و صنوبر و شاهنامه ی فردوسی را به هندی ترجمه کردـ

عـــلاوه بـــر ایـــن کتـــابهـــای مـذهـــب هـنـدو مثلاً مهـابهـارت،رامـائـن،بـالیـکـی رامـائـن،رامـائـن بهـار،رامـائن خـوشتـر،بهـگوت گیتا و غیره را مترجم منشی سردار سنگهه نسیم به اردو تـرجمه کردـنیز کتابهای آریا سماج و برهمن سماج به کثرت مـنتشـرشـدـکتاب ”آئینه ی مذهب “در سال ۱۸۸۷ میلادی منتشر

شد که در آن اصول و طرز عبادت برهمن سماج به تفصیل شرح داده شده بود۔ کتابهای مذهبی سکھ و زندگی نامه ی گرو ارجن مهاراج نیزمنتشر شد۔

۱۹۔چاپ کلیات و دیوان های ادبا و شعرای فارسی زبان:

منشی نول کشور توجه خاصی به انتشار کتب درسی برای طلاب داشت و با فراوانی وسایل و امکانات ،وی کتابهای مهم فارسی را از سرتاسر هند جمع آوری نمود و به وسیله ی علمای ممتاز و فاضل آنها را تصحیح و چاپ کرد۔در آن زمان علاوه بر مدرسه ی فرنگی محل،مدرسه ی آیت الله غفران مآبؒ نیز در اوج کمال خود بود۔منشی نول کشوراز علما و فضلای این مدارس استفاده کرده و کار تصحیح و ترتیب کتب خطی فارسی را به عهده ی آنان گزاشت۔منشی نول کشور درطول حیات خود دیوان شعرا و ادبای ذیل را منتشر کرد: شاه نامه ی فردوسی(۳ جلد)،کلیات شمش تبریز،دیوان شمش تبریز،کلیات صایب،کلیات عرفی،کلیات

انوری،کلیات جامی،کلیات بیدل،کلیات سعدی،کلیات عراقی،کلیات نظیری،کلیات ظهیرفاریابی،کلیات غالب،کلیات صهبائی، کلیات حزین،دیوان حافظ،دیوان کلیم همدانی،دیوان ظهوری،دیوان واقف،دیوان غنی۔منشی نول کشور برای اولین بار شرح مثنوی و اشعار قصیده گویان فارسی را منتشر کرد۔

۲۰۔خدمت به زبان و ادبیات فارسی:

با توجه به حالات زندگی منشی نول کشور و فعالیتهای انتشاراتی وی این حقیقت واضح می شود که وی به زبان فارسی بیشتر از دیگر زبانها علاقه داشته است و به همین علت بیشتر کتب فارسی را منتشر کرد۔

در حقیقت زبان فارسی از قرن ها در شبه قاره ی هند در حال رشد و نمو بود۔ورود زبان فارسی به هند از زمان حمله ی محمود غزنوی به هند شروع شدو در زمان تیموریان این زبان رواج کامل یافت و علاوه بر مسلمانان شعرای هندو نیز شروع به غزل سرائی به زبان فارسی نمودند۔دوران سلطنت مغول دوران طلائی زبان و

ادبیات فارسی نام گرفته است.زیرا در آن زمان زبان فارسی زبان رسمی مردم هند بود.شاهان صفویه با سلطنت مغول هم عصر بودند.ولی صفویان به اندازه ی مغول ها به ترقی و گسترش زبان فارسی توجه نکردند.این امر باعث شد که علما و شعرای با فکر ایرانی به هند بیایند وتا مدتها این رویه ادامه داشت.

تذکره نویسان ایرانی خود معترف هستند که تا قرن ها شرایط چنین بود که هر وقت یك شاعر خوب ظهور می کردسرزمین هند او را به طرف خود جذب می کرد.در آن زمان اهل هند آمیزش لغات فارسی را در زبان خود باعث عزت و وقار می دانستند.حتیٰ در مناطق روستائی به زبان فارسی سخن گفته می شد.بعد از متلاشی شدن سلطنت دهلی، سلطنت اودھ عروج غیر معمولی پیدا کرد.بنیان گزار سلطنت اودھ برهان الملك خود ایرانی بودو به همین علت رفت و آمد ایرانیان به این سرزمین افزایش یافت و اثر و رسوخ ایرانیان در دربار اودھ افزایش پیدا کردو زبان و ادب فارسی گسترش یافت و بکثرت کتابهای فارسی تالیف شد.زبان روزمره و خطوط نویسی نیز فارسی بود.

در قصر پادشاهان و امرا کتابهای خطی و نادربسیار وجود داشت.بعد از خاتمه ی حکومت اودھ انگلیسیها زمام امور را بدست گرفتند .آنها هزاران جلد کتاب را به انگلیس فرستادند.با این همه باز هم بعضی از کتب خطی نادر و نایاب در کتاب خانه های شخصی باقی مانده بود.منشی نول کشوربعد از تاسیس مطبع به این فکر افتاد که چطور این کتابهای خطی باقی مانده را حاصل کند و با چاپ دوباره ،آنها را برای همیشه زنده نماید.منشی نول کشور تمام کتبی را که علما،ادبا،فضلا وشعرای فارسی زبان در طی قرن ها تالیف کرده بودند را جمع آوری نمودو از میان آنها کتب مهم خطی را انتخاب و برای مطالعه ی عامه ی مردم منتشر کرد.

بعد از تاسیس مطبع، فعالیتهای آموزشی مدارس ایران، افغانستان، چین، ترکمنستان،عراق و ترکیه افزایش پیدا کرد و مطبع کتب عربی و فارسی را به قیمت ارزان برای دانش پژوهان و معلمین چاپ کرد.در موسسات آموزشی عالی خود هند کتابهای درسی فارسی در اختیار دانش پژوهان قرار گرفت.قبل از تاسیس مطبع، نسخه های خطی کتب درسی خیلی به مشکل آماده می شد وقیمت

آن نیـز گـران بـودو اکثـر دانش پژوهان و معلمان به یك نسخه کتاب اکتفا می کردند۔هیچ کشوری در جهان نیست که کتب چاپ شده مـطبـع مـنشـی نـول کشـور در آن جـا مـوجـود نبـاشد،بلکـه در هر دانشـگـاهـی کـه شـعبـه ی شـرق شناسی دارد کتب این مطبع حتماً مـوجـود است۔در این جا ذکر این جمله ی پروفسور سید امیر حسن عابدی مناسب است:

”مـن کتـاب خـانـه هـای کشور هائی نظیر ایران،افغانستان و ترکیه را دیده ام و می دانم کـه کتـب ایـن مـطبع با چه اهتمامی در این جـا نـگهـداری مـی شـود۔من یك بـار در مشهـد مـقـدس در یك بـرنـامه تلویزیونی به عـنـوان ”زبان فارسی درهند“شرکت کردم ۔دسـت انـدرکـاران صدا و سیما برای موثر تـر سـاختـن سخنرانی من از کتاب خانه ی آستانه ی قدس رضوی کتب این مطبع را به عاریت گرفته ودر تلویزیون نشان دادند۔“

دیـوان شاعر مشهور فارسی امیر خسرو و حافظ شیرازی چندین بـار در ایـران و هـنـد چـاپ شده است ۔ولی دیوان چاپ شده از مطبع مـنشی نول کشور چیز دیگری است۔دیوان تقریباً تمام شعرای فارسی زبـان بـرای اولین بار از این مطبع چاپ شده است۔کلیات طوطی هند امیـر خسـرو دهـلـوی در چـار جـلـد بـنـامها ی ”تحفة الصفر“،”وسط الـحیـات“،”غـزـة الـکـمـال“و ”بـقیـه نفیـه“ چندین بـار چـاپ شده است۔دیـوان کـامـل امیـر خسـرو دهـلوی و کلیات غزلیات خسرو از تهـران و لاهور نیز منتشر شده است ومقدمه ی آن را آقای سعید نفیس تـحـریر نموده است ۔این کلیات را پروفسور وزیر الحسن در چار جلد مرتب و چاپ کرده است۔

۲۱۔فرهنگ لغات منتشر شده از مطبع:

افتخار چاپ بیشترین تعداد فرهنگ لغت فارسی نیز متعلق به مـطبـع مـنشـی نـول کشـور است۔با در نظر گرفتن فرهنگ لغات چـاپ شده در سرتاسر دنیا این نکته واضح می شود که هند در این سمت توجه بیشتری مبذول کرد و بعد از آن ایران و دیگر کشورها

متوجه این موضوع شدند۔ایران در فن لغت نویسی از هند تبعیت می کرد۔منشی نول کشور با کوشش خستگی ناپذیر خود نسخه های خطی لغت نویسان مشهور را جمع آوری و چاپ کرد۔فهرست لغت نامه های مشهور که هنوز در ایران چاپ می شود:

برهان قاطع،هفت قلزم،بهار عجم،فرهنگ آنند راج،فرهنگ جهانگیری،منتخب اللغات،غیاث اللغات،کشف اللغات،منتهی ادب کامل،لطائف اللغات،مصطلحات شعرا،جامع اللغات،اساس البلاغت،افسر اللغات،زبدة اللغات،جامع اللغات، شرح نصاب الصبیان،مجمع بحار الانوار فی غرایب التنزیل و لطایف الاخبار،قاموس،کریم اللغات،ترجمه ی لغت عربی و لغات کشوری که آن را خود منشی نول کشور مرتب کرده بود۔در این لغت ضخیم برابر هر کلمه ی فارسی معانی اردو ،انگلیسی وهندی آن آمده است۔افسوس که این لغت در زمان حیات منشی نول کشور چاپ نشد۔

٢٢۔کتب مرتبط با نثر فارسی:

منشی نول کشور نسخه های خطی فارسی مولفین مشهور فنون مختلفه را جمع آوری و برای اولین بار از مطبع چاپ کرد۔ فهرست کتب فارسی منتشر شده طولانی است ۔در این جا ما فقط فهرستی را ذکر می کنیم که به ادبیات فارسی تعلق دارد۔مثلاً گلستان سعدی که آن را خطاط مشهور لکهنو منشی شمش الدین کتابت نموده است۔شرح فارسی ولی محمد آبادی و مولانا غیاث الدین رام پوری نیز منتشر شده است۔در نثر فارسی اخلاق محسنی ،خارستان،اخلاق ناصری،بهارستان جامی،انوار سهیلی ،هفت تماشای قتیل،اعجاز خسروی ،پنچ رقعه ی ظهوری،مهر نیم روز غالب،مظهر العجایب،مقامات حمیدی،رفحات ابوالفضل،مجالس العشاق،عطیه کبریٰ،حسن و عشق،گلستا ن حکیم قآنی ،اخلاق جلالی،ریاض الفردوس،انشای رحمانی،شرح سه نثر از صهبائی،نگارنامه،مهر الفصاحت قتیل،کلیات نثر غالب،حدائق البلاغت و ....

٢٣۔علاقه ی منشی نول کشور به ادبیات فارسی:

تحصیلات ابتدائی منشی نول کشور مطابق رسم آن زمان به فارسی و اردو انجام گرفته بود۔لهٰذا وی از کودکی به ادبیات فارسی علاقه مند بود۔وی خود می گوید هدف من از تاسیس مطبع و انتشار روزنامه فقط مصاحبت و هم نشینی اهل علم و فضل بوده است نه فروغ و ترقی تجارت۔

وی در زبان اردو کتابهایی مثل " تاریخ نادر العصر"را بر اساس مشاهدات و تجربات خود تحریر کرد۔در زبان فارسی نیز خلاصه ی "عیار دانش"بنام "نگار دانش "تحریر کرده است که تا مدتها جزو کتب درسی مدارس دینیه بود۔علاوه بر این دیباچه ی دیوان طوطی هند امیر خسرو دهلوی را به طرز ادیبانه ای به نثر فارسی تحریر کرده است۔منشی نول کشوردر نظم فارسی نیز طبع آزمائی کرده است و نمونه ی آن دیباچه ی منظوم مثنوی مولانا روم است که در سال ۱۲۸٤ هجری چاپ شده است۔در این دیباچه ۲۱ شعر است۔در آغازصنعت براعت استهلال بکار برده شده است و نام مصنف به صورت صنعت مراعات النظیر آمده است۔

۲٤۔ دیباچه ی منظوم مثنوی مولانا روم اثر منشی نول کشور

(۱)

حمد نذر کبریای ذوالجلال نور او شمش منزه از زوال

هم چون ذرات انبیا و اولیا از تجلی جمالش پر ضیا

هم بقدر ظرف در مرآت شان شد زنور لم یزل معنی عیان

و آن که بود آئینه اش مثل قمر پرتو کامل دروشد جلوه گر

مصطفیٰ شد نام او بدر الدجیٰ مظهر عینیت شمس الضحیٰ

نور آل پاك و اصحاب کبار عکس مهر از آئینه شدبرجدار

این تکثر در مظاهر کم نگر وحدت خورشید دار اندر نظر

بل اگر چشم بصیرت منجلی ست چشم هم از آن نور لامع ممتلی ست

(۲)

بعد از این الحان نی کلك دبیر می سرایدن نغمه ما فی الضمیر

کـز دم تـمیز محـمـود و مـلـوم‌هست میـل طبـع مـن سوی علوم

شـد پسـنـد خـاطر از بدو شبـاب یـا کتـاب حُسـن یـا حُسن کتاب

هـم دمـــی مـردم اهـل کـمـال هست مـنظور دلم فی کل حال

بهـر آن طـرح مـطـابع کـرده ام کـامـلان عـصـر گـرد آورده ام

مـقصد من صحبت اهل فن است زین تجارت بس همین نفع من است

هـمـت مـن صـرف صرف مبلغی کـار اهـل کـار جهـد ابـلـغـی

هر یکی با خوش دلی مشغوف کار آنچه در کار است در کار آشکلار

هـم چـو احیا بس مطول نسخه ما مـنـطبـع گـردیـد بـا حسن و صفا

رونـق کـار اسـت افزون هر زمان شـکـر داور اسـت بیـرون از بیـان

جیـد مـن در حـلـقـه تقلید نیست حـاصـل تحقیق جز توحید نیست

ظـاهـراً دور از تـجـاوز مـذهبـی بـاطـنـاً پـاك از تـعصب مشربی

حـق پـرسـتـان مـذاهـب اجمعین مـحتـرم انـدر ضـمیـر حـق گزین

۲۵ـاولین کتاب چاپ شده از مطبع:

مـنشـی نـول کشـور در طـول زنـدگی خود حدود ٤٠٠٠ جلد کتاب منتشر کردـتقریباً ٢٥٠٠ جلد کتاب اصل و ٥٠٠ جلد کتاب تـرجـمه منتشر شده استـاولین کتاب چاپ شده از مطبع در رابطه بـا انـدازه گیـری سـطح زمین بودـبعد از آن در سال ١٨٦١ میلادی قـانـون تعزیرات هند برای چاپ آماده شد و سی هزار نسخه ی آن را خود دولت خریدـقیمت این کتاب ٣ روپیه بودـ

۲٦ـمنشی نول کشور در آئینه ی کتب اسلامی:

بـا یك نـگـاه اجمالی به فهرست کتابهای منتشر شده از مطبع مـی تـوان فهمید که هزاران جلد کتاب مذهبی و غیر مذهبی متعلق به اسـلام و مسـلـمـانـان چاپ شده استـنسخه های متعددی از قرآن مـجیـد از ایـن مـطبـع چـاپ و بـه قیمتی ارزان در اختیـار مردم قرار گـرفـتـیك نسخه ی قرآن با حروف درشت همراه با دو ترجمه ی اردو و یك ترجمه ی فارسی و تفسیر بابای اردو مولوی عبد الحق بنام تـفسیـر حقانی در حاشیه چاپ شده استـعلاوه براین هزاران جلد

کتاب عملیات تسخیر جن نیز منتشرشده است۔

منشی نول کشور ضخیم ترین تفسیر قرآن موسوم به "صوائب الرائب"را در ۳۰ جلد که بوسیله ی مولانا امیر علیاستاد اسبق دارالعلوم ندوة العلما لکهنو نوشته شده است را چاپ کرد۔علاوه بر این تفسیر مشهور ملا حسین واعظ کاشفی معروف به "تفسیر حسینی" در زبان اردو بنام تفسیر قادری چاپ کرد۔فهرست تفاسیر چاپ شده به همین جا محدود نمی شود۔بلکه بعضی از تفاسیر مختصر مثلاً "تفسیر مرادیه"،"تفسیر سوره ی یوسف"،و "تفسیر سوره ی یاسین"نیز چاپ شده است۔در موضوع فقه اسلامی نیز کتابهای متعددو ضخیمی ترجمه و چاپ شده است۔"عین الهداية"ترجمه ی فتاوای عالم گیر در ٤ جلد و"کنزالدقایق" نیز منتشر شده است۔علاوه بر این کتابهای کوچك مانند "امرة الصلوٰة"،"احکام الحدین"،"مفتاح الجنة"و ......۔احیا ء العلوم کتاب مشهور امام غزالی که یك دایرة المعارف بزرگ علوم اسلامی است به اردو ترجمه و بنام "مذاق العارفین" در ٤ جلد متعدد چاپ شده است۔

۲۷۔ کتب مرتبط با تصوف و اخلاق:

کتابهای متعددی در این زمینه چاپ شده است۔ما به عنوان نمونه چند مورد را ذکر می کنیم:"عوارف المعارف"شیخ سهروردی،منهیات ابن حجر،ترجمه ی اخلاق جلائی بنام "جامع الاخلاق" و ترجمه ی کتب درسی ملا حسین واعظ کاشفی بنام "محبوب الاخلاق"،شرح مثنوی مولانا روم،شرح گلستان و بوستان شیخ سعدی۔کتاب تحقیقی مولوی نجم الغنی در موضوع عقاید فرق مختلف اسلام موسوم به "مذاهب الاسلام"،کتاب "حیاة العلما"،"شمش الضحیٰ"،"تاریخ احمدی"،"نفحات الانس" جامی،"مطالب رشیدی"،"اسیر الاولیاء"،"اسرار الاولیاء"،"خزینة الاصفیاء"،"فتوح الحرمین"،"مقالات صوفیه" وکتابهای مرتبط با وقایع کربلا۔

منشی نول کشور کتب تمام فرق و مذاهب را بدون هیچ تعصبی منتشر کرد۔کتابهای اهل هنود،سکه،مسیحیان و فقه حنفی نیز فقه جعفری۔مثلاً دعای جوشن کبیر،حلیة العراش،جامع

جعفری،تحفة العلوم،نزهت المصایب،زاد المومنین،تفسیر حسینی،حیات القلوب،الصافی فی الحصول الکافی از مطبع چاپ شدند۔علاوه بر این در عربی و فارسی شرح مشکوٰة،مدارج النبوة ،تاریخ طبری،اخلاق جلالی،اخلاق ناصری،اخلا ق محسنی،بهارستان جامی،مثنوی مولانا روم،سواطع الالهام و کتب درسی مثلاً شافیه،شرح ملا جامی،کافیه،سهیل الکافی و ....۔

۲۸۔ کتب مرتبط با علم طب:

منشی نول کشور نه فقط کتابهای مذهبی را چاپ کرد بلکه کتابهای مرتبط با علوم دیگر مثلاً علم طب را نیز منتشر کرد۔ذخیره ی کتب علم طب موجود در کتابخانه های هند و پاکستان ،ایران و افغانستان و دیگر کشورها ی آسیائی متعلق به همین مطبع است۔منشی نول کشور در موضوع علم طب تقریباً ۲۰۰ جلد کتاب منتشر کرد۔وی نسخه های خطی علم طب را از گوشه و کنار کشور جمع آوری نمود وبه وسیله ی اطبای متخصص آنها را تصحیح و چاپ کرد۔در این زمینه منشی نول کشور از خدمات

بسیاری از حکیمان و اطبا بهره مند شد۔

حکیم غلام حسین کنتوری :وی یك عالم و طبیب ماهر بود وکتاب "قانون" بو علی سینا را از عربی به فارسی ترجمه کرد۔

حکیم هادی حسن خان :وی کتاب معروف "ذخیره ی خوارزم شاهی "را به اردو ترجمه کرد۔این کتاب تصنیف طبیب مشهور عهد لودهی بنام حکیم بهوه است۔

حکیم محمد اکبر اوزان: کتاب "طب اکبر"را ترجمه کرد۔

حکیم نور کریم دریا بادی: یك طبیب ماهربود که کتاب "مفرح القلوب "را ترجمه کرد۔

منشی نول کشور کتب بسیاری از اطبای مشهور ایرانی را برای اولین بار چاپ کرد۔کتاب جامع حکیم اعظم خان دهلوی بنام "اکسیر اعظم"در چهار جلد، "رموز اعظم"در دو جلد،علاج الامراض ،معالجات مدیدی کلیات مدیدی،جامع شفاعیه،علاج المواشی، و غیره نیز منتشر شده است۔علاوه بر این در خواص ادویات کتاب "خزانة الادویه" و "مخزن الادویه" و ترجمه ی "شرح اسباب،علاج الغربا،اکسیر القلوب،علاج الامراض ترجمه کتاب

منصوری نیز از این مطبع چاپ شده است۔

۲۹ ۔چاپ کتب مستند تاریخی :

منشی نول کشور کتب تاریخی مختلفی را منتشر کرد که اکثر آنها برای اولین بار چاپ شده اند ۔مثلاً روضة الشهدا،تاریخ فرشته وتاریخ طبری(٤ جلد) برای اولین بار از مطبع منتشر شد۔منتخب التواریخ بدایوانی،تاریخ وصاف اکبر نامه،روضة الصفاسات،شاه جهان نامه،آئین اکبری،طبقات ناصری،جامع التواریخ، حبیب الیسیر،حیات القلوب،عماد السعادت،هفت اقلیم،معارج النبوة،فتوحات واقدی،تاریخ مدینه ی منوره،قصص انبیاء،تضریع الاذکیاء،حدایق التفسیر،تاریخ اوده(٥ جلد)،قیصر التواریخ(۲ جلد)،ترجمه ی تاریخ مصر،تاریخ بغاوت هند و تذکره های حسینی،نفحات انس جامی،تذکره ی دولت شاه سمرقندی،رشحات ملا کاشفی ،صبح گلشن،روز روشن،تذکره ی علما ی هند،تذکرة الکرام البدر،زندگی نامه ی تولستای و تذکرة الکاملین ازکتبی هستند که ترجمه ی آنها به اردو منتشر

شده است۔

۳۰۔ علاقه ی منشی نول کشور به میر انیس :

منشی نول کشور در ترویج و فروغ ادبیات رثائی نیز خدمات بسزائی انجام داده است که نمی توان آن را فراموش کرد۔وی ماهر زبان فارسی و عربی بود و اززبان و ادبیات اردو نیز سررشته داشت۔وی از مداحان خاص میر انیس بوده وبه اشعار وی علاقه ی تام داشته است و اکثر در مجالس مرثیه ی وی شریك بوده است۔منشی نول کشور آرزو داشت که آثار میر انیس را مرتب و در حیات وی منتشر کند۔این سخن ما راعلی احمد دانش، یکی از متعلقین خانواده ی میرانیس چنین تصدیق می کند:

> "منشی نول کشور آرزوی خود را برای میر انیس نیز بازگو کرده بود ولی میرانیس درحیات خود اجازه ی چاپ آثار خود را نداد۔"

منشی نول کشور در روزنامه ی "اوده" یك مرثیه کامل میر

انیس را بـا تعارف نامه ی خـود و تشـکر فراوان برای اولین بار چاپ کـرد۔بعـد از فـوت میـر انیــس مـنشی نول کشور، در سـال ١٨٧٦ میـلادی مولوی تصدق حسین رضوی کنتوری را برای جمع آوری و تـصـحیـح آثـار میـرانیـس مامور کرد۔ وی این کار را به نحو احسن انـجام داد۔مولوی تصدق حسین می دانست که از فرزندان میر انیس مستـقیـمـاً نـمی توان آثار وی را بدست آورد۔ به همین علت وی در روزنـامـه ی "اودھ"یك درخـواسـت به این عنوان منتشر کرد که هر کسـی شـعـری یـا اثری از میر انیس نزد خود دارد به مطبع منشی نول کشـور بـرای چاپ بدهد۔به این صورت یك ذخیره ی عظیم از آثار میر انیس در دسترس قرار گرفت۔اگر منشی نول کشور بعد از وفات میر انیس فوراً دست بکار نمی شد و برای جمع آوری و تصحیح آثار وی اقـدام نمی کرد ،الآن این ذخیره ی عظیمی که در دست ما است یقیناً موجود نمی بود۔

مـولـوی تـصدق حسین آثار میرانیس را بنابر دستور منشی نول کشور در چار جلد مرتب کرد۔در جلد اول ٢٩ مرثیه شامل ٢٦١٣ بـنـد ،جلد دوم ٢٧ مرثیه شامل ٣٤٨٢ بند،جلد سوم شامل ١٩ مرثیه

و ١٩٥٠ بـنـد وجلد آخر حاوی ٣٣ مرثیه و١٦٠٤ بند است و علاوه بـر مـرثیـه در آن سـلام و ربـاعیـات نیز موجود است۔به این صورت ١٠٨ مـرثیـه ی میـر انیس به خاطر زحمت و تلاش منشی نول کشور در دستـرس مـا اسـت۔مـنشی نول کشور آثار مرزا دبیر از معاصرین میـر انیـس را نیـز در دو جلد در دسامبر سال ١٨٧٥ میلادی و آوریل سـال ١٨٧٦ میـلادی چاپ کرده است۔در سال ١٢٩٢ هجری بعد از فـوت میـر نـواب مـونـس بـرادر میر انیس مراثی وی را در یك جلد مـرتب کرد۔بعداً دو جلد دیگر نیز منتشر شد۔منشی نول کشور آثار میـر عشـق لـکهـنوی،مرزا تعشق لکهنوی،میر ضمیر لکهنوی،محمد رضـا خان رضا لکهنوی،سید ناصر علی اویس بلگرامی و مرزا محمد جعفر اوج لکهنوی را نیز منتشر کرد۔

در ادبیـات رثائی کتبی که به نثر توسط منشی نول کشور منتشر شـده اسـت:عیـن البـکـا(مـفتـی مـحـمـدعبـاس شوشتری)،خلاصة المصائب(مرزا محمدهادی)،دوازده مجلس(مولوی محمد وحید الدین مـحـمـد رضوی)،اسرار کربلا(محمد ظهیر بلگرامی)،نهر المصائب و شرعة المصائب(مرزا قاسم علی) و زبدة الاذکار(سید غلام حیدر)۔

۳۱ـتعارف مختصر روزنامه ی "کوه نور" لاهور:

مطالعه ی تاریخ روزنامه نگاری اردو نشان می دهد که روزنامه ی "شمله "اولین روزنامه ی اردو زبان است که در سال ۱۸۴۸ میلادی از پنجاب منتشر شدـاین روزنامه به رسم الخط دیوناگری بود و تعداد خریداران آن کلاً ۳۰ نفر بودندـ۲۲ نفر هندو و ۸ نفر اروپائیـقیمت ماهانه آن یك روپیه بودـبعد از تعطیلی این روزنامه ،دومین روزنامه ی اردو زبان به رسم الخط فارسی بنام "کوه نور" از لاهور منتشر شدـنام این روزنامه برای اولین بار در سال ۱۸۴۹ و ۱۸۵۰ میلادی در یك گزارش دولتی آمده استـتعداد مشترکین آن ۲۲۸ نفر بودندـ

"کوه نور" در چهارمین سال انتشار خود شهرت ملی پیدا کردـدر آن زمان این روزنامه بصورت هفته نامه بودـبعداً با ازدیاد خوانندگان هفته ای دوبار یعنی شنبه و سه شنبه چاپ می شدـدر سال ۱۸۸۳ میلادی وقتی تعداد خوانندگان بیشتر شد به صورت روزنامه در آمدـاشتراك ماهانه روزنامه ۱.۵ روپیه و اشتراك سالانه

۱۲ روپیه بودـقیمت چاپ یك سطر اعلانیه دو آنه و اعلانیه کم تراز شش سطر ۵۰ پیسه بودـروزنامه بیشتر خبرهای متعلق به رویدادهای دولتی را چاپ می کردـگاه گاهی به موضوع آموزش زنان نیز می پرداختـخبرهای مشاعره و اشعار شعرای جوان نیز چاپ می شدـ

صاحب امتیاز روزنامه منشی هر سکهه رای خود از یك خانواده ی کائستهه بودو به عنوان مدیر مسئول و صاحب امتیاز روزنامه نه تنها در میان عامه ی مردم مقبولیت داشت بلکه در دربار روسا و والیان ریاست نیز محترم شمرده می شدـوی برای مدیریت روزنامه ی خودافرادی را انتخاب کرد که در آینده به عنوان آفتاب روزنامه نگاری اردو طلوع کردندـسید نادر علی، شاه سیفی،منشی تاج الدین،نثار علی،سیف الحق ادیب،مولوی عبدالله،منشی عمر علی چشتی،منشی لال سنگهه و منشی نول کشورـ

۳۲ـتعارف مختصر روزنامه ی "اوده":

منشی نول کشور بعد از استعفیٰ از روزنامه ی "کوه نور"

لاهور،در تاریخ ۲٦ نوامبرسال ۱۸۵۸ میلادی اولین شماره ی روزنامه ی ”اوده“را از لکهنومنتشر کرد.در این روزنامه علاوه بر داستانهای ادبی و رمان های طولانی ،اشعار و آثار شاعرانی چون مرزا غالب ،میر انیس،مرزا دبیر،مرزا حاتم علی خان،مرزا هرگوپال تفته،کلب حسین نادر،مردان علی رعنا،سرسید احمد خان و محسن الملك را نیز چاپ می کرد.علاوه بر این ستون اخبار بین المللی و ستون های برای چاپ قوانین کشوری در نظر گرفته شده بود.

۳۳.نظریات محققین مختلف درباره ی روزنامه ی ”اوده“:

مطابق تحقیقات امیر حسن این روزنامه در آغاز هر ۱۵ روز یك بار منتشر می شد.بعدازمدتی به صورت هفتگی و بعداً به صورت روزانه درآمد.ادیب فرانسوی کارس می نویسد:

> ”این روزنامه طی هفت سال گزشته به طور مرتب چاپ می شود.تعداد صفحات و تیراژ آن مرتب در حال افزایش است.هر

> شماره آن از شماره ی قبلی بهتر است.روزنامه هفتگی است و هر چهارشنبه منتشر می شود.در ابتدا شامل ٦ صفحه در قطع کوچك بود ،بعداً ۱٦ صفحه و اندکی بعد ٤۸ صفحه شد و قطع آن نیز افزایش یافته است.“

سر سید احمد خان در مجله ی خود”تهذیب الاخلاق“،جلد ۲،شماره ی ۹ می نویسد:

> ”روزنامه ی ”اوده“قبلاً نیز با با وقار بود و حالا دیگر جای خود دارد.من امیدوارم که هم عصران ما از این روزنامه تقلید خواهند کرد .از همت عالی منشی نول کشور امید می رود که این روزنامه را مثل روزنامه های انگلیسی زبان به صورت روزانه منتشر کند.“

این توقع سر سید احمد خان برآورده شد و در سال ۱۸۷٤

میلادی روزنامه به صورت روزانه شروع به انتشار کرد و شامل ۱۰ صفحه بود۔ولی بعداً به تعداد صفحات افزوده شد۔

۳٤۔روزنامه ی "اوده"در آئینه ی روزنامه نگاری اردو:

منشی نول کشوراز دوران تحصیل علاقه مند به روزنامه نگاری بود و بیشتر وقت خود را صرف این کار می کرد۔وی مدیریت روزنامه ی "اوده" را در آغاز در دست خود داشت ولی بعداً به خاطر افزایش کارهای مطبع این مسئولیت را بدیگران سپرد۔زمانی که این روزنامه شروع به انتشار کرد،روزنامه های اردو زبان دیگری نیز منتشر می شدند:کوه نور لاهور۔پنجاب،اخبار عالم،خیرخواه پنجاب،احسن الاخبار،اکمل الاخبار،نجم الاخبار، آئینه ی هند،آفتاب عالم تاب،صبح صادق،آب حیات هند،تهذیب الاخلاق و...۔

این روزنامه در بیداری سیاسی و مذهبی مردم و ترقی ادبیات و زبان اردو نقش مهمی ایفا کرده است۔منشی نول کشور در سرتاسر هند و خارج هند خبرنگارانی داشت که وی را از وقایع مهم و تازه

مطلع میکردند واین اخبار قبل از همه در این روزنامه چاپ می شد۔مثلاً نماینده روزنامه در لندن آقای ایچ باری استاد دانشگاه کمبریج بود۔وقتی یکی از شاهان قاجار به لندن سفر کرده بود خبر آن در روزنامه به تفصیل چاپ شده بود۔

این روزنامه نه صرف مورد پسند عامه ی مردم بود بلکه بسیاری از والیان ریاست نیز از مشترکین آن بودند۔این روزنامه درشمال هند یعنی حیدرآباد دکن نیز منتشر می شد۔مرزا غالب،سرسید احمد خان،مهاراجه پٹیاله،نواب رام پور،مهاراجه جیپورو دیگرامرا و ادبا این روزنامه را به طور مرتب می خریدند و مطالعه می کردند۔اشتراك سالانه ی روزنامه ای که بصورت هفتگی چاپ می شد هفت روپیه و اشتراك سالانه ی روزنامه سی روپیه بود۔

۳۵۔تعارف مختصر مدیران روزنامه ی "اوده":

منشی نول کشور مدیریت روزنامه را به عهده ی افراد عالم و تحصیل کرده گزاشت۔افرادی مثل مولوی هادی علی اشك،رونق علی رونق،غلام محمدتپش،رتن ناتھ سرشار،مولانا فخر الدین

لکهنوی،راجه شیو پرساد،طوطا رام شایاں،امجد علی اشهری،میرزا حیرت دهلوی،مولانا احمد حسن شوکتمیرٹهی،منشی انوار حسین،تسلیم سهوانی،مردان علی خاں رعنا،منشی نادر حسین کاکوروی ،ڈپٹی امیر حسن کاکوروی،محسن علی علوی ،عبدالمجید سحر،قدر بلگرامی،امیر الله تبسم ونوبت رای که همه از ادبیان سرشناس،شاعران بلند پایه و مصنفان ممتاز عصر بودند۔

مولوی هادی علی اشك :وی اولین مدیر روزنامه بود۔در روستای بجنور واقع در شهر لکهنو در یك خانواده ی علم دوست به دنیا آمد۔پدر وی شیخ حسین علی و پدر بزرگ وی شیخ مجیب الدین از افراد ذی علم به شمار می آمدند۔تحصیلات ابتدائی عربی و فارسی را در مدرسه ی نظامیه فرنگی محل حاصل کرد۔از بچگی به شعر گوئی علاقه داشت ۔در فن شاعری از فتح الدوله برق اصلاح می گرفت۔به هر دو زبان اردو و فارسی به روانی شعر می گفت۔وی با استاد خود برق به کلکته رفت و با استاد برق عبدالغفور نساخ ملاقات کرد و روابط دوستانه ای بین آن دو برقرار شد۔نساخ در کتاب خود "تذکره ی سخنشعرا "از اشك یاد کرده است۔اشك

علاوه بر شاعری در فن خطاطی نیز ماهر و در میان خطاطان هم عصر خود ممتاز بود۔اشك علاوه بر کتابت کلام الله مجید بر بعضی کتابها حاشیه و شرح نیزتحریر کرده است۔تصحیح دیوان غالب نیز به عهده ی وی بوده است۔

بعد از انقلاب سال ۱۸۵۷ میلادی ،اشك در مطبع محمدی در لکهنو شروع به کار کرد۔منشی نول کشور به خاطر حسن شهرت وی او را برای اداره ی روزنامه انتخاب کرد۔وی تاآخر عمر با این مطبع همکاری داشت۔در تاریخ ۲۴ رمضان المبارك سال ۱۲۸۱ هجری قمری در لکهنو به رحمت ایزدی پیوست و در بجنور به خاك سپرده شد۔

مولوی رونق علی رونق :وی در یك خانواده ی معزز لکهنوی دیده به جهان گشود۔پدر وی میر علی بود۔در سال ۱۸۵۹ میلادی از خواجه عزیز الدین کشمیری در سبزی مندی چوك لکهنو فارسی و از مولوی نظر علی عربی را یاد گرفت۔بعد از پایان تحصیلات در مدرسه ی محمود آباد شروع به تدریس کرد۔از بچگی به اردو و فارسی شعر می گفت۔تخلصش "افسون"بود۔در شعراردو شاگرد

شیخ فضل احمد کیف و در شعر فارسی شاگرد خواجه عزیز بود۔به
خاطر وجود استغنا در مزاج، نه خوداشعار خود را محفوظ کرد و نه
به دیگران این اجازه را داد۔

منشی نول کشور وی را به عنوان سفیر خود پیش مهاراجه
پٹیاله فرستاد۔وی توجه ی خلیفه محمد حسین را به طرف خود
جلب کردو مهاراجه از او تقاضا کرد که همان جا ساکن شود۔رونق
از آن جا روزنامه ای بنام "پتیاله"منتشر کرد۔مهاراجه پتیاله قدر دان
وی بود۔بعد از مراجعت از سفری که همراه وی به کلکته نموده بود
،در سن ۳۵ یا ۳٦ سالگی وفات یافت۔

غلام محمد تپش :وی بعد از رونق مسئولیت روزنامه را به
عهده گرفت۔در همین ایام روزنامه به صورت روزنامه در آمد۔وی
به هر دو زبان اردو و فارسی عبور کامل داشت۔زبان نوشتاری وی
ساده و سلیس بود۔وی مرزا غالب را به عنوان استاد خود در شاعری
انتخاب کرد۔منشی نول کشور با توجه به شهرت وی او را به عنوان
مدیر مسئول روزنامه برگزید۔سرمقالات وی شامل مسائل
علمی،سیاسی و اجتماعی بودوخوانندگان منتظر مقالات جدید وی

بودند۔وی مدت هشت سال در این سمت بود۔به خاطر زحمت
بیش از حد،سلامتی وی تحت تاثیر قرار گرفت و برای همین از
روزنامه ی 'اوده" استعفا داد و یك روزنامه ی جدید بنام "مشیر
هند"منتشر کرد که ١٦ صفحه داشت۔ولی این روزنامه نتوانست تا
مدت زیادی منتشر شود۔با سر سید احمد خان روابط صمیمانه ای
داشت و مقالات خود را برای چاپ در مجله ی "تهذیب الاخلاق"
وی می فرستاد۔در سال ۱۹۰٦ میلادی به رحمت خدا پیوست۔

پندت رتن ناتھ سرشار:وی بعد از تپش مسئولیت روزنامه را به
عهده گرفت۔وی با با چاپ رمان "فسانه آزاد" خود باعث شهرت
هر چه بیشتر روزنامه شد۔ولی به خاطر مزاج و خلق و خوی خود
علاقه ی وافر به شراب داشت و نمی توانست در یك جا به طور
مستقل ساکن شود۔به همین علت خیلی زود از مدیریت روزنامه
استعفیٰ داد و در دادگاه عالی اله آباد به عنوان مترجم مشغول بکار
شد۔ولی این جا هم نتوانست تا مدت زیادی بماند و به حیدر آباد
دکن رفت و همان جا ساکن شد و همان جا نیز وفات یافت۔وی قبل
از وابستگی با روزنامه ی "اوده "در روزنامه ی "پنج تنتر" مقاله

نویسی می کرد۔وی در ترجمه ی انگلیسی به اردو مهارت داشت۔

مـولانـا فـخـر الدین فخر لکهنوی:وی در یك خـانواده ی علم دوسـت دیـده بـه جهـان گشود۔وی فرزند مولانا ظفر احمد و نوه ی دختـری مـلك الـعـلـمـا مـولانـا مـحـمـد حیدر بود۔فخر تخلص می کـرد۔وی ماهر زبان فارسی و عربی بوده است و با منشی نول کشور روابط دوستانه ای داشت۔وی "کیمیای سعادت " کتاب مشهور امام غـزالـی را بـه اردو تـرجـمـه کـرد و دیباچه ی آن را خود منشی نول کشـور تـحـریـر کرده است۔وی با ترجمه ی "تفسیر حسین" تفسیر مشهور فارسی به اردو،باب جدیدی را در ادبیات اردو گشود۔

منشی شیو پرساد:نام منشی شیو پرساد نیز در میان مدیران روزنامه ازاهـمیـت فوق العاده ای بـرخـوردار است۔وی در نثر نویسی اردوی آمیـختـه بـا فـارسـی مهـارت داشت و درآثار خود بکثرت واژه های فـارسی را بکار می برد۔وی به عنوان مدیرروزنامه وظایف خود را به خـوبـی انـجـام مـی داد۔وی بـا تحریر تاریخ مختصر هندوستان برای دانـش آمـوزان بـه ذخیـره ی ادبیـات فارسی اضافه کرد۔وطن اصلی شیـو پـرسـاد بنارس بود۔مقدمات علوم را در همان شهر حاصل کرد

واز هـمـان جـا یك روزنامه ی هندی زبان نیز منتشر کرد که در میان روزنـامـه های هندی زبان شهرت حاصل کرد۔حالات زندگی وی را می توان در روزنامه‌ی "اودھ"سال ۱۸٦٤ میلادی پیدا کرد۔

طوطی رام شایان :وی نیـز از مـدیران سرشناس روزنامه بود۔وی مـقـدمـات علوم را در شهر فیض آباد حاصل کرد۔اجداد وی در زمان شـاهـان اودھ درمشـاغـل مهـمـی دولتـی بودند۔پدر بزرگ و پدر پدر بـزرگ وی حـاکـم اجـودهیـا بودند۔در زمان نواب سعادت علی خان مسئولیت تقسیم حقوق ارتشیان به عهد ی طوطی رام بود۔اثر ادبی مهم وی تـرجـمـه ی مـنـظـوم "الف لیـلـه "است که از مطبع چاپ هم شده است۔علاوه بر این کتابهای دیگری نیز تالیف کرد و بعضی از کتب را تـرجـمـه نـمود۔وی به شعر و شاعری علاقه مند بود و دیوان اشعار وی چاپ شده است۔

امجد علی اشهری:وی پسر منشی احمد علی بن منصورخان تهور جـنـگ بـود۔سلسـلـه ی نسـب وی بـه امام جعفر صادقؑ می رسد۔جد اعـلای وی در زمـان جهـانـگیـر از شهـری بـنـام تـرمذ در ایران بـه هند آمـد۔وی در سال ۱۲۸۸ هجری قمری دیده به جهان گشود۔مقدمات

علوم و عربی و فارسی را در شهر خودحاصل کرد و از آغاز جوانی در نثر و نظم کمال حاصل کرد۔وی از زمان تاسیس روزنامه "اوده"در آن جا به عنوان کارمند کار می کرد۔اثر مشهور وی "حیات انیس" است که بنا به درخواست مولانا شبلی نعمانی نوشته شده است واز کتب مستند در زمینه ی حیات میر انیس است۔از دیگر کتب وی "شاعری آسیائی" و"حیات نور" است۔سرمقالات وی عموماً مورد پسند مردم بود۔

میرزا حیرت دهلوی:وی از شخصیتهای نمایان روزنامه ی "اوده' است۔وی اهل دهلی و ماهر زبان عربی و فارسی وادیب و شاعر بود۔ از همان آغاز به مقاله نویسی علاقه مند بود۔فعالیتهای علمی و ادبی وی تا مدتها در محدوده ی دهلی بود ۔ در همان جا مجله ای بنام "کرزن گزٹ" منتشر کرد۔بعداً به ترجمه و تصنیف روی آورد۔وی کتاب "صحیح بخاری" را به اردو ترجمه کرد۔مقالات و نوشتار های وی در مجله های مختلف چاپ می شد۔ با منشی نول کشور از مدتهاهمکاری داشت و مسئول اصلاح و تصحیح نسخه های خطی بود۔ بنا به درخواست منشی نول کشور وی درسال ۱۸۹۱ میلادی

الف لیله را ترجمه کرد و نام آن را "شبستان عشرت " گزاشت۔

مولانا احمد حسین شوکت میرتهی: مقدمات علوم را در خانه و تحصیلات عالی را در خدمت مولانا عبد الحق سهارن پوری بانی دار العلوم دیوبند حاصل کرد۔در زبان وادبیات فارسی وارد بود۔کتابهای متعددی از وی در اردو چاپ شده است۔علاوه بر نثر نگاری عربی و فارسی،در فن روزنامه نگاری نیز یکتای عصر بود۔منشی نول کشور ازتجربیات وی در مدیریت روزنامه استفاده کرد۔بزرگترین اثر وی شرح اردوی دیوان غالب است و تااکنون شرحی بهتر از آن نوشته نشده است۔

عبد الحلیم شرر لکهنوی:یك نثر نویس عالی رتبه،روزنامه نگار با صلاحیت،رمان نویس صاحب کمال،ماهر فن تاریخ ،تذکره نویس با استعداد و مصنف والا مقام بود۔وی عالم مشرق شناس بود۔وطن وی یکی از روستاهای اطراف لکهنو است۔وی در تاریخ ۲۰ جمادی الثانی سال ۱۲۷٦ هجری قمری روز جمعه در لکهنو دیده به جهان گشود۔لکهنو جایی که پدر وی حکیم تفضل حسین به عنوان طبیب دربار اوده خدمت می کرد۔وقتی که واجد علی شاه

بعد از محرومی از تخت و تاج به متیا برج ،کلکته منتقل شد ،شرر نیز همراه پدر خود به آنجا رفت۔شرر مقدمات علوم را تحت نظارت پدر حاصل کرد۔علما و شعرای بزرگی به خاطر وجود شاه معزول در کلکته گرد هم آمده بودند۔شرر در چنین فضای علمی و ادبی پرورش یافت ۔زبان انگلیسی را از یك انگلیسی زبان آموخت۔و در همان زمان در زمره ی خبرنگارا ن اوده در آمد۔

در سن ۱۹ سالگی به لکهنو بازگشت و کتاب های عربی و اسلامی را از عبد الحی عالم ممتاز فرنگی محل آموخت۔چند مدت در دهلی به آموزش علم حدیث توسط مولانا نذیر حسین محدث پرداخت۔منشی نول کشور با دیدن ذهانت و علاقه ی وی به مقاله نویسی او را به عنوان عضو هیئت تحریریه روزنامه انتخاب کرد ۔در آن زمان روزنامه به خاطر چاپ ”فسانه ی آزاد“ رتن ناتھ سرشار در اوج شهرت خود بود۔وی برای روزنامه‌ی ”اوده“مقاله می نوشت ۔وی می خواست که مقالات وی در دیگر روزنامه نیز منتشر شود۔

وی برای تسکین ذوق ادبی خود یك روزنامه بنام ”محشر‘ منتشر کردو دوست خود عبد الباسط را مدیر آن مقرر کرد۔وی

تحت تاثیر فسانه آزاد رتن ناتھ سرشار ،شروع به افسانه نویسی کرد و اولین ناول خود بنام ”دلچسب“را منتشر کرد۔در سال ۱۸۸۷ میلادی مجله ی ”دلگداز“را از لکهنو منتشر کرد۔وی به مسایل تاریخی نیز علاقه مند بود و برای انتشار موضوعات تاریخی مجله ی ”مهذب“را انتشار داد۔در سال ۱۸۹۱ میلادی هر دو رساله را تعطیل کرد و به حیدر آباد رفت و به عنوان اتالیق فرزند نواب وقار الملك شروع به کار کرد که در انگلستان در حال تحصیل بودو به این ترتیب شرر نیز به انگلستان رفت و مدت ۱.۵ سال در آن جا بود۔زبان فرانسوی را نیز همان جا آموخت۔در سال ۱۸۹۵ میلادی به هند مراجعت کرد۔مولانا محمد علی جوهر او را به عنوان مدیر روزنامه ی ”هم درد“انتخاب کرد۔

منشی انوار حسین سهسوانی :بتاریخ ۱۹ یا ۲۰ جون سال ۱۸۱۵ میلادی دیده به جهان گشود۔وطن وی روستای سهوان شهربدایوان است۔مقدمات علوم را زیرنظر مادر خود حاصل کرد۔پدر وی منشی احتشام الدین در مرادآباد وکیل بود۔در سن ۱۸ سالگی با دختر عموی خود ازدواج کرد۔وی شاگرد شیخ علی

بخشی بیمار(شاگرد مصحفی) بود۔منشی نول کشور وی را مسئول تصحیح کتب فارسی و اردو قرار داد۔وی تقریباً ۱۵ سال در این مطبع کار کرد۔

وی صاحب چندین تصنیف نیز است وآثار وی از مطبع منتشر شده است۔در مثنوی سعدین اشعار زیادی در مدح منشی نول کشور سروده است۔ وی بر بعضی از کتب چاپ شده از مطبع تقریظ و قطعه تاریخ نیز نوشته است۔کتاب ”تاج المدایح “وی شاهد مهارت وی بر زبان و ادب فارسی است۔

مردان علی خان رعنا: از مقاله نویسان مشهور روزنامه ی ”اوده“ وکوه نور لاهور بود۔در اوایل انتشار روزنامه ی ”اوده“ ،مقالات وی بکثرت چاپ می شد۔وی در مرادآباد بدنیا آمد۔اصل وی از افغانستان است۔اجداد وی در زمان مغولها و نوابین اوده به مقامات مهم دولتی فایز بودند۔وی ماهر زبان فارسی و اردو بودو شعر به روانی می گفت۔

در سال ۱۸۶۷ میلادی مهاراجه جودهپور وی را به عنوان دیوان ریاست انتخاب کرد۔وی ازدواج نکرد۔در سال ۱۸۷۹

میلادی برای گردش به کشمیر رفت و همان جا به مرض هیضه از دنیا رفت۔وی در شاعری شاگرد غالب بود و چندی بعد از فوت غالب وفات یافت۔او به علم موسیقی علاقه مند بود وکتاب ”غنچۀ راگ“وی خیلی مشهور است۔وی از مسمریزم نیز سررشته داشت ودو کتاب در این زمینه تحریر کرده است:”طلسم منظر و”سرغایت“۔وی از مدیران روزنامه ی ”اوده“نبود،ولی مقالات وی بکثرت در روزنامه چاپ می شد و به همین جهت ما مناسب دیدیم که تذکره ی وی را در ذیل مدیران روزنامه بیاوریم۔تذکره ی وی را در حالات شاگردان غالب و بعضی دیگر تذکره ها می توان یافت۔

منشی نادر حسین کاکوروی :ادیب و شاعر بلند مرتبه و به عنوان مترجم شناخته شده بود۔در ترجمه ی انگلیسی به اردو مهارت خاصی داشت۔وی آثار شاعران انگلیسی زبان را به اردو ترجمه کرد۔وی اهل لکهنو بود و در سال ۱۸۵۷ میلادی متولد شد۔مقدمات علوم را در خانه حاصل کرد۔فارسی و انگلیسی را بعداً در لکهنو فراگرفت۔از بچگی به شاعری علاقه مند بود۔اشعار وی در روزنامه الناظر،مخزن لاهور، خدنگ نظر و اوده چاپ می

شد۔در سال ۱۹۱۰ میلادی مجموعه آثار وی در دو جلد به عنوان "جذبات نادر" منتشر شد۔وی تا مدتها عضو هیئت مدیره روزنامه ی اوده بود وبا مقالات و نوشتارهای خود جذابیت روزنامه را دو چندان کرد۔وی کتاب The light of haram،تصنیف تامس مور که آخرین اثر منظوم وی است را به اردو بنام "مثنوی لاله رخ"ترجمه کرد۔وی تا آخر عمر روابط خود را با مطبع حفظ کرد۔ افسوس این خورشید فروزان ادبیات اردو در سن ٤٥ سالگی غروب کرد۔

عبد المجید سحر کاکوروی: وی فرزند شاعر مشهور اردو و فارسی منشی غلام مینا سحر است۔وطن وی روستای کاکوری در لکهنو است۔وی در شاعری شاگرد هادی علی اشك بود و بعداً از محسن علی کاکوروی نیز اصلاح گرفت۔بر هردو زبان اردو و فارسی عبور کامل داشت ۔در سال ۱۸۷۵ میلادی به حیدر آباد رفت و منشی نواب فدا حسین کاکوروی شد۔بعداً به عنوان مشاور مطبع نیز کار کرد۔

منشی دوارکا پرشاد افق: وی در ماه جولائی سال ۱۸٦٦ میلادی در لکهنو دیده به جهان گشود۔در آغاز فارسی و بعداً اردو و

هندی آموخت۔از همان اوان سن تمیز وبلوغ به انشا پردازی و شعر گوئی پرداخت ۔در سال ۱۸۸۸ میلادی یك روزنامه منظوم بنام "تعلیم الاخبار" منتشر کرد۔وی صاحب چندین تصنیف است۔وی بعضی از کتب مذهب هندو را به صورت نظم و نثر اردو ترجمه کرد۔وی در اواخر حیات منشی نول کشور در مطبع کار می کرد ودر دوره ی آموزشی مدیریت روزنامه نیز شرکت داشت۔بزرگترین اثر وی ترجمه ی الف لیله ی انگلیسی ۱٦ جلدی کپتان رچرد برتن است۔اثر دیگر وی ترجمه ی "تاریخ راجهستان "است۔این اثر نتیجه ی همکاری چندین مترجم من جمله دوارکاپرشاد افق است۔وی در سن ٦۹ سالگی وفات یافت۔فرزند ارجمند وی منور لکهنوی جشن صد سالگی تولد وی را در دهلی برگزار کرد۔

امیر حسن کاکوروی:وی از مترجمین بنام است۔بر اردو و فارسی و انگلیسی عبور کامل داشت۔ترجمه ی مقالات انگلیسی وی در روزنامه چاپ می شد۔وی خبرنگار روزنامه ی "اوده" بود۔خانواده ی وی از خانواده های معزز و بنام کاکوری است۔از دوران دانشجوئی با روزنامه "اوده "همکاری داشت۔وی چندین

رمـان انـگـلیسی را ترجمه کرده است۔از ترجمه های وی "فسانه اله دیـن و لیـلـیٰ"و "فسانه لارنس" مشهور است۔وی تاریخ اندلس را نیز از انگلیسی به اردو ترجمه کرد۔

مـحسـن علی کاکوروی:در یك خـانـواده ی معزز کاکوروی متـولـد شـد۔عـلاوه بـر فـارسـی و عـربـی در انـگلیسی نیز مهـارت داشت۔از همان آغاز برای روزنامه "اودھ"مقاله نویسی می کرد۔وی چـنـدیـن کتاب را برای مطبع ترجمه کرد و یك رمان انگلیسی را نیز به اردو برگردانده است ۔اسم آن "معشوقه ی فرنگ"است۔

۳۶۔تعارف مختصر نمایندگان روزنامه ی "اودھ":

هـمـان طـور کـه مـدیران منتخب منشی نول کشور در آسمان روزنـامـه نگاری مثل ستارگان درخشیدند ،خبرنگاران و نمایندگان وی نیـز در میـدان خبرنگاری دست کمی از دیگران نداشتند۔منشی نـول کشـور برای انتشار خبرهای جدید و دست اول ،نمایندگانی در سـراسـر هـنـد و بـعـضـی کشـورهـای اروپـائی و آسیائی مقرر کرده بـود۔خبـرنـگـاران روزنـامـه اخبـار جدید را برای چاپ به مطبع می

فـرستـادند و همین امر باعث استقبال وسیع مردم از روزنامه بود۔این نمایندگان هم چنین در پی نسخه های خطی و نایاب نیز بودند و آنها را بـرای مـطبـع مـی فرستادند۔نمایندگان روزنامه در کلکته، بمبئی، دهـلـی، لاهور، پتیاله، جیپور ،لندن و غیره موجود بودند۔ما در این جا فهرست مختصر نمایندگان روزنامه ی "اودھ" را ذکر می کنیم:

پتیاله :مـنشـی نول کشور مولوی رونق علی را به عنوان نماینده ی خـود بـه پتیـاله فرستاد۔وی با حسن اخلاق و لیاقت خود توانست نـظـر مهـاراجـه و وزیـر اعظم ریاست را به طرف خود جلب کندو با کـمك آنـان یك شـعبـه ی مـطبـع را در پتیـالـه ایجاد کند۔وی برای روزنامه اخبار و مقالات می فرستاد۔در سال ۱۸۷۶ میلادی در پتیاله وفات یافت۔

حیدرآباد :عبـد الـحـلیم شرر نماینده ی روزنامه در حیدرآباد بـود۔وی مـدتهـا مـدیـر روزنـامه بود۔وقتی که علاقه وی به کارهای روزنـامـه کـاهـش یـافت ،منشی نول کشور او را به عنوان نماینده به حیـدر آبـاد فـرستاد۔وی مدت شش ماه در آن جا بود۔ولی آخر کار نتوانست جدائی لکھنو راتحمل کند و دوباره به این جا برگشت۔

بمبئی:امیر حسن نماینده ی روزنامه در بمبئی بود۔

کانپور :مولوی محمد اسماعیل نماینده ی روزنامه در کانپور بود۔وی مسئول مطبع شعبه ی کانپور بود۔

لاهور :پایتخت صوبه ی پنجاب بود۔در این جا یك شاخه ی مطبع نیز تاسیس شده بود۔و افراد ذی علم در آن کار می کردند ۔مثلاً مفتی غلام سرور لاهوری ،مولوی فضل احمدو غیره۔این افراد مسئول بخشتصنیف و ترجمه بودند و نماینده ی روزنامه نیز محسوب می شدند۔

انگلیس :منشی نول کشور می خواست که نمایندگان وی در اروپا نیز موجود باشند۔در انگلستان پروفسور ای ایچ پالمرس نماینده ی روزنامه بود۔وی در کالج سنت جانس دانشگاه کمبریج استاد زبان هندی بود۔وی خبر های آن منطقه را برای منشی نول کشور می فرستاد۔خبر های مربوط به سفر شاه قاجار به طور مفصل در روزنامه چاپ شده بود۔

۳۷۔منشی نول کشور در آئینه ی روزنامه ی "اوده رویو":

منشی نول کشور علاوه بر روزنامه ی "اوده" یك مجله ی هفتگی بنام "تفریح " و چند روز قبل از وفات خود یك مجله بنام "اوده رویو" نیزمنتشر کرد ۔وی معتقد بود که در این مجله،ناول،افسانه ،داستان ،درام،شعرو سخن ،لطایف و ظرایف، زندگی نامه ی بزرگان و مقالات علمی و اخلاقی چاپ شود تا که حلقه های ادبی و علمی بیش از پیش بتوانند از آن استفاده کنند۔ولی این بدقسمتی دنیای ادب بود که همان سال در تاریخ ۱۸ فروری سال ۱۸۸۵ میلادی منشی جی وفات یافت و این مجله فقط چند ماه چاپ شد۔مدیر این روزنامه بهارگو بود۔

۳۸۔منشی نول کشور در آئینه ی تاریخ "نادرة العصر":

منشی نول کشور یك ادیب یا مورخ نبود۔ولی با این وجود در تاریخ ادبیات هندی مقام و منزلت وی کم نیست۔از یك طرف تاریخ از

او به عنوان یك ناشر بزرگ و از طرف دیگر به خاطر تصنیف کتاب "نادرة العصر"به عنوان یك مورخ شهیر یاد می کند-وی این کتاب را در مدت زمان کوتا هی تصنیف کرده است-این کتاب فقط شامل تاریخ لکهنو است-در آغاز کتاب تاریخ هند به صورت خیلی اجمالی ذکر شده است-بقیه کتاب به ذکر تاریخ اوده می پردازد-منشی نول کشور این کتاب را برای هدیه به کرنل ایست حاکم انگلیسی تحریر کرده بودو نمی توان انتظار داشت که وی بر خلاف مصلحت و مزاج انگلیسیها چیزی نوشته باشد-ولی با این وجود وی در بعضی جاها به تعریف و تمجید شاهان اوده نیز پرداخته است-

۳۹-منشی نول کشور در آئینه ی "صحیفه ی زرین":

این کتاب تذکره نامه ی مهاراجگان و دیگر افراد مهم است-این یك کتاب ضخیم است که منشی پراگ نارائن در سال ۱۹۰۲ میلادی مرتب و چاپ کرد-ترتیب و تدوین "صحیفه ی زرین"در زمان تاج پوشی ادورد هفتم صورت گرفته است-این مراسم بتاریخ یکم جنوری سال ۱۹۰۳ میلادی از

طرف وایسرای هند لارد کرزن در دهلی برگزار شده بود-در این کتاب زندگی نامه ی ۱۱۳ تن از والیان ریاست،۳۳۳ تن از امرا و ۲۰۰۰ تن از افراد مهم دیگر آمده است و عکس هر یك نیز چاپ شده است-

۴۰-روابط منشی نول کشور با مرزا غالب:

منشی نول کشور۳۸ سال از غالب کوچك تر بوده است-منشی نول کشور در تاریخ ۳ جنوری سال ۱۸۴۶ میلادی و مرزا غالب در ۲۷ ستامبر سال ۱۷۹۷ میلادی متولد شده است-یکی از علل برقراری روابط بین این دو شحصیت روزنامه ی اوده است-مرزا غالب قبل از تاریخ ۱۳ نوامبر سال ۱۸۵۹ میلادی با این روزنامه آشنا شده بود-مرزا غالب مطالعه ی روزنامه را خیلی دوست داشت-علت علاقه ی غالب به این روزنامه این بود که روزنامه ی اوده خبرهای مربوط به دربار لکهنو و شاگردان و دوستان وی را چاپ می کرد-تبلیغات مربوط به کتب شاگردان غالب و بعضی اوقات نوشتارهای مخالفان غالب و اعتراضات آنان بر غالب و آثار ادبی وی و نوشته های حامیان وی نیز چاپ می شد-این روزنامه بصورت رایگان برای غالب پست می شدو وی فقط هزینه ی پستی را پرداخت می کرد-اشعار غالب و

شاگردان وی نیز در روزنامه چاپ می شد۔در ابتدا این روابط فقط در حد نامه نویسی و مکاتبه بود۔در سال ١٨٦٠ میلادی با وساطت منشی میان داد سیاح،ارتباط مستقیم بین غالب و منشی نول کشور برقرار شد۔

٤١۔کتب چاپ شده غالب درزمان حیات او:

کتاب "برهان قاطع" از اولین کتب چاپ شده از مطبع است۔در آن زمان غالب به عنوان یك شاعر و ادیب مشهور شده بود۔وی از مصنفین مطبع بود و اخبار مربوط به وی و اشعار او در روزنامه چاپ می شد۔

کلیات غالب :در سال ١٨٦٣ میلادی مجموعه اشعار غالب به عنوان "کلیات غالب" از مطبع چاپ شد۔

دعای صباح:این کتاب نیز در زمان حیات غالب از مطبع چاپ شده است۔این مثنوی بنا به درخواست مرزا عباس بیگ چاپ شد۔مرزا بیگ خواهر زاده ی مرزا غالب بود۔

کلیات نثر :آخرین کتاب چاپ شده غالب در زمان حیات او است که در سال ١٨٦٥ میلادی منتشر شد۔منشی نول کشور بعد از وفات مرزا غالب باز هم به چاپ آثار وی پرداخت۔تعداد کل کتابها ٨ عدد است:

١۔قاطع برهان
٢۔کلیات غالب
٣۔دعای صباح
٤۔پنج آهنگ
٥۔مهر نیمروز
٦۔دستنبو
٧۔عود هندی
٨۔دیوان غالب

٤٢۔روزنامه ی اوده و منشی هرپال تفته:

تفته از شاگردان مرزا غالب بود۔وی پنج دیوان فارسی دارد و هر دیوان تقریباً شامل ١٧ هزار شعر است۔دیباچه ی دیوان را مرزا غالب تحریر کرده است۔تفته گلستان سعدی را نیز تضمین کرده است که در سال ١٢٤٧ هجری قمری منتشر شده است۔تفته برای اولین باردر سال ١٨٥٢ میلادی به لکهنو آمد۔آثار وی در روزنامه چاپ می شد۔

۴۳ـواقعه ی بحران کاغذ:

در هـند فقط سه یا چهار کارخانه ی کاغذ سازی بود و آنها قادر به تـامیـن نیـازهای کشور نبودندـدر همان ایام در بندرگاه گورنر جنرل یك کشتـی بـزرگ اروپـایـی حـامل کاغذ لنگر زده بودـهمه ی تاجران وخـود مـنشـی نـول کشـور در آن جـا حاضر بودندـقرار بودکه کاغذ به مـزایـده گـزاشتـه شـودـچـند بسته کاغذ به عنوان نمونه از کشتی بیرون آورده شـدـولـی بر اثر رطوبت دریا آن کاغذها خراب شده بودو تاجران کلکته حاضر نشدند آنها را خرید کنندـ

مـنشی نول کشور آن ها را با قیمت مناسب خریداری کردـوی در آن جـا آن قـدر پـول نـقـد نـداشت که بابت قیمت کاغذ پرداخت کـندـوی از دیگر تاجران پول قرض گرفت و یك چهارم قیمت کاغذ را پـرداخـت کردـوقتی بقیه کاغذها را از کشتی بیرون آوردند،برخلاف تـوقـع ،هـمگی خوب بودندـتاجران کلکته خیـلی تعجب کردندو خواستار خرید کاغذ شدندـمنشی نول کشور نصف کاغذها را همان جـا بـه فـروش رسـاند و با پول آن بقیه قیمت کاغذ را پرداخت وبا بقیه

کاغذها وهزاران روپیه نقد به لکهنو بازگشتـ

۴۴ـشـاخـه های مختلف مطبع در کشور و خارج از کشور:

بـه خـاطر فراوانی کاغذ مطبع در حال ترقی بودـبه تعداد کارمندان اضـافه شده بودو مطبع با کمبود جا مواجه شده بودـمنشی نول کشور قصر مـان سـنـگـه رکـاب گـنـج را تـرك کرد و یك عمارت در حضرت گنج خـریـداری نـمـودـولـی ایـن مـحـل نیـز کـوچك بـود و منشی جی شاهی سـاختـمـان مبـارك مـنـزل را خـریـداری نـمـودـوی در شهـرهـای لاهـور،دهـلـی،اجـمیر،کانپور، اله آباد،پتیاله و جبل پورشاخه های مطبع را تـاسیـس کـردـدر مـطبع کانپور کار چاپ و انتشار کتب در یك پیمانه ی وسیـع انـجـام مـی گـرفـتـمسـئول آن مـولانـا محمد اسماعیل میرتهی بـودـمنشی نول کشور در پتیاله نیز یك شاخ مطبع و برای فروش کتب یك کتـاب فـروشـی تاسیس کردـوی مولوی رونق علی را به عنوان نماینده به پتیاله فرستاد ـاین مطبع تا حیات رونق علی فعال بودـ

مـنشی نول کشور در اجمیر نیز یك شاخ مطبع را تاسیس کردـدر

این جا کم و بیش ۵۰ نفر کار می کردند۔منشی نول کشور در لاهور نیز یك شاخ مطبع را تاسیس کرد۔"آب حیات" مولانا محمد حسین حالی برای اولین بار از همین مطبع چاپ شد۔بعد از فوت منشی جی حال این مطبع نیز مانند دیگر مطابع شد۔

در جبل پور نیز یك شاخ مطبع وجود داشت۔در آن جا بیشتر مدارك دولتی چاپ می شد۔ علاوه بر این در دهلی ،اله آباد،پتنه و غیره نمایندگی ایجاد کرد۔در انگلیس نیز یك نمایندگی مطبع موجود بود۔ولی جای بسی افسوس است که اکثر این مطابع و نمایندگی ها بعد از فوت منشی نول کشور هویت خود را از دست دادند۔

٤٥۔گفتگوی بین منشی نول کشور و امیر عبد الرحمن والی افغانستان:

در سال ۱۸۸۵ میلادی به مناسبت ورود امیر عبد الرحمن والی افغانستان جشنی برگزار شده بود و منشی نول کشور نیز دعوت شده بود۔والی افغانستان برای اولین بار به هند آمده بود تا در مورد جلوگیری از پیشرفت ارتش روس در افغانستان با حکام

انگلیسی صحبت کند۔در این جشن والیان ریاست و راجه ها مدعو بودند ۔منشی نول کشور نیز در میان والیان ریاست نشسته بود۔ مهاراجه ها و والیان ریاست از این موضوع ناراحت بودند۔

وقتی که منشی نول کشور را به والی افغانستان معرفی کردند ،وی خیلی خودمانی و صمیمی با او برخورد کرد و در کنار خود جای داد و با تعجب پرسید شما منشی نول کشور هستید؟ما در بخارا اکثر کتاب های شما را در کتاب خانه های شاهی دیده ایم۔ما خیلی خوشحال هم شدیم که چنین شخص عالی همتی موجود است که این کتب را چاپ کرده است۔ما می خواهیم که یك مطبع در کابل به طرز مطبع شما ایجاد کنیم۔لطفاً ما را از نظریات و پیشنهادات خود مستفیض فرمایید۔منشی جی درخواست وی را بدون قید و شرط قبول کردو اذعان نمود که اگر حالات مساعد بود مطبع حتماً تاسیس خواهد شد۔

٤٦۔ملاقات شاه ایران با منشی نول کشور:

در سال ۱۸۸٦ میلادی وقتی که پادشاه ایران به قصد سیر و

سیاحت به هند آمد بود،منشی نول کشور در قصر وایسرای هند در دهلی با او ملاقات کرد۔شاه ایران از قبل نام او را شنیده بود۔ برای این که در آن زمان در کتاب خانه های ایران کتب مطبع منشی نول کشور به کثرت موجود بود۔وی ازملاقات منشی نول کشور خیلی خوشحال شده بود۔

۴۷۔روابط منشی نول کشور با کلب علی خان والی رام پور:

بعضی از والیان ریاست آن قدر قدردان منشی نول کشور بودند که می خواستند وی را به عنوان نخست وزیر خود انتخاب کنند۔سر سید احمد خان ،نواب محسن الملك،مرزااسد الله خان غالب،هر گوپال تفته،راجه محمود آباد،نواب سالار جنگ،مهاراجه پتیاله و نواب کلب علی خان از مداحان منشی نول کشور بودند۔نواب رام پور در سرمایه ی مطبع نیز سهیم بوده است۔وی با منشی نول کشور روابط خانوادگی داشت و منشی جی اکثر برای تامین مخارج خود از وی تقاضای کمك مالی می کرد۔

۴۸۔کارخانه ی کاغذ سازی :

به خاطر عدم تامین نیاز های مطبع ،منشی نول کشور تصمیم گرفت برای توسعه ی تجارت خود یك کارخانه ی کاغذ سازی باز کند۔تا علاوه بر تامین نیازهای خود به دیگران نیز کاغذ بفروشد۔چنانچه وی در کنار رودخانه ی گومتی یك ساختمان بنا کرد و کارمندان خارجی با حقوق خوب استخدام کرد۔ولی کارخانه دچار ورشکستگی شد و منشی جی با دادن پول بسیار و به زحمت توانست کارخانه را حفظ کند۔

رد پیشنهاد مهاراجه :مهاراجا جیپور برای نظم و نسق سلطنت خودخیلی مشهور بود۔وی می خواستی منشی نول کشور نایب الریاسة سلطنت شودولی او قبول نکرد۔

۴۹۔وفات منشی نول کشور:

وی عمر مختصری یافت ولی زندگی خیلی اشرافی داشت۔وی در زندگی خود هیچ وقت مریض نشده بوددر شب وفات به طور ناگهانی حالش به هم خورد و در ۱۹ فروری سال

۱۸۹۵ میلادی آخرین نفس را کشید۔تمام شهر به سوگ نشست۔همه شیون وزاری می کردند۔جسد خاکی وی همراه دوستان و عزیزان با قطار مخصوص به کانپور برده شد۔در جنازه وی علاوه بر کارمندان مطبع ،راجه،مهاراجه و والیان ریاست نیز موجود بودند۔جسد وی در یك فضای غمناك کنار رودخانه برده شد و همان جا به آتش کشیده شد۔

۵۰۔مطبع تحت سرپرستی منشی پراگ نارائن :

بعد از فوت منشی نول کشور ،جانشین و فرزند خوانده ی وی منشی پراگ نرائن در سن ۳۳ سالگی مسئولیت و اداره ی مطبع و کارخانه را به عهده گرفت۔وی با فهم و فراست و خوش اسلوبی خود باعث شد که مطبع مانند زمان منشی نول کشور هم چنان به ترقی خود ادامه دهد۔منشی پراگ نارائن اولین قرآن رنگی را چاپ کرد ۔روی صفحه ی اول هر جز تصویرعتبات عالیاتچاپ شده بود۔چنانچه روی صفحه ی اول جزء اول،دوم،دهم ،سیزدهم و بیستم عکس خانه ی کعبه،روی صفحه ی اول جزء چهارم عکس کوه

احد،روی صفحه ی اول جزء ششم و هیجدهم مسجد قوة الاسلام ،روی صفحه ی اول جزء چهاردهم عکس کوه طور،روی صفحه ی اول جزء پانزدهم،شانزدهم،نوزدهم و بیست و چهارم عکس قبله اول،روی صفحه ی اول جزء بیست و هشتم عکس مسجد نبوی و روی صفحه ی اول جزء سیم عکس غار حرا چاپ شده بود۔تر کیب رنگها بسیار جذاب و زیبا بود۔ این قرآن شامل ٦١٤ صفحه است و هدیه ی آن فقط دو روپیه پنجاه پیسه بود۔

منشی پراگ نارائن کارهای باقی مانده ی منشی نول کشور را تکمیل کرد و پروژه ی چاپ و نشر کتب خطی را هم چنان ادامه داد۔حکومت از کارهای رفاهی وی آن قدر متاثر شد که به وی لقب ”رای بهادر“: داده شد۔و در نمایشگاه بین المللی کلکته جایزه ی اول را از آن خود کرد۔پراگ نارائن به یاد بود منشی نول کشور و همسر وی یك قطعه زمین را وقف کرد که در آمد سالانه ی آن پنجاه هزار روپیه بود۔

وقتی درآمد حاصله از کارخانه و مطبع افزایش یافت وی کارخانه ی بستنی سازی،بهارگو کمیرشیل و نول کشور امپوریم

تاسیس کردـوی عقیده داشت که با این کار خود برای افراد بیشتری فرصت شغلی ایجاد خواهدکردـ

۵۱ـتقسیم مطبع بعد ازفوت منشی بوش نارائن:

منشی بوش نارائن نیز مانند پدر خود در کارهای اجتماعی خیلی فعال بود و به حزب کنگره هزاران روپیه کمك مالی می کردـوی مانند منشی نول کشور یك مجله بنام "مادهوری" منتشر کردـهمین مجله برای اولین بار روی مسئله ی قرار گرفتن زبان هندی به عنوان زبان رسمی کشور تاکید کردـمدیر این مجله منشی پریم چند بودـبعد از وفات منشی پراگ نارائن، فرزند یگانه ی وی منشی بوش نارائن بهارگو کارهای مطبع را به عهده گرفتـ ولی زندگی وی وفا نکرد و در سن ۳۳ سالگی وفات یافتـوی دو پسر داشت :منشی رام کمار ومنشی تیج کمار ـبنا به بعض دلایل نا معلوم بین دو برادر اختلاف افتاد و در سال ۱۹۵۰ مطبع به دو بخش تقسیم شد و از همان روز مطبع به طرف زوال و نابودی حرکت کرد ومدارك مربوط به روزنامه ی اوده و نسخه های خطی دیگر به فروش رفتـ

۵۲ـمنشی نول کشور در نظر علما و رهبران سیاسی:

مولانا سید ابوالحسن علی میان ندوی می گوید:منشی نول کشور حامل خاصیتهای مختلفی و نمونه ی اعلای فرهنگ گنگا و جمنا بودـوی شخصیتی بی تعصب،وسیع المشرب،علم پرورو ادب نواز بوده استـوی مطبع را وقف چاپ و انتشار کتب اسلامی،اردو و فارسی و عربی کرده بودـ چه کتب عظیم المرتبتی از مطبع چاپ شده استـ

مولانا محمد طیب مهتمم دارالعلوم دیوبند :وی نظرخود را در قالب این واژه ها بیان می کند:منشی نول کشور دارای یك جذبه ی هم دردی و انسان دوستی بودـدر سال ۱۸٦٦ میلادی وقتی که دارالعلوم دیوبند تاسیس شد آنقدر کتاب در دسترس نبود که به همه ی طلاب داده شودـبرای حل این معضل پیشنهاد شد که از افراد علم دوست برای مدتی کتابها قرض گرفته شود ـمنشی نول کشور با فراخدلی تمام کتب چاپ شده مطبع را برای مدرسه دیوبند

فرستاد۔هیئت امنای مدرسه از وی تشکر و قدردانی نمود که چنین کتابهای ارزشمندی را هدیه کرده است۔

مولانا امتیاز علی عرشی رضا لائبریری رام پور :منشی نول کشور یك ناشر معروف و مشهور بود۔ولی او فقط ناشر نبود بلکه ویعلاقه مند و عاشق زبان و ادب اردو بود۔مطبع وی با چاپ کتب نایاب و نادر آنها را برای همیشه محفوظ کرد۔

دکتر رام بابو سکسینه : مطبع نول کشور به زبان و ادب اردو خیلی خدمت کرده است و در ترقی آن نقش مهمی ایفا کرد۔انتشار کتب نادر و نایاب ،ترجمه ی کتب مشهور فارسی و عربی و آماده سازی کتب درسی همه از مواردی است که باعث شهرت این مطبع شده است۔کتب چاپ شده از مطبع در سرتاسر هند ،افغانستان و ایران موجود است۔

پروفسور احتشام حسین :نقشی که منشی نول کشور به وسیله ی روزنامه ی "اوده" در بیداری ذهنی مردم ایفا کرده است را نمی توان فراموش کرد۔

اخلاق الرحمن قدوائی :منشی جی در ترویج و تبلیغ زبان و

ادب اردو نقش بسزائی داشته است۔

دکتر عمار رضوی:خدمات منشی نول کشور در زمینه ی چاپ و نشر کتاب را نمی توان فراموش کرد۔کتب مطبع وی در تمام آسیا و اروپا مشهور است۔

مآخذ ومدارك

۱ـتاریخ لکهنو(۲ جلدی)،مولاناسید محمد باقر شمس لکهنوی

۲ـتاریخ لکهنو(۳ جلدی)،مولانا سید آغا مهدی لکهنوی

۳ـتاریخ جایس،مولانا آل محمد مهر جایسی

٤ـتاریخ اوده(٥ جلدی)،مولانانجم الغنی رامپوری،مطبوعه نول کشور پریس

٥ـتاریخ سلاطین اوده(۲ جلدی)،سیدکمال الدین حسینی،مطبوعه نول کشور پریس

٦ـگذشته ی لکهنو،عبد الحلیم شرر،مطبوعه مکتبهٔ جامعه دهلی نو

۷ـجیون چریترمنشی نول کشور،منشی لال جی،مطبوعه نول کشور پریس

۸–سوانح منشی نول کشور، امیر حسن نورانی

۹–منشی نول کشور نمبر،مجله ی نیا دور

۱۰ـتاریخ صحافت اردو،مولانا امداد صابری،مطبوعه دهلی

۱۱ـاردوی معلیٰ(نامه هایغالب)

۱۲ـکلیات نثر غالب،مطبوعه نول کشور پریس

۱۳ـتاریخ اردو ادب،رام بابو سکسینه،راجه رام کمار پریس،لکهنو

١٤ـتذکرهٔ علمای هند،رحمن علی

۱٥ـتاریخ آصفی،مرزا ابوطالب اصفهانی

١٦ـنجوم تواریخ،نجم العلما،مولانا سید هدایت حسین(غیر مطبوعه)

فهرست علوم و فنون

مطبع منشی نولکشوردر زمینۂ علوم و فنون کتابهای ذیل را شائع نموده است:

نمبرشمار	مذہبی	عربی/فارسی/اردو	نمبرشمار	مذہبی	عربی/فارسی/اردو
۱	قرآن شریف			علم تصوف	فارسی
	فن تفسیر قرآن	عربی		علم تصوف	اردو
	فن تفسیر قرآن	فارسی	۷	علم سیرت	عربی
	فن تفسیر قرآن	اردو		علم سیرت	فارسی
۲	فن حدیث	عربی		علم سیرت	اردو
	فن حدیث	فارسی	۸	تاریخ	عربی
	فن حدیث	اردو		تاریخ	فارسی
۳	فن فقہ	عربی		تاریخ	اردو
	فن فقہ	فارسی	۹	علم کلام	عربی
	فن فقہ	اردو		علم کلام	فارسی
۴	اصول فقہ	عربی		علم کلام	اردو
	اصول فقہ	فارسی	۱۰	علم فرائض	عربی
	اصول فقہ	اردو		علم فرائض	فارسی
۵	علم اخلاق	عربی		علم فرائض	اردو
	علم اخلاق	فارسی	۱۱	علم حکمت وفلسفہ	عربی
	علم اخلاق	اردو		علم حکمت وفلسفہ	فارسی
۶	علم تصوّف	عربی		علم حکمت وفلسفہ	اردو

(۱) از اینجا تا ص ۲۹۲ قیمت کتابهای کوچك از ده تا پنجاه پیسه است لذاذکر نکرده اند.

نمبرشمار	مذہبی	عربی،فارسی اوراردو	نمبرشمار	مذہبی	عربی،فارسی،اردو
۱۲	علم ہیئت	عربی		علم ریاضی وہندسہ	اردو
	علم ہیئت	فارسی	۱۹	علم موسیقی	فارسی
	علم ہیئت	اردو		علم موسیقی	اردو
۱۳	علم ادب	عربی	۲۰	علم ادب وانشا	عربی
	علم ادب	فارسی		علم ادب وانشا	فارسی
	علم ادب	اردو		علم ادب وانشا	اردو
۱۴	علم بلاغت	عربی	۲۱	نجوم ورمل	عربی
	علم بلاغت	فارسی		نجوم ورمل	فارسی
	علم بلاغت	اردو		نجوم ورمل	اردو
۱۵	علم منطق	عربی	۲۲	طب یونانی	عربی
	علم منطق	فارسی		طب یونانی	فارسی
	علم منطق	اردو		طب یونانی	اردو
۱۶	علم نحو وصرف	عربی	۲۳	قوانین	فارسی
	علم نحو وصرف	فارسی		قوانین	اردو
	علم نحو وصرف	اردو	۲۴	خوش نویسی	عربی
۱۷	علم عروض وقوافی	عربی		خوش نویسی	فارسی
	علم عروض وقوافی	فارسی		خوش نویسی	اردو
	علم عروض وقوافی	اردو	۲۵	فرہنگ ولغت	عربی
۱۸	علم ریاضی وہندسہ	عربی		فرہنگ ولغت	فارسی
	علم ریاضی وہندسہ	فارسی		فرہنگ ولغت	اردو
	علم ریاضی وہندسہ	اردو	۲۶	متفرق علوم،صنعت و حرفت ونصابی کتب	
۱۹	علم موسیقی	عربی	۲۷	مخطوطات	
	علم موسیقی	فارسی			

قرآن مجید وحمائل

نمبرشمار	نام قرآن مجید	خصوصیات	سائز	صفحات	ہدیہ
۱	قرآن شریف جلی قلم،	کاتب مولوی ہادی علی، حواشی بحرالعلوم	9 X 13	۱۱۱۶	۵/_
۲	قرآن مجید پانچ مہری	کاتب منشی اشرف علی جواہر رقم	9 X 13	۹۵۶	۴/_
۳	قرآن مجید بارہ مہری	کاتب منشی اشرف علی جواہر رقم	8½X13	۶۵۴	۲/_
۴	قرآن مجید متوسط قلم مع حواشی	کاتب منشی اشرف علی جواہر رقم	6½X10	۴۸۲	۶۰/_
۵	قرآن مجید متوسط قلم سہ مہری	کاتب منشی اشرف علی جواہر رقم	6½X10	۳۲۴	۴۰/_
۶	قرآن مجید نقل نظامی معروف	منشی حامد علی	8½X12	۶۵۴	۱/_
۷	قرآن مجید مثل نظامی سیاہ لوح مترجم	منشی حامد علی ترجمہ شاہ رفیع الدین	8½X12	۶۲۲	۷۵/_
۸	قرآن مجید متوسط قلم ۱۵ سطری	کاتب منشی حامد علی ہر پارہ علیحدہ	6½X10	۵۴۶	۱/_
۹	قرآن مجید واضح قلم ہر پارہ از صفحہ جدید	کاتب منشی حامد علی ہر پارہ علیحدہ	7¼X11	۷۲۴	۲/_
۱۰	قرآن مجید جلی قلم با ترجمہ فارسی	کاتب منشی اشرف علی	8 X 12	۷۴۸	۲/_
۱۱	قرآن مجید غیر معمولی جلی قلم معروف بہ چوب قلم	کاتب تین ترجموں کے ساتھ ایک فارسی دو اردو ترجمے حاشیہ پر تفسیر حقانی	29X12	فی پارہ	۱/_
۱۲	قرآن مجید مترجم شاہ عبدالقادر دہلوی	حاشیہ پر تفسیر موضح القرآن کاتب اشرف علی	9 X 13	۶۵۴	۲/_
۱۳	قرآن مجید مترجم شاہ رفیع الدین دہلوی	کاتب سید ابوالقاسم تبریزی	8 X 12	۷۹۴	۲/_
۱۴	قرآن مجید متوسط قلم با ترجمہ شاہ رفیع الدین	مع تفسیر موضح القرآن کاتب اشرف علی	6½X19	۶۶۶	۱/_
۱۵	حمائل قرآن مجید، حمائل قرآن مجید خورد	کاتب منشی اشرف علی	5½X9	۵۰۶	۵۰/_
			5½X6	۶۱۴	۵۰/_
۱۶	حمائل قرآن مجید، مترجم شاہ عبدالقادر	کاتب منشی اشرف علی	5½ X 9	۵۱۰	۷۵/_
۱۷	حمائل عکسی خوشنما۔ متعدد خصوصیات	۱۶ حافظوں کی تصدیقی مہریں صحت کیلئے	11½X7	۶۰۴	۱/۲۵
۱۸	حمائل عکسی قسم دوم	۱۶ حافظوں کی تصدیقی مہریں صحت کیلئے	4½X9	۶۰۴	۶۰/_
۱۹	قرآن مجید رنگی پیشانی وحواشی	ہر علیحدہ پارے کی پیشانی پر مقامات مقدسہ کی تصاویر	21½X13	۶۱۴	۲/_

نوٹ: مطبع درآغاز برای تعلیم قرآن قواعد بغدادی را به اندازه های مختلف شائع کرد۔ پس از آن پنج جز اول وجز آخر قرآن تعداد هزارها شائع کرد۔ وطباعت آن مسلسل جاری بود۔ اکثر تاجران ممالك هند، افغانستان وچینی، ترکستان از مطبع آن استفاده می کردند لذا اقسام قواعد وجزء سی در فهرست ذکر نکرده اند۔

تفسیر قرآن مجید

نمبرشمار	نام کتاب	مصنّف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۲۰	تفسیر جلالین کامل	جلال الدین سیوطی وجلال الدین محمد	11X14	۵۲۲	عربی	۳/_
۲۱	درر النظیم	قاضی ابوالحسن مصری	6½X10	۱۶۴	عربی	۴۰/_
۲۲	تبیان فی اعراب القرآن	شیخ عبداللہ بن حسین نحوی متوفی ۶۱۶ ہجری	8 X 11	۳۸۰	عربی	۱/۲۵
۲۳	اسرار الفاتحہ	ملا معین الدین ہراتی	9X11	۵۳۸	عربی	۲/_
۲۴	تفسیر سراج المنیر کامل ۴ جلد	شیخ محمد بن احمد شربینی خطیب دمشقی	8X13	۲۵۷۸	عربی	۹/_
۲۵	تفسیر عرائس البیان ۲ جلد کامل	علامہ ابومحمد معروف بہ "ملّا روزبھان"	10X13	۱۱۰۸	عربی	۶/۲۵
۲۶	تفسیر سواطع الالہام (بے نقطہ)	علامہ فیضی بن شیخ مبارک	8X12	۷۸۴	عربی	۱۰/_
۲۷	فتح الخبیر فی اصول التفسیر	شاہ ولی اللہ محدث دہلوی	10 X 13	۳۴	عربی	۲۵/_
۲۸	تفسیر حسینی کامل	ملّا حسین بن علی، واعظ کاشفی	10 X 13	۴۹۴	فارسی	۴/۵۰
۲۹	تفسیر سورہ یوسف مسمیٰ بہ نقرہ کار	ملّا معین الدین واعظ	6½X10	۴۰۴	فارسی	۷۵/_
۳۰	تفسیر مرادیہ پارہ عم	شاہ مراد اللہ انصاری	10 X 13	۴۶۶	اردو	۸۰/_
۳۱	تفسیر منتہی المواعظ، سورہ زلزال	مولوی غلام محمد غوث	7½X11	۲۵۴	اردو	۵۰/_
۳۲	تفسیر مواہب الرحمٰن جلد اوّل	مولانا امیر علی ملیح آبادی	10 X 13	۴۵۴	اردو	۱/۵۰
۳۳	تفسیر مواہب الرحمٰن جلد دوم	مولانا امیر علی ملیح آبادی	10 X 13	......	اردو	۱/۵۰
۳۴	تفسیر مواہب الرحمٰن از جلد سوم تا ۲۷	مولانا امیر علی ملیح آبادی	10 X 13	تقریباً یکساں	اردو	فی جلد ۱/۵۰
۳۵	تفسیر مواہب جلد ۲۸	مولانا امیر علی ملیح آبادی	10 X 13	۵۶۲	اردو	۲/_
۳۶	تفسیر مواہب جلد ۲۹	مولانا امیر علی ملیح آبادی	10 X 13	۳۵۴	اردو	۱/_
۳۷	تفسیر مواہب جلد ۳۰	مولانا امیر علی ملیح آبادی	10 X 13	۸۷۸	اردو	۳/۷۵
۳۸	مقدمہ تفسیر مواہب الرحمٰن	مولانا امیر علی ملیح آبادی	10 X 13	۱۱۰	اردو	۱/_
۳۹	تفسیر قادری ترجمہ تفسیر حسینی ۲۸ جلد	مترجم مولانا فخر الدین فرنگی محلّی	10 X 13	۱۳۰۶	اردو	۶/_
۴۰	تفسیر سورۂ فاتحہ	مولوی اکرام الدین	6½X10	۶۴	اردو	۲۰/_
۴۱	میزان الفرقان	ملا محمد عثمان	6½X10	۱۶	فارسی	۵/_

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۴۲	ترجمہ صحیفہ الرضا	حکیم اکرام رضا	7¼ X 11	۴۶	اردو	۱۵۔
۴۳	تفسیر سورہ یوسف منظوم		6½X10	۱۸۰	اردو	۳۰/۔
۴۴	تفسیر قل ہو اللہ شریف		6½X10	۶۰	اردو	۱۵/۔
۴۵	سلسلۃ المرجان تفسیر ام القرآن	مولانا مراد علی	7¼ X 11	۲۰۰	اردو	۱/۔
۴۶	تحفۃ الاسلام تفسیر سورہ فاتحہ		6½X10	۶۴	اردو	۱۵/۔
۴۷	تفسیر زاد الآخرت منظوم ۴ جلد	قاضی عبدالسلام بدایونی	10 X13	۱۴۶۰	اردو	۴/۰
۴۸	مؤید القرآن	مولوی علی الحق	10 X13	۵۲	اردو	۱۵/۔
۴۹	تفسیر احمدی	ملّا جیون امیٹھوی استاد عالمگیر	7¼ X 11	۴۰۰	عربی	۲/۔

حدیث و اصول حدیث

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۵۰	سنن ابن داؤد	امام ابوداؤد سلیمان بجستانی متوفی ۲۷۵ھ	9 X 13	۶۸۰	عربی	۲/۵۰
۵۱	سنن ابن ماجہ	شیخ محمد بن یزید بن ماجہ متوفی ۲۷۳ ہجری	10 X 13	۳۴۴	عربی	۴/۲۵
۵۲	تیسیر الوصول الی احادیث الرسول	شیخ عبدالرحمٰن بن علی یمنی متوفی ۹۲۶ ہجری	7¼ X 11	۷۳۴	عربی	۲/۵۰
۵۳	جامع ترمذی	امام ابو محمد عیسیٰ ترمذی	10 X 13	۵۶۸	عربی	۲/۔
۵۴	زاد المعاد	مولانا غلام محمد یحییٰ التقوی	6½ X 10	۱۳۴	عربی	۲۵/۔
۵۵	قسطلانی شرح بخاری ۱۰ جلد	علامہ شہاب الدین احمد قسطلانی مصری	9 X 13	۳۹۹۴	عربی	۱۵/۔
۵۶	صحیح مسلم معن نووی ۲ جلد کامل	امام ابوالحسین مسلم بن الحجاج	11 X 14	۹۲۸	عربی	۱۰/۔
۵۷	اصول کافی (مسلک شیعہ)	شیخ امام ابوجعفر محمد بن یعقوب کلینی	8 X 12	۷۱۲	عربی	۲/۵۰
۵۸	الفروع من الکافی ۳ جلد	شیخ امام ابوجعفر محمد بن یعقوب کلینی	8 X 12	۱۶۷۸	عربی	۶/۔
۵۹	الصافی شرح اصول کافی ۲ جلد	علّامہ ملّا خلیل	8 X 12	۲۴۲۴	فارسی	۵/۔
۶۰	اشعۃ اللمعات شرح مشکوٰۃ ۴ جلد کامل	شیخ عبدالحق محدث دہلوی	8 X 12	۲۶۸۲	فارسی	۹/۔
۶۱	تحفۃ الاخیار ترجمہ مشارق الانوار	علامہ رضی الدین حسن صنعانی مترجم مولوی خرم علی	8 X 12	۵۳۸	اردو	۱/۷۵
۶۲	ترجمہ جامع ترمذی ۲ جلد	مترجم مولانا فضل احمد انصاری	جلد اول دوم 10 X 13	۵۶۸ ۶۷۴	اردو	۴/۔

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۶۳	مظاہر حق ۴ جلد ترجمہ مشکوٰۃ	مولانا قطب الدین دہلوی	10 X 13	۲۲۲۲	اردو	۱۰/۔
۶۴	تتمہ مظاہر حق مع اسماء الرجال	مولانا عنایت اللہ فرنگی محلی	10 X 13	۶۰۰	اردو	۴/۔
۶۵	شمیم الریاض جلد اول	علّامہ قاضی فضیل بن عیاض	6½ X 10	۴۰۰	اردو	۱/۲۵
۶۶	شمیم الریاض جلد دوم	علّامہ قاضی فضیل بن عیاض	6½ X 10	۳۸۰	اردو	۱/۲۵
۶۷	جامع جعفری ترجمہ جامع رضوی	مترجم سید عابد حسین ۲ جلد کامل	7¼ X 11	۱۲۷۰	اردو	۳/۵۰

فقہ و اصول فقہ

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۶۸	ابوالمکارم چار جلد یکجا	قاضی ابوالمکارم بن عبداللہ	8 X 12	۶۹۲	عربی	۲/۔
۶۹	برجندی شرح وقایہ	مولانا عبدالعلی برجندی چار حصے	8 X 12	۲۷۲	عربی	۲/۔
۷۰	جامع الرموز شرح وقایہ	امام عبیداللہ بن مسعود حنفی	8 X 12	۶۱۸	عربی	۲/۔
۷۱	درمختار شرح تنویر الابصار	علّامہ محمد علاء الدین حنفی عباسی	8½ X 13	۴۴۸	عربی	۲/۵۰
۷۲	ذخیرۃ العقبیٰ حاشیہ شرح وقایہ	مولانا یوسف بن جنید چلپی	9 X 11	۶۳۲	عربی	۲/۲۵
۷۳	شرح وقایہ چلپی	مولانا یوسف بن جنید چلپی	14¼ X11	۳۹۲	عربی	۲/۔
۷۴	شرح الیاس مختصر وقایہ ۲ حصے	شیخ محمود بن الیاس	20 X 13	۶۲۸	عربی	۱/۲۵
۷۵	شرح وقایہ خورد	شیخ الاسلام عبیداللہ بن مسعود	7¼ X 11	۲۹۹	عربی	۵۵/۔
۷۶	عینی شرح کنز الدقائق ۲ جلد کامل	ملا ابی محمد محمود بن احمد العینی متوفی ۸۵۵ھ	7¼ X 11	۱۵۸۶	عربی	۳/۱۲
۷۷	فتح القدیر مع تتمہ ہدایہ چار جلد	امام برہان الدین المرغینانی	10 X 13	۲۸۰۴	عربی	۲۰/۔
۷۸	فتاویٰ عالمگیری چار جلد کامل	جماعت علماء زیر نگرانی اورنگ زیب عالمگیرؒ	9 X 13	۲۳۵۴	عربی	۱۱/۔
۷۹	فتاویٰ قاضی خان ۴ جلد کامل	مولانا ابوالمحاسن قاضی حسن بن بدر الدین	10 X 13	۱۰۹۸	عربی	۵/۔
۸۰	قدوری مع حواشی	علامہ شیخ ابی الحسن بن احمد بغدادی	10 X 13	۲۵۴	عربی	۵۰/۔
۸۱	کنز الدقائق کلاں	ابوالبرکات عبداللہ بن محمود النسفی	10 X 13	۳۹۶	عربی	۱/۷۵
۸۲	کنز الدقائق خورد	ابوالبرکات عبداللہ بن محمود النسفی	7½ X 11	۲۳۴	عربی	۵۰/۔
۸۳	مستخلص الحقائق شرح کنز الدقائق	علامہ نسفی	7¼ X 11	۴۵۰	عربی	۱/۔
۸۴	مختصر الوقایہ	عبیداللہ بن مسعود	7¼ X 11	۲۹۲	عربی	۶۰/۔
۸۵	مقدمہ ہدایہ	مولانا عبدالعلی آسی مدراسی	13 X 10	۴۸	عربی	۴۰/۔
۸۶	منیۃ المصلّی مع ترجمہ فارسی	مولانا عبدالعلی آسی مدراسی	7½ X 11	۸۸	عربی	۴۰/۔

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۸۷	مختصروقایہ مع ترجمہ فارسی ۲حصہ	مولانا قمرالدین	7½ X 11	۴۱۴	عربی وفارسی	۷۵/-
۸۸	ہدایہ مع حواشی کفایہ ۲جلد	شیخ الاسلام برہان الدین المرغینانی	14½ X 11	۱۶۲۸	عربی	-/۱۰
۸۹	ہدایہ مع شرح کفایہ ۲جلد	علاّمہ سید جلال الدین خوارزمی	14½ X 11	۱۸۰۴	عربی	۹/۵۰
۹۰	حجج الحج مسمّی بہ غایۃ الشعور	مولانا محمد شاہ	6½ X 10	۳۷۲	فارسی	۷۵/-
۹۱	شرح وقایہ فارسی	مترجم مولوی عبدالحق سجاول سرہندی	6½ X 10	۴۵۴	فارسی	۸۵/-
۹۲	شرح فارسی مختصروقایہ	مولانا عبدالرحمٰن جامیؒ	6½ X 10	۴۷۰	فارسی	۹۰/-
۹۳	شرح مختصروقایہ کورمیری	مولانا جلال الدین محمود کورمیری	7¼ X 10	۶۱۸	فارسی	۱/۲۵
۹۴	شرح سفرالسعادت	مولانا عبدالحق دہلوی	10 X 13	۵۸۸	فارسی	
۹۵	شرح وقایہ خورد	علامہ محمود بن صدرالشریعت	7¼ X 11	۲۶۶	عربی	۶۰/-
۹۶	فتاویٰ برہنہ ۲جلد یکجا	شیخ نصیرالدین بینائی	7¼ X 11	۶۵۴	فارسی	۱/۵۰
۹۷	قدوری فارسی	مترجم خواجہ زاہد زین الصالحین	7¼ X 11	۱۹۷	فارسی	۴۰/-
۹۸	کنزالدقائق فارسی	ازعبداللہ بن احمد نسفی مترجم نصیرالدین	6½ X 11	۳۶۶	فارسی	۹۰/-
۹۹	مائۃ مسائل	مولوی احمد اللہ شاگرد شاہ عبدالعزیز	7½ X 11	۱۳۶	فارسی	۳۰/-
۱۰۰	مسلک المتقین منظوم	صوفی اللہ یار خاں	6½ X 10	۶۳۴	فارسی	۱/۲۵
۱۰۱	مالابدمنہ	قاضی ثناء اللہ پانی پتی	7½ X 11	۱۷۱	فارسی	۴۰/-
۱۰۲	نادرالمعراج	مولانا شیخ العالم اکبرآبادی	9 X 12	۶۶۰	فارسی	-/۲
۱۰۳	اشرف المسائل	مولوی اشرف علی خاں	6½ X 10	۳۲۶	اردو	۶۲/-
۱۰۴	تنبیہ الغافلین	مولوی سید محمد ومحمد طیب وامین الدین	6½ X 10	۲۵۸	اردو	۵۰/-
۱۰۵	خلاصۃ المسائل	مولانا امیر علی ملیح آبادی	6½ X 10	۱۶۴	اردو	۳۱/-
۱۰۶	غایۃ الاوطار ترجمہ درمختار	مترجم مولوی خرم علی مولانا احسن ۴جلد کامل	10 X 13	۲۲۰۰	اردو	-/۲۱
۱۰۷	ترجمہ فتاویٰ عالمگیری ۸جلد کامل	مترجم مولانا امیر علی	9 X 13	۴۶۳۴	اردو	-/۲۰
۱۰۸	ترجمہ کنزالدقائق	مترجم مولوی محمد سلطان خاں	9½ X 10	۴۵۶	اردو	۶۰/-
۱۰۹	مفتاح الجنت	مولوی کرامت علی جون پوری	6½ X 10	۱۳۶	اردو	۳۱/-
۱۱۰	نورالہدایہ ترجمہ شرح وقایہ ۴جلد کامل	دارالترجمہ	10 X 13	۶۲۴	اردو	۲/۷۵
۱۱۱	افازۃ البصائر (فقہ شیعی) ۴جلد	ذکاء الملک سید افضل علی خاں	10 X 13	۱۲۴۴	اردو	۴/۲۵

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۱۲	احکام الائمہ (فقہ شیعی)	حاجی حسن علی	7½ X 11	۱۲۲	اردو	۲۵/-
۱۱۳	اعمال الصالحین (فقہ شیعی)	مولوی مصطفےٰ علی	7½ X 11	۲۰۶	اردو	۴۰/-
۱۱۴	بناء الاسلام فی احکام صیام شیعہ	مفتی محمد عباس	6½ X 10	۱۳۲	اردو	۳۱/-
۱۱۵	ترجمہ شرائع الاسلام ۲جلد	مترجم مرزا علی رضا خاں	9 X 11	۸۳۰	فارسی	۲/۵۰
۱۱۶	تحفۃ العوام (فقہ شیعی)	حاجی حسن علی	7½ X 11	۳۰۲	اردو	۷۵/-
۱۱۷	جامع عباسی (فقہ شیعی)	ملاّ باقر مجلسی مجتہد متوفی ۱۰۳۰ ہجری	7½ X 11	۴۷۸	فارسی	-/۱
۱۱۸	جامع جعفری ترجمہ جامع عباسی ۲جلد	مترجم سید عابد حسین جعفری	7½ X 11	۱۳۷۸	اردو	۳/۵۰
۱۱۹	چہل مجلس شبیر ذائقہ ماتم	سید وزیر حسن خاں عابدی	7½ X 11	۷۷۲	اردو	۱/۲۵
۱۲۰	چہاردہ مجلس دلپذیر	سید وزیر حسن خاں عابدی	7½ X 11	۳۲۰	اردو	۷۵/-
۱۲۱	خلاصۃ المصائب	مولوی مرزا محمد ہادی	7½ X 11	۴۴۲	اردو	۱/۰۰
۱۲۲	رسالہ فقہ علامہ مجلسی	ملاّ باقر مجلسی	6½ X 10	۱۹۸	فارسی	۶۰/-
۱۲۳	زادالمعاد مترجم فارسی	ملا باقر مجلسی	9 X 11	۸۳۶	عربی،فارسی	۲/۵۰
۱۲۴	زین المتقین	مولوی سید محمد تقی	6½ X 10	۱۰۰۰	عربی،فارسی	-/۲
۱۲۵	زادسبیل آخرت منظوم	سید اولاد حسین رضوی	6½ X 10	۴۵۶	اردو	۹۰/-
۱۲۶	شرعۃ المصائب	حاجی اخوند مرزا	6½ X 10	۷۰۲	اردو	۱/۷۵
۱۲۷	غزواتِ حیدری ترجمہ حملہ حیدری	مرزا محمد رفیع باذل مترجم محسن علی	8 X 12	۷۶۲	اردو	۲/۵۰
۱۲۸	مختصرالنافع	ابوالقاسم جعفر بن حسن	7½ X 11	۱۵۴	عربی	۳۱/-
۱۲۹	مواعظ جعفری	غلام حیدری خاں جائسی	6½ X 10	۸۲	اردو	۳۱/-
۱۳۰	مجموعہ جوشن صغیروکبیر مترجم	نصیرالدین طوسی مترجم سید تصدق حسین	5¼ X 9	۱۵۴	عربی،اردو	۴۰/-
۱۳۱	مجمع المسائل	آقا محمد حسن حسینی	8 X 12	۴۰۴	فارسی	۱/۲۵
۱۳۲	نہرالمصائب ۲جلد یکجا	اخوند مرزا قاسم علی کربلائی	8 X 12	۱۱۲۸	اردو	۳/۰۰
۱۳۳	نزہۃ المصائب	اخوند مرزا قاسم علی کربلائی	6½ X 10	۶۲۴	اردو	۱/۵۰
۱۳۴	ابواب الجنان ۲جلد کامل	مرزا محمد رفیع الواعظ قزوینی	9 X 11	۶۸۰	فارسی	۲/۱۰
۱۳۵	الاشباہ والنظائر اصول فقہ حنفی	مولانا زین الدین حنفی	9 X 13	۶۶۲	عربی	-/۳
۱۳۶	اصول الشاشی	مولانا نظام الدین شاشی	7¼ X 11	۲۹۶	عربی	۵۰/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۳۷	توضیح تلویح	علاّمہ تفتازانی	10 X 13	۶۹۶	عربی	۳/۲۵
۱۳۸	جامع الفوائد	علاّمہ محمد بن محمد عمر	7½ X 11	۱۹۰	عربی	۵۰/ـ
۱۳۹	شرح مسلم الثبوت	بحرالعلوم محمد عبدالعلی فرنگی محلی	10 X 13	۶۳۴	عربی	۲/۸۵
۱۴۰	معالم الاصول (شیعی)	جمال الدین ابی المنصور	7½ X 11	۱۵۱	اردو	۳۱/ـ
۱۴۱	بدائع منظوم درفقہ	ملاّ ناظم علی رضا ہندی	6½ X 10	۶۰	فارسی	۱۲/ـ
۱۴۲	تذکرۃ الجمعہ	مولوی عبدالسّلام	6½ X 10	۲	فارسی	۱۰/ـ
۱۴۳	البیان فی احکام الدخان	ملاّ معین الدین	6½ X 10	۲۴	فارسی	۱۰/ـ
۱۴۴	جواب السائلین	مولوی لال محمّدؐ	7¼ X 11	۴۸	اردو	۵/ـ
۱۴۵	چہل مسائل فقہ	مولانا قطب الدین خاں دہلوی	7¼ X 11	۸	اردو	۳/ـ
۱۴۶	حقیقۃ الصّلوٰۃ	مولانا قطب الدین خاں دہلوی	7¼ X 11	۲۴	اردو	۵/ـ
۱۴۷	حیرت الفقہ	مولوی ابراہیم حسن بنگلوری	7¼ X 11	۳۰	اردو	۱۰/ـ
۱۴۸	رسالہ تنبیہہ الانسان	مولوی ابراہیم حسین، بنگلوری	7¼ X 11	۲۴	فارسی	۱۰/ـ
۱۴۹	راہ نجات	مولوی محمّد علی	7¼ X 11	۳۲	اردو	۱۰/ـ
۱۵۰	رہنمائے اسلام	مولوی محمد نظیر	6½ X 10	۲۸	اردو	۱۰/ـ
۱۵۱	تجہیزو تکفین	مولوی محمد عمران	6½ X 10	۳۲	اردو	۱۰/ـ
۱۵۲	کشف الحاجۃ	مولوی نورالدین	6½ X 10	۱۰۰	اردو	۲۰/ـ
۱۵۳	ہزار مسئلہ	مولوی محمد عبداللہ	7½ X 11	۶۰	اردو	۱۵/ـ
۱۵۴	ہدیۃ الاسلام	مولوی امام الدین غازی پوری	6½ X 10	۳۲	فارسی	۱۰/ـ
۱۵۵	نامِ حق	مولانا شرف الدین بخاری	6½ X 10	۱۲	فارسی	۱۰/ـ
۱۵۶	عمدۃ البضاعۃ	مولوی تراب علی	7¼ X 11	۲۴	فارسی	۱۰/ـ
۱۵۷	کتاب الاربعین فی اصول الدین	امام الغزالیؒ	7¼ X 11	۱۵۰	عربی	۴۰/ـ
۱۵۸	حلیۃ العرائس (شیعہ)	مولوی امراؤعلی شاگرد مفتی عباس	7½ X 11	۲۸	اردو	۱۰/ـ
۱۵۹	دعائے جوشن صغیر (شیعہ)	مولوی امراؤعلی شاگرد مفتی عباس	6½ X 10	۹۴	عربی،اردو	۱۵/ـ
۱۶۰	کنوزالآخرۃ (شیعہ)	مرزا محمد عباس، ہوش	5½ X 9	۶۰	اردو	۱۲/ـ
۱۶۱	مبادی الاصول (شیعہ)	ابی المنصور حسن بن یوسف	6½ X 10	۲۸	عربی	۱۰/ـ

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۶۲	النافع یوم المحشر (شیعہ)	مولانا جمال الدین	7½ X 11	۵۰	عربی	۱۲/ـ
۱۶۳	خلاصۃ الفرائض	مولانا نعیم اللہ فرنگی محلّی	7½ X 11	۴۶	عربی	۱۲/ـ
۱۶۴	فتاویٰ المیراث مع نقشہ	مولانا جعفر علی	6½ X 10	۱۰۴	فارسی	۲۰/ـ
۱۶۵	ادعیہ زیارت مدینہ	مولوی محمد احسن	5½ X 6½	۵۰	عربی	۱۰/ـ
۱۶۶	اورادِ نقشبندیہ	مولوی محمد احسن	6½ X 10	۸	عربی	۳/ـ
۱۶۷	پنج سورہ مع ترجمہ	مولوی محمد احسن	6½ X 10	۳۲	عربی	۱۰/ـ
۱۶۸	صلوٰۃ محمدیہ	مولوی محمد حسین	5½ X 9	۳۰	عربی	۱۰/ـ
۱۶۹	اظہار الحقیقت	نامعلوم	6½ X 10	۶۸	اردو	۲۰/ـ
۱۷۰	احکام العیدین	مولانا محمد اسحاق دہلوی	7½ X 11	۶۸	اردو	۲۰/ـ
۱۷۱	تحفۃ الزوجین	مولانا قطب الدین دہلوی	6½ X 10	۸۸	اردو	۲۰/ـ
۱۷۲	تحریم النساء	مولانا قطب الدین دہلوی	7½ X 11	۳۲	اردو	۱۰/ـ
۱۷۳	ترغیب الفرقان	مولوی ظہیر الدین بلگرامی	7½ X 11	۱۲۰	فارسی	۲۵/ـ
۱۷۴	تقریر الشہادتین	شاہ سلامت اللہ	6½ X 10	۱۰۸	اردو	۲۵/ـ
۱۷۵	رسالہ عجالہ نافعہ	مولوی سید عبداللہ بلگرامی	6½ X 10	۳۶	اردو	۱۲/ـ
۱۷۶	رانڈوں کی شادی منظوم	جماعت علماء	5½ X 29	۳۶	اردو	۱۲/ـ
۱۷۷	سبیل الجنان	مولوی امیر علی ملیح آبادی	6½ X 10	۵۰	اردو	۱۲/ـ
۱۷۸	ریاض الاربعین	مولوی شیخ عبداللہ	6½ X 10	۲۸	عربی	۱۰/ـ
۱۷۹	فضائل الشہو روالصیّام	مولوی رمضان علی	7½ X 11	۹۲	اردو	۲۰/ـ
۱۸۰	کلید باب الج	حاجی سید انور علی	7½ X 11	۱۱۶	اردو	۲۰/ـ
۱۸۱	منتخب احکام القرآن مترجم	مولوی ابراہیم علی خان	7½ X 11	۸۲	اردو	۲۰/ـ
۱۸۲	تحقیق جعفری (شیعی)	سید غلام حیدر خاں	7½ X 11	۸۲	اردو	۲۰/ـ
۱۸۳	احسن المواعظ جلد اوّل	حافظ محمد غوث مدراسی	6½ X 10	۲۱۸	اردو	۶۰/ـ
۱۸۴	احسن المواعظ جلد دوم	حافظ محمد غوث مدراسی	6½ X 10	۳۲۴	اردو	۱/ـ
۱۸۵	تاریخ احمدی (میلاد)	مولوی سراج الیقین	5½ X 9	۲۱۸	اردو	۴۰/ـ
۱۸۶	سراجی مع ضیاء السراج	مولوی انور علی	8¼ X 13	۷۲	عربی	۵۰/ـ

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۸۷	تعبیرالرویاء	مولوی بشارت علی	6½ X 10	۱۷۶	عربی	۵۰/ـ
۱۸۸	شمع شبستان، چراغ ایمان	مترجم مولوی عبدالمجید	6½ X 10	۵۳۰	اردو	۱/۷۵
۱۸۹	ظہیرالاسلام	منشی ظہیرالدین بلگرامی	6½ X 10	۱۸۲	فارسی	۴۰/ـ
۱۹۰	فلاح دارین	مولوی قطب الدین دہلوی	6½ X 10	۱۵۲	اردو	۱۵/ـ
۱۹۱	قیامت نامہ	سید شمس الدین	7¼ X 11	۱۱۲	اردو	۳۰/ـ
۱۹۲	کلمات قدسیہ	فتح علی شاہ قادری	7¼ X 11	۱۶۶	اردو	۳۰/ـ
۱۹۳	گلدستۂ کرامات	فتح علی شاہ قادری	7¼ X 11	۲۵۰	اردو	۵۰/ـ
۱۹۴	فتوح الحرمین	شیخ عبدالقادر جیلانی	6½ X 10	۱۴۲	فارسی	۲۵/ـ
۱۹۵	عناصر الشہادتین	شیخ عبدالقادر جیلانی	6½ X 10	۲۹۲	اردو	۶۰/ـ
۱۹۶	سراج السالکین ترجمہ منہاج العارفین غزالی	مترجم مولوی محمد منیر	6½ X 10	۲۶۰	اردو	۵۰/ـ
۱۹۷	توشۂ آخرت منظوم	سید مظفر علی	7¼ X 11	۲۵۲	اردو	۵۰/ـ
۱۹۸	حلیۃ المتقین	ملا باقر مجلسی	7¼ X 11	۳۸۲	فارسی	۷۵/ـ
۱۹۹	منتخب المصائب	مولانا ابوالمجاہد ظہیرالدین	6½ X 10	۱۵۲	اردو	۷۵/ـ
۲۰۰	دوازدہ مجلس	مولوی وجیہہ الدین	6½ X 10	۳۴۶	اردو	۱/۳۰

کتابہای کوچک در تفسیر، حدیث اور فقه

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۲۰۱	تفسیر سورہ فاتحہ	مولوی اکرام الدین	6½ X 10	۶۴	اردو	نوٹ(۱)
۲۰۲	میزان الفرقان	ملا محمد عثمان	6½ X 10	۱۹	فارسی	
۲۰۳	ترجمہ صحیفۂ رضا (شیعی)	حکیم اکرام رضا	6½ X 10	۴۹	اردو	
۲۰۴	بدائع منظوم	ملا ناظم علی	6½ X 10	۶۰	فارسی	
۲۰۵	تذکرۃ الجمعہ	مولوی عبدالسلام	6½ X 10	۲۰	فارسی	
۲۰۶	احکام فی شرب الدخان	ملاّ معین الدین	6½ X 10	۲۴	فارسی	
۲۰۷	جواب السائلین (فقہ)	مولوی لال محمد	6½ X 10	۴۸	اردو	
۲۰۸	چہل مسائل (فقہ)	مولوی قطب الدین دہلوی	6½ X 10	۱۲	اردو	
۲۰۹	حقیقۃ الصلوٰۃ	مولوی قطب الدین دہلوی	7¼ X 11	۲۴	اردو	

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	نوٹ
۲۱۰	حیرۃ الفقہ	مولوی ابراہیم حسین بنگلوری	7¼ X 11	۳۰	اردو	
۲۱۱	رسالہ تنبیہ الانسان	مولوی ابراہیم حسین بنگلوری	7¼ X 11	۲۴	فارسی	
۲۱۲	رسالہ قاضی قطب	مولوی ابراہیم حسین بنگلوری	7¼ X 11	۸	فارسی	
۲۱۳	راہ نجات	مولوی محمد علی	7¼ X 11	۳۲	اردو	
۲۱۴	رسالہ رہنمائے اسلام	مولوی محمد نظیر	7¼ X 11	۲۸	اردو	
۲۱۵	رسالہ تجہیز و تکفین	مولوی محمد عمران	6½ X 10	۳۲	اردو	
۲۱۶	شرح محمدی	مولوی محمد خاں قندھاری	6½ X 10	۹۰	اردو	
۲۱۷	عمدۃ البضاعۃ	مولوی تراب علی	6½ X 10	۲۴	فارسی	
۲۱۸	کشف الحاجۃ ترجمہ مالابدمنہ	مترجم مولوی نورالدین	6½ X 10	۱۰۰	اردو	
۲۱۹	نام حق	مولانا شرف الدین بخاری	6½ X 10	۱۲	فارسی	
۲۲۰	ہدیۃ الاسلام	مولوی احمد اللہ غازی پوری	6½ X 10	۹۶	اردو	
۲۲۱	ہزار مسئلہ	مولوی عبداللہ بن عبدالسلام	7¼ X 11	۶۰	اردو	
۲۲۲	بعد حمد ہندی (شیعی)	مترجم فاضل خاں	7¼ X 11	۲۸	اردو	
۲۲۳	حلیۃ العرائس (شیعی)	مولوی امداد علی	6½ X 10	۹۴	اردو	
۲۲۴	دعائے جوشن صغیر مترجم (شیعی)	مولوی امداد علی	6½ X 10	۴۴	عربی اردو	
۲۲۵	کنوز الآخرۃ منظوم (شیعی)	مرزا محمد عباس	5½ X 9	۶۰	اردو	
۲۲۶	مبادی الاصول (منظوم)	علامہ ابی المنصو رالحسن	....	۲۸	عربی	
۲۲۷	النافع یوم الحشر	علامہ ابی المنصو رالحسن	7¼ X 11	۵۰	عربی	
۲۲۸	جامع طیبی	شاہ طیب اللّٰہی	6½ X 10	۸۸	فارسی	
۲۲۹	خلاصۃ الفرائض	مولانا محمد نعیم فرنگی محلی	6½ X 10	۴۶	عربی	
۲۳۰	رسالہ فرائض تقسیم ترکہ	مولوی فیاض الدین	8¼ X 9	۱۶	اردو	
۲۳۱	فتاویٰ میراث	مولوی جعفر علی کمنڈوی	6½ X 10	۱۰۴	فارسی	
۲۳۲	پنج سورہ مترجم	مولوی جعفر علی کمنڈوی	6½ X 10	۳۲	عربی اردو	

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۲۳۳	اظہار الحقیقت	مولوی جعفر علی کمنڈوی	6½ X 10	۳۲	اردو	
۲۳۴	آثار محشر	مولوی محمد بخش	7¼ X 11	۶۸	اردو	
۲۳۵	احکام العیدین	مولانا محمد اسحاق دہلوی	7½ X 11	۶۸		
۲۳۶	اسرار غفلت	منشی ظہیر الدین بلگرامی	6½ X 10	۶۰	فارسی	
۲۳۷	اسرارِ کربلا	منشی ظہیر الدین بلگرامی	6½ X 10	۷۶	اردو،فارسی	
۲۳۸	اسرارِ محبت	منشی ظہیر الدین بلگرامی	6½ X 10	۵۴	فارسی	
۲۳۹	تذکرۃ المعاد	قاضی ثناءاللہ پانی پتی	6½ X 10	۵۸	فارسی	
۲۴۰	رموز القرآن	مولوی حسن علی ہاتفی	6½ X 10	۱۲	اردو	
۲۴۱	رسالہ کسب الانبیاء	مولوی ظہیر الحق	6½ X 10	۸	اردو	
۲۴۲	زبدۃ الافکار	مولوی غلام حیدر گوپا مئو	6½ X 10	۴۲	اردو	
۲۴۳	عجالۂ ہادیہ	مولانا سید محمد عبداللہ	6½ X 10	۳۶	اردو	
۲۴۴	رانڈوں کی شادی	مولانا سید محمد عبداللہ	5½ X 9	۳۶	اردو	
۲۴۵	عقیدۃ الصافیہ	محمد عبدالجلیل	5½ X 9	۳۲	اردو	
۲۴۶	ریاض الانوار	مولوی محمد بشیر پھلواروی	6½ X 10	۳۶	اردو	
۲۴۷	ریاض الاربعین	مولوی عبداللہ	6½ X 10	۲۸	عربی،اردو	
۲۴۸	سبیل الجنان ترجمہ تکمیل الایمان	شاہ عبدالحق دہلوی، مترجم مولوی امیر علی	6½ X 10	۵۰	اردو	
۲۴۹	سرّ الشہادتین	شاہ عبدالعزیز دہلوی، مترجم خرم علی	7¼ X 11	۴۴	عربی،اردو	
۲۵۰	شبیہ احمدی منظوم	مولانا جمال الدین حسن	7¼ X 11	۴۸	اردو	
۲۵۱	الشمس الضحیٰ	مولوی محمد مجیب لکھنوی	7¼ X 11	۶۴	اردو	
۲۵۲	شہادت نامہ منظوم	شیخ امام بخش ناسخ	7¼ X 11	۲۰	اردو	
۲۵۳	شہادت نامہ	نواب علی محمد خاں	7¼ X 11	۵۶	اردو	
۲۵۴	صبح کا ستارہ	مولوی عباس علی	7¼ X 11	۵۶	اردو	
۲۵۵	شرح چہل حدیث	مترجم میر علی بن حافظ محمد علی	7¼ X 11	۴۲	اردو	
۲۵۶	ضمان الفردوس	مفتی عنایت احمد	7¼ X 11	۵۰	اردو	
۲۵۷	ضیاء البصائر	مولوی شوکت علی	7¼ X 11	۵۴	اردو	

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۲۵۸	طریقۂ حسنہ	مولوی رحمٰن علی خاں	7¼ X 11	۵۴	اردو	
۲۵۹	خدا کی رحمت	شاہ سلامت اللہ	7¼ X 11	۳۶	اردو	
۲۶۰	چار آئینہ	مولوی عبدالوحید	7¼ X 11	۲۰	اردو	
۲۶۱	علامات قیامت	مولوی خلیل الرحمٰن برہان پوری	6½ X 10	۷۰	اردو	
۲۶۲	عادۃ الانسان	حاجی محمد داراب اللہ پٹنوی	6½ X 10	۴۸	اردو	
۲۶۳	عقد الجواہر	مولوی منظور احمد	6½ X 10	۳۴	اردو	
۲۶۴	فضائل الشہور والصیام	مولوی محمد رمضان خان مجددی	7¼ X 11	۵۲	اردو	
۲۶۵	قیامت نامہ بہشت نامہ	مولوی محمد فیاض الحق	6½ X 10	۵۶	اردو	
۲۶۶	کتاب الاشراف	حاجی محمد داراب اللہ پٹنوی	6½ X 10	۲۴	اردو	
۲۶۷	کلید جنّت	محمد عبدالعزیز	6½ X 10	۴۸	اردو	
۲۶۸	کلید باب الحج	مفتی انور علی عاجز کانپوری	6½ X 10	۱۱۲	اردو	
۲۶۹	گلزارِ جنّت (تفسیر)	مولانا قطب الدین دہلوی	6½ X 10	۶۸	اردو	
۲۷۰	گلزار خلیل	مولوی غلام امام شہید	6½ X 10	۶۴	اردو	
۲۷۱	تحفۃ الزوجین	مولانا قطب الدین دہلوی	6½ X 10	۸۸	اردو	
۲۷۲	تحریم النّساء	مولانا قطب الدین دہلوی	6½ X 10	۳۲	اردو	
۲۷۳	ترغیب الفرقان	منشی ظہیر الدین بلگرامی	7¼ X 11	۱۰۲	فارسی	
۲۷۴	تقریر الشہادتین (شاہ عبدالعزیز)	مترجم شاہ سلامت اللہ	7¼ X 11	۱۰۸	اردو	
۲۷۵	تذکرہ رسول اکبر	شیخ امانت علی نانوتوی	6½ X 11	۸۰	اردو	
۲۷۶	وصیت نامہ امام غزالی	مترجم مولوی عبدالواحد دہلوی	6½ X 11	۱۶	اردو	
۲۷۷	مجموعہ زینت القاری	مولوی عنایت احمد	6½ X 11	۲۲	اردو	
۲۷۸	منتخب احکام القرآن مترجم	مترجم مولوی ابراہیم علی خاں	7¼ X 11	۸۲	عربی،اردو	
۲۷۹	مجموعہ نود و نہ نام باری تعالیٰ	لطف اللہ مہندس بن احمد	5½ X 10	۶۴	عربی،فارسی	
۲۸۰	موید القرآن	مولوی علی بخش خاں بہادر	7¼ X 11	۵۲	عربی،اردو	
۲۸۱	نصیحت یوم الجمعہ	حاجی داراب اللہ پٹنوی	7¼ X 11	۴۲	عربی،اردو	
۲۸۲	وصیت نامہ	شاہ ولی اللہ محدث دہلوی	7¼ X 11	۸	فارسی	

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۲۸۳	عدیۂ مرغوب	مولوی غلام مصطفیٰ	6½ X 10	۵۴	اردو	
۲۸۴	تحقیق جعفری (شیعی)	سید غلام حیدر جائسی	6½ X 10	۸۲	اردو	
۲۸۵	مقصود نجات (شیعی)	سید مختار حسین نقوی	6½ X 10	۱۲	فارسی	
۲۸۶	مجموعہ توشۂ عقبیٰ (شیعی)	سید محمد عباس	6½ X 10	۲۰	عربی،فارسی	
۲۸۷	وسیلۃ النجاۃ (شیعی)	سید عطاء حسین	6½ X 10	۴۴	اردو	
۲۸۸	گلشن فال	خواجہ علی ظفر	6½ X 10	۲۴	اردو	
۲۸۹	اعجاز یوسفی	حافظ محمد یوسف گنگوہی	7¼ X 11	۱۷۰	اردو	
۲۹۰	تحفۃ العروس	مولوی عبدالحامد	6½ X 10	۲۸	اردو	
۲۹۱	زینۃ العروس	مولوی عبدالحامد	6½ X 10	۸۸	اردو	
۲۹۲	ہدایت نسواں	مولوی علی محمد فرنگی محلی	6½ X 10	۳۶	اردو	

اوراد، وظائف، عملیات

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۲۹۳	اوراد فتحیہ، باترجمہ فارسی	سید علی ہمدانی	6½X7½	۵۶	عربی،فارسی	۱۰/-
۲۹۴	ادعیہ زیارت مدینہ	مولوی محمد احسن	5½X6½	۶۰	عربی	۱۰/-
۲۹۵	اوراد نقشبندیہ	مولوی محمد احسن	6½ X 10	۸	عربی	۵/-
۲۹۶	دعاء گنج العرش	———	10 X 15	......	عربی	۵/-
۲۹۷	صلوٰۃ محمدیہ	مولوی محمد حسین بریلوی	5½ X 9	۳۰	.....	۱۰/-
۲۹۸	مجموعہ اوراد	سید علی ہمدانی	6½ X 10	۴۰	عربی،اردو	۱۲/-
۲۹۹	اوراد احسانی	حکیم احسان علی	6½ X 10	۶۰	عربی،اردو	۱۲/-
۳۰۰	تحفۂ درود	عبدالعزیز عرف منظور احمد	7¼ X 11	۶۰	اردو	۱۲/-
۳۰۱	درود اکبر مع دیگر اوراد	عبدالعزیز عرف منظور احمد	7¼ X 11	۳۰	عربی،اردو	۱۰/-
۳۰۲	زبدۃ الاذکار	مولوی غلام حیدر گوپامئوی	6½ X 10	۴۲	اردو	۱۰/-
۳۰۳	اوراد احسانی	حکیم احسان علی	6½ X 10	۶۰	عربی،اردو	۱۲/-
۳۰۴	دلائل الخیرات	سید ابوعبداللہ الجزولی	6½ X 10	۱۹۲	عربی،اردو	۴۰/-
۳۰۵	جواہر القرآن مترجم	مولوی محمد ابراہیم	5½ X 9	۱۴۰	عربی،اردو	۳۰/-
۳۰۶	مجموعہ اوراد مستندہ	مولوی عبدالعزیز خاں بہادر	7¼ X 11	۱۴۰	عربی،اردو	۶۵/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۳۰۷	مجربات دیہربی	مولانا بشارت علی	6½ X 10	۳۹۶	عربی،اردو	۷۵/-
۳۰۸	ناصر العشاق	مولوی محمد ناصر علی	6½ X 10	۱۲۰	عربی،اردو	۲۵/-
۳۰۹	ناصر اللبیب	مولوی محمد ناصر علی	7¼ X 11	۹۴	عربی،اردو	۲۵/-
۳۱۰	رشید المومنین	مولوی محمد سلطان	6½ X 10	۲۴۰	عربی،اردو	۵۰/-
۳۱۱	زیور ایمان	....	7¼ X 11	۱۲۶	عربی،اردو	۵۰/-
۳۱۲	نافع الخلائق	حاجی زردار خاں	6½ X 10	۵۸۹	عربی،اردو	۱/۲۵
۳۱۳	برآرندہ حاجات	منشی جے گوپال	6½ X 10	۵۲	عربی،اردو	۱۵/-
۳۱۴	کنز الحسین	غلام حسین رمال	6½ X 10	۲۰۰	فارسی	۸۵/-
۳۱۵	حرز سلیمانی	خواجہ اشرف علی	6½ X 10	۱۸۰	اردو	۶۰/-
۳۱۶	جواہر القرآن	علامہ ابن ارسامہ	7¼ X 11	۱۵۰	عربی،اردو	۳۰/-
۳۱۷	اعجاز یوسفی	حافظ محمد یوسف	6½ X 10	۱۲۰	اردو	۲۵/-
۳۱۸	عقد ثریا	حافظ محمد یوسف	6½ X 10	۶۸	اردو	۱۵/-
۳۱۹	مجربات مشائخ	حافظ محمد یوسف	6½ X 10	۵۰	اردو	۲۰/-
۳۲۰	مجموعہ توشۂ عقبیٰ	خواص نو دونۂ نام باری تعالیٰ	6½ X 10	۴۰	اردو	۱۲/-
۳۲۱	مجموعہ نو دونۂ نام باری تعالیٰ	خواص نو دونۂ نام باری تعالیٰ	6½ X 10	۶۴	اردو	۱۵/-
۳۲۲	الفیہ ابن مالک منظوم	جمال الدین محمد بن عبداللہ متوفی ۶۷۲ھ	7¼ X 11	۱۶۰	عربی	۷۵/-
۳۲۳	تسہیل الکافیہ	مولانا عبدالحق خیرآبادیؒ	7¼ X 11	۱۳۲	عربی	۲۵/-
۳۲۴	حاشیہ عبدالغفور	مولانا عبدالغفور و عبدالحکیم سیالکوٹی	9 X 13	۶۰۴	عربی	۲/-
۳۲۵	رضی شرح کافی	مولانا محمد بن حسن استرآبادی	14½ X 11	۵۴۸	عربی	۱۲/-
۳۲۶	شرح ملا جامی	مولانا عبدالرحمٰن جامی	9 X 13	۴۱۲	عربی	۱/۶۰
۳۲۷	کافیہ مع حواشی	مولانا جمال الدین ابن حاجب	7½ X 11	۱۴۴	عربی	۳۱/-
۳۲۸	ہدایت النحو	مولوی عبداللہ بلگرامی	7½ X 11	۱۵۴	عربی	۳۱/-
۳۲۹	شرح مائۃ عامل	شیخ عبدالقاہر جرجانی	6½ X 10	۵۴	عربی	۱۵/-
۳۳۰	ضریری مع حواشی	امام ابوالحسن الضریر	6½ X 10	۳۴	عربی	۱۰/-
۳۳۱	جامع الغموض چار جلد	قاضی عبدالنبی احمد نگری	13 X 9	۸۳۶	فارسی	۳/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۳۳۲	حل ترکیب کافیہ	مولوی محمد حسن	7¼ X 11	۲۶۲	فارسی	۵۷/-
۳۳۳	اصل اصول نحو	مولوی محمد حسن خاں	6½ X 10	۷۰	فارسی	۱۵/-
۳۳۴	مجموعہ نحو میر	میر سید شریف	7¼ X 11	۵۰	فارسی	۱۵/-

علم صرف ”عربی“

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۳۳۵	شافیہ	ابوعمر عثمان جمال الدین بن حاجب	6½ X 10	۱۸۸	عربی	۴۰/-
۳۳۶	غایۃ التحقیق	مولانا عبدالعزیز بن احمد بخاری	9 X 13	۳۷۶	عربی	۱/۵۰
۳۳۷	سراج الارواح	مولانا احمد بن علی	7¼ X 11	۷۴	عربی	۱۰/-
۳۳۸	زنجانی	مولانا عماد الدین بن عبدالوہاب زنجانی	7¼ X 11	۱۶	عربی	۵/-
۳۳۹	دستور المبتدی	مولانا صفی بن نصیر	7¼ X 11	۵۲	فارسی	۱۵/-
۳۴۰	شرح میزان الصرف	مولوی وارث علی	6½ X 10	۵۲	فارسی	۱۵/-
۳۴۱	شرح سلالہ مع شرح فارسی	ملا ابوالجلال عباسی	6½ X 10	۳۶	عربی،فارسی	۱۰/-
۳۴۲	صرف میر	میر سید شریف	6½ X 10	۴۲	فارسی	۱۲/-
۳۴۳	میزان الصرف ومنشعب	میر سید شریف	7¼ X 11	۳۲	فارسی	۱۰/-
۳۴۴	اصول عجیبہ	محمد جمال الدین خاں	6½ X 10	۵۲	اردو	۱۰/-
۳۴۵	چار باغ ترجمہ چہار گلزار	منشی محمد یوسف خاں (مترجم)	6½ X 10	۹۲	اردو	۲۰/-
۳۴۶	پنج گنج مع حواشی	ظہیر بن محمود علوی	6½ X 10	۱۳۶	فارسی	۳۱/-
۳۴۷	جامع تعلیلات	ظہیر بن محمود علوی	6½ X 10	۱۸۴	فارسی	۴۰/-
۳۴۸	جواہر منظومہ	منشی دولت رائے	7¼ X 11	۱۱۸	فارسی	۳۱/-
۳۴۹	رکاز الاصول	مولوی محمد کاظم خلف مولانا کاشف علوی	8 X 12	۳۰۲	فارسی	۱/۱۰
۳۵۰	زنجانی	عبدالوہاب بن ابراہیم	8 X 12	۱۶	عربی	۵/-
۳۵۱	شافیہ	ابوعمر عثمان جلال الدین بن حاجب	6½ X 10	۱۸۸	عربی	۴۰/-
۳۵۲	شرح فصول اکبری	مولوی علاء الدین احمد فرنگی محلی	7¼ X 11	۲۶۴	فارسی	۱/۵۰
۳۵۳	صرف کبیر یا مفتاح الصرف	مولوی سید عبدالکبیر فرخ آبادی	5¼ X 9	۸۴	اردو	۲۵/-
۳۵۴	عافیہ شرح شافیہ	ملا محمد سعد	6½ X 10	۲۱۶	فارسی	۶۰/-
۳۵۵	غایۃ التحقیق شرح جامی	مولانا عبدالعزیز بن محمد البخاری	9 X 13	۳۷۶	عربی	۵/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۳۵۶	فصول اکبری	علامہ علی اکبر بن علی الہ آبادی	6½ X 10	۱۴۰	فارسی	۷۵/-
۳۵۷	معرض قواعد ومنظر فوائد	منشی گوبند لال	6½ X 10	۹۴	اردو	۲۵/-
۳۵۸	اصل اصول نحو	مولوی محمد حسن خاں	6½ X 10	۷۰	فارسی	۱۵/-
۳۵۹	مجموعہ نحو میر	میر سید شریف	7¼ X 11	۵۰	فارسی	۱۲/-
۳۶۰	چار باغ ترجمہ چہار گلزار (صرف ونحو)	مترجم منشی محمد یوسف خاں	6½ X 10	۹۲	اردو	۲۰/-
۳۶۱	دستور المبتدی (علم صرف)	مولانا صفی بن نصیر	6½ X 10	۵۲	فارسی	۱۲/-
۳۶۲	عیار القواعد	مولوی ممتاز الحق	7¼ X 11	۵۲	اردو	۱۲/-
۳۶۳	ایساغوجی	اثیر الدین ابہری	6½ X 10	۱۶	عربی	۱۰/-
۳۶۴	بدیع المیزان	مولوی عبداللہ عثمانی	7¼ X 11	۸۴	عربی	۱۵/-
۳۶۵	خلاصۃ المنطق	منشی دیبی پرشاد	7¼ X 11	۱۶	اردو	۵/-
۳۶۶	رسالہ صغریٰ	میر سید شریف	6½ X 10	۱۶	فارسی	۵/-
۳۶۷	رسالہ کبریٰ	میر سید شریف	6½ X 10	۴۲	فارسی	۱۲/-
۳۶۸	قال اقول شرح ایساغوجی	....	7½ X 10	۲۴	عربی	۱۰/-
۳۶۹	میزان المنطق	....	6½ X 10	۲۸	عربی	۱۰/-
۳۷۰	قطبی مع حاشیہ عبدالحکیم	عبدالحکیم سیالکوٹی	7½ X 11	۲۹۲	عربی	۶۲/-
۳۷۱	شرح سلّم ملا مبین	ملا محمد مبین	7½ X 11	۴۳۴	عربی	۲۵/-
۳۷۲	شرح سلّم ملا حسن	مولانا محب اللہ بہاری	7½ X 11	۲۸۵	عربی	۶۲/-
۳۷۳	شرح فارسی میر زاہد	مولانا علاء الدین احمد فرنگی محلی	7½ X 11	۲۲۴	فارسی	۴۵/-
۳۷۴	شرح تہذیب	جمال الدین محمد شہرستانی	7½ X 11	۱۳۲	فارسی	۳۱/-
۳۷۵	قطبی	علامہ قطب الدین	7½ X 11	۱۲۴	عربی	۴۵/-
۳۷۶	مجموعہ منطق	میر سید شریف	7½ X 11	۱۴۸	عربی	۲۵/-
۳۷۷	میر قطبی	میر سید شریف	7½ X 11	۱۵۲	عربی	۲۵/-
۳۷۸	حاشیہ صدرا	مولانا ولی اللہ فرنگی محلی	8 X 12	۳۲۶	حکمت عربی	۱/۲۵
۳۷۹	شرح اشارات بوعلی سینا	شارح حکیم نصیر الدین طوسی	9 X 13	۲۸۰	حکمت عربی	۱/-
۳۸۰	میبذی	حسین بن معین الدین المیبذی	7¼ X 11	۲۲۰	حکمت عربی	۶۰/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۳۸۱	شرح چغمنی (علم ہیئت)	قاضی زادہ ملامحمد موسیٰ	12½ X 17	۲۲۶	علم ہیئت عربی	-/۶۵
۳۸۲	حاشیہ میرزاہد ملاّ جلال	مولانا بحرالعلوم فرنگی محلی	18 X 12	۲۶	منطق عربی	-/۲۵

عقائد ،علم کلام

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۳۸۳	شرح عقائد نسفی	علاّمہ سعدالدین تفتازانی	7½ X 11	۱۳۲	عربی	-/۲
۳۸۴	شرح مواقف	سید شریف علی بن محمد جرجانی	7½ X 11	۷۷۰	عربی	۱/۵۰
۳۸۵	حاشیہ میرزاہد	میرزاہد بن قاضی اسلم ہروی	8 X 13	۱۴۴	عربی	-/۵۰
۳۸۶	حاشیہ خیالی برشرح عقائد نسفی	مولانا احمد بن موسیٰ الخیالی	7¼ X 11	۲۳۲	عربی	-/۵۸
۳۸۷	حاشیہ عبدالحکیم برخیالی	ملاّ عبدالحکیم سیالکوٹی	7¼ X 11	۲۶۶	عربی	-/۶۰
۳۸۸	تحفۂ اثناعشریہ	شاہ عبدالعزیز محدث دہلوی	7¼ X 11	۴۰۶	فارسی	۲/۵۰
۳۸۹	تقویت الایمان	مولانا محمد اسماعیل شہید	6½ X 10	۲۹۶	اردو	-/۶۰
۳۹۰	الضرب المنکر	مولوی علی مظہر (مناظر)	6½ X 10	۱۳۰	اردو	-/۵۰

عربی ادب ، علم معانی و بیان

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۳۹۱	اخوان الصفاء	مولانا ابن الجلدی	7¼ X 11	۳۳۰	عربی	۱/-
۳۹۲	دیوان حضرت علی مع شرح فارسی	مولوی عبدالرشید	9 X 11	۱۴۲	عربی،فارسی	-/۶۰
۳۹۳	قلیوبی	علاّمہ شہاب الدین	7¼ X 11	۱۳۲	عربی	-/۳۰
۳۹۴	مقامات حریری	ابومحمد بن قاسم الحریری	9 X 11	۶۱۶	عربی	۳/-
۳۹۵	مقامات حمیدی	قاضی حمید ابوبکر	8 X 12	۱۳۶	عربی،فارسی	-/۴۰
۳۹۶	مختصر المعانی	علامہ مسعود بن عمر تفتازانی	8 X 12	۲۸۴	عربی	۲/-
۳۹۷	المعلول شرح تلخیص المفتاح	علامہ سعدالدین تفتازانی	7¼ X 11	۸۱۶	عربی	۱/۵۰
۳۹۸	فرہنگ قلیوبی	مولانا سید امیر علی ملیح آبادی	7¼ X 11	۸۰	عربی	-/۱۵
۳۹۹	سرورالعباد قصیدہ بانت سعاد مع شرح	حاجی محمد نذیر	6½ X 10	۵۴	فارسی،عربی	-/۱۲

عربی لغات و فرهنگ

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۴۰۰	اساس البلاغت	علامہ ابوالقاسم محمود	8 X 12	۷۰۸	عربی	۳/-
۴۰۱	صراح مع فرہنگ قراح ۲ جلد	ابوالفضل محمد بن عمر قریشی	7¼ X 11	۱۱۹۴	عربی،فارسی	۲/۵۰
۴۰۲	قاموس ۲ جلد کامل	علاّمہ مجدالدین شیرازی	9 X 13	۱۲۸۴	عربی	۶/

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۴۰۳	مجمع البحار (لغت حدیث) کامل	علامہ شیخ محمد طاہر	8 X 12	۱۶۷۲	عربی	۶/۵۰
۴۰۴	منتہی الارب ۲ جلد کامل	مولانا عبدالرحیم صفی پوری	7½ X 11	۲۰۸۶	عربی،فارسی	۱۱/-
۴۰۵	فقہ اللسان ۳ جلد	جسٹس کرامت حسین	7½ X 11	۱۲۰۰	عربی	۱۲/-
۴۰۶	خزینۃ الامثال	سید حسن شاہ	6½ X 10	۲۶۴	عربی،فارسی،اردو	۱/۵۰

اخلاق و تصوف

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۴۰۷	احیاء العلوم چار حصے	امام محمد الغزالی	8 X 12	تقریباً ۱۱۶۰	عربی	۴/۵۰
۴۰۸	غنیۃ الطالبین	شیخ عبدالقادر جیلانی	8 X 12	۴۰۰	عربی	۳/-
۴۰۹	فصوص الحکم	علامہ محی الدین بن عربی	8 X 12	۳۸۰	عربی	۳/-
۴۱۰	عوارف المعارف	شہاب الدین سہروردی	......	۴۰۰	عربی	۳/-
۴۱۱	التاویل المحکم شرح فصوص الحکم	مولانا محمد حسن، امروہوی	8 X 12	۶۲۲	فارسی	۲/-
۴۱۲	ترجمہ غنیۃ الطالبین	مترجم شعبۂ تصنیف و ترجمہ مطبع نولکشور	8 X 12	۷۷۲	اردو	۳/-
۴۱۳	کیمیائے سعادت	امام محمد غزالی	6½ X 10	۴۷۰	فارسی	۱/-
۴۱۴	اکسیر ہدایت ترجمہ کیمیائے سعادت	مترجم مولانا فخرالدین فرنگی محلی	10 X 13	۶۳۴	اردو	۳/-
۴۱۵	انوارالرحمٰن	ملفوظات شاہ عبدالرحمٰن لکھنوی	6½ X 10	۴۷۰	فارسی	۱/-
۴۱۶	ترجمہ عوارف المعارف	مترجم مولانا ابوالحسن فرید آبادی	5½ X 9	۷۰۲	اردو	۱/۲۵
۴۱۷	جواہر غیبی	مظفر علی شاہ اکبر آبادی	9 X 13	۹۰۶	فارسی	۳/۲۵
۴۱۸	تذکرۃ الٰہی	مولانا ابوالحسن فرید آبادی	9 X 13	۱۲۶	فارسی	-/۷۵
۴۱۹	رسالہ معرفۃ السلوک	شاہ محمود	6½ X 10	۲۰۸	فارسی	-/۲۵
۴۲۰	رہبر راہ حق	حاجی زوّار خاں	7¼ X 11	۲۲۶	اردو	-/۶-
۴۲۱	شجرۂ معرفت انتخاب مثنوی رومی	مترجم منظوم سید غلام حیدر	5½ X 9	۶۲۰	اردو	۱/۲۵
۴۲۲	فوائد سعدیہ	قاضی ارتضٰی علی خاں	6½ X 10	۲۵۴	فارسی	-/۷۵
۴۲۳	فوائد الفواد	نظام الدین اولیاء	6½ X 10	۲۶۴	فارسی	-/۷۵
۴۲۴	فتوح الغیب مع شرح	شیخ عبدالقادر جیلانی	6½ X 10	۲۳۲	فارسی	-/۷۵
۴۲۵	فتوح الغیب مع شرح	شیخ عبدالحق محدث دہلوی	....			
۴۲۶	کلمۃ الحق	شاہ عبدالرحمٰن لکھنوی	6½ X 10	۷۲	فارسی	-/۳۰

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۴۲۷	مکتوبات شرف الدین یحییٰ منیری	حضرت شرف الدین احمد یحییٰ منیری	6½ X 10	۳۰۴	فارسی	۶۰/-
۴۲۸	مکتوبات مجدد الف ثانی	حضرت شیخ احمد سرہندی مجدد الف ثانی	6½ X 10	۹۴۸	فارسی	۲/۵۰
۴۲۹	مطالب رشیدی	شاہ تراب علی قلندر	6½ X 10	۳۱۶	فارسی	۶۰/-
۴۳۰	مصباح التہذیب ترجمہ عوارف	مترجم حضرت شاہ محمود کاشانی	6½ X 10	۲۳۴	فارسی	۵۰/-
۴۳۱	مقالاتِ صوفیہ	حضرت شاہ تراب علی کاکوروی	6½ X 10	۲۳۲	فارسی	۱/-
۴۳۲	مذاق العارفین ترجمہ	مترجم مولانا محمد احسن نانوتوی	10 X 10	۱۹۷۶	اردو	۱۱/-
۴۳۳	منہیات مع ترجمہ اردو	شیخ احمد بن علی	5½ X 9	......	عربی،اردو	۴۰/-
۴۳۴	مثنوی سرِّ حق	سید شاہ عطا حسین	6½ X 10	۱۸۶	عربی،اردو	۵۰/-
۴۳۵	شرح تعارف	....	7½ X 11	۹۰۰	فارسی	۴/-
۴۳۶	مشارق الانوار	مولوی غلام رسول	6½ X 10	۲۳۲	پنجابی	۱/۵۰
۴۳۷	نغمۂ عشاق	مولوی نور اللہ مراد آبادی	6½ X 10	۲۳۸	فارسی	۱/۵۰
۴۳۸	معدنِ تہذیب	مرزا حبیب حسین	6½ X 10	۲۴۶	اردو	۲/-
۴۳۹	مثنوی الکلام	حضرت بینظیر شاہ	6½ X 10	۴۵۲	اردو	۱/۵۰
۴۴۰	کشاف اسرار المشائخ (انگریزی)	مصنف جان براؤن۔ مترجم شعبۂ تصنیف و ترجمہ	6½ X 10	۴۸۶	اردو	۲/-
۴۴۱	زبدۃ المقامات	حضرت شاہ باقی باللہ نقشبندی	6½ X 10	۳۵۴	فارسی	۱۲/-
۴۴۲	اخلاق رضی	قاضی محمد رضی	8 X 12	۱۵۰	اردو	۵/۷۵
۴۴۳	اخلاق جلالی	محقق دوّانی	7¼ X 11	۳۵۴	فارسی	۱۲/-
۴۴۴	اخلاقِ ناصری	محمد ابن حسن نصیر الدین طوسی	5½ X 9	۵۱۲	فارسی	۲۵/-
۴۴۵	اخلاق محسنی	ملّا حسین واعظ کاشفی	7¼ X 11	۲۰۸	فارسی	۴۰/-
۴۴۶	دلیل العارفین	خواجہ قطب الدین بختیار کاکی	6½ X 10	۷۴	فارسی	۲۵/-
۴۴۷	انیس الارواح	شاہ معین الدین چشتی	6½ X 10	۴۰	فارسی	۱۰
۴۴۸	اسرار الحروف ہندی	فتح علی شاہ قادری	7¼ X 11	۷۴	اردو	۲۰/-
۴۴۹	آب حیات	منشی کانتا پرشاد	6½ X 10	۸۸	اردو	۲۰/-
۴۵۰	بیسر نامہ	فرید الدین عطار	7¼ X 11	۴۸	فارسی	۱۵/-
۴۵۱	باب دانش	مولوی کریم بخش	7¼ X 11	۶۶	اردو	۱۲/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۴۵۲	بستان تہذیب	حاجی عمر علی خاں	7¼ X 11	۸۴	اردو	۱۵/-
۴۵۳	بحر الحقیقت	....	7¼ X 11	۷۲	اردو	۱۲/-
۴۵۴	تہذیب الاخلاق	مولوی نجم الحق	5½ X 9	۳۸	اردو	۱۲/-
۴۵۵	تہذیب احسانی	حکیم احسان علی	6½ X 10	۷۸	اردو	۱۵/-
۴۵۶	تحفۃ العاشقین	شاہ عبد الصمد	7¼ X 11	۴۸	اردو	۱۲/-
۴۵۷	چشمۂ فیض ترجمہ پند نامہ	شیخ فرید الدین عطار	6½ X 10	۴۸	اردو	۱۲/-
۴۵۸	حدیقۃ الاخلاق ترجمہ عیار پسندید	راجیشور رائے اصغر	5½ X 9	۲۸	اردو	۱۰/-
۴۵۹	خزینۂ دانش	مولوی کریم بخش	5½ X 9	۱۳۲	اردو	۲۰/-
۴۶۰	ذخیرہ سعادت	لالہ لال جی	5½ X 9	۴۶	اردو	۱۰/-
۴۶۱	نکاتِ احسانی	حکیم احسان علی	5½ X 9	۶۰	اردو	۱۵/-
۴۶۲	جامع الاخلاق ترجمہ اخلاق جلالی	مترجم	5½ X 9	۱۷۶	اردو	۳۰/-
۴۶۳	نصیحت نامہ	منشی دیبی پرشاد	5½ X 9	۶۰	اردو	۳۰/-
۴۶۴	تحفۃ الاسلام	مولوی ابو الحسن سید محمد	6½ X 10	۱۱۲	اردو	۴۰/-
۴۶۵	منہاج السالکین ترجمہ یوگ بششٹ	مترجم مولانا ابو الحسن فرید آبادی	6½ X 10	۳۲۶	اردو	۱/-
۴۶۶	مجموعہ تصوّف	شیخ برہان	7¼ X 11	۷۲	اردو	۱۲/-
۴۶۷	ہدایت المومنین	ملّا معین الدین	6½ X 10	۳۰	فارسی	۱۰/-
۴۶۸	مجموعہ توحید	شاہ ولی	6½ X 10	۳۴	اردو	۱۲/-
۴۶۹	مجموعہ صد پند لقمان	ادارہ	6½ X 10	۶۴	فارسی	۱۵/-
۴۷۰	انیس الارواح	خواجہ معین الدین	6½ X 10	۴۰	فارسی	۱۲/-
۴۷۱	باب دانش	مولوی محمد کریم بخش	6½ X 10	۴۴	فارسی	۱۴/-
۴۷۲	کنز الاسرار	بوعلی شاہ قلندر	6½ X 10	۳۰	فارسی	۱۰/-
۴۷۳	ہدایت المومنین	مولانا مظہر علی العلائی	6½ X 10	۷۸	فارسی	۲۰/-
۴۷۴	مجموعہ نکاتِ فقر		6½ X 10	۴۸	فارسی	۱۰/-
۴۷۵	مکتوبات جوابی شرف الدین یحییٰ منیر بنام شیخ مظفر	مرتب مولانا ابو الحسن	6½ X 10	۸۰	فارسی	۲۰/-
۴۷۶	لمعۃ الانوار	شاہ محمد مہدی عطاء سلونوی	6½ X 10	۱۶۰	فارسی	۲۰/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
٤٧٧	مرغوب القلوب	شمس تبریزی	6½ X 10	.....	فارسی،عربی	۵۰/-
٤٧٨	منطق الطیر	فریدالدین عطار	6½ X 10	.....	فارسی	۱/-
٤٧٩	ارشاد مرشد	شاہ امداداللہ مہاجر مکی	6½ X 10	.....	فارسی	۱۲/
٤٨٠	دلیل العارفین ملفوظات	شاہ معین الدین چشتی بختیار کاکی	6½ X 10	.....	فارسی	۲۰/-
٤٨١	انوارالرحمٰن ملفوظات	شاہ عبدالرحمٰن لکھنوی	6½ X 10	.....	فارسی	۱/۲۵
٤٨٢	اسرارالاولیاء ملفوظات	حضرت بابا فرید گنج شکر	6½ X 10	.....	فارسی	۲۵/-
٤٨٣	ترجمہ عوارف المعارف	مترجم مولانا ابوالحسن فرید آبادی	6½ X 10	۴۰۰	اردو	۱/۷۵
٤٨٤	رہبر راہِ حق	حاجی زردار خاں	6½ X 10	۲۰۰	اردو	۶۰/-
٤٨٥	الہامات غوثیہ حالات شیخ عبدالقادر جیلانی	....	6½ X 10	.....	اردو	۴۰/-
٤٨٦	سراج السالکین ترجمہ منہاج العابدین غزالی	مترجم مولوی محمد منیری	6½ X 10	۲۵۰	اردو	۶۰/-

میلاد ، نعت و منقبت و شہادت نامہا

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
٤٨٧	گلدستۂ محسن	محسن کاکوروی، مرتب مولوی محمد حسن	6½ X 10	۴۰	اردو	۱۰/-
٤٨٨	گلزار جنت	....	7¼ X 11	۶۸	اردو	۱۵/-
٤٨٩	گلزارِ خلیل	غلام امام شہید	6½ X 10	۶۴	اردو	۱۵/-
٤٩٠	گلزارِ نعمت	منشی رحمٰن علی	6½ X 10	۸۰	اردو	۲۵/-
٤٩١	مولود شہید	غلام امام شہید	7½ X 11	۷۰	اردو	۱۵/-
٤٩٢	مولود جدید	....	7½ X 11	۸۴	اردو	۳۰/-
٤٩٣	نسیم جنت	....	7½ X 11	۸۸	اردو	۱۵/-
٤٩٤	مہر نبوت	مروان علی خاں رعنا	6½ X 10	۵۲	اردو	۱۰/-
٤٩٥	نو دونہ نام باری تعالیٰ	لطف اللہ مہندس	6½ X 10	۶۴	عربی،فارسی	۲۰/-
٤٩٦	میلاد شریف مدح پیغمبر	گلشن الدولہ مرزا علی خاں	7¼ X 11	۶۴	اردو	۱۵/-
٤٩٧	مخمس ہفت بند کاشی	ملا کاشی	7¼ X 11	۶۴	فارسی	۱۵/-
٤٩٨	منظوم مبارک	سید اولاد حسین	7¼ X 11	۵۲	اردو	۱۵/-
٤٩٩	نالہ عاصم	مولوی عبدالحلیم	6½ X 10	۵۸	اردو	۲۰/-
۵۰۰	مقاصد الصالحین	مولوی عبدالرحمٰن خاں	6½ X 10	۹۴	اردو	۲۰/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۵۰۱	چہاردہ مجلس دلپذیر	سید وزیر حسن	7¼ X 11	۳۲۰	اردو	۷۵/-
۵۰۲	عنایت الخیرات	حکیم ناصر علی آروی	7¼ X 11	۳۸۶	اردو	۱/۷۵
۵۰۳	میلاد عزیزی	حافظ عبدالعزیز لکھنوی	7¼ X 11	۱۷۶	اردو	۴۰/-
۵۰۴	محامد خاتم النبیین	امیر احمد امیر مینائی	9½ X 10	۱۵۶	اردو	۴۰/-
۵۰۵	میلاد سرور انبیاء	سید سرور علی	6½ X 10	۱۲۰	اردو	۴۰/-
۵۰۶	ناصرالابرار مناقب اہل بیت اطہار	مولوی ناصر علی	6½ X 10	۱۱۸	اردو	۳۰/-
۵۰۷	مجموعہ مراثی اساتذہ شیعی	ملاّ محتشم و ملاّ مقبل وغیرہ	7¼ X 11	۳۶۸	فارسی	۱/۷۵
۵۰۸	واقعات نظم کربلا	ملاّ خطا شوستری	7¼ X 11	۲۵۰	فارسی	۱/۲۵
۵۰۹	بہارستان منقبت	حکیم ظہیر احمد شاہ سہوانی	6½ X 10	۵۴	اردو	۱۰/-
۵۱۰	شمس الضحیٰ فی میلاد مصطفیٰ	مولوی محمد مجیب اللہ لکھنوی	7¼ X 11	۶۴	اردو	۱۵/-
۵۱۱	خدا کی رحمت	مولانا شاہ سلامت اللہ	7¼ X 11	۳۶	اردو	۱۰/-
۵۱۲	خمسۂ محمدیہ	غلام امام شہید	7¼ X 11	۶۴	اردو	۱۵/-
۵۱۳	گلزار نعت	منشی رحمٰن علی	7¼ X 11	۸۰	اردو	۲۰/-
۵۱۴	مولود النبی	مولوی پیر محمد خضری	7¼ X 11	۲۲	اردو	۲۰/-
۵۱۵	سراپائے سید المرسلین	مولوی محمد عبدالرزاق	7¼ X 11	۳۰	اردو	۱۵/-

طب یونانی

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۵۱۶	اقصرائی شرح موجز	علامہ جمال الدین الاقصرائی	8 X 12	۴۹۸	عربی	۱/۲۵
۵۱۷	حمیات قانون محشی	حکیم بوعلی بن سینا	6½ X 10	۵۲	عربی	۷۵/-
۵۱۸	سدیدی شرح موجز	حکیم الکازرونی	8 X 12	۵۸۲	عربی	۲/-
۵۱۹	شرح اسباب ۲ جلد کامل	حکیم نجیب الدین سمرقندی	8 X 12	۶۳۴	عربی	۲/۲۵
۵۲۰	قانونچہ	حنین بن اسحاق	6½ X 10	۱۵۲	عربی	۳۱/-
۵۲۱	موجز القانون	شیخ علاء الدین بن جزم	7¼ X 11	۱۶۰	عربی	۳۵/-
۵۲۲	معالجات نفیسی	علامہ نفیس بن عوض القرشی	12 X 9	۵۶۸	عربی	۲/-
۵۲۳	نفیسی مع حواشی	علامہ نفیس مترجم عبدالحلیم	8 X 12	۴۹۶	عربی	۲/-
۵۲۴	اکسیر اعظم چار جلد کامل	حکیم محمد اعظم خاں	11 X 13	۲۶۳۰	فارسی	۱۰/-

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۵۲۵	ترجمہ کلیات قانون بن سینا	مترجم ملا فتح اللہ شیرازی	14½ X 11	۲۵۶	فارسی	۲/-
۵۲۶	تکشیف الحکمۃ	حکیم محمد سلیم خاں دہلوی	6½ X 10	۱۸۸	فارسی	-/۴۰
۵۲۷	جامع شفائیہ ۲ جلد	حکیم سید افضل علی خاں	10 X 13	۱۰۵۰	فارسی	۵/-
۵۲۸	خلاصۃ التجارب	حکیم بہاء الدین و حکیم علوی دہلوی	7¼ X 11	۶۴۸	فارسی	۱/۲۵
۵۲۹	دستور العلاج	حکیم سلطان علی خراسانی	7¼ X 11	۳۳۸	فارسی	-/۷۵
۵۳۰	ترجمہ کلیات سدیدی	مترجم حکیم سید عابد حسین	8 X 12	۱۹۸۰	اردو	-/۷۵
۵۳۱	ترجمہ معالجات سدیدی فن اوّل	مترجم حکیم سید عابد حسین	8 X 12	۱۸۸	اردو	-/۷۵
۵۳۲	ترجمہ معالجات سدیدی فن ثانی	مترجم حکیم سید عابد حسین	8 X 12	۴۹۶	اردو	۲/-
۵۳۳	اکسیر القلوب ترجمہ مفرح القلوب	مترجم حکیم نور کریم دریا آبادی	7¼ X 11	۶۹۶	اردو	۱/۴۰
۵۳۴	ترجمہ امرت ساگر	مترجم پنڈت پیارے لال	6½ X 10	۵۰۲	اردو	۱/۲۵
۵۳۵	اکسیر الامراض	حکیم علمدار حسین	6½ X 10	۶۴۰	اردو	-/۵۰
۵۳۶	ترجمہ دستور العلاج	مترجم حکیم ہادی حسین مراد آبادی	6½ X 10	۷۷۲	اردو	۱/۵-
۵۳۷	اردو ترجمہ قانونچہ	مترجم حکیم غلام حسین کنتوری	9 X 13	۱۱۰	اردو	-/۴۰
۵۳۸	ترجمہ نفیسی چار حصّہ	مترجم حکیم عابد حسین	8 X 12	۱۰۳۰	اردو	۴/۵۰
۵۳۹	بحر محیط ۲ جلد کامل۔ اوّل	حکیم اصغر حسین فرخ آبادی	8 X 12	۱۴۴	اردو	-/۷۰
۵۴۰	بحر محیط ۲ جلد کامل۔ دوم	حکیم اصغر حسین فرخ آبادی	8 X 12	۱۱۰	اردو	-/۵۰
۵۴۱	تشریح الاسباب	حکیم قاضی الٰہی بخش امرت سری	7¼ X 11	۲۵۸	اردو	-/۲۰
۵۴۲	ترکیب العلاج	حکیم امیر الدین بلہروی	6½ X 10	۲۴۸	اردو	۲/-
۵۴۳	ترجمہ طب اکسیر	حکیم محمد حسین نانوتوی	10 X 13	۶۴۴	اردو	۲/۲۵
۵۴۴	ترجمہ قرابادین شفائی	حکیم ہادی حسن خاں مراد آبادی	6½ X 10	۲۰۴	اردو	-/۴۰
۵۴۵	ترجمہ زادِ غریب	حکیم ہادی حسن خاں مراد آبادی	6½ X 10	۲۲۲	اردو	-/۴۰
۵۴۶	شفاء الابدان	حکیم واجد علی خاں	6½ X 10	۴۷۲	فارسی	-/۹۰
۵۴۷	شفاء الامراض	حکیم مولوی نور کریم دریا آبادی	6½ X 10	۳۴۴	اردو	۱/-
۵۴۸	ضیاء الابصار فی حدّ الباہ	حکیم محمود خاں دہلوی	6½ X 10	۱۱۲	عربی، فارسی	-/۲۵
۵۴۹	طب اکبر مع حاشیہ	حکیم محمد اکبر ارزانی	10 X 13	۲۴۴	فارسی	۱/-

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۵۵۰	عجالۃ نافعہ	حکیم محمد شریف خاں دہلوی	6½ X 10	۴۷۴	فارسی	-/۷۵
۵۵۱	علاج الغرباء	حکیم غلام امام، مترجم حکیم اصغر علی	6½ X 10	۲۵۶	اردو	-/۵۰
۵۵۲	علاج بر محل ترجمہ از انگریزی	مصنف سر جان میلر، مترجم سید زوار حسین	6½ X 10	۱۶۴	اردو	۱/۲۵
۵۵۳	علم الابدان	حکیم عابد علی خاں	7½ X 11	۱۷۶	فارسی	-/۳۱
۵۵۴	علاج الامراض	حکیم شریف خاں دہلوی	7½ X 11	۶۸۸	فارسی	۱/۵۰
۵۵۵	قرابادین کبیر	حکیم سید محمد حسین شیرازی عرف حکیم ہادی	10 X 13	۱۰۲۴	فارسی	۵/-
۵۵۶	قرابادین جلالی	حکیم جلال الدین امروہوی	7¼ X 11	۱۳۸	فارسی	-/۲۵
۵۵۷	قرابادین قادری	حکیم محمد اکبر ارزانی	7¼ X 11	۵۷۴	فارسی	۱/۱۰
۵۵۸	قرابادین احسانی	حکیم احسان علی خان	6½ X 10	۱۷۲	اردو	-/۳۱
۵۵۹	قرابادین ذکائی	مترجم حکیم ہادی حسن خان	6½ X 10	۴۰۸	اردو	-/۸۰
۵۶۰	قانون عشرت	حکیم عشرت حسین	7¼ X 11	۲۰۴	اردو	-/۴۰
۵۶۱	کفایہ منصوری	حکیم منصور بن محمد بن یوسف	7¼ X 11	۲۸۸	اردو	-/۵۰
۵۶۲	کیمیائے عناصری ترجمہ قادری	حکیم نور کریم دریا آبادی	7¼ X 11	۱۶۰	اردو	-/۳۱
۵۶۳	میزان الطب	حکیم محمد اکبر ارزانی	7¼ X 11	۲۲۰	فارسی	-/۴۰
۵۶۴	مجربات اکبری	حکیم محمد اکبر ارزانی، مترجم حکیم واجد علی	6½ X 10	۲۲۴	فارسی	-/۴۰
۵۶۵	معدن الشفاء سکندر شاہی	مترجم حکیم بہوہ بعہد لودھی سکندر	10 X 13	۴۹۶	فارسی	۳/-
۵۶۶	مظہر الشفاء	حکیم مظہر علی خلف حکیم تہور علی	7½ X 11	۱۹۰	فارسی	-/۴۰
۵۶۷	ملخص فصول بقراطی	حکیم سید غلام حسین کنتوری	6½ X 10	۱۱۲	فارسی	-/۲۵
۵۶۸	مجمع البحرین	حکیم حیدر علی خاں	6½ X 10	۶۱۱	اردو	۳/-
۵۶۹	ترجمہ مخزن سلیمان	حکیم عبد العزیز	10 X 13	۷۳۴	اردو	۴/-
۵۷۰	مجربات اکبری	مترجم حکیم واجد علی	6½ X 10	۱۵۸	اردو	-/۳۱
۵۷۱	معالجات احسانی	حکیم احسان علی	6½ X 10	۱۶۶	اردو	۱/-
۵۷۲	مرکّبات احسانی	حکیم احسان علی	7½ X 11	۱۶۶	اردو	۱/۴۰
۵۷۳	مجموعہ میزان الطب	مولانا حامد علی خاں شاہ آبادی	7½ X 11	۲۶۴	اردو	-/۵۰
۵۷۴	مفرح القلوب ترجمہ قانونچہ	حکیم محمد اکبر ارزانی	6½ X 10	۶۶۸	فارسی	۱/۲۵

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۵۷۵	نفیسی مع حواشی شرح موجز	حکیم نفیس بن عوض	8 X 12	۴۹۶	عربی	۲/-
۵۷۶	زینت الخلیل (منظوم علاج حواشی باتصویر)	منشی محمد مہدی	7½ X 11	۲۲۴	اردو	۲/-
۵۷۷	فرس نامہ رنگین	منشی محمد مہدی	6½ X 10	۱۸۸	اردو	۵۰/-
۵۷۸	شرح رباعیات طب یوسفی	حکیم محمد عبدالعلیم	6½ X 10	۳۱۲	فارسی	۶۰/-
۵۷۹	اختیارات بدیعی	حکیم علی بن منصور	7¼ X 10	۵۸۴	فارسی	۱/۵۰
۵۸۰	بستان المفردات	حکیم عبدالحلیم لکھنوی	6½ X 10	۳۶۸	اردو	۱/۵۰
۵۸۱	تحقیقات نادرہ طبی	حکیم بشیر احمد گوپامئوی	6½ X 10	۱۴۴	اردو	۳۱/-
۵۸۲	ترجمہ مخزن الادویہ	مترجم حکیم نور کریم	10 X 13	۸۵۸	اردو	۳/۵۰
۵۸۳	مخزن الادویہ مع رسائل دیگر	حکیم محمد حسن علوی شیرازی	10 X 13	۷۷۲	فارسی	۳/-
۵۸۴	جواہر طبیہ فوائد ادویہ	حکیم فضل اللہ	6½ X 10	۲۸۶	اردو	۹۰/-
۵۸۵	مجموعہ الفاظ الادویہ	حکیم نورالدین شیرازی	7¼ X 11	۵۱۰	فارسی	۱/-
۵۸۶	مقالات احسانی	حکیم احسان علی	7¼ X 11	۱۹۶	اردو	۴۰/-
۵۸۷	ام العلاج	حکیم امان اللہ خاں	6½ X 10	۶۸	فارسی	۱۲/-
۵۸۸	احکام المسہلات	حکیم شمس الدین حکیم امین الدین	6½ X 10	۱۴	فارسی	۵/-
۵۸۹	انیس الغرباء	حکیم سید نثار حسین	6½ X 10	۶۶	اردو	۱۲/-
۵۹۰	بہج الحذاقت	حکیم قدرت احمد	6½ X 10	۴۸	فارسی	۱۰/-
۵۹۱	تحفۂ اطبّا	حکیم مشرف حسین	6½ X 10	۳۲	اردو	۱۰/-
۵۹۲	تریاق مسموم	حبیب الدین احمد	6½ X 10	۷۴	اردو	۲۰/-
۵۹۳	تحقیقات انسانی	منشی کانتا پرشاد	6½ X 10	۱۰۸	اردو	۲۰/-
۵۹۴	خف علائی	حکیم اسماعیل بن احمد	6½ X 10	۱۱۴	فارسی	۲۰/-
۵۹۵	معالجۂ ہیضہ	شفاءالدولہ افضل علی خاں	6½ X 10	۵۳	فارسی	۱۵/-
۵۹۶	رموز محمودی نبض شناسی	حکیم محمد زماں خاں	5½ X 9	۲۰	فارسی	۵/-
۵۹۷	زبدۃ المفردات	حکیم سید علی حسن	6½ X 10	۷۶	اردو	۱۵/-
۵۹۸	تعریف النبض	حکیم مرزا بشیر احمد	6½ X 10	۷۲	اردو	۱۵/-
۵۹۹	رسالہ دافع طاعون	منشی تیواری لال	6½ X 10	۴۴	اردو	۱۵/-

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۶۰۰	رموز الحکمت	حکیم رجب علی	7½ X 11	۴۸	اردو	۱۵/-
۶۰۱	رسالہ قارورہ	حکیم غلام یحییٰ	7½ X 11	۳۶	اردو	۱۰/-
۶۰۲	معالجہ تپ ولرزہ	حکیم علمدار حسین	7½ X 11	۶۴	اردو	۱۵/-
۶۰۳	زادِ غریب	حکیم صادق علی خاں بن حکیم شریف خاں	7½ X 11	۱۱۸	فارسی	۲۰/-
۶۰۴	زبدۃ الحکمت	مولوی حکیم قمر علی	7½ X 11	۵۶	اردو	۱۰/-
۶۰۵	طب احسانی	حکیم احسان علی	7½ X 11	۱۱۶	اردو	۲۰/-
۶۰۶	طب نبوی	حافظ اکرام الدین	7½ X 11	۶۰	اردو	۱۰/-
۶۰۷	طب یوسفی	یوسفی بن محمد یوسف	6½ X 10	۱۲۰	فارسی	۲۰/-
۶۰۸	علاج الابدان	مولانا عبدالحق مونگیری	6½ X 10	۵۲	فارسی	۱۲/-
۶۰۹	عجالۂ مسیحی	حکیم سید محمد ولی	6½ X 10	۳۶	اردو	۱۰/-
۶۱۰	غایۃ الشفاء	حکیم ہادی حسن	6½ X 10	۱۲	فارسی	۲۰/-
۶۱۱	کنز الاسرار	حکیم ہادی حسن	7½ X 11	۸۴	فارسی	۱۵/-
۶۱۲	مجربات رضائی	حکیم رضا حسین جعفری	6½ X 10	۷۰	فارسی	۱۲/-
۶۱۳	مطب علوی خاں	حکیم علی حسین فانی	6½ X 10	۱۰۰	فارسی	۲۰/-
۶۱۴	مفید الاجسام	ڈاکٹر میر فضل علی	7½ X 11	۱۰۴	اردو	۲۰/-
۶۱۵	مفید الطالبین	حکیم عبدالواحد	6½ X 10	۸۲	اردو	۱۲/-
۶۱۶	مجربات بشیر	حکیم بشیر احمد	6½ X 10	۶۴	اردو	۱۲/-
۶۱۷	رسالہ تشریح الفرس	راجہ راجیشور راو اصغر	7½ X 11	۲۸	اردو	۱۲/-
۶۱۸	علاج المواشی	ایچ۔جی۔ملین، وٹیزی ڈاکٹر	5½ X 9	۱۰۰	اردو	۲۰/-
۶۱۹	علاج احسانی طیور	حکیم احسان علی	7½ X 11	۸۲	اردو	۲۰/-
۶۲۰	فرس نامہ رنگین	سعادت خاں رنگین	6½ X 10	۲۸	اردو	۵/-
۶۲۱	انیس المعالجین	حکیم عین الملک شیرازی	7½ X 11	۱۰۲	فارسی	۲۰/-
۶۲۲	ضروری المطب	حکیم منشی مہتاب رائے	7½ X 11	۲۰	فارسی،اردو	۵/-
۶۲۳	فرہنگ نصیریہ	حکیم محمد نصیر	7½ X 11	۲۰	فارسی	۵/-
۶۲۴	مزیل الاوہام	حکیم مرزا محمد کاظم	6½ X 10	۶۴	اردو	۲۰/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۶۲۵	مجموعہ میزان الطب	حکیم محمد اکبرارزانی	7¼ X 11	۲۲۰	فارسی	۴۰/-
۶۲۶	زینت الخلیل	منشی محمد مہدی	7¼ X 11	۲۲۴	اردو	-/۲
۶۲۷	دستورالنجاۃ عن الحمیات	حکیم صغیرحسین فرخ آبادی	6½ X 10	۱۵۰	اردو	۲۰/-
۶۲۸	اکسیرالقلوب ترجمہ مفرح القلوب	مترجم مولوی نورکریم دریا آبادی	7¼ X 11	۶۹۶	اردو	۱/۴۰
۶۲۹	امرت ساگرترجمہ (ویدک)	پنڈت پیارے لال	6½ X 10	۵۰۲	اردو	۱/۲۵
۶۳۰	مجربات قیسی	حکیم قیس سلیمان خاں	10 X 13	۱۱۴۶	اردو	-/۴
۶۳۱	رباعیات طب یوسفی	حکیم محمد عبدالعلیم	6½ X 10	۳۱۲	فارسی	-/۱
۶۳۲	بحرِمحیط کامل ۲ جلداوّل	حکیم اصغرحسین فرخ آبادی	12½X8½	۱۴۴	اردو	۶۰/-
۶۳۳	بحرِمحیط کامل ۲ جلددوم	حکیم اصغرحسین فرخ آبادی	12½X8½	۱۱۰	اردو	۵۰/-
۶۳۴	تشریح الاسباب	حکیم قاضی الٰہی بخش امرتسری	7¼ X 11	۲۵۸	اردو	۵۰/-
۶۳۵	ترکیب العلاج	حکیم مولوی امیرالدین	6½ X 10	۴۲۸	اردو	-/۲
۶۳۶	ترجمہ قرابادین کبیر ۲ جلد	مترجم حکیم ہادی حسین مرادآبادی	6½ X 10	۱۳۸۸	اردو	-/۶
۶۳۷	ترجمہ قراباعظم ۲ جلد یکجا	مترجم مولوی محمد ایوب (اسرائیلی)	6½ X 10	۱۵۳۰	اردو	-/۶
۶۳۸	ترجمہ قانون شیخ بوعلی سینا ۵ جلداوّل	مترجم حکیم غلام حسین کنتوری	10 X 13	۲۹۸	اردو	۱/۵۰
۶۳۹	ترجمہ قانون شیخ بوعلی سینا جلددوم	مترجم حکیم غلام حسین کنتوری	10 X 13	۲۵۰	اردو	۱/۵۰
۶۴۰	ترجمہ قانون شیخ بوعلی سینا جلدسوم	مترجم حکیم غلام حسین کنتوری	10 X 13	۸۶	اردو	-/۳
۶۴۱	ترجمہ قانون شیخ بوعلی سینا ۵ جلدچہارم	غلام حسین کنتوری	10 X 13	۵۰۰	اردو	۲/۵۰
۶۴۲	ترجمہ قانون شیخ بوعلی سینا جلدپنجم	غلام حسین کنتوری	10 X 13	۴۵۰		
۶۴۳	ترجمہ ذخیرہ خوارزم شاہی کامل ۲ جلد	مترجم حکیم ہادی حسن خاں	10 X 13	۱۷۲۸	اردو	-/۱۰
۶۴۴	ترجمہ کامل الصناعۃ جلداوّل	مترجم حکیم غلام حسین کنتوری	10 X 13	۶۱۴	اردو	-/۴
۶۴۵	ترجمہ کامل الصناعۃ جلددوم	مترجم حکیم غلام حسین کنتوری	10 X 13	۷۷۲	اردو	-/۵
۶۴۶	ترجمہ کفایہ منصوری	مترجم حکیم ہادی حسن مرادآبادی	6½ X 10	۴۹۲	اردو	-/۱
۶۴۷	جوہرالنفیس شرح ارجوزہ	مترجم مولوی امیرالدین بٹالوی	6½ X 10	۴۸۲	اردو	-/۱
۶۴۸	شرح اسباب کامل ۲ جلد	حکیم نفیس بن عوض	8 X 12	۶۳۴	عربی	۲/۵۰

طبّی لغت

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۶۴۹	خزانۃ الادویہ جلداوّل	حکیم نجم الغنی رامپوری	8 X 12		اردو	-/۴

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۶۵۰	خزانۃ الادویہ جلددوم	حکیم نجم الغنی رامپوری	8 X 12	۸۵۰	اردو	-/۵
۶۵۱	خزانۃ الادویہ جلدسوم	حکیم نجم الغنی رامپوری	8 X 12	۸۰۰	اردو	-/۵
۶۵۲	خزانۃ الادویہ جلدچہارم	حکیم نجم الغنی رامپوری	8 X 12	۱۲۵۰	اردو	-/۷
۶۵۳	اختیارات بدیعی	حکیم علی بن منصور	7¼ X 11	۵۸۴	فارسی	۱/۵۰
۶۵۴	بستان المفردات	حکیم عبدالحلیم	6½ X 10	۳۶۸	اردو	۱/۵۰
۶۵۵	ترجمہ مخزن الادویہ	مترجم حکیم نورکریم دریا آبادی	10 X 13	۸۵۸	اردو	۳/۵۰
۶۵۶	مخزن الادویہ مع تحفہ	حکیم محمد حسین عقیلی	10 X 13	۷۷۲	فارسی	-/۳
۶۵۷	مجموعہ الفاظ الادویہ	حکیم نورالدین محمد عبداللہ	7¼ X 11	۵۱۰	فارسی	-/۱
۶۵۸	مخزن الادویہ تعبیرتحفہ	حکیم محمد حسین علوی	7¼ X 11	۸۶۴	فارسی	-/۳
۶۵۹	جامع الادویہ	حکیم فضل اللہ	6½ X 10	۲۸۶	فارسی	۸۰/-

منظومات فارسی۔ کلیات دواوین شعراء

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۶۶۰	کلیات شمس تبریز	خواجہ شمس الدین تبریزی ومولانا روم	14½X15½	۱۰۴۰	فارسی	-/۴
۶۶۱	کلیات عراقی	عراقی	6½ X 10	۲۴۸	فارسی	۷۵/-
۶۶۲	کلیات خاقانی ۲ جلد	ملک الشعراء خاقانی شروانی	8 X 12	۱۵۸۴	فارسی	-/۵
۶۶۳	کلیات انوری	احدالدین انوری	6½ X 10	۷۷۴	فارسی	-/۲
۶۶۴	کلیات مرزا بیدل	مرزا عبدالقادر بیدل	6½ X 10	۵۹۴	فارسی	۱/۲۵
۶۶۵	کلیات سعدی	شیخ سعدی شیرازی	7½ X 11	۶۴۲	فارسی	۱/۵۰
۶۶۶	کلیات جامی	عبدالرحمٰن جامی	5½ X 9	۵۷۲	فارسی	۱/۲۵
۶۶۷	کلیات نظیری نیشاپوری	محمد حسین نظیری نیشاپوری	7¼ X 10	۴۲۰	فارسی	-/۱
۶۶۸	کلیات نظم غالب	مرزا اسداللہ خاں غالب	6½ X 10	۵۶۶	فارسی	۱/۲۵
۶۶۹	کلیات غلام امام شہید	مولوی غلام امام	6½ X 11	۴۵۴	فارسی	-/۱
۶۷۰	کلیاتِ صائب	صائب تبریزی	7¼ X 11	۷۲۰	فارسی	۱/۵۰
۶۷۱	کلیات حزیں	شیخ محمد علی حزیں	6½ X 10	۱۰۳۸	فارسی	-/۲
۶۷۲	کلیات ظہیرفاریابی	ابونصر ظہیرفاریابی	5½ X 9	۱۰۳۸	فارسی	-/۲
۶۷۳	کلیات جلال اسیر	مرزا جلال اسیر	5½ X 9		فارسی	۱/۲۵

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۶۷۴	انتخاب دیوان صائب	مرزا صائب تبریزی	5½ X 9	۱۶۰	فارسی	۳۱/-
۶۷۵	دیوان شمس تبریزی	مولانا شمس تبریزی	6½ X 10	۴۴۰	فارسی	۷۵/-
۶۷۶	دیوان نعمت خان عالی	نعمت خان عالی	6½ X 10	۲۵۶	فارسی	۱/-
۶۷۷	دیوان بیدل	مرزا عبدالقادر بیدل	6½ X 10	۲۶۲	فارسی	۵۰/-
۶۷۸	دیوان عرفی شیرازی	عرفی شیرازی	6½ X 10	۲۹۰	فارسی	۶۰/-
۶۷۹	دیوان ظہیر فاریابی	ملک الشعراء ابونصر ظہیر فاریابی	6½ X 10	۱۳۶	فارسی	۳۱/-
۶۸۰	دیوان احمد جام	احمد جام	6½ X 10	۲۰۰	فارسی	۵۰/-
۶۸۱	دیوان مخفی زتشی	مخفی زتشی ایرانی	7¼ X 11	۱۳۲	فارسی	۲۵/-
۶۸۲	دیوان غنی	غنی کشمیری	7¼ X 11	۱۴۸	فارسی	۳۱/-
۶۸۳	دیوان ہلالی	مولانا ہلالی ایرانی	7¼ X 11	۱۶۰	فارسی	۳۱/-
۶۸۴	دیوان کاکی	خواجہ قطب الدین بختیار کاکی	6½ X 11	۲۳۰	فارسی	۵۰/-
۶۸۵	دیوان مخزن توحید	رائے کنہیالال	7¼ X 11	۲۵۶	فارسی	۵۰/-
۶۸۶	دیوانِ رسوا	ملّا احمد حسن رسوا	6½ X 10	۱۵۴	فارسی	۴۰/-
۶۸۷	دیوانِ واقف	نورالدین واقف لاہوری	6½ X 10	۲۴۰	فارسی	۶۰/-
۶۸۸	دیوانِ گلشن تعشق	مظفر علی خاں اسیر لکھنوی	7¼ X 11	۲۲۲	فارسی	۴۵/-
۶۸۹	دیوان عناصر خسرو	حضرت امیر خسرو دہلوی	7¼ X 11	۴۰۰	فارسی	۲۵/-
۶۹۰	دیوانِ حافظ	خواجہ شمس الدین حافظ	7¼ X 11	۴۶۰	فارسی	۱/-

قصائد ، مثنویات و متفرق

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۶۹۱	قصائد عرفی شیرازی	جمال الدین عرفی شیرازی	7¼ X 11	۱۵۲	فارسی	۲۵/-
۶۹۲	قصائد بدر چاچ	بدرالدین چاچی	7¼ X 11	۱۲۴	فارسی	۲۵/-
۶۹۳	قصائد مدحیہ نظام	مردان علی خاں رعنا نظام	6½ X 10	۴۱۴	فارسی	۷۵/-
۶۹۴	شرح قصائد عرفی	ملّا قطب الدین فارغ	7¼ X 11	۱۳۰	فارسی	۳۵/-
۶۹۵	شرح قصائد بدر چاچ	مولانا غیاث الدین رامپوری	7¼ X 11	۴۱۴	فارسی	۱/-
۶۹۶	طیّباتِ سعدی شیرازی	شیخ مصلح الدین سعدی	7¼ X 11	۲۸۰	فارسی	۶۰/-
۶۹۷	دیوان چشتی	خواجہ معین الدین چشتی	6½ X 10	۹۲	فارسی	۲۰/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۶۹۸	دیوان غوث اعظم	شیخ عبدالقادر جیلانی	7½ X 11	۵۶	فارسی	۱۲/-
۶۹۹	دیوانِ قاسم	قاسم دیوانہ	5½ X 9	۸۲	فارسی	۱۵/-
۷۰۰	دیوانِ ناصر علی	ناصر علی ہندی	7½ X 11	۱۱۶	فارسی	۲۵/-
۷۰۱	دیوانِ خیال بیخودی	سیتل سنگھ بیخود	7½ X 11	۸۶	فارسی	۱۵/-
۷۰۲	دیوانِ نویدی	نویدی	7½ X 11	۱۶	فارسی	۵/-
۷۰۳	دیوان امیر	سید امیر الدین، امیر	7½ X 11	۱۴	فارسی	۱/۵
۷۰۴	دیوانِ حافظ بقلم منشی دیبی پرشاد	حافظ شیرازی	6½ X 10	۴۳۰	فارسی	۱/-
۷۰۵	رباعیات حکیم عمر خیام	حکیم عمر خیام نیشاپوری	6½ X 10	۱۰۸	فارسی	۲۵/-
۷۰۶	رباعیات ابوسعد ابوالخیر	مولانا ابوسعید ابوالخیر	6½ X 10	۶۴	فارسی	۳۰/-
۷۰۷	رباعیات باباطاہر	باباطاہر	6½ X 10	۶۴	فارسی	۲۵/-
۷۰۸	ترجمہ شرح قصائد بدر چاچ	مولوی ابوالحسن فرید آبادی	7¼ X 11	۳۴۲	اردو	۸۰/-
۷۰۹	ترجمہ اردو شرح قصائد عرفی	مولوی ابوالحسن فرید آبادی	7¼ X 11	۱۷۶	اردو	۴۰/-
۷۱۰	ترجمہ شرح قصائد عرفی	مولوی عبدالمجید خان	7¼ X 11	۴۲۴	اردو	۷۵/-
۷۱۱	شرح دیوانِ حافظ	مولوی صادق علی	6½ X 10	۳۵۲	فارسی	۷۵/-
۷۱۲	دیوانِ غوث الاعظم	شیخ عبدالقادر جیلانی	6½ X 10	۳۰	فارسی	۱۵/-
۷۱۳	کلیات جامی	مولانا عبدالرحمٰن جامی	چھوٹا سائز	۶۰۰	فارسی	۱/۷۵
۷۱۴	دیوان عنصری	عنصری طوسی	6½ X 10	۳۰۰	فارسی	۸۵/-
۷۱۵	قصائد ظہیر فاریابی	ظہیر فاریابی	6½ X 10	۲۵۰	فارسی	۷۵/-
۷۱۶	دیوان ظہیر	ظہیر فاریابی	6½ X 10	۲۰۰	فارسی	۳۰/-
۷۱۷	دیوان نعمت خان عالی	نعمت خان عالی	6½ X 10	.....	فارسی	۱/-
۷۱۸	دیوان ناصر علی	ناصر علی سرہندی	6½ X 10	۲۵۰	فارسی	۳۰/-

مثنویات فارسی

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۷۱۹	قرآن السعدین	امیر خسرو دہلوی	6½ X 10	۱۶۰	فارسی	۴۰/-
۷۲۰	سکندر نامہ مع حواشی	نظامی گنجوی	7¼ X 11	۷۰۲	فارسی	۱/۵۰
۷۲۱	مثنوی خسرو شیریں	خواجہ نظامی گنجوی	6½ X 10	۱۲۰	فارسی	۵۰/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۷۲۲	مثنوی ہفت پیکر	خواجہ نظامی گنجوی	6½ X 10	۱۲۰	فارسی	۵۰/ـ
۷۲۳	مثنوی مخزن اسرار	خواجہ نظامی گنجوی	6½ X 10	۲۱۶	فارسی	۶۰/ـ
۷۲۴	مثنوی خسرو گل	شیخ فریدالدین عطار	5½ X 9	۲۷۸	فارسی	۷۵۰/ـ
۷۲۵	مثنوی یوسف وزلیخا جلی قلم	عبدالرحمٰن جامی	7¼ X 11	۳۸۸	فارسی	۷۵/ـ
۷۲۶	مثنوی یوسف وزلیخا متوسط قلم	عبدالرحمٰن جامی	7¼ X 11	۲۳۰	فارسی	۵۰/ـ
۷۲۷	مثنوی یوسف وزلیخا	فردوسی طوسی	7¼ X 11	۱۲۸	فارسی	۲۵/ـ
۷۲۸	مثنوی ہشت بہشت	امیر خسرو دہلوی	7¼ X 11	۲۰۲	فارسی	۴۰/ـ
۷۲۹	مثنوی تحفۃ العراقین	خاقانی شیروانی	6½ X 10	۲۳۸	فارسی	۴۵/ـ
۷۳۰	مثنوی نل ومن	فیضی ملک الشعراء دربار اکبری	7¼ X 11	۱۴۸	فارسی	۳۰/ـ
۷۳۱	مثنوی زلالی	زلالی خوانساری	6½ X 10	۴۸۴	فارسی	۱/ـ
۷۳۲	مثنوی شیریں وخسرو آصفی	نواب آصفی جاہ	5½ X 9	۲۲۸	فارسی	۴۵/ـ
۷۳۳	مثنوی حدیقہ ثنائی	حکیم ثنائی	6½ X 10	۸۷۲	فارسی	۲/ـ
۷۳۴	مثنوی مطلع انوار	امیر خسرو دہلوی	7¼ X 11	۲۲۴	فارسی	۴۵/ـ
۷۳۵	مثنوی مولانا روم کامل	مولانا جلال الدین رومی	8 X 12	۶۵۴	فارسی	۱۵۰/ـ
۷۳۶	مثنوی میرنگ	خواجہ قطب الدین بختیار کاکی	6½ X 10	۱۳۸	فارسی	۲۵/ـ
۷۳۷	مثنوی وامق وعذرا	شاعر قدیم بصرانی	5½ X 9	۱۴۴	فارسی	۳۱/ـ
۷۳۸	شرح سکندرنامہ	علمائے کلکتہ	6½ X 10	۴۹۲	فارسی	۱/ـ
۷۳۹	شرح سکندرنامہ بری جلد اوّل	مرقع گلوی	6½ X 10	۳۹۲	فارسی	۷۵/ـ
۷۴۰	شرح سکندرنامہ بری جلد دوم	مرقع گلوی	6½ X 10	۲۳۲	فارسی	۶۰/ـ
۷۴۱	شرح سکندرنامہ	مولانا غیاث الدین رامپوری	7¼ X 10	۱۸۶	فارسی	۴۰/ـ
۷۴۲	شرح یوسف وزلیخا جامی	مولوی محمد شاہ	7¼ X 10	۳۲۸	فارسی	۶۰/ـ
۷۴۳	شرح مثنوی رومی ۳ جلد	مولانا بحرالعلوم فرنگی محل	10 X 13	۱۳۲۰	فارسی	۵/ـ
۷۴۴	جواہرالاسرار شرح مثنوی ۳ جلد	مولانا حسین بن حسن سبزواری	8 X 12	۷۱۸	فارسی	۳/ـ
۷۴۵	شرح انتخاب مثنوی رومی ۳ جلد	شاہ عبداللطیف	7¼ X 11	۸۶	فارسی	۵۰/ـ
۷۴۶	شرح مثنوی رومی ۳ جلد کامل	ولی محمد اکبرآبادی	8 X 12	۱۳۷۶	فارسی	۴/ـ

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۷۴۷	ظہور الاسرار شرح مثنوی مخزن اسرار	شارح مولوی ظہورالحسن	6½ X 10	۲۹۰	فارسی	۶۰/ـ
۷۴۸	شرح دیوان حافظ	سید صادق علی لکھنوی	5½ X 9	۶۲۰	فارسی	۱/۲۵
۷۴۹	بوستان معرفت شرح مثنوی رومی جلد اوّل	مولوی عبدالمجید خان	8 X 12	۳۸۴	فارسی، اردو	۱/ـ
۷۵۰	بوستان معرفت شرح مثنوی رومی جلد دوم	مولوی عبدالمجید خان	8 X 12	۳۸۴	فارسی، اردو	۱/ـ
۷۵۱	بوستان معرفت شرح مثنوی رومی جلد سوم	مولوی عبدالمجید خان	8 X 12	۴۰۰	فارسی، اردو	۱/۱۲
۷۵۲	بوستان معرفت شرح مثنوی رومی جلد چہارم	مولوی عبدالمجید خان	8 X 12	۳۲۸	فارسی، اردو	۹۰/ـ
۷۵۳	بوستان معرفت شرح مثنوی رومی جلد پنجم	مولوی عبدالمجید خان	8 X 12	۳۶۰	فارسی، اردو	۱/۵۰
۷۵۴	بوستان معرفت شرح مثنوی رومی جلد ششم	مولوی عبدالمجید خان	8 X 12	۴۰۰	فارسی، اردو	۱/۱۲
۷۵۵	پیراہن یوسفی مثنوی رومی مع شرح ۲ جلد	مترجم مولانا یوسف علی	7½ X 11	۱۲۰۰	فارسی، اردو	۶/ـ
۷۵۶	مثنوی سلسبیل	حکیم منوّر حسین امروہوی	5½ X 9	۵۰	فارسی	۱۰/ـ
۷۵۷	مثنوی مناجات ہفت پیکر	منشی اوماں پرشاد	6½ X 10	۷۴	فارسی	۲۰/ـ
۷۵۸	بیسر نامہ	فریدالدین عطار	7½ X 11	۱۶	فارسی	۵/ـ
۷۵۹	پندنامہ عطار	فریدالدین عطار	7½ X 11	۲۸	فارسی	۱۰/ـ
۷۶۰	لوائح جامی	ملا عبدالرحمٰن جامی	7½ X 11	۳۰	فارسی	۱۰/ـ
۷۶۱	مثنوی بوعلی شاہ قلندر	بوعلی شاہ قلندر پانی پتی	7½ X 11	۱۰	فارسی	۵/ـ
۷۶۲	مثنوی شیخ بہلول	شیخ بہلول	7½ X 11	۳۰	فارسی	۵/ـ
۷۶۳	مثنوی اسرار العوارف		5½ X 9	۱۸	فارسی	۵/ـ
۷۶۴	مثنوی ذوبحرین	سید اکبر علی شیرازی	6½ X 10	۴۲	فارسی	۱۲/ـ
۷۶۵	مثنوی تحفۃ الاحرار	مولانا جامی	7½ X 11	۱۱۶	فارسی	۲۵/ـ
۷۶۶	سکندرنامہ بحری	نظامی گنجوی	7½ X 11	۸۲	فارسی	۲۵/ـ
۷۶۷	مثنوی لیلیٰ مجنوں	نظامی گنجوی	7½ X 11	۶۸	فارسی	۲۰/ـ
۷۶۸	مثنوی لیلیٰ مجنوں	ملّا ہاتفی	7½ X 11	۵۸	فارسی	۱۲/ـ
۷۶۹	مثنوی غنیمت	ملّا محمد اکرم ملتانی	7½ X 11	۹۶	فارسی	۲۵/ـ
۷۷۰	مثنوی نشترغم	ملّا محمد مقیم	6½ X 10	۷۰	فارسی	۲۰/ـ
۷۷۱	مثنوی میر عبدالجلیل	میر عبدالجلیل بلگرامی	7½ X 11	۷۲	فارسی	۲۰/ـ

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۷۷۲	مثنوی نالۂ منظور	سید منظور احمد	6½ X 10	۴۰	فارسی	۱۲/-
۷۷۳	مثنوی شکرستان خیال	ملا ذوقی	6½ X 10	۲۰	فارسی	۱۰/-
۷۷۴	مثنوی زاد المسافرین	ملا حسین واعظ کاشفی	6½ X 10	۴۰	فارسی	۱۲/-
۷۷۵	شیریں وخسرو منظوم	ملا حسین واعظ کاشفی	7½ X 11	۸۹	فارسی	۲۵/-

تذکرہ شعراء فارسی و اردو

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۷۷۶	تذکرہ دولت شاہ سمرقندی	دولت شاہ بحکم میر علی شیر نوائی	.....	.....	.....	۲/۵۰
۷۷۷	تذکرہ حسینی	میر حسن دوست	6½ X 10	۳۷۶	فارسی	۶۰/-
۷۷۸	تذکرہ آثار الشعراء ہنود	منشی دیبی پرشاد منشی راج میواڑ	7¼ X 11	۴۱۲	اردو	۱/-
۷۷۹	خزانہ عامرہ	میر غلام علی بلگرامی	7¼ X 11	۴۷۰	فارسی	۱/-
۷۸۰	گلستان بے خزاں	مولوی قطب الدین خان دہلوی	7¼ X 11	۳۱۰	فارسی	۷۵/
۷۸۱	گلشن بیخار	نواب مصطفیٰ خاں شیفتہ	6½ X 10	۲۷۲	فارسی	۶۰/
۷۸۲	گلزار سخن	بابو جگن ناتھ پرشاد فیض	6½ X 10	۲۶۸	اردو	۵۰/
۷۸۳	سراپائے سخن	سید محسن علی خاں	7¼ X 11	۴۰۸	اردو	۷۵/
۷۸۴	خمخانہ جاوید	لالہ سری رام دہلوی	6½ X 10	۸۲۶	اردو	۵/-
۷۸۵	زندگانی بینظیر	عبد الغفور شاہ باز	7¼ X 11	۴۰۰	اردو	۲/-
۷۸۶	چمن بینظیر انتخاب غزلیات	شعبۂ تصنیف و ترجمہ	6½ X 10	۳۶۳	اردو	۷۵/-
۷۸۷	بہارستان سخن	مہدی حسن خاں	6½ X 10	۲۳۴	اردو	۵۰/-
۷۸۸	بہار سخن (گلدستہ مشاعرہ)	کارکنان مطبع نولکشور	5½ X 10	۷۰	اردو	۲۵/-
۷۸۹	تذکرہ شمیم سخن	مولوی محمد عبد الحی	7¼ X 10	۵۶	اردو	۱۰/-
۷۹۰	تذکرہ جواہر المصائب	ملا فخری بن امیری	7¼ X 10	۲۴	فارسی	۱۰/-
۷۹۱	سخن شعراء	عبد الغفور نساخ	6½ X 10		اردو	۱/۴۰
۷۹۲	قطعہ منتخب	عبد الغفور نساخ	6½ X 10	۱۲۰	اردو	۳۵/-

عروض و قوافی و شعر گوئی و معمّا

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۷۹۳	ترجمہ حدائق البلاغت	مولوی امام بخش صہبائی	6½ X 10	۱۲۸	اردو	۵۰/-
۷۹۴	زرکامل العیار ترجمہ معیار الاشعار	سید مظفر علی خاں اسیر	7¼ X 10	۳۱۲	اردو	۵۰/-

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۷۹۵	میزان الافکار شرح معیار الاشعار	مفتی سعد اللہ	7¼ X 11	۳۲۶	فارسی	۵۰/-
۷۹۶	معیار البلاغت	منشی دیبی پرشاد	7¼ X 11	۱۲۶	اردو	۲۵/-
۷۹۷	کلید سخن (تاریخ گوئی)	....	5½ X 9	۱۰۲	اردو	۲۰/-
۷۹۸	بحر العروض	....	7¼ X 10	۵۶	اردو	۱۰/-
۷۹۹	شجرۃ العروض	منشی مظفر علی خاں اسیر	7¼ X 10	۸۶	اردو	۱۵/-
۸۰۰	عروض سیفی	منشی مظفر علی خاں امیر	7¼ X 10	۵۲	فارسی	۱۰/-
۸۰۱	گنج شائیگان	منشی حبیب الدین	6½ X 10	۲۰	اردو	۱۰/-
۸۰۲	مطلع خورشید	مولوی منظور احمد	6½ X 10	۵۸	اردو	۱۵/-
۸۰۳	مخزن اسرار	امام بخش صہبائی	6½ X 10	۷۲	فارسی	۱۰/-
۸۰۴	جواہر منظوم	امام بخش صہبائی	6½ X 10	۳۶	فارسی	۱۰/-
۸۰۵	شرح معمائے نصیر ہمدانی	امام بخش صہبائی	6½ X 10	۵۲	فارسی	۱۵/-

فارسی نثر، زبان و ادب

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۸۰۶	اعجاز خسروی ۵ رسائل یکجا	حضرت امیر خسرو دہلوی	10 X 13	۱۱۹۸	فارسی	۴/-
۸۰۷	انشائے ابو الفضل	علامہ ابو الفضل بن شیخ مبارک	8 X 12	۲۰۴	فارسی	۷۵/-
۸۰۹	انشائے طاہر وحید	طاہر وحید، شاہی فرمان نویس	6½ X 10	۱۸۴	فارسی	۳۰/-
۸۱۰	انشاء فیض رحمانی	حافظ عبد الرحمٰن حیرت	7¼ X 10	۲۲۶	فارسی	۷۵/-
۸۱۱	انشائے تحفۃ الحمید	عبد الحمید	7¼ X 11	۱۵۶	فارسی	۳۰/-
۸۱۲	انشائے لطیف	منشی ہیرا لال	6½ X 10	۱۶۲	فارسی	۳۰/-
۸۱۳	انشائے مادھورام	مادھورام منشی دربار عالمگیر	7½ X 11	۱۱۶	فارسی	۳۰/-
۸۱۴	تلخیص انشائے ابو الفضل	ابو الفضل	7½ X 11	۱۹۰	فارسی	۵۰/-
۸۱۵	ریاحین عظیم	ملا غیاث الدین رامپوری	7½ X 11	۱۴۶	فارسی	۲۵/-
۸۱۶	رقعات ابو الفضل	ابو الفضل	6½ X 10	۱۳۰	فارسی	۳۰/-
۸۱۷	رقعات مرزا بیدل	عبد القادر بیدل	6½ X 10	۱۶۰	فارسی	۳۰/-
۸۱۸	رسائل طغرا	مولانا ظفر	7¼ X 11	۲۷۴	فارسی	۶۰/-
۸۱۹	شرح انشائے ابو الفضل	ملا غیاث الدین رامپوری	7¼ X 11	۴۱۲	فارسی	۱/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۸۲۰	شرح سہ نثر ملاّ ظہوری	مولانا امام بخش صہبائی	6½ X 10	۳۳۲	فارسی	۶۰/-
۸۲۱	شرح پنج رقعہ ظہوری	مولانا امام بخش صہبائی	6½ X 10	۱۲۸	فارسی	۴۰/-
۸۲۲	شرح مینا بازار	مولانا امام بخش صہبائی	6½ X 10	۱۳۲	فارسی	۳۰/-
۸۲۳	شرح شبنم وشاداب	مولانا امام بخش صہبائی	6½ X 10	۲۱۲	فارسی	۱/-
۸۲۴	صحیفہ شاہی	ملاّ حسین واعظ کاشفی	6½ X 10	۲۶۲	فارسی	۱/-
۸۲۵	ظہیرالانشاء	منشی ظہیرالدین بلگرامی	7¼ X 11	۱۷۲	فارسی	۳۰/-
۸۲۶	کلیات نثر غالب	مرزا اسداللہ خاں غالب	6½ X 10	۴۲۲	فارسی	۱/-
۸۲۷	مجمع الانشاء (خطوط شاہی ومشاہیم)	منشی امین الدین	6½ X 10	۵۰۲	فارسی	۱/۵۰
۸۲۸	مجموعہ تحقیقات ۲ جلد یکجا	مولانا امام بخش صہبائی	6½ X 10	۸۰۸	فارسی	۳/۵۰
۸۲۹	مظہرالعجائب	مرزا محمد حسن قتیل	7¼ X 11	۲۵۶	فارسی	۵۰/-
۸۳۰	نثرالدرر	مولوی روح الامین	6½ X 10	۲۸۶	فارسی	۵۰/-
۸۳۱	نگارنامہ منشی	ملک زادہ منشی	6½ X 10	۲۱۶	فارسی	۴۰/-
۸۳۲	گلدستہ دانش (انتخاب)	مولوی عابد حسین	5½ X 9	۱۱۴	فارسی	۲۵/-
۸۳۳	ریاض الفردوس (۳ مقالے)	....	6½ X 10	۴۰۰	فارسی،اردو	۱/۵۰
۸۳۴	سیاق نامہ	منشی آنندرام بعہد اورنگ زیب	6½ X 10	۲۲۴	فارسی	۵۰/-
۸۳۵	انوار سہیلی	ملاحسین واعظ کاشفی	6½ X 10	۴۶۰	فارسی	۱/-

گلستان و بوستان سعدی ، فارسی

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۸۳۶	گلستاں مع حواشی	سعدی کتاب شمس الدین اعجاز رقم	7¼ X 11	۲۷۴	فارسی	۱/-
۸۳۷	گلستاں باتصویر	شیخ سعدی شیرازی	7¼ X 11	۲۶۲	فارسی	۶۰/-
۸۳۸	گلستاں مع فرہنگ	شیخ سعدی شیرازی	7¼ X 11	۲۷۸	فارسی	۵۰/
۸۳۹	گلستاں خورد مع حواشی	شیخ سعدی بقلم اعجاز رقم	6½ X 10	۲۳۶	فارسی	۵۰/
۸۴۰	گلستاں مترجم تحت لفظ وحواشی	شیخ سعدی	7½ X 11	۱۲۸	فارسی	۲۵/-
۸۴۱	گلستاں جلی قلم، حواشی اردو	شیخ سعدی	7½ X 11	۳۹۰	فارسی	۷۵/-
۸۴۲	عقد گل انتخاب گلستاں	شیخ سعدی	5½ X 9	۲۱۴	فارسی	۵۰/-
۸۴۳	خیابان، شرح گلستاں	خان آرزو	6½ X 10	۱۲۲	فارسی	۲۵/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۸۴۴	شرح گلستاں	ولی محمد اکبرآبادی	7¼ X 11	۳۴۰	فارسی	۵۰/-
۸۴۵	ریاض رضوان، شرح گلستاں	مولوی ریاض علی	6½ X 10	۸۴	فارسی	۶۰/-
۸۴۶	شرح گلستاں	ملاّ محمد اکرم ملتانی	6½ X 10	۳۲۴	فارسی	۶۰/-
۸۴۷	تضمین گلستاں	منشی ہرگوپال تفتہ شاگرد غالب	6½ X 10	۲۵۲	فارسی	۳۰/-
۸۴۸	بہارِ باراں شرح گلستاں	مولانا غیاث الدین رامپوری	7¼ X 11	۴۴۶	فارسی	۱/-
۸۴۹	بوستاں مع حواشی	سعدی شیرازی بقلم اعجاز رقم	7¼ X 11	۴۸۴	فارسی	۱/-
۸۵۰	بوستاں مع حواشی متوسط قلم	سعدی شیرازی بقلم اعجاز رقم	7¼ X 11	۳۳۶	فارسی	۶۰/-
۸۵۱	بوستاں خفی قلم مع حواشی	سعدی شیرازی بقلم اعجاز رقم	7¼ X 11	۱۸۸	فارسی	۴۰/-
۸۵۲	بوستاں خورد مع حواشی	سعدی شیرازی بقلم اعجاز رقم	7¼ X 11	۱۳۸	فارسی	۳۰/-
۸۵۳	بہار بوستاں، شرح کامل	ٹیک چند بہار	7¼ X 11	۶۱۴	فارسی	۱/۵۰
۸۵۴	بوستاں اردو ترجمہ	منشی گوبند پرشاد فضا	7¼ X 11	۳۳۶	اردو	۷۵/-
۸۵۵	خارستان بجواب گلستاں	ملاّ مجدالدین خوافی	6½ X 10	۲۵۲	فارسی	۳۰/-
۸۵۶	ریاض رضوان شرح گلستان	مترجم مولوی ابوالحسن فرید آبادی	6½ X 10	۴۰۰	اردو	۱/۵۰
۸۵۷	گلدستہ جناں شرح گلستاں	مولوی سید رازق بخش	6½ X 10	۷۴۰	اردو	۱/۵۰
۸۵۸	بوستاں مع ترجمہ منظوم	....	6½ X 10	۳۵۰	اردو،فارسی	۷۵/-
۸۵۹	بہارستاں بجواب گلستاں	مولانا عبدالرحمٰن جامی	6½ X 10	۱۱۵۰	فارسی	

فرہنگ و لغات فارسی

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۸۶۰	برہانِ قاطع ۲ جلد کامل	مولوی محمد حسین بن خلف تبریزی	8 X 12	۱۱۵۴	فارسی	۳/-
۸۶۱	بہارِ عجم ۲ جلد کامل	منشی ٹیک چند بہار	14 X 11	۱۲۰۴	فارسی	۹/۵۰
۸۶۲	غیاث اللغات وچراغ ہدایت	مولانا محمد غیاث الدین رامپوری	9 X 13	۵۳۰	فارسی	۱/۵۰
۸۶۳	فرہنگ آنندراج ۳ جلد کامل	منشی محمد بادشاہ میر منشی مہاراجہ بنارس	14½ X 11	۳۱۰۸	فارسی	۴۰/۰۰
۸۶۴	فرہنگ جہانگیری	فخرالدین حسن بن جمال الدین	8 X 12	۸۶۰	فارسی	۱/۵۰
۸۶۵	مؤیدالفضلاء ۲ جلد کامل	مولوی عبدالرحیم بن احمد	8 X 12	۱۰۳۴	فارسی	۴/-
۸۶۶	لطائف اللغات مثنوی رومی	مولوی عبداللطیف گجراتی	7½ X 11	۲۱۰	فارسی	۵۰/-
۸۶۷	منتخب اللغات شاہ جہانی	مولوی عبدالرشید المدنی	6½ X 10	۵۲۴	عربی،فارسی	۱/۲۵

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۸۶۸	مؤید الفضلاء ۲ جلد کامل	مولوی محمد لاد	7½ X 11	۸۷۲	فارسی	۱/۷۵
۸۶۹	مصطلحات الشعراء	دارستہ مل سیالکوٹی	8 X 12	۴۱۰	فارسی	۲/ـ
۸۷۰	نفائس اللغات	مولوی اوحد الدین بلگرامی	9 X 11	۶۴۰	فارسی	۲/ـ
۸۷۱	ہفت قلزم کامل ۷ جلد	مولوی قبول احمد	10 X 12	۱۱۸۸	فارسی	۹/۵۰
۸۷۲	شرح نصاب الصبیان	ابونصر فراہی	7¼ X 11	۱۱۶	فارسی	ـ/۲۵
۸۷۳	فرہنگِ گلستاں	جنید عبداللہ مولوی	7¼ X 11	۲۰	فارسی	ـ/۵
۸۷۴	فرہنگِ بوستاں	میر ابن حسن	7¼ X 11	۲۲	فارسی	ـ/۵
۸۷۵	فرہنگِ سکندر نامہ نظامی	میر ابن حسن	7¼ X 11	۴۴	فارسی	ـ/۲۰
۸۷۶	فرہنگ زلیخا جامی	میر ابن حسن	7¼ X 11	۳۲	فارسی	ـ/۱۰
۸۷۷	لغات ناصری	مولوی ناصر علی	7¼ X 11	۵۰	فارسی	ـ/۱۵
۸۷۸	نصاب الصبیان	ابونصر فراہی	7¼ X 11	۳۴	فارسی	ـ/۱۰
۸۷۹	لغات فارسی معین اردو	پنڈت شیونرائن وامان الحق	7¼ X 5	۳۰	فارسی	ـ/۱۰
۸۸۰	فرہنگ نصیریہ	حکیم محمد نصیر	6½ X 10	۲۰	فارسی	ـ/۵
۸۸۱	خیابان گلشن	حافظ محمد نظیر	7½ X 11	۲۰	فارسی	ـ/۵
۸۸۲	کریم اللغات	مولوی کریم الدین	7½ X 11	۱۹۶	فارسی	ـ/۴۰
۸۸۳	زبدۃ اللغات	مفتی غلام سرور لاہوری	6½ X 10	۷۰۸	فارسی واردو	۱/۵۰
۸۸۴	جامع اللغات ۲ جلد کامل	مفتی غلام سرور لاہوری	6 X 13	۱۳۹۸	فارسی واردو	۶/ـ
۸۸۵	افسر اللغات	راجہ راجیشور رائے اصغر	6½ X 5	۱۲۴۶	فارسی واردو	۳/ـ
۸۸۶	نصاب مع احسن اللباب	....	6½ X 5	۶۰	فارسی واردو	ـ/۲۵
۸۸۷	نصیر اللغات ترجمہ غیاث اللغات	نصیر الدین احمد خاں	14 X 11	۲۸۰	فارسی واردو	۳/ـ

ادب انشا، قواعد و اخلاق (فارسی)

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۸۸۸	حکایاتِ لطیف	مولوی واصف	6½ X 10	۴۰	فارسی	ـ/۲۰
۸۸۹	حکایات دلپسند	مولوی واصف	6½ X 10	۱۰۴	فارسی	ـ/۵۰
۸۹۰	خالق باری	امیر خسرو	5½ X 9	۲۴	اردو	/۱۰
۸۹۱	حلوئی بے دود		5½ X 9	۴۸	فارسی	ـ/۱۵

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۸۹۲	خالق باری	سید محمد حسین	5½ X 9	۱۶	لغت	ـ/۲۰
۸۹۳	خوشحال الصبیان	....	7¼ X 11	۴۸	لغت	ـ/۱۰
۸۹۴	خیابان گلشن	....	7¼ X 11	۵۰	لغت	ـ/۲۰
۸۹۵	دریکتا شرح کریما	حافظ محمد نظیر	7¼ X 11	۲۲	فارسی	ـ/۱۰
۸۹۶	صفوۃ المصادر	محمد مصطفیٰ خاں	6½ X 10	۲۴	فارسی	ـ/۱۰
۸۹۷	عطائی نامہ	محمد مصطفیٰ خاں	6½ X 10	۲۰	فارسی	ـ/۵
۸۹۸	قاف نامہ	مفتی غلام سرور لاہوری	6½ X 10	۲۰	فارسی	ـ/۵
۸۹۹	کریما سعدی اوسط قلم	شیخ سعدی شیرازی	7¼ X 11	۱۲	فارسی	ـ/۵
۹۰۰	کریما سعدی جلی قلم	شیخ سعید شیرازی	7¼ X 11	۲۶	فارسی	ـ/۱۰
۹۰۱	کریما مترجم	....	7¼ X 11	۳۴	فارسی	ـ/۱۵
۹۰۲	کریما احمدی مع تضمین	....	7¼ X 11	۳۲	فارسی	ـ/۱۰
۹۰۳	کلید فارسی	سید حسین دہلوی	7¼ X 11	۱۶	فارسی	ـ/۵
۹۰۴	ما مقیماں جلی قلم	شاہ علاء الدین بقلم شمس الدین اعجاز رقم	7¼ X 11	۳۸	فارسی	ـ/۱۵
۹۰۵	محمود نامہ	استاد عنصری	6½ X 10	۱۶	فارسی	ـ/۵
۹۰۶	نسخۂ تعلیمہ	مولوی عبد العزیز آروی	6½ X 10	۲۴	فارسی	ـ/۵
۹۰۷	ہفت ضابطہ	منشی علی نقی	6½ X 10	۱۶	فارسی	ـ/۵
۹۰۸	اصولِ برجستہ	مولانا عبد الحق دہلوی	6½ X 10	۵۸	فارسی	ـ/۲۰
۹۰۹	بہار علوم	منشی مینڈو لال	6½ X 10	۹۲	اردو	ـ/۲۵
۹۱۰	جواہر الترکیب	جوہر	6½ X 10	۳۶	اردو	ـ/۱۵
۹۱۱	چہار گلزار	....	7¼ X 11	۵۸	فارسی	ـ/۲۵
۹۱۲	مختصر القواعد	منشی سیتارام	7¼ X 11	۳۲	فارسی	ـ/۱۰
۹۱۳	سراج السیاق	منشی مینڈو لال زار	7¼ X 11	۴۸	فارسی	ـ/۱۵
۹۱۴	شجرۃ الامانی	مرزا محمد حسن قتیل	7¼ X 11	۳۲	فارسی	ـ/۱۵
۹۱۵	قواعد فارسی	مولوی ولی محمد	7¼ X 11	۲۴	فارسی	ـ/۲۰
۹۱۶	قواعد فارسی	منشی روشن علی	7¼ X 11	۲۰	فارسی	ـ/۱۰

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	کیفیت
۹۱۷	دستورالصبیان	منشی نونندہ رائے	7¼ X 11	۲۴	
۹۱۸	دستورالمکتوبات	منشی نونندہ رائے	6½ X 10	۲۰	
۹۱۹	رقعات عالمگیری	عالمگیر بادشاہ	6½ X 10	۵۶	
۹۲۰	رقعات عزیزی	عبدالعزیز آروی	6½ X 10	۲۰	
۹۲۱	رقعات مرزاقتیل	محمد حسن قتیل	6½ X 10	۱۰۲	
۹۲۲	رقعات کچھمی نرائن	کچھمی نرائن	6½ X 10	۱۳۲	
۹۲۳	رقعات امان اللہ حسینی	امان اللہ	7¼ X 11	۴۰	
۹۲۴	رسالہ عبدالواسع ہانسوی	عبدالواسع ہانسوی	7¼ X 11	۸۸	
۹۲۵	رقعات گلستان حکمت	گلستاں سے ماخوذ	7¼ X 11	۴۰	
۹۲۶	رقعات فیاض دبستاں	منشی ولایت حسین	6¼ X 10	۲۰	
۹۲۷	سہ نثر ظہوری	نورالدین ظہوری	7¼ X 11	۱۱۸	
۹۲۸	شرح نورس ظہوری	مولوی سعداللہ	7¼ X 11	۶۸	
۹۲۹	شبنم وشاداب	ملّا ظہیری	7¼ X 11	۵۲	
۹۳۰	گفتگونامہ	....	7¼ X 11	۲۰	
۹۳۱	لذت الافہام اردوفارسی	سید علی خاں	6½ X 10	۱۰۲	
۹۳۲	مینابازار	ارادت خاں	7¼ X 11	۴۰	
۹۳۳	مفتاح الصفات	منشی رام نرائن	7¼ X 11	۵۲	
۹۳۴	منشأت برہمن	چندر بھان برہمن	7¼ X 11	۴۴	
۹۳۵	نوبادہ منیر	منیر لاہوری	6½ X 10	۴۰	
۹۳۶	ہادی الصبیان	سید حیدر غلام حیدر	6½ X 10	۱۶	
۹۳۷	انتخاب بوستان	....	6½ X 10	۸۰	
۹۳۸	عطیہ کبریٰ	خان آرزو	6½ X 10	۳۲	
۹۳۹	گلستان حکیم قاآنی	قاآنی ملک الشعراء	7¼ X 11	۱۲۶	
۹۴۰	مثنوی سبیل	حکیم منور حسین امروہوی	5½ X 9	۵۰	
۹۴۱	صد پند سودمند	حکیم لقمان	5½ X 9	۶۴	

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	کیفیت
۹۴۲	موہبت عظمیٰ	سراج الدین آرزو	5½ X 9	۸۴	
۹۴۳	مناجات ہفت پیکر	منشی اوماں پرشاد	6½ X 10	۷۴	
۹۴۴	می باید پسندید	منشی رائے چند	6½ X 10	۲۸	
۹۴۵	نکات اخلاق	حکیم احسان علی	6½ X 10	۶۰	
۹۴۶	گلشنِ فیض قواعد فارسی	فیض احمد	7¼ X 11	۳۲	
۹۴۷	مطلع السعدین	وارستہ لاہوری	7¼ X 11	۱۰۲	
۹۴۸	مفید نامہ	شاہ محمّد	6½ X 10	۶۸	
۹۴۹	نہرالفصاحت	مرزاقتیل	6½ X 10	۷۲	
۹۵۰	انشاء بہارعجم	رقعات وخطوط	6½ X 10	۳۲	
۹۵۱	انشاء فیض رساں		6½ X 10	۱۰۶	
۹۵۲	انشاء خلیفہ	حاجی خلیفہ	6½ X 10	۶۶	
۹۵۳	انشاء تمیز	منشی کالی رائے	6½ X 10	۳۸	
۹۵۴	انشاء مادھورام	مادھورام، منشی عہد عالمگیر	6½ X 10	۱۱۶	
۹۵۵	انشاء بہارہند	عبدالعزیز آروی	6½ X 10	۳۴	
۹۵۶	انشاء جامی	عبدالرحمٰن جامی	6½ X 10	۷۶	
۹۵۷	انشاء فائق	منشی محمد فائق	6½ X 10	۳۲	
۹۵۸	انشاء دولت رام	....	6½ X 10	۲۰	
۹۵۹	انشاء صفدری	صفدرعلی	6½ X 10	۸۸	
۹۶۰	انشاء گلزارعجم	مولوی مقبول احمد	7¼ X 11	۸۴	
۹۶۱	انشاء دل آویز	مولوی عبدالعزیز	7¼ X 11	۴۲	
۹۶۲	انشاء مجیب	منشی محمد جعفر	7¼ X 11	۳۲	
۹۶۳	انشاء صفیر بلبل	....	7¼ X 11	۹۸	
۹۶۴	انشاء دلکشا	....	7¼ X 11	۴۸	
۹۶۵	انشاء خیالات نادرہ	....	6½ X 10	۵۴	
۹۶۶	انشاء بےنقاط	منشی کامتاپرشاد	6½ X 10	۱۲	

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	کیفیت
۹۶۷	انشاء ہرسہائے	منشی ہرسہائے	6½ X 10	۳۴	
۹۶۸	انشاء منیر بخطِ نستعلیق	میر صافی منیر لاہوری	6½ X 10	۵۸	
۸۶۹	انشاء منیر بخطِ شکست	میر صافی منیر لاہوری	6½ X 10	۷۰	
۹۷۰	انشاء خرد افروز	منشی قمرالدین لاہوری	6½ X 10	۲۴	
۹۷۱	پنج رقعہ ظہوری مع شرح	ملا نورالدین ظہوری	7¼ X 11	۶۰	
۹۷۲	پنج رقعہ ولایت	منشی ولایت حسین	7¼ X 11	۳۲	
۹۷۳	نوطرز مرصّع	طباطبائی	6½ X 10	۱۰۲	
۹۷۴	تاج المدائح	منشی انور حسین تسلیم	6½ X 10	۱۰۴	
۹۷۵	حسن وعشق	نعمت خاں عالی	6½ X 10	۲۶	
۹۷۶	پندنامہ عطّار	فریدالدین عطّار	7¼ X 11	۲۴	
۹۷۷	رموزِ حقیقت	....	7¼ X 11	۱۲	
۹۷۸	رسالہ حق نما	شاہزادہ داراشکوہ	7¼ X 11	۲۰	
۹۷۹	گلشن اسرار	مولوی انور علی	7¼ X 11	۴۲	
۹۸۰	گنجینۂ عرفان	مجموعہ شش مثنویات اخلاقی	7¼ X 11	۵۲	
۹۸۱	می باید شنید	رفعت علی	7¼ X 11	۲۰	
۹۸۲	مرغوب القلوب	مولانا شمس الدین	7¼ X 11	۲۴	
۹۸۳	مثنوی عطّار	فریدالدین عطّار	7¼ X 11	۴	
۹۸۴	لمعۃ الانوار	شاہ محمد مہدی	6½ X 10	۸۰	
۹۸۵	لوائح جامی	مولانا عبدالرحمٰن جامی	6½ X 10	۳۰	
۹۸۶	مکتوبات جوابی	شیخ شرف الدین یحییٰ منیری	6½ X 10	۵۶	
۹۸۷	می باید دید	ملّا محمد حسین	6½ X 10	۲۴	
۹۸۸	مثنوی شیخ بہلول	شیخ بہلول	6½ X 10	۳۰	
۹۸۹	مجموعہ نکات فقر	مولوی مظہر علی العلائی	6½ X 10	۷۸	
۹۹۰	مثنوی ذو بحرین	سید اکبر علی خاں شیرازی	6½ X 10	۴۲	
۹۹۱	مثنوی اسرار العوارف		5½ X 9	۴۸	

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	کیفیت
۹۹۲	ہدایت المومنین	ملّا معین الدین	6½ X 10	۳۰	
۹۹۳	افشائے راز فریمن	ظہیرالدین بلگرامی	6½ X 10	۳۶	
۹۹۴	مجموعہ اسکندر ذوالقرنین	....	6½ X 10	۸۶	
۹۹۵	جنگ نامہ نعمت خاں	نعمت خاں عالی	7¼ X 11	۳۲	
۹۹۶	عروض سیفی	....	7¼ X 11	۵۲	
۹۹۷	مخزن اسرار صہبائی	علامہ امام بخش صہبائی	6½ X 10	۷۲	حل معمہ کے قواعد
۹۹۸	جواہر منظوم صہبائی	علامہ امام بخش صہبائی	6½ X 10	۳۲	معمائی رباعیات
۹۹۹	ترجیع بند خود رفتہ	منشی بہاری لال	6½ X 10	۲۶	
۱۰۰۰	شرح معمائے نصیر ہمدانی	امام بخش صہبائی	7¼ X 11	۵۲	
۱۰۰۱	مفرح القلوب	مفتی تاج الدین	6½ X 10	۸۰	قصہ
۱۰۰۲	مقصود نجات (سیرت علیؑ)	سید مختار حسین نقوی	6½ X 10	۱۶	سیرت
۱۰۰۳	محشرستان غم	ابوطاہر الفت امیٹھوی	6½ X 10	۱۲	مرثیہ
۱۰۰۴	پنج گنج خسروی	امیر خسرو دہلوی	6½ X 10	۲۸	

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۰۰۵	چمنستان آنندرام	آنندرام مخلص	6½ X 10	۷۲	فارسی	
۱۰۰۶	آداب معینیہ	مولوی معین الدین	6½ X 10	۲۰	فارسی	
۱۰۰۷	الف بائے فارسی	مولوی معین الدین	7¼ X 11	۱۶	فارسی	
۱۰۰۸	اللہ خدائی	....	5¼ X 9	۱۶	فارسی	
۱۰۰۹	بندگی نامہ	رائے کنہیا لال	6½ X 10	۲۴	فارسی	
۱۰۱۰	بستان خلیل	....	5½ X 9	۴۰	فارسی	
۱۰۱۱	بہار دانش جلی قلم	ابوالفضل	7¼ X 11	۴۴۴	فارسی	۱/۸۰
۱۰۱۲	بہار دانش خفی قلم	ابوالفضل	7¼ X 11	۲۹۲	فارسی	۶۰/-
۱۰۱۳	قواعد منی لال	پنڈت منی لال	5½ X 9	۶۲	اردو	۱۲/-
۱۰۱۴	گلدستۂ عجم	مولوی مجیب اللہ خاں	6½ X 10	۸۰	اردو	۱۵/-
۱۰۱۵	مفتاح اللسان	مولوی علی بن محمد	6½ X 10	۸۴	اردو	۲۰/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۰۱۶	مصدرفیوض	مولوی نذیرالدین	6½ X 10	۹۴	اردو	۲۰/-
۱۰۱۷	زبدۃالقواعدحصّہ اوّل	ادارہ	6½ X 10	۱۶	اردو	۲۰/-
۱۰۱۸	زبدۃالقواعدحصّہ دوم	ادارہ	6½ X 10	۹۴	اردو	۱۲/-
۱۰۱۹	اصولِ برجستہ	مولانا عبدالحق دہلوی	6½ X 10	۵۸	فارسی	۱۰/-
۱۰۲۰	حدائق البلاغت	شمس الدین فقیر	7¼ X 11	۲۲۴	فارسی	۵۰/-
۱۰۲۱	ترجمہ شرح قصائدبدرچاچ	مولوی ابوالحسن فریدآبادی	7¼ X 11	۳۴۲	اردو	۱/۴۰
۱۰۲۲	ترجمہ شرح قصائدعرفی	مولوی ابوالحسن فریدآبادی	7¼ X 11	۱۷۶	اردو	۴۰/-
۱۰۲۳	ترجمہ شرح قصائدعرفی	مولوی عبدالمجیدخاں	7¼ X 11	۴۲۴	اردو	۱/۵۰

ترجمه های کتب سنسکرت در زبان فارسی

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۰۲۴	رامائن امرپرکاش	منشی امرسنگھ	6½ X 10	۵۴۸	فارسی	۱/۹۰
۱۰۲۵	مہابھارت آدپرب	علاّمہ فیضی بن مبارک	7¼ X 11	۳۰۸	فارسی	۷۵/-
۱۰۲۶	مہابھارت سبھاپرب	رکن دربارشہنشاہ اکبر	7½ X 11	۸۸	فارسی	۲۵/-
۱۰۲۷	مہابھارت براٹ پرب	// //	7½ X 11	۴۸	فارسی	۱۵/-
۱۰۲۸	مہابھارت بن پرب	// //	7½ X 11	۱۸۰	فارسی	۵۰/-
۱۰۲۹	مہابھارت ادیوک پرب	// //	7½ X 11	۱۱۲	فارسی	۲۵/-
۱۰۳۰	مہابھارت بھیشم پرب	// //	7½ X 11	۸۰	فارسی	۲۰/-
۱۰۳۱	مہابھارت ورون پرب	// //	7½ X 11	۱۳۰	فارسی	۳۱/-
۱۰۳۲	مہابھارت کرن پرب	// //	7½ X 11	۲۴۶	فارسی	۶۰/-
۱۰۳۳	مہابھارت شانت پرب	// //	7½ X 11	۶۵۸	فارسی	۱/۵۰
۱۰۳۴	مہاشل وسونیک واستری پرب	// //	7½ X 11	۶۶	فارسی	۲۰/-
۱۰۳۵	مہاانساسن پرب	// //	7½ X 11	۲۶۰	فارسی	۷۵/-
۱۰۳۶	مہااسمیدھ پرب	// //	7½ X 11	۲۵۴	فارسی	۷۵/-
۱۰۳۷	مہااسراشک پرب	// //	7½ X 11	۵۲	فارسی	۲۰/-
۱۰۳۸	مہاموسل پرب	// //	7½ X 11	۲۴	فارسی	۱۰/-
۱۰۳۹	مہاپرستھان پرب	// //	7½ X 11	۵۸	فارسی	۲۰/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۰۴۰	مہاسورگادین پرب	علامہ فیضی رکن دربارشہنشاہ اکبر	7½ X 11	۶	فارسی	۵/-
۱۰۴۱	برج بلاس	منشی سری کرشن،شاد	7½ X 11	۱۹۴	فارسی	۳۱/-
۱۰۴۲	بوستانِ معرفت	بابومادھوداس	6¼ X 10	۲۹۰	فارسی	۵۰/-
۱۰۴۳	رامائن مسیحی	مسیح کاشی، بعہد جہانگیر	6¼ X 10	۲۳۲	فارسی	۷۵/-
۱۰۴۴	رامائن بالمیکی منظوم	مترجم منشی امانت رائے	7¼ X 11	۶۸۴	فارسی	۱/۵۰
۱۰۴۵	رامائن اسمیدھ معروف بہ جہانِ ظفر	مترجم منشی مکھن لال	7¼ X 11	۱۹۶	فارسی	۳۱/-
۱۰۴۶	سفرنگ ست سی	مترجم جوشی آنندی لال	7¼ X 11	۳۳۲	فارسی	۷۵/-
۱۰۴۷	مجموعہ بیدانت سار	مترجم چندربھان	6½ X 10	۱۲۰	فارسی	۲۵/-
۱۰۴۸	حدائق المعرفت ترجمہ پوتھی ابروکھا	مترجم پنڈت لکشمی نرائن	6½ X 10	۲۸	فارسی	۱۰/-
۱۰۴۹	خیالات شیدا	مترجم پنڈت امرناتھ	6½ X 10	۳۴	فارسی	۱۰/-
۱۰۵۰	سداماں چرتر	مترجم منشی جگن ناتھ سہائے	7½ X 11	۲۲	فارسی	۱۰/-
۱۰۵۱	سداماں چرترمنظوم	مترجم منشی جگن ناتھ سہائے	7½ X 11	۱۶	فارسی	۵/-
۱۰۵۲	مہاتم ایکاوشی	مترجم منشی دیبی پرشاد	7½ X 11	۲۸	فارسی	۱۰/-
۱۰۵۳	نرگستان ترجمہ رامائن	مرزاعبدالقادربیدل	7½ X 11	۱۱۶	فارسی	۲۰/-

علم تاريخ ،سوانح و سفر نامها (فارسی)

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۵۰۴	جہانگیرنامہ	خواجہ ابوالحسن	5½ X 9	۲۸۴	فارسی	۷۵/-
۱۰۵۵	خصائل السعادت	منشی سعادت علی خاں	6½ X 10	۲۲۸	فارسی	۷۵/-
۱۰۵۶	روضۃ الصفا ۷حصوں میں	خاوندشاہ بن محمود ہروی	22 X 14	۹۰۸	فارسی	-/۱۰
۱۰۵۷	سیرالمتاخرین کامل ۳جلدیکجا	سیدغلام حسنین طباطبائی	10 X 13	۹۹۸	فارسی	۴/۲۵
۱۰۵۸	طبقات اکبری	ملاّ نظام الدین (بعہداکبری)	10 X 13	۶۶۸	فارسی	-/۲
۱۰۵۹	عمادالسعادت (تاریخ اودھ)	سیدغلام علی خاں	10 X 13	۲۰۶	فارسی	۱/۲۵
۱۰۶۰	مفتاح التواریخ	مسٹرٹامسن ولیم	10 X 13	۴۲۴	فارسی	۱/۵۰
۱۰۶۱	وقائع نعمت خان عالی	نعمت خان عالی (عہداورنگ زیب)	7¼ X 11	۱۵۸	فارسی	۳۱/-
۱۰۶۲	ہفت تماشائے قتیل	....	.....	.....	.....	.....
۱۰۶۳	(ہندومذہب کی تاریخ)	مرزامحمدحسن قتیل	6½ X 10	۱۶۴	فارسی	۳۱/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۰۶۴	دبستان مذاہب (مذاہب کی تاریخ)	....	6½ X 10	۴۰۰	فارسی	۱/۔
۱۰۶۵	آئین اکبری ۳ حصّے مصوّر	شیخ ابوالفضل بن مبارک	10 X 15	۸۷۸	فارسی	۳/۔
۱۰۶۶	تاریخ فرشتہ ۲ جلد کامل	ملاّ محمد قاسم، فرشتہ عرف ہندوشاہ	10 X 13	۸۰۴	فارسی	۴/۔
۱۰۶۷	تاریخ طبری (ترجمہ فارسی)	علاّمہ ابوجعفر بن جریر طبری	8 X 12	۸۰۶	فارسی	۳/۔
۱۰۶۸	تاریخ روسیہ (انگریزی)	مترجم فارسی مولانا ابوالحسن فرید آبادی	7¼ X 11	۴۹۴	فارسی	۲/۵۰
۱۰۶۹	مہرنیم روز	مرزا اسداللہ خاں غالب	5½ X 9	۶۴	فارسی	۔/۲۵
۱۰۷۰	تذکرہ علمائے ہند	محمد عبدالشکور عرف رحمٰن علی	6½ X 10	۲۸۶	فارسی	۔/۷۵
۱۰۷۱	جامع التواریخ	قاضی قیصر محمد فرید پوری	10 X 13	۳۰۴	فارسی	۱/۲۵
۱۰۷۲	جذب القلوب	مولانا عبدالحق محدث دہلوی	7¼ X 11	۲۶۰	فارسی	۔/۵۰
۱۰۷۳	خزینۃ الاصفیاء ۲ جلد	مولوی محمد طاہر	6½ X 10	۱۱۹۰	فارسی	۲/۲۵
۱۰۷۴	روضۃ الشہداء	ملاحسین واعظ کاشفی	6½ X 10	۳۰۹	فارسی	۔/۷۵
۱۰۷۵	رشحات	مولانا فخرالدین علی بن الحسین کاشفی	6½ X 10	۳۷۰	فارسی	۔/۸۰
۱۰۷۶	سفینۂ رحمانی	حافظ عبدالرحمٰن حیرت	7½ X 11	۱۳۸	فارسی	۔/۲۵
۱۰۷۷	سیرالاقطاب	علامہ شیخ عبدالرحیم بن شیخ بینا	6½ X 10	۳۶۰	فارسی	۔/۵۰
۱۰۷۸	سفینۃ الاولیاء	محمد داراشکوہ بن شاہ جہاں	7¼ X 11	۲۲۰	فارسی	۔/۴۵
۱۰۷۹	شواہد النبوۃ	مولانا عبدالرحمٰن جامی	7¼ X 11	۲۴۸	فارسی	۔/۵۰
۱۰۸۰	فتوح الحرمین	حضرت شیخ عبدالقادر جیلانی مع نقشہ جات	6½ X 10	۱۴۲	فارسی	۔/۵۰
۱۰۸۱	مجالس العشاق	امیر سلطان حسین نبیرہ امیر تیمور گورگاں	6½ X 10	۲۷۲	فارسی	۔/۶۰
۱۰۸۲	مدارج النبوۃ (سیرت رسول جلد اوّل)	مولانا عبدالحق محدث دہلوی	6½ X 10	۶۵۰	فارسی	۱/۵۰
۱۰۸۳	مدارج النبوۃ (سیرت رسول جلد دوم)	مولانا عبدالحق محدث دہلوی	6½ X 10	۷۹۶	فارسی	۱/۷۵
۱۰۸۴	معارج النبوۃ (سیرت)	ملاّ محمد معین کاشفی	6½ X 10	۱۲۲۴	فارسی	۲/۵۰
۱۰۸۵	توزک جہانگیری ۲ حصّے ۲ جلد	نورالدین جہاں گیر بادشاہ ہند	10 X 13	۸۵۶	فارسی	۵/۔
۱۰۸۶	حیات القلوب (سیرت) ۳ جلد اوّل	شیخ الاسلام ملا محمد باقر مجلسی	10 X 13	۴۷۰	فارسی	۱/۶۰
۱۰۸۷	حیات القلوب (سیرت) ۳ جلد دوم	شیخ الاسلام ملا محمد باقر مجلسی	10 X 13	۶۷۶	فارسی	۲/۵۰
۱۰۸۸	حیات القلوب (سیرت) ۳ جلد سوم	شیخ الاسلام ملا محمد باقر مجلسی	10 X 13	۱۹۶	فارسی	۔/۸۰

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۰۸۹	نفاس الانس	مولانا عبدالرحمٰن جامی	10 X 13	۳۰۰	فارسی	۱/۶۰
۱۰۹۰	وقائع شاہ معین الدین چشتی	مولوی عظمت علی صاحب	6½ X 10	۶۶	فارسی	۔/۱۵
۱۰۹۱	جامع طیبی (سیرت)	شاہ طیّب اللٰہی	6½ X 10	۸۸	فارسی	۔/۱۵
۱۰۹۲	تحریر الشہادتین	شاہ عبدالعزیز محدث دہلوی	7½ X 11	۱۱۰	فارسی	۔/۲۰
۱۰۹۳	جنگ نامہ نعمت خاں	نعمت خان عالی	7½ X 11	۳۲	فارسی	۔/۱۰
۱۰۹۴	شاہ نامہ قاسم گنا آبادی	قاسم گنا آبادی	7½ X 11	۱۰۶	فارسی	۔/۳۰
۱۰۹۵	تاریخ مکّہ معظّمہ	....	10 X 13	۴۲۴	فارسی	۲/۔
۱۰۹۶	ظفرنامہ ہاتفی	ملاّ ہاتفی	6½ X 10	۱۰۸	فارسی	۔/۲۵
۱۰۹۷	شرح سفرالسعادت	مولانا عبدالحق دہلوی	10 X 13	۵۸۸	فارسی	۳/۔
۱۰۹۸	غزوات حیدری	مرزا محمد رفیع	10 X 13			۳/۔
۱۰۹۹	مہرنیم روز	مرزا اسداللہ خاں غالب	6½ X 10		فارسی	۔/۵۰
۱۱۰۰	اکبرنامہ مع حواشی	علاّمہ ابوالفضل	6½ X 10		فارسی	۴/۔
۱۱۰۱	وقائع نعمت خان عالی	نعمت خان عالی (عہد عالمگیری)	6½ X 10		فارسی	۔/۴۵
۱۱۰۲	فوائد سعدیہ حالات شاہ میناؒ	شاہ مظفر علی	10 X 13		فارسی	۔/۷۵
۱۱۰۳	تذکرہ علمائے ہند	مولوی رحمٰن علی	10 X 13	۳۰۰	فارسی	۔/۸۰
۱۱۰۴	سبحۃ المرجان فی آثار ہندوستان	میر غلام علی آزاد بلگرامی	10 X 13		فارسی	
۱۱۰۵	مآثر الکرام	میر غلام علی آزاد بلگرامی	10 X 13		فارسی	

ترجمه کتابهای فارسی در زبان اردو و هندی

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۱۰۶	ترجمہ داستان امیر حمزہ	پنڈت کالی چرن (ٹائپ)	8 X 13	۴۹۴	ہندی	۱/۲۵
۱۱۰۷	بچتر چرتر، ترجمہ طلسم ہوشربا اوّل	پنڈت کنج بہاری (ٹائپ)	8 X 13	۴۹۴	ہندی	۱/۵۰
۱۱۰۸	سپہر رجنی چرتر ترجمہ الف لیلیٰ مصوّر	پنڈت پیارے لال (ٹائپ)	8 X 13	۵۰۰	ہندی	۳/۔
۱۱۰۹	قصہ چہار درویش	پنڈت جیورام	6½ X 10	۲۶۶		۱/۵۰
۱۱۱۰	ترجمہ شاہ نامہ فردوسی جلد اوّل	لالہ سوامی دیال	6½ X 10	۴۶۴		۲/۵۰
۱۱۱۱	ترجمہ طوطا کہانی	لالہ سوامی دیال	6½ X 10	۱۰۶		۔/۲۰
۱۱۱۲	ترجمہ گل بکاؤلی	لالہ بیچو سنگھ	6½ X 10	۹۰		۔/۲۰

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۱۱۳	ترجمہ قصہ حاتم طائی	جیورام جی	6½ X 10	۲۵۶		۴۰/-
۱۱۱۴	ترجمہ فسانۂ عجائب	پنڈت رام رتن	6½ X 10	۱۳۶		۲۰/-
۱۱۱۵	ترجمہ قصہ گل وصنوبر	جیورام جی	6½ X 10	۷۰		۱۵/-
۱۱۱۶	ترجمہ مثنوی میرحسن	پنڈت پیارے لال	6½ X 10	۱۱۲		۱۵/-
۱۱۱۷	ترجمہ اندرسبھا امانت	امانت لکھنوی	7¼ X 11	۸۰		۱۲/-
۱۱۱۸	ترجمہ عجائب المخلوقات باتصویر	پنڈت پیارے لال جی	8 X 12	۷۲۸		۳/-
۱۱۱۹	ترجمہ طلسم فرنگ	پنڈت پیارے لال جی	7¼ X 11	۵۲۰		۲/۵۰
۱۱۲۰	ترجمہ علاج الغرباء	پنڈت پیارے لال جی	7¼ X 11	۳۸۶		۷۵/-

ترجمۂ کتابهای عربی،فارسی و اردو در زبان انگلسی

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۱۲۱	ترجمہ گلستانِ سعدی	مترجم (ادارہ)	4 X 6	۳۵۰	انگریزی	۱/۲۵
۱۱۲۲	ترجمہ اخوان الصفا	ادارہ	4 X 6		انگریزی	۶۰/-
۱۱۲۳	ترجمہ انتخاب گلستاں	ادارہ	4 X 6	۱۵۰	انگریزی	۱/۲۵
۱۱۲۴	ترجمہ انتخاب بوستاں	ادارہ	4 X 6	۱۷۰	انگریزی	۱/۲۵
۱۱۲۵	ترجمہ الف لیلیٰ چار جلد، جلد اوّل	ادارہ	4½ X 8	۳۰۰	قصص	۵۰/-
۱۱۲۶	ترجمہ الف لیلیٰ جلد دوم	ادارہ	4½ X 8	۳۰۰	قصص	۵۰/-
۱۱۲۷	ترجمہ الف لیلیٰ جلد سوم	ادارہ	4½ X 8	۳۰۰	قصص	۵۰/-
۱۱۲۸	ترجمہ الف لیلیٰ جلد چہارم	ادارہ	4½ X 8	۳۰۰	قصص	۵۰/-
۱۱۲۹	ترجمہ گل بکاؤلی	ادارہ	4½ X 8	۳۵۰	قصص	۷۵/-
۱۱۳۰	ترجمہ باغ وبہار، قصہ چہار درویش	ادارہ	4 X 6	۴۵۰	قصص	۴/-
۱۱۳۱	خرد افروز	ادارہ	4 X 6	۲۰۰	قصص	۲/-

نجوم، جَفَر و رمل

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۱۳۲	انوار الرمل	عبدالغنی شاہ رمال	7¼ X 11	۵۲۸	فارسی	۱/-
۱۱۳۳	آئینۂ قسمت	منشی مہابلی پرشاد	6½ X 10	۱۹۲	اردو	۴۰/-
۱۱۳۴	انوار النجوم	....	6½ X 10	۲۴۸	اردو	۱/-
۱۱۳۵	ثمرۂ شجرۂ نجوم	حضرت علی شاہ بن محمد قاسم	6½ X 10	۲۰۸	فارسی	۵۰/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۱۳۶	دلدار الرمل	میر غلام حسین رمّال	6½ X 10	۴۰۴	اردو	۱/-
۱۱۳۷	رسالہ جفر (نظم ونثر)	محمد نعیم	6½ X 10	۲۲۸	فارسی	۱/۶۰
۱۱۳۸	کنز الحسین	میر غلام حسین رمّال	6½ X 10	۲۵۰	فارسی	۷۵/-
۱۱۳۹	لوحِ جبیں (ترجمۂ انگلسی)	مترجم شعبۂ تصنیف وترجمہ	5½ X 9	۶۰	اردو	۲۵/-
۱۱۴۰	محبوب الرمل	....	6½ X 10	۲۰۸	اردو	۷۵/-
۱۱۴۱	مصداق الرمل	محمد عطاء اللہ رمّال	6½ X 10	۱۴۰	فارسی	۳۱/-
۱۱۴۲	مجموعہ رسائل رمل	مختلف مصنفین	6½ X 10	۳۱۸	فارسی	۶۰/-
۱۱۴۳	مکمل رمل سرخاب	غلام حسنین	6½ X 10	۵۰۰		۱/۲۰
۱۱۴۴	انتخاب النجوم	منشی مہتاب رائے	6½ X 10	۶۶	اردو	۲۰/-
۱۱۴۵	رسالہ بے نظیر	منشی دبی پرشاد	6½ X 10	۲۸	اردو	۱۰/-
۱۱۴۶	سراج الرمل	سید روشن علی	7¼ X 11	۱۰۲	فارسی	۲۰/-

متفرق علوم و معلومات عامه

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۱۴۷	عجائب المعلومات	....	5½ X 9	۵۲	اردو	۱۵/-
۱۱۴۸	عقد ثریا (عملیات، فالنامہ)	....	6½ X 10	۶۰	اردو	۱۵/-
۱۱۴۹	طلسم عجائب مع نقوش وتصاویر	مولوی احمد علی	6½ X 10	۶۴	اردو	۱۵/-
۱۱۵۰	طلسم روحانی (تعبیر نامہ بترتیب حروف تہجی)	مولوی حسین احمد	6½ X 10	۸۸	اردو	۲۰/-
۱۱۵۱	عقل وذہانت کی میزان (چیستان، پہیلیاں)	....	5½ X 9	۲۴	اردو	۱۰/-
۱۱۵۲	سلکِ مسلسل (لطائف معمے تاریخ گوئی)	....	7¼ X 11	۲۲	اردو	۱۲/-
۱۱۵۳	رسالہ قیافہ	آغا حیدر علی بیگ	5½ X 9	۱۲	اردو	۵/-
۱۱۵۴	جوہر جلائے برق (ملمع سازی)	بابو جواہر لال	5½ X 9	۷۴	اردو	۲۰/-
۱۱۵۵	دریائے طلسم	نجم الحق	5½ X 9	۲۰	اردو	۱۰/-
۱۱۵۶	خالِ خیال (فالنامہ)	قاضی محمد رضی	6½ X 10	۱۶	اردو	۵/-
۱۱۵۷	دائرہ علم (عام معلومات)	قاضی محمد رضی	6½ X 10	۳۲	اردو	۱۰/-
۱۱۵۸	اردو ترجمہ حیات الحیوان عربی جلد اوّل	شعبۂ تصنیف وترجمہ	8 X 12	۵۰۶	اردو	۲/-
۱۱۵۹	اردو ترجمہ حیات الحیوان عربی جلد دوم	شعبۂ تصنیف وترجمہ	8 X 12	۵۷۰	اردو	۲/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۱۶۰	مطلع العلوم ومجمع الفنون اردو ۲ جلد یکجا	مترجم منشی زین العابدین	9 X 11	۷۱۸	اردو	۳/۲۵
۱۱۶۱	دبستانِ مذاہب		6½ X 10	۴۰۰	فارسی	۱/ـ
۱۱۶۲	باغِ اعجازِ جواہر باتصویرفن شعبدہ	منشی جواہرلال	4½ X 7	۳۴۲	اردو	ـ/۷۵
۱۱۶۳	طلسم فرنگ (مصنفہ ڈاکٹر گریگری انگریزی) (مسمریزم)	مترجم منشی جواہرلال (مسمریزم)	6½ X 10	۴۷۴	اردو	۱/۷۵
۱۱۶۴	معجزات انسانی	مترجم میرامداد حسین	6½ X 10	۱۹۲	اردو	ـ/۴۰
۱۱۶۵	عجائب المخلوقات باتصویر	علاّمہ عمادالدین زکریا	8 X 12	۵۹۶	فارسی	۱۲/ـ
۱۱۶۶	ترجمہ عجائب المخلوقات باتصویر	مترجم شعبہ تصنیف وترجمہ	8 X 12	۵۷۶	اردو	۱۱/ـ
۱۱۶۷	عقل وشعور	مولوی نظام الدین بدایوانی	8 X 12	۴۹۶	اردو	۲/ـ
۱۱۶۸	تاثیرالانظار (مسمریزم)	سید محمد نقی	6½ X 10	۱۳۳	اردو	ـ/۲۵
۱۱۶۹	اندرجال	منشی سوامی دیال	5½ X 9	۱۸۴	اردو،انگریزی	ـ/۴۰
۱۱۷۰	جامع تراکیب نظم (اقسام گلٹ)	بابوجواہرلال سنگھ	7¼ X 11	۶۶	اردو	ـ/۵۰
۱۱۷۱	معلّم العمل	مولوی عبدالحامد	6½ X 10	۶۶	اردو	ـ/۲۵
۱۱۷۲	کلام الملک باتصویر	مترجم بابوبنودی لال	5½ X 9	۵۲۲	اردو	۲/ـ
۱۱۷۳	ترجمہ تقاریرلارڈ ڈفرن	مترجم بابوبنودی لال	5½ X 9	۵۲۲	اردو	۲/ـ
۱۱۷۴	گنجینۂ صنائع وبدائع (صنعت وحرفت)	بابوجواہرلال سنگھ	9 X 13	۲۶۰	اردو	ـ/۷۵
۱۱۷۵	معلومات الآفاق باتصویر	امین الدین خاں	8 X 12	۱۹۲	فارسی	۲/ـ
۱۱۷۶	مخزن علوم مع نقشۂ ہند	منشی برج موہن	6½ X 10	۱۷۴	فارسی	ـ/۴۰
۱۱۷۷	مکتوبات لارڈ ڈفرن	مترجم مولاناابوالحسن فریدآبادی	5½ X 9	۳۱۲	اردو	۲/ـ
۱۱۷۸	معلم السیاست	مترجم مولاناابوالحسن فریدآبادی	5½ X 9	۳۹۸	اردو	۲/ـ
۱۱۷۹	ترجمہ پولیٹکل اکنامی ازجان اسٹوارٹ مل	....	......	.....	اردو	.....
۱۱۸۰	ترجمہ مکتوبات لارڈ ڈفرن	مترجم پنڈت رتن ناتھ سرشار	5½ X 9	۴۱۴	اردو	۲/ـ
۱۱۸۱	مظہرالمضامین	مولوی مظہرالحق دہلوی	5½ X 9	۱۵۸	اردو	ـ/۴۰
۱۱۸۲	واقعات عجیبہ وغریبہ (فارسی)	مترجم سید نقی حسن شاگرد حیدرخاں	5 X 9	۱۵۶	اردو	ـ/۳۰
۱۱۸۳	ہفت تماشائے قتیل	محمد حسن قتیل	6½ X 10	۱۶۴	فارسی	ـ/۳۰
۱۱۸۴	انیس السیاحین ۳ حصّے	منشی درگاپرشاد انسپکٹراسکولس	5½ X 9	۳۲۶	اردو	ـ/۵۰

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۱۸۵	یادگارِ ہندی	رائے بہادر کنہیالال	5½ X 9	۱۸۶	اردو	ـ/۴۰
۱۱۸۶	رسالہ منازعہ تقدیروتدبیر	ملاّ نجم الحق	5½ X 9	۲۰	فارسی	ـ/۱۰
۱۱۸۷	سرودِ غیبی خیابان تاریخ	سید محمد علی جویامرادآبادی	5½ X 9	۱۳۴	اردو	ـ/۲۵

تواریخ (اردو)

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۱۸۸	آثارالصنادید	سرسید احمد خاں	9 X 11	۵۶۶	اردو	۲/ـ
۱۱۸۹	افتکارالتواریخ ترجمہ امیرنامہ	منشی دیبی پرشاد زیرنگرانی نواب ٹونک	6½ X 10	۶۶۶	اردو	۳/ـ
۱۱۹۰	انیس السیاحین	منشی درگاپرشاد	5½ X 9	۲۲۶	اردو	ـ/۵۰
۱۱۹۱	ترجمہ تاریخ فرشتہ ۲ جلد کامل	شعبۂ تصنیف وترجمہ مطبع نولکشور	8 X 12	۱۰۷۴	اردو	۴/ـ
۱۱۹۲	تاریخ ٹاڈ راجستھان ۲ جلد کامل	ازجمس ٹاد، مترجم افق لکھنوی	8 X 12	۱۹۲۶	اردو	۱۵/ـ
۱۱۹۳	تاریخ عہدنامہ جات واقرارنامہ جات ۷ جلد کامل	مترجم پنڈت کنہیالال	9 X 13	۳۴۰	اردو	۴/۲۵
۱۱۹۴	تاریخ جلداوّل متعلق بنگال،آسام،برما	مترجم پنڈت کنہیالال			اردو	
۱۱۹۵	تاریخ جلددوم پنجاب ونیپال	مترجم پنڈت کنہیالال	9 X 13	۴۵۲	اردو	۴/۲۵
۱۱۹۶	تاریخ جلدسوم،صوبجات متوسط	مترجم پنڈت کنہیالال	9 X 13	۳۵۸	اردو	۴/۲۵
۱۱۹۷	تاریخ جلدچہارم،راجپورتانہ مالوہ	مترجم پنڈت کنہیالال	9 X 13	۵۳۴	اردو	۴/۲۵
۱۱۹۸	تاریخ جلدپنجم،مدراس،سیلون	مترجم پنڈت کنہیالال	9 X 13	۴۵۰	اردو	۴/۲۵
۱۱۹۹	تاریخ جلدششم،بمبئی	مترجم پنڈت کنہیالال	9 X 13	۴۵۲	اردو	۴/۲۵
۱۲۰۰	تاریخ جلدہفتم سندھ دیگرممالک ایشیاء	مترجم پنڈت کنہیالال	9 X 13	۳۶۴	اردو	۴/۲۵
۱۲۰۱	تاریخ بغاوت ہند ۱۸۵۷ء	مترجم پنڈت کنہیالال	6½ X 10	۳۹۶	اردو	۱/۲۵
۱۲۰۲	ترجمہ تاریخ سیرالمتاخرین ۳ جلد	مترجم منشی گوکل پرشاد	8 X 12	۱۱۱۴	اردو	۸/۵۰
۱۲۰۳	تاریخ راجگانِ اودھ باتصویر	داروغہ عباس علی	6½ X 10	۳۳۸	اردو	۳/ـ
۱۲۰۴	ترجمہ تاریخ مصر،سرڈی،مکنتری	مترجم مولوی ابوالحسن فریدآبادی	6½ X 10	۴۷۶	اردو	۲/۵۰
۱۲۰۵	تاریخ سلاطین اودھ قیصرالتواریخ ۲ جلد	سید کمال الدین حسینی	7½ X 11	۹۲۴	اردو	۴/ـ
۱۲۰۶	ترجمہ منتخب التواریخ بدایونی	مترجم مولوی احتشام الدین مرادآبادی	8 X 12	۵۵۴	اردو	۲/۵۰
۱۲۰۷	تاریخ جدولیہ	منشی خادم حسین اکبرآبادی	7¼ X 11	۵۸۲	اردو	۲/ـ
۱۲۰۸	تذکرۃ الکاملین	ماسٹررام چندردہلوی	6½ X 10	۲۱۰	اردو	/۵۰

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۲۰۹	تاریخ پورٹ بلیر، انڈمان	منشی محمد جعفر تھانیسری	6½ X 10	۲۲۴	اردو	-/۵۰
۱۲۱۰	اعمال نامہ روس تاریخ روس	از ڈی۔ سیکٹری مترجم شعبہ ترجمہ	6½ X 10	۲۸۲	اردو	۳/۵۰
۱۲۱۱	اکبرنامہ ابوالفضل	مترجم منشی دیبی پرشاد	6½ X 10	۴۲۲	اردو	-/۱
۱۲۱۲	ارشادالملوک تقاریر لارڈ لینڈون	مترجم شعبۂ تصنیف وترجمہ	5½ X 9	۳۰۰	اردو	-/۳
۱۲۱۳	تقاریر لارڈ کرزن جلد اوّل	مترجم شعبۂ تصنیف وترجمہ	6½ X 10	۳۴۴	اردو	-/۲
۱۲۱۴	ارشادالملوک تقاریر لارڈ کرزن جلد دوم	مترجم شعبۂ تصنیف وترجمہ	6½ X 10	۳۰۰	اردو	-/۲
۱۲۱۵	ارشادالملوک تقاریر لارڈ کرزن جلد سوم	مترجم شعبۂ تصنیف وترجمہ	6½ X 10	۹۸	اردو	-/۵۰
۱۲۱۶	ترجمہ تاریخ مدینہ منورہ شاہ عبدالحق دہلوی	مترجم مولوی سید عبدالحق کانپوری	8 X 12	۸۰۰	اردو	-/۵۰
۱۲۱۷	تاریخ حبیب الہٰ	مفتی محمد عنایت احمد	7¼ X 11	۶۸	اردو	-/۴۵
۱۲۱۸	تاریخ حیدرآباد دکن	نجم الغنی رامپوری	6½ X 10	۷۰	اردو	-/۲
۱۲۱۹	تاریخ تزک ہند	منشی دیبی پرشاد	5½ X 9	۱۰۲	اردو	-/۱۵
۱۲۲۰	تاریخ راج پرستی اودے پور	پنڈت جادورائے	6½ X 10	۱۰۹	اردو	-/۲۰
۱۲۲۱	انیس السیاحین حصہ اول	رائے درگا پرشاد	5½ X 9	۱۱۵	اردو	-/۱۵
۱۲۲۲	انیس السیاحین حصہ دوم	رائے درگا پرشاد	5½ X 9	۸۲	اردو	-/۱۵
۱۲۲۳	انیس السیاحین حصہ سوم	رائے درگا پرشاد	5½ X 9	۸۸	اردو	-/۲۰
۱۲۲۴	سکھوں کا طلوع وغروب	راجہ شیو پرشاد ستارہ ہند	5½ X 9	۶۰	اردو	-/۱۵
۱۲۲۵	کارنامہ سکندری	منشی گوکل پرشاد	6½ X 10	۷۴	اردو	-/۱۵
۱۲۲۶	ترجمہ جنگ نامہ نعمت خاں	مترجم راجہ راجیشور رائے	5½ X 9	۱۹۲	اردو	-/۱۵
۱۲۲۷	موجز التواریخ	منشی شیو پرشاد	5 X 6	۱۸۴	اردو	-/۱۵
۱۲۲۸	تاریخ راج بلرام پور	ٹھاکر راج اندر سنگھ باتصویر	8½ X 13½	۲۰۶	اردو	-/۴
۱۲۲۹	جغرافیہ ماڑواڑ	منشی دیبی پرشاد	5½ X 9	۶۴	اردو	-/۶۰
۱۲۳۰	حالات ٹرانسواں مع نقشہ	مترجم جے نرائن ورما	5½ X 9	۴۹۸	اردو	-/۷۵
۱۲۳۱	خانخاناں نامہ	منشی دیبی پرشاد	6½ X 10	۷۱۲	اردو	-/۴۰
۱۲۳۲	سفرنامہ پرنس آف ویلز	صاحبزادہ مصطفیٰ علی خاں	4½ X 8½	۱۱۳۰	اردو	-۱/۲۵
۱۲۳۳	تاریخ دربار تاج پوشی ایڈورڈ	مترجم ڈپٹی نذیر احمد	8 X 11	۷۱۲	اردو	-/۸

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۲۳۴	سوانح لارڈ لارنس ۲ جلد	مترجم سید زوار حسین	9 X 13	۱۱۳۰	اردو	-/۶
۱۲۳۵	شاہجہاں نامہ اردو باتصویر ۳ حصے	منشی دیبی پرشاد	6½ X 10	۸۳۲	اردو	-/۳
۱۲۳۶	صحیفہ زرین (مصور آرٹ پیپر)	منشی پراگ نرائن بھارگو	6½ X 10	۷۰۶	اردو	-/۲
۱۲۳۷	عجائبات فرنگ (سفرنامہ)	یوسف خاں کمبل پوش	7¼ X 11	۱۷۶	اردو	-/۴۰
۱۲۳۸	فسانہ برطانیہ تاریخ برطانیہ	منشی گنگا پرشاد طپش	7¼ X 11	۴۸۰	اردو	-/۲
۱۲۳۹	میزان عدالت	منشی دیبی پرشاد	6½ X 10	۸۰	اردو	-/۴۰
۱۲۴۰	مختصر سیر گلشن ہند	لالہ بابورام	6½ X 10	۵۴۸	اردو	۱/۲۵
۱۲۴۱	تاریخ اودھ ۵ جلد کامل	مولانا نجم الغنی رامپوری	6½ X 10	۱۸۰۰	اردو	-/۱۲
۱۲۴۲	ترجمہ فتوحات واقدی	علامہ واقدی مترجم مولوی شہادت علی	.....	۱۲۰۰	اردو	-/۸
۱۲۴۳	مصائب غدر۔ ولیم روس	مترجم ڈپٹی نذیر احمد	6½ X 10	۱۸۴	اردو	-/۳۰
۱۲۴۴	مخزن حکمت	مفتی غلام سرور لاہوری	6½ X 10	۱۸۴	اردو	-/۳۰
۱۲۴۵	کلام الملوک تقاریر الفرڈ لائل	مترجم، شعبۂ تصنیف وترجمہ	7¼ X 11	۱۳۸	اردو	-/۲
۱۲۴۶	سیر المتقدمین ۲ حصے اوّل	مترجم، شعبۂ تصنیف وترجمہ	5½ X 7½	۸۶	اردو	-/۷۵
۱۲۴۷	سیر المتقدمین دوم	مترجم، شعبۂ تصنیف وترجمہ	5½ X 7½	۸۶	اردو	-/۷۵
۱۲۴۸	خان خاناں نامہ	منشی دیبی پرشاد	6½ X 10	۶۴	اردو	-/۲۵
۱۲۴۹	تقویم المورخین	....	6½ X 10	۴۸		-/۲۰
۱۲۵۰		کمشنر الموڑہ مترجم شعبۂ تصنیف وترجمہ	6½ X 10	۵۱۴	اردو	-/۱
۱۲۵۱	نفائس التواریخ ترجمہ ناسخ التواریخ	مترجم منشی دیبی پرشاد	6½ X 10	۵۶	اردو	-/۴۰
۱۲۵۲	جنگ نامہ کربلا (منظوم)	مولوی محمد فاضل	6½ X 10	۱۷۶	اردو	-/۳۰
۱۲۵۳	اقوام الہند فری میسن	منشی کشور لال	6½ X 10	۵۲	اردو	-/۱۰
۱۲۵۴	افشائے اسرار	منشی ظہیر الدین	6½ X 10	۳۶	اردو	-/۱۰
۱۲۵۵	توزک شاہنشاہی	شعبۂ تصنیف وترجمہ			اردو	۲/۲۵
۱۲۵۶	واقعات پانچ ہزار سالہ	منشی رادھے لال	8 X 12	۱۷۰	اردو	-/۴۰
۱۲۵۷	نفائس التواریخ	....	8 X 12	۲۰۰	اردو	-/۴۰
۱۲۵۸	سیر المتقدمین دو حصے اوّل	انگریزی سے ترجمہ	6½ X 10	۲۰۰	اردو	-/۷۵

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۲۵۹	سیر المتقد مین دوحصے دوم	انگریزی سے ترجمہ	6½ X 10	۲۵۰	اردو	۷۵/-
۱۲۶۰	مصائب غدر	منشی کنہیا لال	6½ X 10	۴۰۰	اردو	۶۰/-
۱۲۶۱	سیرت محمدیہ	مرزا حیرت دہلوی	8 X 12	۸۱۲	اردو	۶/-
۱۲۶۲	معلم السیاست جان اسٹورٹ مل	مترجم ابو الحسن	6½ X 10	۳۹۸	اردو	۲/-
۱۲۶۳	یادگار ہندی	بابو کنہیا لال	5 X 6	۱۸۶	اردو	۴۰/-
۱۲۶۴	وقائع نگار انگلستان، کالیر صاحب	مترجم سعید الرحمٰن	9 X 6	۷۵۰	اردو	۲/-
۱۲۶۵	تاریخ مکّۂ معظّمہ	مولانا رحمت اللہ کیرانوی	7¼ X 11	۶۴	اردو	۱۵/-
۱۲۶۶	تاریخ انڈمان	مولوی جعفر علی تھانیسری	5 X 6	۳۰۰	اردو	۴۰/-

سیر و سوانح و تذکرھا

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۲۶۷	البدر (تذکرہ شہداء بدر)	مولوی ظہیر احمد شاہ ظہیری	7¼ X 11	۱۴۶	اردو	۱/-
۱۲۶۸	المشاہد	مولوی رحمٰن علی عرف عبدالشکور	7¼ X 11	۲۱۲	اردو	۴۵/-
۱۲۶۹	تاریخ حبیب الٰہ (سیرت محمدی)	مفتی عنایت احمد	7¼ X 11	۲۰۴	اردو	۴۰/-
۱۲۷۰	ترجمہ فوائد سعدیہ (حالات)	مخدوم سعد الدین مترجم مولوی ابو الحسن	9 X 13	۲۲۸	اردو	۷۵/-
۱۲۷۱	تفریح الاذکار فی احوال الانبیاء ۲ جلد	مولوی ابو الحسن علوی کاکوروی	8 X 12	۱۳۸۲	اردو	۴/۷۵
۱۲۷۲	تذکرۃ الکرام	شاہ کبیر احمد حنفی نقشبندی	6½ X 10	۷۳۶	اردو	۱/۷۵
۱۲۷۳	تذکرہ علماء حال	حافظ اویس احمد نگرامی	6½ X 10	۱۰۶	اردو	۲۵/-
۱۲۷۴	حدیقۃ الاولیاء	مفتی غلام سرور لاہوری	6½ X 10	۱۶۸	اردو	۵۰/-
۱۲۷۵	روضۃ الاصفیاء	مولوی محمد طاہر	7¼ X 11	۲۲۰	اردو	۴۵/-
۱۲۷۶	ترجمہ روضۃ الشہداء منظوم	مولوی علی احمد بن رضا	6½ X 10	۱۲۲	اردو	۲۵/-
۱۲۷۷	ترجمہ رشحات	مترجم مولوی ابو الحسن فرید آبادی	8 X 13	۳۲۲	اردو	۱/-
۱۲۷۸	ترجمہ سیرت الاقطاب	مترجم سید محمد علی جویا مرادآبادی	6½ X 10	۲۰۶	اردو	۴۰/-
۱۲۷۹	سیر المدار	شاہ ظہیر احمد سہسوانی	7¼ X 11	۱۹۴	اردو	۱/۵۰
۱۲۸۰	صمصام الاسلام منظوم	حافظ سید عبدالرزاق حسنی	9 X 13	۴۴۰	اردو	۲/۲۵
۱۲۸۱	عین الولایت	شاہ عزیز اللہ صفی پوری	6½ X 10	۱۶۰	اردو	۴۰/-
۱۲۸۲	عجائب القصص، ۲ جلد	حکیم احسن اللہ خاں دہلوی	9 X 13	۹۸۸	اردو	۲/۷۵

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۲۸۳	قصص الانبیاء کامل	مصنفین مطبع نولکشور	7¼ X 11	۵۷۸	اردو	۱/۵۰
۱۲۸۴	قمقام الاسلام	حافظ سید عبدالرزاق حسنی	9 X 13	۵۰	اردو	۲۵/-
۱۲۸۵	گنجینۂ سروری	مفتی غلام سرور لاہوری	7¼ X 11	۲۲۴	اردو	۶۰/-
۱۲۸۶	مرآۃ الکونین	مولوی غلام نبی غزنوی	8 X 12	۶۱۰	اردو	۲/-
۱۲۸۷	احیاء القلوب	مولوی عبدالجلیل اضافہ مولوی امیر علی	6½ X 10	۱۵۸	اردو	۳۱/-
۱۲۸۸	تاریخ احمدی	مولوی سراج الیقین	5½ X 9	۲۱۸	اردو	۶۰/-
۱۲۸۹	تذکرۃ الشہداء منظوم	حکیم امانت علی نانوتوی	6½ X 10	۲۴۸	اردو	۵۰/-
۱۲۹۰	سرور القلوب (سیرت محمدی)	مولوی نقی علی بریلوی	7¼ X 11	۲۶۴	اردو	۵۰/-
۱۲۹۱	حدائق الحنفیہ (ذکر علماء احناف)	مولانا فقیر محمد لاہوری	7¼ X 11	۵۱۴	اردو	۱/۲۵
۱۲۹۲	خمسۂ اقبالیہ (حالات شہداء)	مولوی سید اقبال علی خاں	7¼ X 11	۲۵۴	اردو	۱/-
۱۲۹۳	دوازدہ مجلس	مولوی خیر الدین گوپاموی	7¼ X 11	۳۴۶	اردو	۷۵/-
۱۲۹۴	دہ مجلس (حالات شہداء کربلا) منظوم	مولوی حامد علی خاں	5½ X 9	۱۲۸	اردو	۲۵/-
۱۲۹۵	دہ مخزن (حالات شہداء کربلا)	حکیم نصر اللہ خاں	7¼ X 11	۱۷۴	اردو	۳۱/-
۱۲۹۶	محامد النبی (سیرت محمدی)	مولوی حامد علی	7¼ X 11	۱۲۲	اردو	۳۱/-
۱۲۹۷	تذکرہ رسول اکبر	حکیم ولی محمد نانوتوی	6½ X 10	۸۰	اردو	۲۰/-
۱۲۹۸	منہاج النبوت ترجمہ مدارج ۲ جلد	مترجم خواجہ عبدالمجید	6½ X 10	۱۸۵۴	اردو	۶/۷۵
۱۲۹۹	اسرار النبوت	منشی ظہیر الدین	6½ X 10	۲۵۲	اردو	۴۵/-
۱۳۰۰	انوار محمدی	مولوی امیر احمد اکبر آبادی	6½ X 10	۱۴۴	اردو	۳۰/-
۱۳۰۱	احیاء القلوب	مولوی سراج الیقین	5½ X 9	۲۱۸	اردو	۴۰/-
۱۳۰۲	تذکرۃ الشہداء	مولوی امانت علی نانوتوی	6½ X 10	۲۴۰	اردو	۵۰/-
۱۳۰۳	ذکر الشہادتین	حکیم نصر اللہ خاں	7¼ X 11	۱۷۴	اردو	۳۰/-
۱۳۰۴	جام جہاں نما	راجہ شیو پرشاد	5 X 6	۴۴	اردو	۱۵/-
۱۳۰۵	حالات کارٹر صاحب	راجہ شیو پرشاد	5 X 6	۲۴	اردو	۱۰/-
۱۳۰۶	سوانح شیر شاہ	منشی دیبی پرشاد	5 X 6	۲۸	اردو	۱۰/-
۱۳۰۷	سوانح راجہ مان سنگھ	منشی دیبی پرشاد	5 X 6	۳۶	اردو	۱۰/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۳۰۸	سوانح کبیرداس	منشی لال جی	5 X 6	۵۰	اردو	ـ/۱۵
۱۳۰۹	تحفۃ الاسلام	مولوی ابوالحسن سید محمد	6½ X 10	۱۱۲	اردو	
۱۳۱۰	تاریخ دربار تاج پوشی	مترجم ڈپٹی نذیر احمد	8 X 11	۷۱۲	اردو	ـ/۸
۱۳۱۱	سوانح نوشیرواں عادل	منشی دیبی پرشاد	8 X 11	۶۴	اردو	ـ/۲۵
۱۳۱۲	سوانح راجہ شیو پرشاد		8 X 11	۱۶۲	اردو	ـ/۱
۱۳۱۳	سوانح لارڈ کلایو	مولوی محمد لطیف وکیل	5½ X 9	۳۳۰	اردو	ـ/۷۵
۱۳۱۴	سوانح راجہ رنجیت سنگھ	مولوی محمد لطیف وکیل	5½ X 9	۳۳۶	اردو	ـ/۷۵
۱۳۱۵	سوانح لارڈ لارنس ۲ جلد یکجا	مترجم سید زوار حسین مترجم اودھ اخبار	9 X 13	۱۱۳۰	اردو	ـ/۶
۱۳۱۶	سفرنامہ پرنس آف ویلز	صاحبزادہ مصطفیٰ علی رامپوری	13½ X 8½	۴۹۸	اردو	۱/۲۵
۱۳۱۷	تاریخ نپولین بوناپارٹ	مولوی مشتاق حسین	6½ X 10	۲۰۴	اردو	ـ/۴۰
۱۳۱۸	سفرنامہ حضاز	حاجی عرفان علی بیگ	6½ X 10	۲۶۸	اردو	ـ/۷۵
۱۳۱۹	عقائدِ اکبر	سید علی اکبر	10 X 13	۳۲۸	اردو	ـ/۷۵
۱۳۲۰	کارنامہ کالون صاحب از انگلسی	مترجم شعبۂ تصنیف و ترجمہ	5½ X 9	۵۶۲	اردو	ـ/۲
۱۳۲۱	وکیل الغربا سفرنامہ جواز	سید وزیر حسن	6½ X 10	۲۴۴	اردو	ـ/۴۰
۱۳۲۲	خمسہ اقبالیہ	سید اقبال علی رائے بریلوی	7¼ X 11	۲۵۴	اردو	ـ/۱
۱۳۲۳	یادگار سوانح عمری مشاہیر عالم	احمد جان زاہدی تبسّم	5½ X 9	۶۶	اردو	ـ/۲۵
۱۳۲۴	سوانح اورنگ زیب	مولوی محمد لطیف	7½ X 11	۳۳۲	اردو	ـ/۷۵
۱۳۲۵	سوانح اکبر	مولوی محمد لطیف	7½ X 11	۵۴	اردو	ـ/۶۰
۱۳۲۶	ترجمہ کارنامہ کالون	مولوی امین الدین	5½ X 9	۵۶۲	اردو	ـ/۲
۱۳۲۷	واقعات ہند	مولوی کریم الدین	5½ X 9	۲۶۴	اردو	ـ/۴۰
۱۳۲۸	معلمِ ثانی سوانح بوعلی سینا	مرزا حیات دہلوی	5½ X 9	۶۴	اردو	ـ/۲۵

کلیات و دیوان(نظم)

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۳۲۹	انتخابِ کلیاتِ ظفر	ابوظفر بہادرشاہ، آخری مغل حکمراں	7½ X 11	۱۸۸	اردو	ـ/۴۰
۱۳۳۰	انتخابِ داغ دہلوی	مرزا داغ دہلوی	6¼ X 10	۱۹۲	اردو	ـ/۱
۱۳۳۱	انتخاب آفتاب داغ	مرزا داغ دہلوی	6¼ X 10	۱۵۶	اردو	ـ/۷۵

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۳۳۲	کلیات ظفر دہلوی	بہادرشاہ ظفر	7½ X 11	۱۰۴۰	اردو	۲/۲۵
۱۳۳۳	کلیات مومن	حکیم مومن خاں مومن دہلوی	7½ X 11	۲۹۶	اردو	ـ/۶۰
۱۳۳۴	کلیات آتش	حیدر علی آتش لکھنوی	7½ X 11	۲۶۰	اردو	ـ/۵۰
۱۳۳۵	کلیاتِ مجید (نعتیہ)	مولوی عبدالمجید خاں	7½ X 11	۴۰۶	اردو	ـ/۱
۱۳۳۶	کلیاتِ تسلیم	امیر اللہ تسلیم شاگرد نسیم دہلوی	6½ X 10	۳۸۸	اردو	ـ/۷۵
۱۳۳۷	کلیات میر تقی میر	میر تقی میر	7¼ X 11	۶۵۰	اردو	۱/۲۵
۱۳۳۸	کلیات سودا	مرزا رفیع سودا	7¼ X 11	۶۵۸	اردو	۱/۲۵
۱۳۳۹	کلیات انشاء	انشاء اللہ خاں انشاء	6½ X 10	۵۵۴	اردو	ـ/۱
۱۳۴۰	کلیات نسّاخ	مولوی عبدالغفور نسّاخ	7½ X 11	۱۲۹۴	اردو	۲/۴۰
۱۳۴۱	کلیات صنعت	صنعت مرادآبادی	5½ X 9	۳۱۲	اردو	ـ/۷۵
۱۳۴۲	کلیات نظیر اکبرآبادی قدیم	مرتبہ منشی عبدالغفور شہباز	7½ X 11	۲۰۲	اردو	ـ/۴۰
۱۳۴۳	کلیات واسطی	سید فضلِ رسول واسطی سندیلوی	6½ X 10	۴۷۸	اردو	ـ/۱
۱۳۴۴	کلیاتِ نظیر اکبرآبادی جدید	مرتبہ عبدالغفور شہباز	11 X 9	۶۷۴	اردو	ـ/۲
۱۳۴۵	کلیاتِ صفدر	نواب صفدر علی خاں	5½ X 9	۵۷۶	اردو	ـ/۱
۱۳۴۶	کلیاتِ وہبی	منشی شیو پرشاد وہبی	5½ X 9	۵۲۸	اردو	ـ/۶۰
۱۳۴۷	گلزارِ داغ	نواب مرزا داغ دہلوی	6½ X 11	۳۳۲	اردو	ـ/۱
۱۳۴۸	دیوان قلق	نواب آفتاب الدولہ قلق	6½ X 10	۳۰۰	اردو	ـ/۷۵
۱۳۴۹	مہتاب داغ	نواب مرزا داغ دہلوی مرتب لالہ سری رام	6½ X 10	۳۲۰	اردو	ـ/۳
۱۳۵۰	دیوانِ ناسخ	شیخ امام بخش ناسخ	7½ X 11	۳۵۶	اردو	ـ/۷۵
۱۳۵۱	دیوان مہر	مرزا حاتم علی بیگ مہر	6½ X 10	۵۶۰	اردو	۱/۲۵
۱۳۵۲	دیوان شاہ تراب	شاہ تراب علی کاکوروی	7½ X 11	۳۵۴	اردو	ـ/۷۵
۱۳۵۳	دیوان وقار	راجہ کشن کمار وقار	7½ X 11	۲۱۴	اردو	ـ/۶۰
۱۳۵۴	دیوان غافل	منور خاں غافل لکھنوی	7½ X 11	۱۳۲	اردو	ـ/۲۵
۱۳۵۵	دیواں فدا	فدا علی فدا	6½ X 10	۲۳۴	اردو	ـ/۴۵
۱۳۵۶	دیوانِ رند	سید محمد خاں رند	7½ X 11	۲۲۰	اردو	ـ/۴۰

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۳۵۷	دیوان مرغوب جہاں	سید تجمل حسین	6½ X 10	۲۶۲	اردو	۵۰/-
۱۳۵۸	دیوان امیر مینائی (مراۃ الغیب)	منشی امیر احمد امیر مینائی	6½ X 10	۳۵۲	اردو	۷۵/-
۱۳۵۹	دیوان نعمت سروری	مفتی غلام سرور لاہوری	6½ X 10	۱۲۴	اردو	۲۵/-
۱۳۶۰	دیوان شائستہ پانچ انتخاب شعراء	مرتب منشی ہرچند رائے	7½ X 11	۲۲۴	اردو	۵۰/-
۱۳۶۱	دیوان چمنستان جوش	نواب احمد حسن خاں جوش	6½ X 10	۲۳۰	اردو	۴۵/-
۱۳۶۲	دیوان بختاور	منشی بختاور سنگھ	6½ X 10	۹۶	اردو	۲۰/-
۱۳۶۳	دیوان حیرت	حافظ عبدالرحمٰن خاں حیرت	7¼ X 11	۲۰۴	اردو	۴۵/-
۱۳۶۴	دیوان سخن دہلوی	فخر الدین حسن سخن	8½ X 13	۲۹۶	اردو	1/25
۱۳۶۵	دیوان عیش	منشی چھوٹن لال عیش	6½ X 10	۱۴۴	اردو	۵۰/-
۱۳۶۶	دیوان سحر سامری	منشی دیوی پرشاد سحر	6½ X 10	۱۶۸	اردو	۳۱/-
۱۳۶۷	دیوانِ غالب	مرزا اسداللہ خاں غالب	6½ X 10	۱۰۸	اردو	۲۰/-
۱۳۶۸	کلیات مراثی مرزا دبیر جلد اوّل	مرزا سلامت علی دبیر	7½ X 11	۵۳۶	اردو	۱/-
۱۳۶۹	کلیات مراثی مرزا دبیر جلد دوم	مرزا سلامت علی دبیر	7½ X 11	۳۳۲	اردو	۷۵/-
۱۳۷۰	کلیات مراثی انیس جلد اوّل	میر ببر علی انیس	7½ X 11	۴۳۲	اردو	۱/-
۱۳۷۱	کلیات مراثی انیس جلد دوم	میر ببر علی انیس	7½ X 11	۴۰۰	اردو	۹۰/-
۱۳۷۲	کلیات مراثی انیس جلد سوم	میر ببر علی انیس	7½ X 11	۲۴۲	اردو	۷۵/-
۱۳۷۳	کلیات مراثی انیس جلد چہارم	میر ببر علی انیس	7½ X 11	۳۲۶	اردو	۷۵/-
۱۳۷۴	کلیات مراثی وسلام میر مونس جلد اوّل	میر نواب مونس	7½ X 11	۳۲۴	اردو	۱/-
۱۳۷۵	کلیات مراثی وسلام میر مونس جلد دوم	میر نواب مونس	7½ X 11	۳۲۴	اردو	۱/-
۱۳۷۶	کلیات مراثی وسلام میر مونس جلد سوم	میر نواب مونس	7½ X 11	۳۲۴	اردو	۱/-
۱۳۷۷	کلیات مراثی میر عشق جلد اوّل	میر عشق لکھنوی	7½ X 11	۴۸۰	اردو	۱/-
۱۳۷۸	کلیات مراثی میر عشق جلد دوم	میر عشق لکھنوی	7½ X 11	۵۴۲	اردو	1/15
۱۳۷۹	مجموعہ مراثی میر ضمیر جلد اوّل	میر مظفر حسین ضمیر استاد دبیر	7½ X 11	۳۷۶	اردو	۷۵/-
۱۳۸۰	مجموعہ مراثی مرزا دلگیر جلد اوّل	مرزا دلگیر لکھنوی	7½ X 11	۵۰۸	اردو	۱/-
۱۳۸۱	مجموعہ مراثی مرزا دلگیر جلد دوم	مرزا دلگیر لکھنوی	7½ X 11	۵۰۴	اردو	۱/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۳۸۲	مجموعہ مراثی مرزا دلگیر جلد سوم	مرزا دلگیر لکھنوی	7½ X 11	۵۰۰	اردو	۱/-
۱۳۸۳	مراثی اویس بلگرامی	مرتبہ میر ناصر علی	7½ X 11	۳۲۴	اردو	۷۵/-
۱۳۸۴	دیوان ذوق	شیخ ابراہیم ذوق دہلوی	7½ X 11	۱۰۴	اردو	۲۵/-
۱۳۸۵	دیوان میر درد	خواجہ میر درد دہلوی	7½ X 11	۵۰	اردو	۱۵/-
۱۳۸۶	دیوان بہار عرب (نعتیہ)	مولوی محمد نذیر حافظ	7½ X 11	۵۲	اردو	۱۰/-
۱۳۸۷	دیوان لطف	لطف علی خاں بریلوی	7½ X 11	۶۰	اردو	۱۵/-
۱۳۸۸	دیوان نیاز	شاہ نیاز احمد بریلوی	7½ X 11	۶۰	اردو	۱۵/-
۱۳۸۹	دیوانِ ثمرۂ فصاحت	عباس حسین فصاحت لکھنوی خلف امانت	7½ X 10	۷۰۰	اردو	2/50
۱۳۹۰	دیوانِ انجم	نواب آسمان جاہ انجم خلف واجد علی شاہ	6½ X 10		اردو	۷۵/-
۱۳۹۱	دیوان جرّار	مرزا حسین جرّار	6½ X 10	۱۲۴	اردو	۲۰/-
۱۳۹۲	دیوانِ عاشق	پنڈت کنہیا لال عاشق	7¼ X 11	۵۶	اردو	۱۲/-
۱۳۹۳	دیوانِ ضامن	سید ضامن علی شاہ	6½ X 10	۷۰	اردو	۱۵/-
۱۳۹۴	دیوانِ حمد ایزدی	مفتی غلام سرور	6½ X 10	۱۰۴	اردو	۲۰/-
۱۳۹۵	دیوانِ گویا	نواب فقیر محمد خاں گویا	7¼ X 10	۱۰۸	اردو	۲۵/-
۱۳۹۶	دیوانِ میکش	سورج بھان	6½ X 10	۶۸	اردو	۲۰/-
۱۳۹۷	دیوان نعتیہ	مولوی احمد علی	6½ X 10	۷۴	اردو	۲۰/-
۱۳۹۸	دیوانِ شہیدی	مولوی کرامت علی شہیدی	6½ X 10	۱۰۲	اردو	۲۵/-
۱۳۹۹	دیوانِ مناقب خیر البشر	منشی منور حسین مظفر پوری	6½ X 10	۴۰	اردو	۱۵/-
۱۴۰۰	دیوان نعتیہ	مولوی احمد علی	7¼ X 11	۷۴	اردو	۲۰/-
۱۴۰۱	دیوان صہبائی	امام بخش صہبائی	7¼ X 11	۶۴	اردو	۲۰/-
۱۴۰۲	مہتاب داغ و دیوان داغ	مرتبہ لالہ سری رام مولف خمخانہ جاوید	6½ X 10	۳۲۰	اردو	۳/-
۱۴۰۳	کلیات مومن	حکیم مومن خاں مومن دہلوی	6½ X 10		اردو	1/25
۱۴۰۴	کلیات آتش	خواجہ حیدر علی آتش	6½ X 10		اردو	۱/۲۵
۱۴۰۵	دیوانِ امیر مینائی خم خانۂ عشق	منشی امیر احمد امیر مینائی	6½ X 10		اردو	۲/-
۱۴۰۶	گلدستۂ شجاعت ترجمہ سکندر نامہ منظوم	غلام حیدر گوپامؤی	5½ X 9	۳۷۸	اردو	۱/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۴۰۷	قصہ حاتم طائی منظوم	....	5½ X 9	۲۲۰	اردو	۵۰/-
۱۴۰۸	ترجمہ شاہنامہ فردوسی منظوم انتخاب	منشی مول چند	7¼ X 11	۱۸۴	اردو	۷۵/-
۱۴۰۹	طلسم شاہان، ترجمہ داستان امیر حمزہ	طوطارام شایان	7¼ X 11	۳۲۸	اردو	۲۵/-
۱۴۱۰	گلدستہ حفیظ اللہ خاں	حفیظ اللہ سانڈوی	6½ X 10	۲۶	اردو	۱۰/-
۱۴۱۱	نخلِ فریاد	مولانا علی نقی صفی	6½ X 10	۴۸	اردو	۲۰/-
۱۴۱۲	مسدس حالی	مولانا الطاف حسین حالی	6½ X 10	۱۵۰	اردو	۲۵/-
۱۴۱۳	کلیاتِ شاداں ۲۔حصے	مہاراجہ چندولال شاداں	7½ X 11	۶۰۰	اردو	۱/-
۱۴۱۴	گلدستۂ حفیظ اللہ انتخاب کلام ہندی اردو	حفیظ اللہ خاں	6½ X 10	۴۰۰	اردو	۱/۱۲
۱۴۱۵	واسوخت امانت	سید آغا حسن امانت لکھنوی	6½ X 10	۳۲	اردو	۵/-
۱۴۱۶	واسوخت ثانی نمک	منشی رام جی مل نمک	7¼ X 11	۲۴	اردو	۵/-
۱۴۱۷	واسوخت قلق	خواجہ اسد، قلق لکھنوی	7¼ X 11	۱۲	اردو	۵/-
۱۴۱۸	واسوخت میر	میر تقی میر	7¼ X 11	۱۶	اردو	۵/-
۱۴۱۹	واسوخت افسوں	سحر لکھنوی	7¼ X 11	۱۶	اردو	۵/-
۱۴۲۰	واسوخت نگر	امداد علی بحر	7¼ X 11	۲۲	اردو	۶/-
۱۴۲۱	واسوخت نظام	مردان علی خاں رعنا	7¼ X 11	۷۴	اردو	۲۰/-
۱۴۲۲	واسوخت ناظم	نواب یوسف علی خاں ناظم والی رامپور	7¼ X 11	۷۴	اردو	۲۰/-
۱۴۲۳	واسوخت ہلال	مرزا محمد ہلال	7¼ X 11	۱۲	اردو	۵/-
۱۴۲۴	واسوخت سیر	مرزا محمد عباس	7¼ X 11	۱۰	اردو	۵/-
۱۴۲۵	واسوخت شمیم	منشی رام سروپ شمیم	6½ X 10	۴۶	اردو	۱۵/-
۱۴۲۶	واسوخت نوائی	پنڈت اجودھیا ناتھ نوائی	7¼ X 11	۱۶	اردو	۵/-
۱۴۲۷	واسوخت ہمت	لالہ ہنسی دھر ہمت	7¼ X 11	۱۶	اردو	۵/-
۱۴۲۸	واسوخت فغانِ حیدر	آغا حیدر علی بیگ دہلوی	6½ X 10	۱۶	اردو	۵/-
۱۴۲۹	واسوخت حکیم	سید غضنفر علی خلف اسیر لکھنوی	6½ X 10	۱۲	اردو	۵/-
۱۴۳۰	واسوخت مہر	عبداللہ خاں مہر	6½ X 10	۱۲	اردو	۵/-
۱۴۳۱	گلدستہ امانت	امانت لکھنوی	7¼ X 11	۲۸	اردو	۱۰/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۴۳۲	سراپائے پیری	منشی ناصر علی	5½ X 9	۳۲	اردو	۱۰/-
۱۴۳۳	شیریں خسرو (منظوم)	....	5½ X 9	۹۰	اردو	۱۵/-
۱۴۳۴	فسانہ عجائب (منظوم)	منشی بھولا ناتھ	7½ X 11	۳۳	اردو	۱۰/-
۱۴۳۵	الف لیلہ منظوم جلد اوّل	نسیم دہلوی	8 X 12	۳۶۲	اردو	۷۵/-
۱۴۳۶	الف لیلہ منظوم جلد دوم	منشی طوطارام شایان	8 X 12	۲۱۰	اردو	۵۰/-
۱۴۳۷	اندرسبھا امانت	امانت لکھنوی	7¼ X 11	۴۸	اردو	۱۰/-
۱۴۳۸	مثنوی بہارستان نادان	منشی کامتا پرشاد ناداں	7½ X 11	۷۰	اردو	۱۵/-
۱۴۳۹	رشک گلزار، ناٹک شکنتلا منظوم	سید محمد نقی	7½ X 11	۱۱۴	اردو	۵۰/-
۱۴۴۰	پدماوت منظوم	ملک محمد جائسی مترجم مولوی قاسم علی	7½ X 11	۵۱۴	اردو	۱/-
۱۴۴۱	آہ وحشی ترجمہ ہنس جواہر	محمد احسن نگرامی	7½ X 11	۲۴۴	اردو	۷۵/-
۱۴۴۲	مثنوی طلسم جہاں	منشی سید فرخ حسین	7½ X 11	۶۰	اردو	۲۵/-

مثنویات (اردو)

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۴۴۳	مثنوی بدر منیر	میر حسن	7¼ X 11	۵۲	اردو	۱۵/-
۱۴۴۴	مثنوی گلزار نسیم	دیا شنکر نسیم لکھنوی	7¼ X 11	۳۲	اردو	۱۰/-
۱۴۴۵	مثنوی دفتر سحر	مرزا عباس حسین ہوش	6½ X 10	۲۰۰	اردو	۵۰/-
۱۴۴۶	ترجمہ مثنوی یوسف و زلیخا جامی	مترجم مولانا ابوالحسن فرید آبادی	6½ X 10	۲۹۴	اردو	۵۰/-
۱۴۴۷	مثنوی مخزن تدبیر	منشی پتمبر پرشاد اختر	6½ X 10	۲۵۶	اردو	۱/-
۱۴۴۸	ترجمہ شاہ نامہ فردوسی (انتخاب)	مترجم منشی مول چند	6½ X 10	۱۸۴	اردو	۳۱/-
۱۴۴۹	طلسم شایاں، ترجمہ امیر حمزہ	مترجم طوطارام شایاں	6½ X 10	۳۲۸	اردو	۷۵/-
۱۴۵۰	مثنوی گلدستہ شجاعت ترجمہ سکندر نامہ	مترجم مولوی غلام حیدر	6½ X 10	۲۲۸	اردو	۷۵/-
۱۴۵۱	مثنوی، بہارستان ناداں ترجمہ غنیمت	مترجم منشی کامتا پرشاد، ناداں	7¼ X 11	۷۰	اردو	۱۵/-
۱۴۵۲	مثنوی موجۂ غم و نالۂ حزیں	منشی گوپال سہائے	7¼ X 11	۱۶	اردو	۱۰/-
۱۴۵۳	مثنوی زرِ جعفری	حکیم جعفر علی	6½ X 10	۷۴	اردو	۲۰/-
۱۴۵۴	مثنوی زینتِ انجمن	مدح نواب غوث محمد	6½ X 10	۴۴	اردو	۱۵/-
۱۴۵۵	مثنوی نلدمن	مولوی الٰہی بخش	5¼ X 6	۳۹	اردو	۱۵/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۴۵۶	مثنوی سعدین	منشی انوار حسین تسلیم	7¼ X 11	۲۴	اردو	۱۰/-
۱۴۵۷	مثنوی دل آویز	رشیدالدین احمد خاں	7¼ X 11	۲۲	اردو	۱۰/-
۱۴۵۸	مثنوی رموز العاشقین	طالب شاہ	6½ X 10	۳۶	اردو	۱۵/-
۱۴۵۹	مثنوی حیرت افزا	قاسم علی خاں	6½ X 10	۲۴	اردو	۱۰/-
۱۴۶۰	مثنوی گلدستۂ معنی	رجب علی خاں	6½ X 10	۴۶	اردو	۱۵/-
۱۴۶۱	مثنوی در صفت کشمیر	کاشی گر مرہٹی	6½ X 10	۳۶	اردو	۱۵/-
۱۴۶۲	مثنوی دریائے تعشق	واجد علی شاہ بادشاہِ اودھ	7¼ X 11	۶۴	اردو	۲۰/-
۱۴۶۳	مثنوی یوسف وزلیخا	مترجم استاد فگار	7¼ X 11	۶۴	اردو	۱۵/-
۱۴۶۴	مثنوی یوسف وزلیخا	مترجم منشی نند کشور	7¼ X 11	۷۸	اردو	۱۵/-
۱۴۶۵	مثنوی خورشید روشن	منشی عنایت اللہ	6½ X 10	۴۰	اردو	۱۰/-
۱۴۶۶	مثنوی گلشنِ عشق	منشی عنایت اللہ	6½ X 10	۱۴	اردو	۵/-
۱۴۶۷	مثنوی گلدستۂ معنی (نعتیہ)	مولوی رجب علی خاں	5¼ X 11	۴۲	اردو	۱۵/-
۱۴۶۸	مثنوی حیرت افزا	قاسم علی	......	۲۴	اردو	۱۵/-
۱۴۶۹	مثنوی دل آرام	منشی پتمبر پرشاد	6½ X 10	۳۲	اردو	۱۵/-
۱۴۷۰	مثنوی اسرار الحقائق	گوکل کرشن راؤ	6½ X 10	۴۸		۲۰/-
۱۴۷۱	مثنوی کربلائے معلّیٰ	مظفر علی خاں اسیر	6½ X 10	۳۴۰	اردو	۶۰/-
۱۴۷۲	مثنوی ترجمان عصمت	بنی بخش احقر	6½ X 10	۱۶۰	اردو	۲۵/-
۱۴۷۳	مثنوی دریائے تعشق	واجد علی شاہ اختر بادشاہِ اودھ	6½ X 10	۶۴		۲۰/-
۱۴۷۴	مثنوی لالہ رخ ترجمہ لائٹ آف حرم	مترجم نادر کاکوروی	6½ X 10	۲۵۰	اردو	۱/-
۱۴۷۵	طلسم ہوشربا جلد اوّل	میر محمد حسین جاہ	7½ X 12	۹۸۴	اردو	۲/-
۱۴۷۶	طلسم ہوشربا جلد دوم	میر محمد حسین جاہ	7½ X 12	۹۶۸	اردو	۲/-
۱۴۷۷	طلسم ہوشربا جلد سوم	میر محمد حسین جاہ	7½ X 12	۹۲۶	اردو	۲/-
۱۴۷۸	طلسم ہوشربا جلد چہارم	میر محمد حسین جاہ	7½ X 12	۱۲۸۴	اردو	۳/-
۱۴۷۹	طلسم ہوشربا جلد پنجم اوّل	احمد حسین قمر	7½ X 12	۶۳۲	اردو	۳/-
۱۴۸۰	طلسم ہوشربا جلد پنجم دوم	احمد حسین قمر	7½ X 12	۸۹۲	اردو	۲/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۴۸۱	طلسم ہوشربا جلد ششم	احمد حسین قمر	7½ X 12	۱۳۸۶	اردو	۳/-
۱۴۸۲	طلسم ہوشربا جلد ہفتم	احمد حسین قمر	7½ X 12	۱۰۸۶	اردو	۳/-
۱۴۸۳	صندلی نامہ	منشی تصدق حسین	8 X 12	۴۷۶	اردو	۲/-
۱۴۸۴	تورج نامہ جلد اوّل	....	8 X 12	۷۸۰	اردو	۳/-
۱۴۸۵	تورج نامہ جلد دوم	....	8 X 12	۱۲۹۶	اردو	۵/-
۱۴۸۶	لعل نامہ جلد اوّل	....	8 X 12	۷۸۶	اردو	۲/۲۵
۱۴۸۷	لعل نامہ جلد دوم	....	8 X 12	۱۰۱۴	اردو	۲/۷۵
۱۴۸۸	بقیہ طلسم ہوشربا اوّل	احمد حسین قمر	8 X 12	۶۵۶	اردو	۱/۷۵
۱۴۸۹	بقیہ طلسم ہوشربا دوم	احمد حسین قمر	7¼ X 11	۶۲۸	اردو	۷۵/-
۱۴۹۰	آفتاب شجاعت اوّل	منشی تصدق حسین	8 X 12	۱۱۴۸	اردو	۴/-
۱۴۹۱	آفتاب شجاعت جلد دوم	منشی تصدق حسین	8 X 12	۱۳۳۰	اردو	۴/۵۰
۱۴۹۲	آفتاب شجاعت جلد سوم	منشی تصدق حسین	8 X 12	۱۳۴۶	اردو	۴/۵۰
۱۴۹۳	آفتاب شجاعت جلد چہارم	منشی تصدق حسین	8 X 12	۷۵۴	اردو	۲/۲۵
۱۴۹۴	آفتاب شجاعت جلد پنجم اوّل	منشی تصدق حسین	8 X 12	۹۹۲	اردو	۴/-
۱۴۹۵	آفتاب شجاعت جلد پنجم دوم	منشی تصدق حسین	.....	۹۸۴	اردو	۴/-
۱۴۹۶	گلستان باختر اوّل	منشی تصدق حسین	8 X 12	۶۸۴	اردو	۲/-
۱۴۹۷	گلستان باختر دوم	منشی تصدق حسین	8 X 12	۶۶۴	اردو	۲/-
۱۴۹۸	طلسم فتنہ نور افشاں اوّل	منشی احمد حسین قمر	8 X 12	۷۳۶	اردو	۳/-
۱۴۹۹	طلسم فتنہ نور افشاں دوم	منشی احمد حسین قمر	8 X 12	۸۹۶	اردو	۳/۵۰
۱۵۰۰	طلسم فتنہ نور افشاں سوم	منشی احمد حسین قمر	8 X 12	۱۰۴۰	اردو	۴/-
۱۵۰۱	طلسم ہفت پیکر اوّل	منشی احمد حسین قمر	8 X 12	۷۱۰	اردو	۱/۵۰
۱۵۰۲	طلسم ہفت پیکر دوم	منشی احمد حسین قمر	8 X 12	۸۵۸	اردو	۱/۷۵
۱۵۰۳	طلسم ہفت پیکر سوم	منشی احمد حسین قمر	8 X 12	۱۱۶۸	اردو	۳/-
۱۵۰۴	طلسم خیال سکندر جلد اوّل	احمد حسین قمر	7¼ X 11	۹۰۰	اردو	۲/-
۱۵۰۵	طلسم خیال سکندر جلد دوم	احمد حسین قمر	7¼ X 11	۹۷۸	اردو	۲/۲۵

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۵۰۶	طلسم خیال سکندر جلد سوم	احمد حسین قمر	7¼ X 11	۱۰۷۶	اردو	۲/۴۰
۱۵۰۷	طلسم نوخیز جمشیدی جلد اوّل	احمد حسین قمر	7¼ X 11	۷۹۴	اردو	۱/۵۰
۱۵۰۸	طلسم نوخیز جمشیدی جلد دوم	احمد حسین قمر	7¼ X 11	۷۶۷	اردو	۱/۵۰
۱۵۰۹	طلسم نوخیز جمشیدی جلد سوم	احمد حسین قمر	7¼ X 11	۱۰۲۶	اردو	۲/ـ
۱۵۱۰	طلسم زعفران زار سلیمانی اوّل	منشی تصدق حسین	7¼ X 11	۹۹۸	اردو	۱/۷۵
۱۵۱۱	طلسم زعفران زار سلیمانی جلد دوم	منشی تصدق حسین	7¼ X 11	۹۹۸	اردو	.....
۱۵۱۲	طلسم حیرت	جعفر علی شیون	6½ X 10	۱۴۶	اردو	ـ/۴۰
۱۵۱۳	طلسم فصاحت	محمد حسین جاہ	6½ X 10	۲۹۰	اردو	ـ/۶۰
۱۵۱۴	داستان امیر حمزہ	منشی تصدق حسین	6½ X 10	۶۰۰	اردو	۱/۵۰
۱۵۱۵	داستان امیر حمزہ دفتر اول نوشیرواں نامہ جلد اوّل	منشی تصدق حسین	7¼ X 11	۸۰۰	اردو	۲/۲۵
۱۵۱۶	داستان امیر حمزہ دفتر اول نوشیرواں نامہ جلد دوم	منشی تصدق حسین	7¼ X 11	۷۰۰	اردو	۳/۲۵
۱۵۱۷	داستان ہرمز نامہ	منشی تصدق حسین	7¼ X 11		اردو	۵/ـ
۱۵۱۸	داستان ہنومان نامہ	منشی تصدق حسین	7¼ X 11		اردو	۳/۲۵
۱۵۱۹	داستان کوچک باختر	تصدق حسین	7¼ X 11		اردو	۳/۵۰
۱۵۲۰	داستان بالا باختر	تصدق حسین	7¼ X 11		اردو	۳/۵۰
۱۵۲۱	داستان ایراج نامہ جلد اوّل	تصدق حسین	7¼ X 11		اردو	۳/۵۰
۱۵۲۲	داستان ایراج نامہ جلد دوم	تصدق حسین	7¼ X 11		اردو	۳/۵۰
۱۵۲۳	طلسم نارنج	احمد حسین قمر	7¼ X 11	۳۵۰	اردو	ـ/۷۵
۱۵۲۴	بوستان خیال جلد اوّل مہدی نامہ	مترجم مرزا محمد عسکری	11 X 18	۶۸۲	اردو	۵/ـ
۱۵۲۵	بوستان جلد دوم روضۃ الابصار	مترجم آغا جو	11 X 18	۴۰۰	اردو	۵/ـ
۱۵۲۶	بوستان جلد سوم ضیاء الابصار	مترجم آغا جو	11 X 18	۴۴۲	اردو	۴/ـ
۱۵۲۷	بوستان جلد چہارم شمس النہار	مترجم آغا جو	11 X 18	۱۲۰۶	اردو	۷/۵۰
۱۵۲۸	بوستان جلد پنجم مطلع الانوار	مترجم آغا جو	11 X 18	۹۹۲	اردو	۶/ـ

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۵۲۹	بوستان جلد ششم خزینۃ الاسرار	مترجم آغا جو	11 X 18	۷۵۸	اردو	۶/ـ
۱۵۳۰	بوستان جلد ہفتم نور الانوار	مترجم آغا جو	11 X 18	۸۶۰	اردو	۵/ـ
۱۵۳۱	بوستان جلد ہشتم خورشید نامہ	مترجم آغا جو	11 X 18	۷۱۲	اردو	۵/ـ
۱۵۳۲	بوستان جلد نہم تفریح الاحرار	مترجم آغا جو	11 X 18	۴۹۸	اردو	۳/۵۰

قصص و افسانہا (اردو)

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف، مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۵۳۳	فسانہ آزاد جلد اوّل	پنڈت رتن لال سرشار	9 X 11	۶۸۰	اردو	۶/ـ
۱۵۳۴	فسانہ آزاد جلد دوم	پنڈت رتن لال سرشار	9 X 11	۲۰۰	اردو	۴/ـ
۱۵۳۵	فسانہ آزاد جلد سوم	پنڈت رتن لال سرشار	9 X 11	۱۱۵۲	اردو	۴/ـ
۱۵۳۶	فسانہ آزاد جلد چہارم	پنڈت رتن لال سرشار	9 X 11	۱۱۰۰	اردو	۴/ـ
۱۵۳۷	سیر کہسار جلد اوّل	پنڈت رتن لال سرشار	9 X 11		اردو	۳/ـ
۱۵۳۸	سیر کہسار جلد دوم	پنڈت رتن لال سرشار	9 X 11		اردو	۲/ـ
۱۵۳۹	فسانہ عجائب جلی قلم	رجب علی بیگ سرور	7¼ X 11	۲۲۸	اردو	ـ/۶۰
۱۵۴۰	فسانہ سروش سخن	فخر الدین حسین مودودی	6½ X 10	۱۶۲	اردو	ـ/۴۰
۱۵۴۱	فسانہ سیر مقبول	سید غلام حیدر خاں	6½ X 10	۳۰۲	اردو	ـ/۶۰
۱۵۴۲	فسانہ عجائب باتصویر متوسط قلم	رجب علی بیگ سرور	6½ X 10	۱۹۲	اردو	ـ/۴۰
۱۵۴۳	فسانہ جمیل	منشی حامد حسین	6½ X 10	۱۳۸	اردو	ـ/۲۵
۱۵۴۴	فسانہ معقول	غلام حیدر خاں	6½ X 10	۲۷۰	اردو	ـ/۵۰
۱۵۴۵	فسانہ دلفریب	منشی فدا علی عیش	6½ X 10	۱۷۰	اردو	ـ/۴۰
۱۵۴۶	فسانہ دلپذیر	منشی احمد علی خاں	6½ X 10	۲۳۰	اردو	ـ/۵۰
۱۵۴۷	قصہ چہار گلزار	منشی ہرگوپال	6½ X 10	۸۲	اردو	ـ/۲۵
۱۵۴۸	نورتن	محمد بخش مہجور	6½ X 10	۱۸۴	اردو	ـ/۴۰
۱۵۴۹	فسانہ جدید جام سرشار	رتن ناتھ سرشار	6½ X 10	۴۹۴	اردو	۱/ـ
۱۵۵۰	خدائی فوجدار ۲ جلد یکجا	مترجم رتن ناتھ سرشار	7¼ X 11	۵۷۰	اردو	۲/ـ
	ترجمہ ڈائن کوک زاک	....	.....	.....	.....	.....
۱۵۵۱	قصہ حاجی بابا اصفہانی	مرزا حیرت دہلوی	6½ X 10	۸۸	.....	۱/۲۰

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۵۵۲	بستان حکمت	مترجم فقیر محمد خاں گویا	6½ X 10	.....	.....	.....
۱۵۵۳	افسانہ نادر جہاں	نواب طاہرہ بیگم	6½ X 10	۴۱۴	اردو	۱/ـ
۱۵۵۴	بنات النعش	ڈپٹی نذیر احمد	6½ X 10	۱۹۸	اردو	۴۵/ـ
۱۵۵۵	توبۃ النصوح	ڈپٹی نذیر احمد	6½ X 10	۲۴۸	اردو	۶۰/ـ
۱۵۵۶	افسانہ پرفضا	منشی ٹھاکر پرشاد	6½ X 10	۸۲	اردو	۲۰/ـ
۱۵۵۷	باغ و بہار	میر امن دہلوی	7¼ X 11	۱۴۴	اردو	۲۰/ـ
۱۵۵۸	طوطا کہانی	میر حیدر بخش حیدری	6½ X 10	۸۴	اردو	۱۵/ـ
۱۵۵۹	سیراب باغ	میر محمد علی قلق	6½ X 10	۱۱۲	اردو	۲۵/ـ
۱۵۶۰	سنگاسن بتیسی	ادارہ	6½ X 10	۱۰۸	اردو	۲۵/ـ
۱۵۶۱	بیتال پچیسی	ادارہ	6½ X 10	۸۰	اردو	۲۰/ـ
۱۵۶۲	قصّہ گل وصنوبر	منشی پریم چند	6½ X 10	۵۲	اردو	۱۲/ـ
۱۵۶۳	قصّہ اگر گل	....	6½ X 10	۷۸	اردو	۱۵/ـ
۱۵۶۴	گل بکاؤلی	منشی نہال چند	7¼ X 11	۹۶	اردو	۲۰/ـ
۱۵۶۵	لطائف ہندی	لالہ دیبی پرشاد	5½ X 9	۷۲	اردو	۱۲/ـ
۱۵۶۶	مفرح القلوب	مفتی تاج الدین	6½ X 10	۴۴	اردو	۱۲/ـ
۱۵۶۷	نوطرز مرصّع	محمد عوض	7¼ X 11	۴۸	اردو	۱۲/ـ
۱۵۶۸	نا ملک نلدمنی	منشی بنا یک پرشاد	7¼ X 11	۷۶	اردو	۱۵/ـ
۱۵۶۹	قصّہ زاہد شمشی	شیخ برہان الدین	7¼ X 11	۴۶	اردو	۱۲/ـ
۱۵۷۰	قصّہ اگر گل	....	7¼ X 11	۷۸	اردو	۱۲/ـ
۱۵۷۱	بہار دانش منظوم	راجیشور رائے	7¼ X 11	۸۸	اردو	۱۵/ـ
۱۵۷۲	باغ عاشق گل وصنوبر منظوم	....	7¼ X 11	۶۰	اردو	۱۲/ـ
۱۵۷۳	بکٹ کہانی	مفتی الٰہی بخش	6½ X 10	۱۶	اردو	۵/ـ
۱۵۷۴	شیریں وخسرو منظوم	ادارہ	7¼ X 11	۹۰	اردو	۲۰/ـ
۱۵۷۵	ناٹک ہمت عالی منظوم ترجمہ گل بکاؤلی	الٰہی بخش	7¼ X 11	۷۲	اردو	۱۲/ـ

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۵۷۶	نلمد من منظوم	ادارہ	7¼ X 11	۴۶	اردو	۱۰/ـ
۱۵۷۷	قصّہ روسی زمیندار	مترجم ہنری فانتوم	6½ X 10	۱۵۸	اردو	۳۰/ـ
۱۵۷۸	آرائشِ محفل	سید حیدر بخش حیدری	6½ X 10	۲۱۰	اردو	۳۰/ـ
۱۵۷۹	الف لیلہ ولیلہ مصوّر ۴ جزء یکجا	مرتبہ مولوی حامد علی خاں	6½ X 10	۶۵۴	اردو	۱۷۵/ـ
۱۵۸۰	الف لیلہ کامل ۴ جلد	منشی طوطا رام شایان	.....	۴۰۰	اردو	۱/۲۵
۱۵۸۱	الف لیلہ بطرز ناول جلد اوّل	رتن ناتھ سرشار	7¼ X 11	۱۰۸۶	اردو	۳/۵۰
۱۵۸۲	الف لیلہ بطرز ناول جلد دوم	رتن ناتھ سرشار	7¼ X 11	۳۰۲	اردو	۱/۷۵
۱۵۸۳	نورتن	محمد بخش مہجور	7¼ X 11	۱۸۴	اردو	۳۰/ـ
۱۵۸۴	زیب النساء	منشی غلام فرید خاں	7¼ X 11	۱۳۶	اردو	۲۵/ـ
۱۵۸۵	فوائد النساء	منشی ظہیر الدین	7¼ X 11	۱۹	اردو	۳۰/ـ
۱۵۸۶	تعلیم و پردہ نسواں	ادارہ	7¼ X 11	۲۸۴	اردو	۶۰/ـ
۱۵۸۷	سدا سہاگ	مرزا نصیر الدین	7¼ X 11	۸۶	اردو	۳۰/ـ
۱۵۸۸	مرآۃ العروس	ڈپٹی نذیر احمد	7¼ X 11	۱۹۶	اردو	۶۰/ـ
۱۵۸۹	قصّہ گلاب وچنبیلی	راجہ شیو پرشاد	7¼ X 11	۱۰۰	اردو	۳۰/ـ
۱۵۹۰	الف لیلیٰ دنیازاد	مرزا حیرت دہلوی	11 X 12	۴۴۸	اردو	۲/۷۵

ناول و قصه ها

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۵۹۱	اسرارِ آسیہ	مولوی احسن نگرامی	5½ X 9	۱۳۶	اردو	۴۰/ـ
۱۵۹۲	بنگالی دولہن	نیکم چند چڑجی مترجم منشی جوالا پرشاد	5½ X ½	۲۲۶	اردو	۷۵/ـ
۱۵۹۳	تسخیر (گولڈ اسمتھ)	مترجم منشی جے نرائن	5½ X 9	۹۶	اردو	۵۰/ـ
۱۵۹۴	ترجمہ آرٹسٹ مالٹر یورس	لارڈلٹن جے نرائن	5½ X 9	۴۹۴	اردو	۱/ـ
۱۵۹۵	جذبۂ عشق (ٹرائمف آف لف)	مترجم جے نرائن	5½ X 9	۸۴	اردو	/۵۰
۱۵۹۶	جنگ ہفت روزہ	سید ولایت حسین	6½ X 10	۱۴۴	اردو	۱/۲۵
۱۵۹۷	جام زہر	محمد احسن وحشی نگرامی	5½ X 9	۲۳۴	اردو	۱/۷۵
۱۵۹۸	جنگ چین وجاپان	سید ولایت حسین	6½ X 10	۱۴۴	اردو	۶۰/ـ

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۵۹۹	حرماں نصیب	مترجم منشی احمد علی	5½ X 9	۲۳۴	اردو	۱/۲۵
۱۲۰۰	حجاب عصمت	مرزا محمد احسن طرز	6½ X 10	۴۲	اردو	-/۲۵
۱۲۰۱	حرماں خانم	منشی رہس بہاری لال احقر	6½ X 10	۳۸	اردو	-/۴۰
۱۲۰۲	خون ناحق	منشی خلیل الرحمٰن	5½ X 9	۱۳۶	اردو	-/۶۰
۱۲۰۳	خوش نصیب	منشی رہس بہاری لال احقر	5½ X 9	۱۱۰	اردو	۱/-
۱۲۰۴	دبستان	بابو رام جی داس	5½ X 9	۲۰۸	اردو	۱/۲۵
۱۲۰۵	راز عشق	بابو رام جی داس	5½ X 9	۱۸۴	اردو	۱/-
۱۲۰۶	روشنی	منشی جوالا پرشاد جج	5¼ X 7	۱۵۰	اردو	-/۵۰
۱۲۰۷	شاہد طراز (ترجمہ از فرانسیسی)	پنڈت دھرم نرائن	6½ X 10	۱۶۶	اردو	-/۴۰
۱۲۰۸	شاہد مقصود	بابو رام جی داس	5½ X 9	۴۷۶	اردو	۱/۵۰
۱۲۰۹	طویلہ کی بلا بندر کے سر	منشی جے نرائن	5½ X 9	۴۰	اردو	-/۴۰
۱۲۱۰	طلسم خیالات (میگ وچیتا بنگالی)	مترجم منشی ہردیال	5½ X 10	۲۸۲	اردو	-/۵۰
۱۲۱۱	طلسم شرر عرف گلاب کنور	صاحبزادہ مصطفیٰ خاں شرر	5½ X 10	۱۷۰	اردو	-/۷۵
۱۲۱۲	عصمت (مائی فرینڈ لائف)	مترجم منشی علیم الدین	5½ X 9	۱۲۶	اردو	-/۵۰
۱۲۱۳	عیاروں کا عیار (جاسوسی)	بابو رگھبیر سنگھ	5½ X 9	۲۴۸	اردو	۲/-
۱۲۱۴	فریب حسن	خواجہ اکبر حسین	6½ X 10	۵۴۶	اردو	۲/-
۱۲۱۵	فسانہ سوز عشق	مترجم پنڈت بشمبھر ناتھ	6½ X 10	۵۴۴	اردو	۱/۲۵
۱۲۱۶	فسانہ الہ دین ولیلیٰ (اسٹار آف منگولیا)	منشی امیر حسن	6½ X 10	۶۶۲	اردو	۱/۲۵
۱۲۱۷	فسانہ لارنس درو تھ (رینالڈ) ۲ جلد	مترجم منشی امیر حسن کاکوروی	6½ X 10	۱۴۲۰	اردو	۱/۲۵
۱۲۱۸	فسانہ دو جہاں	کنور شیو ناتھ سنگھ	5½ X 9	۲۴۱	اردو	۱/۵۰
۱۲۱۹	فسانہ مفقود الخبر	پنڈت بشمبھر ناتھ	5½ X 9	۱۹۲	اردو	۱/-
۱۲۲۰	تعلیم نسواں	منشی جاپلا پرشاد	6½ X 10	۷۸	اردو	-/۲۰
۱۲۲۱	فسانہ حسرت وصل	بابو رام جی داس	5½ X 9	۱۰۰	اردو	-/۴۰
۱۲۲۲	فریب نیرنگ وفریب وفا	سید عاشق حسین عاشق	5½ X 9	۸۸	اردو	-/۶۰

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۲۲۳	سمند گیسو	منشی علیم الدین	6½ X 10	۶۰	اردو	-/۵۰
۱۲۲۴	گناہ بے لذت	منشی خلیل الرحمٰن	5½ X 9	۹۲	اردو	-/۵۰
۱۲۲۵	لغت فرہنگ	مترجم منشی رام نرائن	6½ X 10	۷۳۶	اردو	۱/۵۰
۱۲۲۶	لال کپتان	مترجم منشی رام نرائن	6½ X 10	۱۱۲	اردو	-/۷۵
۱۲۲۷	مفید خاص وعام	منشی گوپال نرائن	5½ X 9	۳۴۸	اردو	-/۷۵
۱۲۲۸	مارگریٹ	مترجم منشی گرجا سہائے	5½ X 9	۱۵۲	اردو	۱/-
۱۲۲۹	مار آستین	منشی جوالا پرشاد	5½ X 9	۱۴۶	اردو	-/۵۰
۱۲۳۰	مرتالنی (بنگال)	مترجم منشی جولا پرشاد		۱۷۲	اردو	-/۶۰
۱۲۳۱	مجموعہ افسانہ دلپذیر ترجمہ	مترجم مولوی احسان اللہ عباسی	6½ X 10	۴۱۰	اردو	۱/-
۱۲۳۲	ٹیلکس فرام بنگلور	مترجم مولوی احسان اللہ عباسی	6½ X 10		....	
۱۲۳۳	زیب النساء	بابو رام جی داس	5½ X 9	۳۵۰	اردو	۱/۵۰
۱۲۳۴	روز ایمبرٹ (رینالڈ) جلد اوّل	مترجم منشی امراؤ مرزا حیرت دہلوی	5½ X 9	۸۳۲	اردو	۲/-
۱۲۳۵	روز ایمبرٹ (رینالڈ) جلد دوم	مترجم منشی امراؤ مرزا حیرت دہلوی	5½ X 9	۶۲۴	اردو	۱/۵۰
۱۲۳۶	نورائن (انگریزی) رینالڈ	مترجم منشی صدیق احمد	5½ X 9	۱۵۰	اردو	-/۶۰
۱۲۳۷	اسرار ترجمہ نیگرو ستیور (رینالڈ)	مترجم منشی صدیق احمد	5½ X 9	۶۵۰	اردو	۲/-
۱۲۳۸	زاہدہ	مولوی احسان اللہ عباسی	6½ X 10	۴۴۸	اردو	۱/۲۵
۱۲۳۹	انجام بخیر (ٹوکیٹر)	مترجم مولوی احسان اللہ عباسی	6½ X 10	۳۱۲	اردو	۱/-
۱۲۴۰	دربار اودھ جلد اول	منشی حامد حسین	6½ X 10	۵۰۴	اردو	۲/-
۱۲۴۱	دربار اودھ جلد دوم	منشی حامد حسین	6½ X 10	۶۲۰	اردو	۲/۵۰
۱۲۴۲	غریب الوطن	مرزا محمد حسین طرز	6½ X 10	۳۴۰	اردو	۱/-
۱۲۴۳	شہید وفا ترجمہ برائیڈ آف قیرمور	مترجم محمد رئیس الزماں	5½ X 9	۴۹۲	اردو	۱/۵۰
۱۲۴۴	از والڈر اسکاٹ		5½ X 9	۴۹۲	اردو	۱/۵۰
۱۲۴۵	سیتا (کرنل میڈورٹیلز) ۲ جلد	مترجم محمد رئیس الزماں	5½ X 9	۹۶۶	....	۳/-
۱۲۴۶	زن مرید (ڈگلس کڑمس)	مترجم محمد رئیس الزماں	5½ X 9	۲۴۴	اردو	-/۷۵
۱۲۴۷	ناشاد	ریاض خیرآبادی	5½ X 9	۲۵۶	اردو	۱/۲۵

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۶۴۸	نئی نویلی	مولوی سید علی سجاد عظیم آبادی	5½ X 9	۶۲	اردو	۴۰/-
۱۶۴۹	نئے بگڑے (شیکسپیر)	مترجم علی سجاد عظیم آبادی	5½ X 9	۹۲	اردو	۵۰/-
۱۶۵۰	وینز ونسیڈا	مترجم منشی امیر حسن کاکوروی	6½ X 10	۶۲۰	اردو	۷۵/-
۱۶۵۱	وینس کی شہزادی	مترجم منشی امیر حسن کاکوروی	5½ X 9	۱۶۶	اردو	۷۵/-
۱۶۵۲	ہم خرما وہم ثواب	نواب رائے (منشی پریم چند)	5½ X 9	۱۱۲	اردو	۹۰/-
۱۶۵۳	ہمت مرداں مدد خدا	مرزا عبداللہ حسرتی	7 X 6	۷۲	اردو	۲۵/-
۱۶۵۴	وقائع نادری	مولوی محمد معصوم	5½ X 9	۱۶۶	اردو	۷۵/-
۱۶۵۵	قصہ سینڈفورڈ مارٹن حصہ اوّل	مترجم راجہ شیو پرشاد	5½ X 9	......	اردو	۳۰/-
۱۶۵۶	قصہ سینڈفورڈ مارٹن حصہ دوم	مترجم راجہ شیو پرشاد	5½ X 9	......	اردو	۲۰/-
۱۶۵۷	قصہ سینڈفورڈ مارٹن حصہ سوم	مترجم راجہ شیو پرشاد	5½ X 9	......	اردو	۲۰/-
۱۶۵۸	طالب ومطلوب	منشی برج نرائن	7¼ X 11	۵۲	اردو	۱۲/-
۱۶۵۹	نصیب النساء	منشی کندن لال	5½ X 9	۴۴	اردو	۱۲/-
۱۶۶۰	افشاءراز	منشی کندن لال	5½ X 9	۴۰	اردو	۱۲/-
۱۶۶۱	مقتول جفا	حافظ امیر الدین	5½ X 9	۱۴	اردو	۱۲/-
۱۶۶۲	رابنسن کروسو	مترجم شعبہ تصنیف وترجمہ	5½ X 9	۱۹۲	اردو	۸۰/-
۱۶۶۳	جادۂ تسخیر	نواب جعفر علی خاں	9 X 12	۳۷۰	اردو	۱/-
۱۶۶۴	ترجمہ بہار دانش منظوم	راجیشور رائے اصغر	7¼ X 11	۸۸	اردو	۲۵/-

خوش نویسی

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۶۶۵	اصلاح الحروف جلد اوّل	مولوی حسین علی ناگپوری	7¼ X 11	۵۲	اردو	۱۰/-
۱۶۶۶	اصلاح الحروف جلد دوم	مولوی حسین علی ناگپوری	7¼ X 11	۲۴	اردو	۱۰/-
۱۶۶۷	اصلاح الحروف جلد سوم	مولوی حسین علی ناگپوری	7¼ X 11	۵۸	اردو	۱۵/-
۱۶۶۸	اصلاح الحروف جلد چہارم	مولوی حسین علی ناگپوری	7¼ X 11	۵۰	اردو	۱۵/-
۱۶۶۹	پنجۂ نگاریں جلد اوّل	منشی مظفر حسین	6½ X 10	۴۸	اردو	۱۰/-
۱۶۷۰	پنجۂ نگاریں جلد دوم	منشی مظفر حسین	6½ X 10	۴۰	اردو	۱۰/-
۱۶۷۱	مشق نستعلیق	ادارہ	7¼ X 11	۳۶	اردو	۱۰/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۶۷۲	نظم پروین	منشی دیبی پرشاد	6½ X 10	۵۸	اردو	۱۵/-
۱۶۷۳	کاپی مشق خوش خطی ۶ حصے	منشی شمس الدین اعجاز رقم	6½ X 10	۴۸	اردو	۶۰/-
۱۶۷۴	جوڑ وپیوند خوش نویسی وقطعات واصول وقواعد خطاطی	منشی شمس الدین اعجاز رقم	6½ X 10	۴۸	اردو	۶۰/-
۱۶۷۵	ارژنگ چین	منشی دیبی پرشاد	7¼ X 11	۷۸	اردو	۴۰/-
۱۶۷۶	قطعات جواہر	مولوی حامد علی مرصّع رقم	7¼ X 11	۵۸	اردو	۲۵/-
۱۶۷۷	اعجاز رقم	منشی شمس الدین اعجاز رقم	6½ X 10		اردو	

اردوفرہنگ و لغات

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۶۷۸	لغات کشوری	مولوی سید تصدق حسین	8 X 12	۵۹۴	اردو،فارسی	۲/۲۵
۱۶۷۹	نجم اللغات	راجہ راجیشور رائے اصغر	5½ X 9	۱۶۶	اردو	۵۰/-
۱۶۸۰	نصیر اللغات	محمد نصیر الدین احمد خاں	11 X 14	۲۸۰	اردو	۳/-
۱۶۸۱	اربع عناصر (در چہار زبان)	مولوی محمد ناصر علی	7¼ X 11	۶۶	عربی،فارسی	۱۵/-
۱۶۸۲	امان اللغات	مولوی امان الحق	6½ X 10	۴۴	اردو،انگریزی	۱۲/-
۱۶۸۳	معیار الاملا	منشی دیبی پرشاد	7¼ X 11	۵۴	اردو	۱۲/-
۱۶۸۴	معین اردو	مولوی امان الحق	5¼ X 7	۳۰	اردو	۱۰/-
۱۶۸۵	لغات ناصری	مولوی محمد ناصر علی	5¼ X 7	۵۰	اردو	۱۲/-

علمِ موسیقی

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۶۸۶	غنچۂ راگ	نواب مردان علی خاں رعنا	7¼ X 11	۱۰۶	اردو	۳۰/-
۱۶۸۷	قانونِ ستار	صفدر حسین خاں	5½ X 9	۲۸۴	اردو	۶۰/-
۱۶۸۸	مجموعہ قانون راگ	راجہ نواب علی	6½ X 10	۱۳۶	اردو	۵۰/-
۱۶۸۹	نغمۂ دلکش	راجہ نواب علی	6½ X 10	۸۰	اردو	۲۵/-
۱۶۹۰	نغمۂ دلکش حصہ سوم	راجہ نوب علی	6½ X 10	۶۰	اردو	۲۵/-
۱۶۹۱	تسہیل الستار	مرزا رحیم بیگ	7¼ X 11	۱۱۲	اردو	۲۵/-
۱۶۹۲	رسالہ علم موسیقی	مولوی محمد عثمان قیس	6½ X 10	۱۶	فارسی	۱۰/-
۱۶۹۳	رسالہ ہارمونیم حصہ اوّل	پروفیسر قمر دہلوی	5½ X 11	۴۸	اردو	۱۰/-

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۶۹۴	رسالہ ہارمونیم حصّہ دوم	پروفیسر قمر دہلوی	5½ X 11	۶۴	اردو	۲۰/-
۱۶۹۵	رسالہ ہارمونیم حصّہ سوم	پروفیسر قمر دہلوی	5½ X 11	۱۰۰	اردو	۲۵/-
۱۶۹۶	رسالہ ہارمونیم حصّہ چہارم	پروفیسر قمر دہلوی	5½ X 11	۵۴	اردو	۱۰/-
۱۶۹۷	رسالہ ہارمونیم حصّہ پنجم	پروفیسر قمر دہلوی	5½ X 11	۷۰	اردو	۱۰/-
۱۶۹۸	رسالہ ہارمونیم حصّہ ششم	پروفیسر قمر دہلوی	5½ X 11	۷۶	اردو	۱۰/-
۱۶۹۹	رسالہ ہارمونیم حصّہ ہفتم	پروفیسر قمر دہلوی	5½ X 11	۵۶	اردو	۱۰/-
۱۷۰۰	رسالہ ہارمونیم حصّہ ہشتم	پروفیسر قمر دہلوی	5½ X 11	۵۴	اردو	۱۰/-
۱۷۰۱	رسالہ ہارمونیم حصّہ نہم	پروفیسر قمر دہلوی	5½ X 11	۵۶	اردو	۱۰/-
۱۷۰۲	رسالہ ہارمونیم حصّہ دہم	پروفیسر قمر دہلوی	5½ X 11	۶۴	اردو	۱۵/-
۱۷۰۳	نغمۂ دل حصّہ اوّل	منشی جگن ناتھ رائے	5½ X 11	۱۶	اردو	۱۰/-
۱۷۰۴	نغمۂ دل حصّہ دوم	منشی جگن ناتھ رائے	5½ X 11	۱۶	اردو	۱۰/-
۱۷۰۵	نغمۂ جان فزا	منشی جگن رائے ناتھ	5½ X 11	۳۶	اردو	۱۰/-
۱۷۰۶	نغمۂ دل فریب	....	5½ X 11	۸۴	اردو	۱۵/-
۱۷۰۷	نغمۂ عشاق	مولانا نوراللہ	5½ X 11	۲۰۰	اردو	۲۵/-

ترجمه کتابهای سنسکرت اور بهاشا در زبان اردو

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۷۰۸	شریمد بھاگوت باتصویر	مترجم منشی رگھوبر دیال	10 X 13	۶۹۲	اردو	۳/۵۰
۱۷۰۹	شیو پاسوان	مترجم شیو سنگھ	10 X 13	۸۲۴	اردو	۲/-
۱۷۱۰	پریم ساگر باتصویر	مترجم لالہ سوامی دیال	7½ X 11	۲۲۴	اردو	۵۰/-
۱۷۱۱	جوگ بشسٹ ۲/جلد	مترجم لالہ سوامی دیال	10 X 13	۱۱۰۴	اردو	۵/-
۱۷۱۲	تلسی کرت رامائن ساتواں کانڈ	مترجم منشی سکھ دیولال	10 X 13	۱۱۵۸	اردو	۲/-
۱۷۱۳	تلسی کرت رامائن منظوم	مترجم منشی بانکے بہاری لال بہار	10 X 13	۱۱۴	اردو	۳۱/-
۱۷۱۴	تلسی کرات رامائن فرحت	مترجم منشی شنکر دیال فرحت	10 X 13	۱۶۸	اردو	۳۱/-
۱۷۱۵	تلسی کرت رامائن خوشتر	مترجم منشی جگن ناتھ خوشتر	10 X 13	۱۱۸	اردو	۲۵/-
۱۷۱۶	سور ساگر	مترجم منشی نتھولال	10 X 13	۲۰۶	اردو	۴۰/-
۱۷۱۷	جنم ساکھی گرونانک شاہ (از گورمکھی)	مترجم منشی سنگت پرشاد	10 X 13	۶۲۰	اردو	۲/۶۰

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبانی	قیمت
۱۷۱۸	امرت سرمہاتم	مترجم سنگت پرشاد ساطع	6½ X 10	۱۰۸	اردو	۳۱/-
۱۷۱۹	بھگت مال	مترجم تلسی رام	8 X 12	۴۷۲	اردو	۱/-
۱۷۲۰	بودھ پرکاش	مترجم منشی شیودیال بھٹناگر	6½ X 10	۱۵۸	اردو	۳۱/-
۱۷۲۱	بھاگوت منظوم	مترجم منشی جگن ناتھ خوشتر	7½ X 11	۱۴۰	اردو	۲۵/-
۱۷۲۲	ایشوردیپکا	مترجم سوامی گوبند سرسوتی	5½ X 9	۷۶	اردو	۲۰/-
۱۷۲۳	اوبھت رامائن	مترجم منشی جگن ناتھ خوشتر	7¼ X 11	۲۰	اردو	۵/-
۱۷۲۴	آتما پوجن	مترجم منشی میوہ لال	6½ X 10	۸	اردو	۳/-
۱۷۲۵	اوماپت وگیج	منشی لال جی	6½ X 10	۲۴	اردو	۱۲/-
۱۷۲۶	استوترنورتن	رام سہائے تمنا	5½ X 9	۱۶	اردو	۵/-
۱۷۲۷	بشن لیلا	رام سہائے تمنا	6½ X 10	۴	اردو	۳/-
۱۷۲۸	پربودھ چنداودے ناٹک	بنوال جی	6½ X 10	۹۲	اردو	۲۰/-
۱۷۲۹	پریم ساگر منظوم	شنکر دیال فرحت	7¼ X 11	۷۸	اردو	۲۰/-
۱۷۳۰	پرہلاد چرتر منظوم	لالہ گردھاری لال کھتری	7¼ X 11	۴۲	اردو	۱۵/-
۱۷۳۱	پرکاش گیان	منشی گلزاری لال	5½ X 9	۷۰	اردو	۲۰/-
۱۷۳۲	جوگ رتن	مہنت گرسرن داس جی	5½ X 9	۳۴	اردو	۱۰/-
۱۷۳۳	پوتھی اپرو کھا مسمی بہ حدائق المعرفت	پنڈت لکشمی نرائن	5½ X 9	۲۸	اردو	۱۰/-
۱۷۳۴	خلاصہ ترجمہ بھاگوت پران	منشی سکھ لال	6½ X 10	۲۶	اردو	۱۰/-
۱۷۳۵	دھرم لیلا منظوم	منشی چھیدی لال بھٹناگر	6½ X 10	۱۶	اردو	۱۰/-
۱۷۳۶	رامائن سورکرت	منشی نتھولال بھارگو	7¼ X 11	۱۱۲	اردو	۲۰/-
۱۷۳۷	سیتا سوئمبر منظوم	بابو ہرنرائن	6½ X 10	۶۶	اردو	۲۰/-
۱۷۳۸	سورج پران	منشی چھیدی لال	6½ X 10	۳۲	اردو	۱۰/-
۱۷۳۹	شیو پران منظوم	شنکر دیال فرحت	6½ X 10	۲۰	اردو	۵/-
۱۷۴۰	کتھا چتر گومت	جگن ناتھ خوشتر	6½ X 10	۳۲	اردو	۵/-
۱۷۴۱	کتھا ست نرائن منظوم	جگن ناتھ سہائے	6½ X 10	۲۰	اردو	۵/-
۱۷۴۲	ہنومان چالیسا منظوم	بابو رام لال پرشاد	6½ X 10	۲۸	اردو	۵/-

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۷۴۳	بھوج بریندرسار	مترجم نندکشورلال	5½ X 10	۱۱۰	اردو	-/۲۰
۱۷۴۴	لاوٗنی بنارسی	پرم ہنس جی	6½ X 10	۱۱۰	اردو	-/۲۰
۱۷۴۵	بھگت مال	مترجم منشی تلسی رام	8 X 12	۷۴۲	اردو	۱/-
۱۷۴۶	ہتواوپدیش	مترجم منشی لال جی کاکوروی	6½ X 10	۲۱۲	اردو	-/۵۰
۱۷۴۷	مہابھارت منظوم	مترجم منشی طوطارام شایان	7½ X 11	۱۰۶	اردو	۱/-
۱۷۴۸	ترجمہ جوگ بششٹ	مترجم مولانا ابوالحسن فرید آبادی	5½ X 9	۳۲۶	اردو	۱/-
۱۷۴۹	پرمبھ گیان (مخزن)	مترجم لالہ جے دیال سنگھ	7½ X 11	۱۳۶	اردو	-/۳۱
۱۷۵۰	گنگا ساگر ترجمہ بھگت مال منظوم	مترجم منشی دیبی پرشاد	6½ X 10	۴۸۴	اردو	۱/۵۰
۱۷۵۱	لنگ پوران	مترجم منشی سوامی دیال	9 X 11	۴۶۲	اردو	۱/۲۵
۱۷۵۲	منظوم دل آویز ترجمہ وسم اسکندھ	مترجم منشی سردار سنگھ بھارگو	8 X 12	۳۷۸	اردو	-/۶۰
۱۷۵۳	ہتواوپدیش	مترجم منشی لال جی کاکوروی	6½ X 10	۲۱۲	اردو	-/۵۰
۱۷۵۴	خلاصہ اتم پران	مترجم بابا ہرپرکاش پرم ہنس	7¼ X 11	۴۴۶	اردو	۱/۱۲
۱۷۵۵	دیوی بھاگوت (بارھواں اسکندھ)	مترجم پنڈت پیارے لال	10 X 13	۶۱۴	اردو	۳/۲۵
۱۷۵۶	رامائن تلسی کرت باتصویر	مترجم پنڈت پیارے لال	6½ X 10	۳۵۷	اردو	-/۶۰
۱۷۵۷	ست نام	مترجم رائے بندرابن جی	5½ X 9	۳۵۰	اردو	-/۷۵
۱۷۵۸	یاگیہ ولگ سمرتی مع ترجمہ اردو	مترجم لالہ سوامی دیال	6½ X 10	۳۰۸	اردو سنسکرت	-/۵۰
۱۷۵۹	منوسمرتی مع ترجمہ اردو	مترجم لالہ سوامی دیال	6½ X 10	۴۹۶	اردو	۱/۵۰
۱۷۶۰	مارکنڈے پران مع ترجمہ اردو ۳ جلد	مترجم رگھوراج دوبے	7½ X 11	۱۶۹۶	اردو	۲/۷۵
۱۷۶۱	چیون گل پرکاش انتخاب آدپربھر	مترجم پنڈت سورج بھان	6½ X 10	۳۰	اردو	-/۵
۱۷۶۲	یودھیشٹر مہاتم باتصویر مع ترجمہ	مترجم منشی کنور بہادر	7¼ X 11	۴۶	اردو	-/۱۵
۱۷۶۳	برتارک مع ترجمہ اردو	مترجم لالہ سوامی دیال جی	6½ X 10	۷۵۴	اردو	-/۲۵
۱۷۶۴	بھگوت گیتا مع ترجمہ اردو	مترجم منشی شیام سندر لال بنارسی	6½ X 10	۴۱۶	اردو	-/۸۰
۱۷۶۵	ایشوردیبکا مع ترجمہ اردو	مترجم سوامی گوبند آنند	6½ X 10	۷۶	اردو	-/۱۵
۱۷۶۶	بشن سہسرنام مع ترجمہ اردو	مترجم شنکر دیال فرحت	6½ X 10	۱۴۴	اردو	-/۶۰
۱۷۶۷	گوپال سہسرنام مع ترجمہ اردو	مترجم منشی جگن ناتھ سہائے	7½ X 11	۳۲	اردو	-/۱۵

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۷۶۸	گیتا مہاتم وگنیش چوتھ	منشی رام سہائے تمنّا	7½ X 11	۳۶	اردو	-/۱۰
۱۷۶۹	وثیقہ یادگار	لالہ سالک رام	7½ X 11	۵۰	اردو	-/۱۵
۱۷۷۰	گیان ساگر	منشی گردھاری لال	7½ X 11	۱۲	اردو	-/۲۰
۱۷۷۱	گیان مہاتم	منشی لال جی	7½ X 11	۴۸	اردو	-/۱۵
۱۷۷۲	مجموعۂ نادر	....	7½ X 11	۳۶	اردو	-/۱۰
۱۷۷۳	گنگا ساگر منظوم ترجمہ بھگت مال	مترجم منشی دیبی پرشاد	6½ X 10	۴۸۴	اردو	-/۵۰
۱۷۷۴	لنگ پوران	مترجم منشی سوامی دیال	9 X 11	۴۶۲	بھاشا	۱/۲۵
۱۷۷۵	لال چندرکا	مترجم مہیش لال سنگھ	6½ X 10	۱۱۶	اردو	-/۲۰
۱۷۷۶	خیالاتِ ماتادین	مترجم لالہ ماتادین لکھنوی	6½ X 10	۲۱۲	اردو	-/۴۰

ابتدائی درسی ونصابی کتب برائے تعلیم

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	فن	
۱۷۷۷	اردو صرف ونحو	راجہ شیو پرشاد	قواعد	
۱۷۷۸	اردو کی پہلی کتاب	مولوی محمد اسماعیل میرٹھی	زبان وادب	
۱۷۷۹	اردو کی دوسری کتاب	مولوی محمد اسماعیل میرٹھی	زبان وادب	
۱۷۸۰	اردو کی تیسری کتاب	مولوی محمد اسماعیل میرٹھی	زبان وادب	
۱۷۸۱	اردو کی چوتھی کتاب	مولوی محمد اسماعیل میرٹھی	زبان وادب	
۱۷۸۲	اردو کی پانچویں کتاب	مولوی محمد اسماعیل میرٹھی	زبان وادب	
۱۷۸۳	آرسی مصحف	منشی جمیل الدین	تعلیم نسواں	
۱۷۸۴	افاضت	ترجمہ توقیعات کسریٰ (ادارہ)	اخلاق	
۱۷۸۵	انتباہ المدرسین	ادارہ	اصول تعلیم	
۱۷۸۶	اکسرسائز	مسٹر اسٹینلی	ورزش	
۱۷۸۷	آداب الطلّاب	ادارہ	اخلاق	
۱۷۸۸	آئینہ تاریخ نما حصّہ اوّل	راجہ شیو پرشاد	تاریخ ہند	
۱۷۸۹	آئینہ تاریخ نما حصّہ دوم	راجہ شیو پرشاد	تاریخ ہند	

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	فن	
۱۷۹۰	آئینہ تاریخ نما حصّہ سوم	راجہ شیو پرشاد	تاریخ ہند	
۱۷۹۱	ارتھ میٹک حصہ اوّل	منشی گوبند لال	ریاضی	
۱۷۹۲	ارتھ میٹک حصہ دوم	منشی گوبند لال	ریاضی	
۱۷۹۳	ارتھ میٹک حصہ سوم	منشی گوبند لال	ریاضی	
۱۷۹۴	ارتھ میٹک حصہ چہارم	منشی گوبند لال	ریاضی	
۱۷۹۵	انشائے اردو	لالہ چرونجی لال	خطوط نویسی	
۱۷۹۶	اصول مساحت	لالہ چرونجی لال	پیمائش	
۱۷۹۷	اودھ اردو ریڈر اوّل	ادارہ	زبان وادب	
۱۷۹۸	اودھ اردو ریڈر دوم	ادارہ	زبان وادب	
۱۷۹۹	ادیب اردو	ادارہ	زبان وادب	
۱۸۰۰	آئینہ اردو	ادارہ	زبان وادب	
۱۸۰۱	اردو ریڈر درجہ اوّل	ادارہ	زبان وادب	
۱۸۰۲	اردو ریڈر درجہ دوم	ادارہ	زبان وادب	
۱۸۰۳	اردو ریڈر درجہ سوم	ادارہ	زبان وادب	
۱۸۰۴	اردو ریڈر درجہ چہارم	ادارہ	زبان وادب	
۱۸۰۵	امثال ہندی (اردو)	....	زبان وادب	
۱۸۰۶	ہادی المساح	مولوی اکرام اللہ خان	....	
۱۸۰۷	قواعد اردو حصّہ اوّل	نثار علی بیگ	قواعد	
۱۸۰۸	اردو قواعد حصہ دوم	نثار علی بیگ	قواعد	
۱۸۰۹	اردو قواعد حصہ سوم	نثار علی بیگ	قواعد	
۱۸۱۰	اردو قواعد حصہ چہارم	نثار علی بیگ	قواعد	
۱۸۱۱	اصول مساحت مقالہ		ہندسہ	
۱۸۱۲	اصول مساحت اوّل		ہندسہ	
۱۸۱۳	اصول مساحت دوم		ہندسہ	
۱۸۱۴	اصول مساحت سوم و چہارم		ہندسہ	

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	فن	
۱۸۱۵	اصول نقاشی حصّہ اوّل		نقاشی	
۱۸۱۶	اصول نقاشی حصّہ دوم		نقاشی	
۱۸۱۷	ادیب اردو		زبان وادب	
۱۸۱۸	بنات النعش	ڈپٹی نذیر احمد	اصلاحی	
۱۸۱۹	بلبلوں کے نغمے		زبان وادب	
۱۸۲۰	بیان اشیاء بحری حصّہ اوّل		سائنس	
۱۸۲۱	بیان اشیاء بحری حصّہ دوم		سائنس	
۱۸۲۲	توزک اردو کلاں	مولوی اسماعیل	زبان وادب	
۱۸۲۳	توزک اردو خورد	مولوی اسماعیل	زبان وادب	
۱۸۲۴	تعلیم المبتدی حصّہ اوّل	ادارہ	زبان وادب	
۱۸۲۵	تعلیم المبتدی حصّہ دوم		زبان وادب	
۱۸۲۶	تحریر اقلیدس مقالہ	راجرس صاحب	علم ہندسہ	
۱۸۲۷	تحریر اقلیدس اول و دوم			
۱۸۲۸	تحریر اقلیدس سوم چہارم	پنڈت موہن لال	علم ہندسہ	
۱۸۲۹	تحریر اقلیدس حصہ دوم	منشی بنسی دھر	//	
۱۸۳۰	تشریح الحروف برائے اطفال	ادارہ	قواعد	
۱۸۳۱	تثلیث اللغات حصہ یکجا	مسٹر ریڈر	لغت	
۱۸۳۲	تعلیم النفس اول و دوم		علم النفس	
۱۸۳۳	تشریح النحو		قواعد	
۱۸۳۴	تنبیہ الطالبین		اخلاق	
۱۸۳۵	تاریخ ایران حصہ اول		تاریخ	
۱۸۳۶	تاریخ ایران حصہ دوم		//	
۱۸۳۷	تاریخ سیر المتقدمین اول		//	
۱۸۳۸	تاریخ سیر المتقدمین دوم		//	
۱۸۳۹	معرض قواعد اردو	منشی گوبند لال	قواعد	

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	فن	
۱۸۴۰	تاریخ فرخ آباد		تاریخ	
۱۸۴۱	تذلیل جہالت		اخلاق	
۱۸۴۲	تعلیم المفردات حصہ اول		زبان	
۱۸۴۳	تعلیم المفردات حصہ دوم		//	
۱۸۴۴	جام جہاں نما حصہ اول	راجہ شیو پرساد	جغرافیہ	
۱۸۴۵	جام جہاں نما حصہ دوم	//	//	
۱۸۴۶	جام جہاں نما حصہ سوم	//	//	
۱۸۴۷	جام جہاں نما حصہ چہارم	//	//	
۱۸۴۸	جغرافیہ دنیا		//	
۱۸۴۹	جوہر المساحت		ہندسہ	
۱۸۵۰	جواہر منظوم		ادب	
۱۸۵۱	جامع النفائس		جغرافیہ	
۱۸۵۲	جبر و مقابلہ حصہ اول		ریاضی	
۱۸۵۳	جبر و مقابلہ حصہ دوم		//	
۱۸۵۴	جغرافیہ حصہ اول	ہل صاحب	جغرافیہ	
۱۸۵۵	جغرافیہ حصہ دوم		//	
۱۸۵۶	جغرافیہ حصہ سوم		//	
۱۸۵۷	چھوٹا جام جہاں نما	راجہ شیو پرساد	//	
۱۸۵۸	حقائق الموجودات	ادارہ	سائنس	
۱۸۵۹	حکایات الصالحات	//	ادب واخلاق	
۱۸۶۰	خلقت کا بیان اول	//	سائنس	
۱۸۶۱	خلقت کا بیان دوم	//	//	
۱۸۶۲	خیالات الصنائع	//	//	
۱۸۶۳	علم حیوانات ونباتات	//	//	
۱۸۶۴	دستور المعاسی			

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	فن	
۱۸۶۵	دل بہلاؤ اول	راجہ شیو پرشاد	قصہ	
۱۸۶۶	دل بہلاؤ دوم	//	//	
۱۸۶۷	دل بہلاؤ سوم	//	//	
۱۸۶۸	دائرہ علم طبیعات	ادارہ	سائنس	
۱۸۶۹	دستور العمل مدرسین پرائمری	//	تعلیم	
۱۸۷۰	رسالہ علم طبیعات در باب جر ثقیل	//	سائنس	
۱۸۷۱	رسالہ علم برقی	//	//	
۱۸۷۲	سچی بہادری	//	قصہ	
۱۸۷۳	صفات رب العالمین	//	تعلیم	
۱۸۷۴	فن زراعت کی پہلی کتاب	ترجمہ ایگری کلچر پرائمر	زراعت	
۱۸۷۵	قصہ سینڈفورڈ مارٹن حصہ اول		قصہ	
۱۸۷۶	قصہ سینڈفورڈ مارٹن حصہ دوم		//	
۱۸۷۷	قصہ سینڈفورڈ مارٹن حصہ سوم		//	
۱۸۷۸	قصہ سورج پور اول		//	
۱۸۷۹	قصہ سورج پور دوم		//	
۱۸۸۰	قصہ سورج سوم		//	
۱۸۸۱	کاپی خوشخطی نمبر۱	منشی شمس الدین اعجاز رقم	خطاطی	
۱۸۸۲	جوڑ و خوشنویسی نمبر۲		خطاطی	
۱۸۸۳	مرکبات خوشنویسی نمبر۳		خطاطی	
۱۸۸۴	قطعات خوشنویسی نمبر۴		خطاطی	
۱۸۸۵	قواعد واصول خوشنویسی نمبر۵		خطاطی	
۱۸۸۶	قواعد واصول خوشنویسی نمبر۶		خطاطی	
۱۸۸۷	گلدستہ تہذیب حصّہ اوّل	ادارہ	اخلاق	
۱۸۸۸	گلدستہ تہذیب حصّہ دوم	ادارہ	اخلاق	
۱۸۸۹	مختصر تاریخ اہل ہند	ترجمہ از ادارہ	تاریخ	

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	فن	
۱۸۹۰	مظہر قدرت		سائنس	
۱۸۹۱	منہاج التعلیم		تعلیم	
۱۸۹۲	منتخبات اردو نظم ونثر اول ودوم	ادارہ	زبان وادب	
۱۸۹۳	مصباح المساحت اول ودوم		ریاضی	
۱۸۹۴	مفتاح القواعد	انگریزی قواعد اردو میں	قواعد	
۱۸۹۵	مفید الانشاء اوّل ودوم		قواعد	
۱۸۹۶	مفید المزارعین چار حصے	ادارہ	زراعت	
۱۸۹۷	مفید الصبیان		زبان	
۱۸۹۸	مقرعۃ الکاہلین	راجہ شیو پرشاد	اخلاق	
۱۸۹۹	نظام حیوانات		سائنس	
۱۹۰۰	نمونہ کاروائی عدالت	ادارہ	خطاطی	
۱۹۰۱	خط شکستہ	ادارہ	خطاطی	
۱۹۰۲	واقعات ابنسن کردسو		قصہ	
۱۹۰۳	واقعات ہند	ادارہ	تاریخ	
۱۹۰۴	مرآۃ الصدق	ادارہ	اخلاق	
۱۹۰۵	مظہر قدرت		سائنس	
۱۹۰۶	مبادی الحساب حصہ اوّل	ادارہ	ریاضی	
۱۹۰۷	مبادی الحساب حصہ دوم	ادارہ	ریاضی	
۱۹۰۸	حکایات الصالحات	ادارہ	اخلاق	
۱۹۰۹	مختصر سیر انگلستان		تاریخ	
۱۹۱۰	جمناسٹک مع تصاویر	پنڈت مہیش دت	ورزش	

کتابهای نصابی فارسی

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	فن	
۱۹۱۱	امثال فارسی اوّل ودوم		زبان	
۱۹۱۲	انتخاب رقعات ابوالفضل مع ترجمہ اردو	ادارہ	زبان وادب	
۱۹۱۳	انشاء خلیفہ مع ترجمہ اردو		زبان	
۱۹۱۴	انتخاب انوار سہیلی ترجمہ اردو		زبان	
۱۹۱۵	انتخاب بوستان ترجمہ اردو		زبان	
۱۹۱۶	قواعد فارسی	منشی نثار علی	قواعد	
۱۹۱۷	کتاب اوّل فارسی	مولانا ابوالحسن	زبان	
۱۹۱۸	گلستانِ باب ہشتم		زبان وادب	
۱۹۱۹	گلزار دبستان		زبان وادب	
۱۹۲۰	منتخبات اخلاق جلالی		زبان وادب	
۱۹۲۱	ترجمان فارسی	مولوی محمد اسماعیل	زبان وادب	
۱۹۲۲	فارسی صرف ونحو	راجہ شیو پرشاد	قواعد	
۱۹۲۳	منتخبات دستور الصبیان		زبان	
۱۹۲۴	مصادر فارسی		قواعد	
۱۹۲۵	صفوۃ المصادر		قواعد	
۱۹۲۶	گفتگو نامہ		زبان وادب	
۱۹۲۷	قواعد فارسی	مولانا ابوالحسن	قواعد	
۱۹۲۸	عقد گل انتخاب گلستان	ادارہ	زبان وادب	
۱۹۲۹	عقد منظوم انتخاب بوستان		زبان وادب	
۱۹۳۰	توقیعات کسریٰ مع ترجمہ انگریزی		زبان وادب	
۱۹۳۱	گلشن فیض قواعد فارسی		قواعد	
۱۹۳۲	سراج السیاق		قواعد	

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	فن	
۱۹۳۳	مفیدنامہ		ادب	
۱۹۳۴	چہارگلزار		زبان وادب	
۱۹۳۵	تشریح النحو		قواعد	
۱۹۳۶	قواعدفارسی	مولوی روشن علی	قواعد	
۱۹۳۷	قواعدفارسی	ولی محمد عبدالعزیز خاں	قواعد	
۱۹۳۸	رسالہ مختصر قواعد	منشی سیتارام	قواعد	
۱۹۳۹	عطائی نامہ		فارسی	
۱۹۴۰	قاف نامہ	مفتی غلام سرور لاہوری	فارسی	
۱۹۴۱	صفوۃ المصادر	مصطفیٰ خاں	فارسی اردو	
۱۹۴۲	کریما جلی قلم	سعدی شیرازی بقلم اعجاز رقم	فارسی	
۱۹۴۳	کریما متوسط قلم	سعدی شیرازی بقلم اعجاز رقم	فارسی	
۱۹۴۴	کریما خفی قلم	سعدی شیرازی بقلم اعجاز رقم	فارسی	
۱۹۴۵	کرکٹ گائڈ	منشی عبدالرحمٰن	ورزش	
۱۹۴۶	لڑکوں کا کھیل	پنڈت راج بہادر	ورزش	
۱۹۴۷	مامقیماں	شاہ علاء الدین	ادب	
۱۹۴۸	نسخہ تعلیمہ	مولوی عبدالعزیز آروی	زبان وادب	
۱۹۴۹	ہفت ضابطہ	منشی علی نقی	زبان وادب	
۱۹۵۰	مفیدنامہ	شاہ محمدؒ	زبان وادب	
۱۹۵۱	خالق باری	امیر خسرو	زبان وفارسی	
۱۹۵۲	خالق باری ترمیم شدہ	سید محمد حسن	فارسی واردو	
۱۹۵۳	زبدۃ القواعد اول، دوم	منشی دیبی پرشاد	اردو	
۱۹۵۴	تشریح الحروف	منشی دیبی پرشاد	اردووفارسی	
۱۹۵۵	فیاض دبستان	منشی ولایت حسین	فارسی زبان وادب	
۱۹۵۶	اصول علم حساب	بابو برج لکھن لال	متفرقات	
۱۹۵۷	تسہیل المساحت	بابو برج لکھن لال	متفرقات	

نمبرشمار	نام کتاب	مصنف،مترجم	فن
۱۹۵۸	رسالہ فیض علم	منشی تہوّر علی	متفرقات
۱۹۵۹	علم مثلث (ہندسہ)	//	متفرقات
۱۹۶۰	علم الہندسہ	بابو مدن لال	متفرقات
۱۹۶۱	مبادی الحساب	بابو گوبند سہائے	متفرقات
۱۹۶۲	مفتاح الارض		متفرقات
۱۹۶۳	مکتب نامہ		متفرقات
۱۹۶۴	مفیدالمزارعین	ادارہ	متفرقات
۱۹۶۵	گنجینۂ صنائع وبدائع	بابو ہرلال سنگھ	متفرقات

کتب قوانین(اردو)

نمبرشمار	نام کتاب	تعارف	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۹۶۶	ایکٹ نمبر۵۔ ۱۸۷۱ء	قوانین متعلق به اسیران	9 X 13	۱۰	اردو	۱۰/۔
۱۹۶۷	ایکٹ نمبر۱۱۔۱۸۷۰ء	قوانین متعلق به مقیاس	9 X 13	۸	اردو	۱۵/۔
۱۹۶۸	ایکٹ نمبر۱۲۔ ۱۸۹۶ء	قانون آبکاری	5½ X 9	۴۶	اردو	۱۲/۔
۱۹۶۹	ایکٹ نمبر۹۔ ۱۸۸۹ء	قوانین متعلق ممالک مغربی شمالی اودھ	6½ X 10	۱۰	اردو	۱۵/۔
۱۹۷۰	ایکٹ نمبر۱۔۱۸۷۸ء	متعلق افیون	6½ X 10	۱۹	اردو	۱۰/۔
۱۹۷۱	ایکٹ نمبر۸۔۱۸۷۰ء	متعلق دخترکشی	6½ X 10	۴	اردو	۵/۔
۱۹۷۲	ایکٹ نمبر۱۴۔۱۸۷۹ء	قوانین برای اجارۂ ماشینها	6½ X 10	۱۲	اردو	۱۲/۔
۱۹۷۳	ایکٹ نمبر۲۲۔۱۸۷۶ء	قوانین سزا	6½ X 10	۱۶	اردو	۱۲/۔
۱۹۷۴	ایکٹ نمبر۶۔۱۸۷۸ء	ترمیم قانون متعلق دفینه	6½ X 10	۱۶	اردو	۱۲/۔
۱۹۷۵	ایکٹ نمبر۲۔۱۸۹۲ء	حفظان صحت و صفائی	5½ X 9	۲۰	اردو	۱۲/۔
۱۹۷۶	ایکٹ نمبر۲۷۔۱۸۷۱ء	متعلق به اقوام مجرمان	5½ X 9	۶۸	اردو	۲۵/۔
۱۹۷۷	ایکٹ نمبر۲۰۔۱۸۷۶ء	تقرر چوکیداران و پولس	5½ X 9	۳۶	اردو	۲۵/۔

نمبرشمار	نام کتاب	تعارف	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۱۹۷۸	ایکٹ نمبر۸۔۱۸۷۳ء	قوانین نکاسی آب دریا	5½ X 9	۶۸	اردو	۲۵/ـ
۱۹۷۹	ایکٹ نمبر۱۲۔۱۸۸۲ء	قوانین متعلق به نمك	5½ X 9	۳۰	اردو	۲۵/ـ
۱۹۸۰	ایکٹ نمبر۱۱۔۱۸۷۸ء	قوانین متعلق به اسلحه جات	5½ X 9	۳۶	اردو	۲۵/ـ
۱۹۸۱	ایکٹ نمبر۹۔۱۸۹۴ء	قوانین به زندان	5½ X 9	۵۸	اردو	۲۵/ـ
۱۹۸۲	ایکٹ نمبر۲۔۱۸۹۲ء	قوانین به زندان	......			
۱۹۸۳	آئینہ سراغ رسانی	مؤلف شیخ ولی حیدر	7¼ X 11	۳۶۴	اردو	ـ/۲
۱۹۸۴	ایکٹ نمبر۱۔۱۸۷۷ء	قانون داد رسی	6½ X 10	۶۰	اردو	۱۲/ـ
۱۹۸۵	ایکٹ نمبر۱۱۔۱۸۷۴ء	ترمیم ایکٹ ۱۸۷۲ی	6½ X 10	۸	اردو	۵/ـ
۱۹۸۶	ایکٹ نمبر۱۸۔۱۸۹۱ء	ترمیم قانون شهادت و صرافی	6½ X 10	۴	اردو	۵/ـ
۱۹۸۷	ایکٹ نمبر۲۔۱۸۸۶ء	بابت انکم ٹیکس	6½ X 10	۶۶	اردو	۲۰/ـ
۱۹۸۸	ایکٹ نمبر۱۔۱۸۸۷ء	بابت اسٹامپ	6½ X 10	۶۴	اردو	۱۰/ـ
۱۹۸۹	ایکٹ نمبر۹۔۱۸۸۲ء	عدالت خفیفه	6½ X 10	۱۲	اردو	۵/ـ
۱۹۹۰	دستورالعمل دیوانی	مجریه جو ڈیشنل کمشنر اودھ	6½ X 10	۲۴	اردو	۲۰/ـ
۱۹۹۱	قواعد ڈرل	مجریه جو ڈیشنل کمشنر اودھ	4 X 6	۱۰۰	اردو	۱۲/ـ
۱۹۹۲	ایکٹ نمبر۱۰۔۱۸۶۵ء	قانون وراثت	9 X 11	۲۱۲	اردو	۴۰/ـ
۱۹۹۳	ایکٹ نمبر۱۔۱۸۷۲ء	قانون شهادت	9 X 11	۱۹۶	اردو	۵۰/ـ
۱۹۹۴	ایکٹ نمبر۹۔۱۸۷۲ء	قانون معاهده	9 X 11	۱۰۴	اردو	۳۰/ـ
۱۹۹۵	ایکٹ نمبر۱۴۔۱۸۸۶ء	ترمیم ایکٹ لگان ممالك مغربی و شمالی	6½ X 10	۴	اردو	۳/ـ
۱۹۹۶	ایکٹ نمبر۱۵۔۱۸۷۶ء	ایٹ مالگزاری	6½ X 10	۲	اردو	۳/ـ
۱۹۹۷	ایکٹ نمبر۹۔۱۸۸۹ء	متعلقه ممالك مغربی و شمالی	6½ X 10	۱۰	اردو	۵/ـ
۱۹۹۸	ایکٹ نمبر۲۰۔۱۸۹۰ء	مترجم بابو بنواری لال	6½ X 7	۱۶	اردو	۲۵/ـ
۱۹۹۹	ایکٹ نمبر۱۸۔۱۸۷۶ء	قوانین مال برائے اودھ	6½ X 7	۸۰	اردو	۳۰/ـ
۲۰۰۰	ایکٹ نمبر۱۸۔۱۸۷۳ء	متعلق قانون لگان	6½ X 7	۷۴	اردو	۲۵/ـ
۲۰۰۱	ایکٹ نمبر۸۔۱۸۸۵ء	جدید آئین برائے زمینداران	6½ X 7	۱۲۸	اردو	۲۵/ـ
۲۰۰۲	ایکٹ نمبر۱۷۔۱۸۷۶ء	بلا شرح قانون مال گزاری	6½ X 10	۶۸	اردو	۵۰/ـ

نمبرشمار	نام کتاب	تعارف	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۲۰۰۳	ایکٹ نمبر۳۔۱۸۸۱ء	قانون لگان آراضی مغربی وشملی اودھ	7¼ X 11	۱۰۸	اردو	۲۵/ـ
۲۰۰۴	ایکٹ نمبر۱۷۔۱۸۷۶ء	مولف کرنل فنڈل کری	5½ X 9	۴۰۰	اردو	۵۰/ـ
۲۰۰۵	رسید بہی کاشتکاران	نمونه جدید کے مطابق	5½ X 9	۲۲۰	اردو	۲۵/ـ
۲۰۰۶	اردو ترجمہ سرکلرات مال اودھ جلداوّل	مرتبه گورنمنٹ اودھ	7¼ X 11	۵۲۶	اردو	ـ/۲
۲۰۰۷	ایکٹ نمبر۱۷۔۱۸۷۲ء	بلا شرح قانون مال گزاری	6½ X 10	۶۸	اردو	۵۰/ـ
۲۰۰۸	ایکٹ نمبر۱۲۔۱۸۸۱ء	قانون لگان متعلق ممالك مغربی و شمالی	6½ X 10	۱۰۸	اردو	۲۵/ـ
۲۰۰۹	ایکٹ نمبر۱۷۔۱۸۷۶ء	مولفه کرنل فنڈل کری کمشنر	6½ X 7	۵۵۰	اردو	ـ/۴
۲۰۱۰	رسید بہی کاشتکاران	بموجب نمونه جدید دفعه ۱۰۸	6 X 13	۲۲۰	اردو	۲۵/ـ
۲۰۱۱	رسید بہی کاشتکاران	متعلق اودھ	5½ X 9	۲۲۰	اردو	۲۵/ـ
۲۰۱۲	قواعد پٹواریان بورڈ مال	پٹواریان یکجائی متعلق اودھ	6½ X 10	۲۹۲	اردو	ـ/۱
۲۰۱۳	قواعد قانون گویان بورڈ مال	پٹواریان یکجائی متعلق اودھ	6½ X 10	۲۹۲	اردو	ـ/۱
۲۰۱۴	مجموعہ قوانین مکان اودھ	ابتداء ۱۸۶۸ء سے لغایت ۱۸۸۳ء	6½ X 10	۱۳۰	اردو	۵۰/ـ
۲۰۱۵	مرآۃ الآئین دو حصّے	سوال و جواب سرکلرات غیر منسوحه	6½ X 10	۱۴۶	اردو	۷۵/ـ
۲۰۱۶	منتخب فیصلہ جات بورڈ مال	ممالك مغربی و شمالی	6½ X 10	۱۲۲	اردو	ـ/۱
۲۰۱۷	منتخب فیصلہ جات بورڈ مال	ممالك مغربی و شمالی و اودھ	6½ X 10	۶۶	اردو	۵۰/ـ
۲۰۱۸	منتخب فیصلہ جات بورڈ مال	از نمبر ۱ لغایت نمبر ۱۵ ـ ۱۸۹۱ء	6½ X 10	۱۴۲	اردو	۵۰/ـ
۲۰۱۹	مجموعہ امتحان فوجداری ومال جلداوّل	معاون در امتحان تحصیلداران و کمشناران مع کاروائی پولیس	9 X 11	۱۸۶	اردو	ـ/۱
۲۰۲۰	مجموعہ امتحان فوجداری ومال جلددوم	معاون در امتحان تحصیلداران و کمشناران مع کاروائی پولیس	9 X 11	۲۸۰	اردو	۱/۵۰
۲۰۲۱	مجموعہ امتحان فوجداری ومال جلدسوم	معاون در امتحان تحصیلداران و کمشناران مع کاروائی پولیس	9 X 11	۱۱۶	اردو	۷۵/ـ
۲۰۲۲	پٹواریوں کے قاعدے	متعلق اودھ مع نقشۂ جات	6½ X 10	۷۶	اردو	۲۰/ـ
۲۰۲۳	منتخب فیصلہ بورڈ مال	متعلق ممالك اودھ	6½ X 10	۸۴	اردو	۳۰/ـ
۲۰۲۴	سرکلر نمبر۱۰	بابت ۱۸۸۱ متعلق عمله و رجسٹر هائے مل	6½ X 10	۴۸	اردو	۱۰/ـ

نمبرشمار	نام کتاب	تعارف	سائز	صفحات	زبان	قیمت
۲۰۲۵	اصول نظائر دھرم شاستر	مولف مگناٹن مترجم گورنمنٹ ۲ حصّہ	7¼ X 11	۶۷۸	اردو	۱/۵۰
۲۰۲۶	جامع الاحکام (شرع محمدی) ۲ جلد	جسٹس سید امیر علی مترجم ابوالحسن	6½ X 10	۸۸۸	اردو	۵/ـ
۲۰۲۷	خلاصہ نظائر دھرم شاستر	منشی گردھر لال بنابو مکھن لال وکیل	6½ X 10	۳۸۶	اردو	۲/ـ
۲۰۲۸	شرح محمدی مرتبہ مگناٹن	مترجم گورنمنٹ	7¼ X 11	۶۱۰	اردو	۱/۲۵
۲۰۲۹	وقار الاسلام فی تبیان الاحکام	مولانا حاجی محمد عبداللہ وکیل	6½ X 10	۲۴۴	اردو	۳/ـ
۲۰۳۰	دستور العمل وہدایات	بابت انتظام صوبہ اودھ ازسی ڈبلیو ہوتیس	7¼ X 11	۳۳۸	اردو	۱/ـ
۲۰۳۱	قواعد ہائی کورٹ	صوبہ شمالی مغربی	8 X 12	۱۱۲	اردو	۱/ـ
۲۰۳۲	قوانین ستارہ ہند	مطابق حکم گورنر جنرل ہند	8 X 12	۳۰	اردو	ـ/۲۵
۲۰۳۳	یادداشت وکلاء کلاں	منجانب مطبع نولکشور	8 X 12	۴۰۰	اردو	ـ/۵۰
۲۰۳۴	یادداشت وکلاء خورد	منجانب مطبع نولکشور	8 X 12	۲۰۰	اردو	ـ/۲۵
۲۰۳۵	خلاصہ نظائر تعزیرات ہند	ازابتدا ۱۸۶۲ء تا ۱۸۸۵ء	7¼ X 11	۴۳۶	اردو	۲/ـ
۲۰۳۶	مجموعہ سرکلرات پولیس	مرتبہ سید محمد نقی	8 X 12	۶۸۶	اردو	۴/ـ
۲۰۳۷	مجموعہ قوانین تعزیرات ہند	مرتبہ گورنمنٹ	8 X 12	۶۶۸	اردو	۱/۶۰
۲۰۳۸	مفید العدالت	تفصیل اقدام داد گاہ از غلام حیدر	10 X 12	۱۰۱۴	اردو	۴/ـ
۲۰۳۹	ایکٹ نمبر ۶۔۱۸۹۸ء	متعلق ڈاک خانہ جات	10 X 12	۴۴	اردو	ـ/۲۰
۲۰۴۰	یادداشت وکلاء	مرتبہ مطبع	10 X 12	۱۰۰	اردو	ـ/۱۲
۲۰۴۱	ایکٹ نمبر ۲۔۱۸۸۶ء	مرتبہ مطبع بابت انکم ٹیکس مطبع	6½ X 10	۷۶	اردو	ـ/۱۵

کھیم چند
رام داس
کپور چند
دہرم داس
کرپاس داس
سنول داس
دیوان کھیم رام
پارس رام
تاراچند
مہتاب رای
سہاج رام
جواہر سنگھ
برجس رای
بھگت سنگھ
اندو سنگھ (رئیس ارتش مراتھا)
بال کھند (مہتمم خزانہ آگرہ)
شیام لال
سوائی رام
جمنا پرشاد
پھول چند
منشی نول کشور
تلسی رام
دامودر داس
سیوک رام
دختر
سرجو بی بی
مندر بی بی
متبنیٰ) پری نارائن)
یک پسر (در عہد طفولیت فوت شد
رای بھادر بابو پرائن نرائن بھارگو
منشی بشن نرائن
راجہ رام کمار بھارگو
تیج کمار بھارگو
فقط دو دختر
دکتر رنجیت کمار بھارگو
لو بھارگو
کشن بھارگو ریتا (دختر)
انرودھ بھارگو